

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

İç Mimarlık ve evre Tasarımı Anabilim Dalı

TÜRKİYE'DE İÇMİMARLIK EĞİTİMİNDE DEĞİŞEN ANLAYIŞLAR (PARADİGMALAR)

Murat ÖZDAMAR

Sanatta Yeterlik Tezi

Ankara, 2019

TÜRKİYE'DE İÇMİMARLIK EĞİTİMİNDE DEĞİŞEN ANLAYIŞLAR (PARADİGMALAR)

Murat ÖZDAMAR

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı

Sanatta Yeterlik Tezi

Ankara, 2019

KABUL VE ONAY

Murat Özdamar tarafından hazırlanan "Türkiye'de İçmimarlık Eğitiminde Değişen Anlayışlar (Paradigmalar)" başlıklı bu çalışma, 01.02.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Sanatta Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ayşe Müge Bozdayı (TOBB Üniversitesi - Başkan)

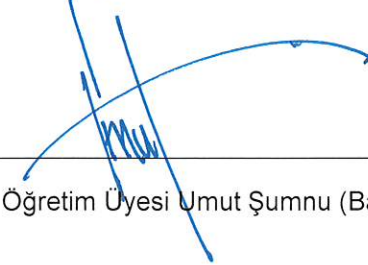
Prof. Pelin Yıldız

Prof. Mehmet Hakan Ertek (Danışman)

Doç. Dr. Gülçin Cankız Elibol

Dr. Öğretim Üyesi Umut Şumnu (Başkent Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Pelin Yıldız

Enstitü Müdürü

YAYINLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin / raporunun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma ama iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “ **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**” kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi / H. Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren Ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

01.02.2019
Murat ÖZDAMAR

“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının önerisi** ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. Şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** ve **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7. 2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının **Prof. M. Hakan ERTEK** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Murat ÖZDAMAR

TEŞEKKÜR

Doktora eğitimim boyunca tecrübelerini ve değerlerini eksik etmeyen, bilgilerini paylaşan ve daima yol gösteren danıőmanım Prof. M. Hakan ERTEK'e teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Beni, yaőantım içerisinde her zaman destekleyen, yol alırken daima yanımda olan; annem Serpil ÖZDAMAR, babam Ertuğrul ÖZDAMAR ve oğlum Emir ÖZDAMAR'a teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Çalıőmalarım sırasında desteğini hiğbir zaman eksik etmeyen, bana güç ve cesaret veren, sabırla yanımda yer alan Betül BİLGE' ye sonsuz teőekkürler...

ÖZET

ÖZDAMAR Murat, *Türkiye’de İçmimarlık Eğitiminde Değişen Anlayışlar (Paradigmalar)*, Sanatta Yeterlik Tezi, Ankara, 2019.

İçmimarlık mesleği, basit anlamda neyin daha doğru görüldüğünden ya da daha etkili olduğundan çok daha öte bir yapıya ve tanımlamaya sahiptir. İçmimarlık mesleği ve anlayışı; insanlara, kullanım amaçlarına bağlı olarak, mekânlarda oluşturulan bütünlük çerçevesinde bir bakış açısı sunmaktadır. İç mekân tasarım yaklaşımı, mekân içi yaşanan problemlere ya da isteklere, bütünsel çözümler önererek, mekânsal yapıyı ve deneyimi güçlendirmektedir. Bu doğrultuda içmimarlık mesleği; kullanıcının gereksinmelerine yönelik çözümü, tasarım değerleri çerçevesinde ortaya koyarak ve kişisel tercihlerin tasarım değerleri doğrultusunda ele alınarak çözümlenmesini sağlamaktadır. İşte bu doğrultuda hareket eden mesleğin eğitiminin ne şekilde hayat bulduğu, yürüdüğü ve sonuçlandığı tezin bakış açısını oluşturmaktadır.

Araştırmanın birinci bölümünde; çalışmanın yapılmasını gerektiren ihtiyaçlar anlatılarak tezin amacı, kapsamı ve yöntemi açıklanmıştır.

İkinci bölümde; içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı mesleğinin tanımı ve başladığı dönem ile birlikte on (10) ar yıllık dilimler halinde günümüze kadar aldığı yol ortaya konarak tarihsel süreç içerisinde ne şekilde gelişip, yol aldığı açıklanmıştır.

Üçüncü bölümde; içmimarlık meslek anlayışına yönelik olarak eğitim yaparak, dünya çapında kabul edilen eğitim kurumları incelenmiş ve bugün yaşanan mekân tasarımına yönelik eğitim anlayışının ne şekilde geliştiği ortaya konmuştur.

Dördüncü bölümde; yıllar içerisinde içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı mesleğinin Türkiye Cumhuriyeti içerisinde ne şekilde geliştiği, eğitim verilen okullar üzerinden araştırılarak değerlendirilmiştir.

Beşinci bölümde, ülkemizde günümüzde devam eden içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitimi değerlendirilmiş, ders gruplamaları üzerinden yapılan incelemeler sonrasında bugün sahip olunan eğitim süreci içerisinde dikkat çeken başlıklar ortaya konmuştur.

Tez çalışmasının sonuç bölümünde ise; yapılan araştırmanın sonuçlarına ve dikkat çeken başlıklara dayanılarak içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitimi içerisinde ihtiyaç duyulan kelimeler ortaya konarak sonuca ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler

İçmimarlık Eğitimi, İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Eğitimi, İçmimarlık Mesleği, İçmimarlık Tarihi, İçmimarlık Gelişimi

ABSTRACT

ÖZDAMAR, Murat. *Changing Approaches in Interior Design Education in Turkey (Paradigms)*, Proficiency in Art, Ankara, 2019.

The interior architecture has an accurate structure and definition that is much more than what it seems to be. Interior architectural profession, and understanding of it; depends on the intended use of people, and it provides a perspective in the framework of the integrity created in the spaces. The design approach reinforces the spatial structure and experiencing by offering holistic solutions to the problems or demands experienced in the space. In this manner, interior architecture is; the solution for the needs of the user that is presented within the framework of the design values and the personal preferences those are analysed with the design values. The values with the profession; the evolution and the development of the education of interior architecture, and the point that we have today is the main point with this thesis.

In the first part of the study; the purpose, scope and methodology of the thesis has been clarified by explaining the process that requires are explained by explaining the requirements that require the study.

In the second part; the definition of interior architecture/interior architecture and environmental design, and the way it has been developed in the historical process along with the periods of ten (10) years are explained.

In the third chapter; the educational institutions, which are accepted around the world throughout the history and their educational concepts, are examined and revealed.

In the fourth chapter; the years in interior design/interior architecture and environmental design, that evolved in Turkey nor the education of the profession has been evaluated by

investigating through the schools.

In the fifth chapter, the education of interior architecture / interior architecture and environmental design in Turkey has been evaluated, and after the examinations carried out through the course groupings, prominent topics have been put forward in the education process that is held today.

In the conclusion part of the study; depending on the results of the research and the noteworthy titles, the discussion has been done according to the result that was obtained by presenting the items needed in interior architecture / interior architecture and environmental design education.

Keywords

Interior Architecture Education, Interior Architecture and Environmental Design Education, Profession of Interior Architecture, History of Interior Design/Architecture, Development of Interior Design/Architecture

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
BİLDİRİM.....	ii
YAYINLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	iii
ETİK BEYAN	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
GÖRSELLER DİZİNİ.....	xiii
TABLolar DİZİNİ.....	xix
BÖLÜM 1: GİRİŞ.....	1
1.1 Amaç	2
1.2 Araştırma Konuları.....	3
1.3 Kapsam	4
1.4 Yöntem	6
BÖLÜM 2: İÇMİMARLIK MESLEĞİ.....	8
2.1 İçmimarlık Mesleğinin Tanımı	8
2.2 İçmimarlık Mesleğinin Tarihsel Süreçleri	11
2.2.1 1900 Öncesi: 20. Yüzyılın Öncüleri	13
2.2.2 1900-1910	23
2.2.3 1910-1920	30
2.2.4 1920-1930	40
2.2.5 1930-1940	46

2.2.6 1940-1950	53
2.2.7 1950-1960	60
2.2.8 1960-1970	65
2.2.9 1970-1980	71
2.2.10 1980-1990	76
2.2.11 1990-2000	79
2.2.12 2000-2010	81
2.2.13 2010-2018	83
2.3 Bölüm Değerlendirmesi	86

BÖLÜM 3: DÜNYADA İÇMİMARLIK TASARIM EĞİTİMİ 88

3.1 1830 – Academie de Beaux Arts	90
3.2 1837 – İngiliz Kraliyet Sanat Akademisi.....	94
3.3 1845 – Glasgow Sanat Okulu	95
3.4 1866 – Chicago Sanat Enstitüsü	97
3.5 1908 – Amsterdam Mimarlık Akademisi	98
3.6 1919 – Bauhaus.....	101
3.7 1920 – Vkhutemas: “Sovyet Bauhaus”	105
3.8 1953 - ULM Tasarım Okulu	108
3.9 1974 - NCIDQ	110
3.10 Bölüm Değerlendirmesi	113

BÖLÜM 4: İÇMİMARLIK EĞİTİMİNİN TÜRKİYE’DE TARİHSEL GELİŞİMİ 115

4.1 1914 - Sanayi-i Nefise-i Şahane	119
4.2 1929 - Gazi Resim-iş	123
4.3 1957 - Tatbik-i Güzel Sanatlar	125
4.4 1985 -Hacettepe Üniversitesi/1987 -İ.D. Bilkent Üniversitesi ..	129
4.5 1990 ve Sonrası	131

4.6 Bölüm Değerlendirmesi	134
---------------------------------	-----

BÖLÜM 5: TÜRKİYE'DE GÜNCEL İÇMİMARLIK EĞİTİMİ..... 136

5.1 Türkiye'de Bulunan İçmimarlık Bölümlerinin Değerlendirilmesi	141
5.2 Değerlendirme Yöntemi	143
5.3 Değerlendirme Sonuçları	149
5.4 Bölüm Değerlendirmesi	157

BÖLÜM 6: SONUÇ

159

KAYNAKÇA

166

EK 1 İÇMİMARLIK BÖLÜMLERİNİN DERS BAŞLIK GRUPLARINA İLİŞKİN DAĞILIM TABLOLARI

EK 2 ETİK KOMİSYON ONAY KARARI

EK 3 TURNİTİN ORJİNALLİK RAPORU

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 2.1: Dinlenme Odası. Murat Özdamar – Özel Arşiv – Ankara	9
Görsel 2.2: Ofis Çalışma Odası. Murat Özdamar – Özel Arşiv – Ankara	9
Görsel 2.3: Uçak İç Görünüşü 1.....	9
Görsel 2.4: Uçak İç Görünüşü 2, “«Simplexity» Business Aircraft by Sabena Technics and Ora-İto”	9
Görsel 2.5: Yat İç Görünüşü 1,Salon,.....	9
Görsel 2.6: Yat İç Görünüşü 2, Yatak Odası,.....	9
Görsel 2.7: Çatalhöyük Neolitik Kenti Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi Türkiye Milli Komitesi,	12
Görsel 2.8: April Holloway - The 9500 year old honeycomb city of Çatalhöyük	12
Görsel 2.9: Fransız Tiyatrosu	15
Görsel 2.10: Fransız Tiyatrosu Demir İmalat	15
Görsel 2.11: Ditherington Keten Fabrikası	16
Görsel 2.12: Eyfel Kulesi Ayakları.....	17
Görsel 2.13: Whitehall Sarayı - Ziyafet Evi.....	18
Görsel 2.14: Versay Sarayı - Aynalar Salonu (Galerie des Glaces).....	18

Görsel 2.15: Chatsworth Serası.....	19
Görsel 2.16: Decimus Burton ve Richard Turner - Palmiye Evi (Kew Bahçeleri)	19
Görsel 2.17: Kristal Saray.....	20
Görsel 2.18: John Smeaton - Eddystone Deniz Feneri.....	21
Görsel 2.19: Paris Evrensel Sergisi.....	21
Görsel 2.20: Auguste Perret - Palais d'Iena, Paris ESEC Genel Merkezi	22
Görsel 21: Trellis Room - Colony Club - Elsie de Wolfe,	25
Görsel 2.22: Frank Lloyd Wright - Robie Evi Oturma Odası.....	27
Görsel 2.23: Art Nouveau Merdiven Tasarımı.....	28
Görsel 2.24: Hoffman – Stoclet Evi – Brüksel.....	29
Görsel 2.25: F. Burrall Hoffman Jr. – Stoclet Evi – Brüksel.....	30
Görsel 2.26: Pablo Picasso – Mandolinli Kız (Girl with Mandolin) – 1910	33
Görsel 2.27: Kasimir Malevich	34
Görsel 2.28: Vladimir Tatlin (Konstrüktivizm) - 3. Enternasyonal Anıtı (Monument to the 3rd International).....	34
Görsel 2.29: Werkbund Örnek Toplu Konut Sitesi "Weissenhof" – Plan.....	37

Görsel 2.30: Werkbund Örnek Toplu Konut Sitesi "Weissenhof" – İç Mekan, Yatak Kısım	37
Görsel 2.31: Fagus Fabrika Binası	38
Görsel 2.32: De Stijl 1923-5 Dergi Kapağı	39
Görsel 2.33: Gerrit Rietveld - Kırmızı ve Mavi Sandalye/Schröder Evi	40
Görsel 2.34: Chrysler Binası Asansör Kapısı, New York - 1930 - Architect: William Van Alen	42
Görsel 2.35: Bauhaus Binası 1	43
Görsel 2.36: Bauhaus Binası 2	44
Görsel 2.37: Le Corbusier, Pavillon D'Esprit Nouveau, 1925	45
Görsel 2.38: Erich Mendelson - Einstein Kulesi	47
Görsel 2.39: Vintage Okul Sırası - Norman Bel Geddes	48
Görsel 2.40: "Salon des Artistes Decorateurs" fuarı – Bauhaus Standı	49
Görsel 2.41: Uluslararası Modern Mimarlık Sergisi - Henry-Russell Hitchcock ve Philip Johnson - 1932	50
Görsel 2.42: Kelebek Sandalye	54
Görsel 2.43: Isamu Noguchi tasarımı olan Serbest Form Kahve Masası	54

Görsel 2.44: Bruno Mathsson tasarımı sandalye.....	55
Görsel 2.45: Jens Risom - "Sandalye" (The Chair).....	55
Görsel 2.46: Franco Albini – Kitaplık Tasarımı.....	57
Görsel 2.47: Lever Evi – Lobby	58
Görsel 2.48: Lever Evi – Çalışma Alanı.....	58
Görsel 2.49: Graumann Metropolitan (Mısırlı) Tiyatrosu	59
Görsel 2.50: Mies van der Rohe - Göl Kıyısı Daireleri/Lake Shore Drive Apartments.....	60
Görsel 2.51: Frank Lloyd Wright – Robbie Evi	63
Görsel 2.52: General Motor (GM) Teknik Binası – Ofisler.....	64
Görsel 2.53: General Motor (GM) Teknik Binası – Giriş	64
Görsel 2.54: Richards Sağlık Merkezi - Louis Kahn.....	65
Görsel 2.55: Montreal Expo 67 - Moshe Safdie.....	67
Görsel 2.56: Quickborner Ekibi – Osram Münih Ofisi 1	68
Görsel 2.57: Quickborner Ekibi – Osram Münih Ofisi 2	69
Görsel 2.58: Du Pont Firması Freon Bölümü.....	70
Görsel 2.59: Bölücü panelli açık ofis sistemi.....	71

Görsel 2.60: Hyatt Regency Hotel San Francisco.....	75
Görsel 2.61: Emilio Ambasz, Giancarlo Piretti Tasarımı Ofis Koltuğu.....	76
Görsel 2.62: Fairlane Şehir Merkezi – Chicago.....	77
Görsel 2.63: Loft Ev Tipi	78
Görsel 2.64: Richard Meier – Getty	80
Görsel 2.65: Herkes İçin Tasarım.....	84
Görsel 3.1: Academie de Beaux Arts.....	91
Görsel 3.2: İngiliz Kraliyet Sanat Akademisi – Heykel Bölümü 1905.....	94
Görsel 3.3: Glasgow Sanat Okulu – Renfrew Caddesi Görünüş.....	96
Görsel 3.4: Glasgow Sanat Okulu – Çalışma Salonu.....	96
Görsel 3.5: Chicago Sanat Enstitüsü.....	98
Görsel 3.6: Amsterdam Mimarlık Akademisi.....	99
Görsel 3.7: Bauhaus Binası Girişi.....	101
Görsel 3.8: Bauhaus Binası Merdiven Holü.....	102
Görsel 3.9: Bauhaus Binası.....	104
Görsel 3.10: Vkhutemas Stüdyo Sergisi.....	106

Görsel 3.11: Tomás Maldonado ile Tasarım Dersi, 1956.....	109
Görsel 4.1: Sanayi-i Nefise Mektebi.....	119
Görsel 4.2: Sanayi-i Nefise Mektebi – Öğrenciler Model ile Çalışırken.....	121
Görsel 4.3: Resim İş – Öğrenciler Çalışırken.....	124
Görsel 4.4: Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Resim Atölyesi – Öğrenciler Çalışırken.....	127

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1, Beaux-Arts Eğitim Programı	92
Tablo 3.2. Bauhaus Eğitim Programı.....	103
Tablo 3.3. FIDER Tarafından Önerilen Eğitim Programı.....	112
Tablo 4.1. Türkiye ve KKTC İç Mimarlık Bölümü Okulları.....	131-133
Tablo 4.2. Türkiye ve KKTC İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölüm Sayıları.....	134
Tablo 5.1 İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Ders kümeleri ve İlişkileri, Ertek, H. 2015.....	138
Tablo 5.2 Yıllık Dönemler Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'nde Kurulan İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri.....	141/142
Tablo 5.3 İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Programında Yer Alan Derslerin Değerlendirme Tablosu.....	147
Tablo 5.4. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Programında Yer Alan Derslerin “Ders Başlık Grupları”na İlişkin Değerlendirme Oranı Tablosu.....	148
Tablo 5.5 İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Teorik-Uygulama” Ders Ağırlığı.....	149
Tablo 5.6. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Tarih-Teori” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları.....	150

Tablo 5.7. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Yapı-Yapım” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları.....	151
Tablo 5.8. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Yapı-Yapım” Ders Grubu “Teori-Uygulama Ders Saati Ağırlıkları”.....	152
Tablo 5.9. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Tarih-Teori” ve “Yapı-Yapım” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlık Karşılaştırması.....	152
Tablo 5.10. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Tasarım” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları.....	153
Tablo 5.11. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Pratik” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları.....	154
Tablo 5.12. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Programı Öğrenim Dili ve Öğrenci - Öğretim Elemanı Sayısal Veri Tablosu.....	156

1. GİRİŞ

“Yaratabilmek”; insanın kendi içinde var ettiği en büyük tutkulardan biridir. Bu tutkuyu insanoğlu yüzyıllardır yaşamakta ve sürdürmektedir. İşte bu güçlü eğilim, biz insanları, diğer canlı türlerinden ayıran önemli özelliklerden birisidir. İnsanın var olduğu çevrede kendisine dair “iz bırakma” duygusu ve isteği, amacının sadece temel gereksinimlerini gidermek olduğu dönemlerde dahi mevcuttur. Bu arzunun nedeni; bir duyguyu tatmin etmek mi, yoksa kendisinden sonra gelenlere bilgi aktarmak veya eser bırakmak mı olduğu, bir tartışma konusu olabilir. Ancak bu noktada önemli olan; insanoğlunun sorunları çözerken duyguları ya da hisleriyle değil, akıl yolu ile çözüme ulaşma becerisidir.

Günümüzde, insanoğlunun böylesi basit anlamda tanımlanabilecek “var olma” ve “var etme” duygusu, farklı alanlarda kendini göstermekte ve yansımalarını bulmaktadır. Daha iyi ya da daha konforlu bir dünya oluşturmak düşüncesi en çok; yaşadığı çevre ve mekânlarda, yapılan organizasyonlar ve düzenlemeler ile ortaya konmaktadır. Kendi kullanım alanları içerisinde ve imkânlar çerçevesinde oluşturulan “stil” ya da “üslup” olarak tanımlayabileceğimiz yaklaşımlar, yaşam alanları içerisinde var olmakta ve tercihlerin, bireysel beğenilerin ifadesinin bir yolu olarak kendini göstermektedir. Ancak başta kişisel bir özellik olarak tanımlanabilen “stil”, süreç içerisinde tanımını genişletmiş, kapsamını ve yaklaşımlarını geliştirerek tasarım değerleri çerçevesinde ele alınmış, estetik ve teknik çözümleri ile “içmimarlık” bilim alanının ve mesleğinin sınırlarını belirginleştirmiştir.

İçmimarlık mesleği, basit anlamda neyin daha doğru görüldüğünden ya da daha etkili olduğundan çok daha öte bir yapıya ve tanımlamaya sahiptir. İçmimarlık mesleği ve anlayışı; insanlara, kullanım amaçlarına bağlı olarak, mekânlarda oluşturulan bütünlük çerçevesinde bir bakış açısı sunmaktadır. İç mekân tasarım

yaklaşımı, mekân içi yaşanan problemlere ya da isteklere, bütünsel çözümler önererek, mekânsal yapıyı ve deneyimi güçlendirmektedir. Bu doğrultuda içmimarlık mesleği; kullanıcının gereksinmelerine yönelik çözümü, tasarım değerleri çerçevesinde ortaya koyarak ve kişisel tercihlerin tasarım değerleri doğrultusunda ele alınarak çözümlenmesini sağlamaktadır.

1.1. AMAÇ

İçmimarlık mesleğinde “insan” ve “mekân” bir arada ele alınmakta ve söz konusu iki ögenin bir araya geldiği iç mekân tasarımı, tarihsel süreç içerisinde çeşitli kuram ve uygulamalar ile birlikte gelişimini içmimarlık mesleği çerçevesinde sürdürmektedir (Kaptan, 2003). İçmimarlık, kullanıcı ya da istek sahibinin estetik bir kimliğe sahip olma beklentilerini ve isteklerini yerine getirirken, fonksiyonel ihtiyaçlara ve gereklere de cevap vermek yolu ile, en uygun tasarımı ortaya koyabilmek için teknik ve bilimsel bilgileri kullanarak çalışan ve yaşayan bir meslek dalıdır (Gökhan, Atasoy, 2005).

Buna bağlı olarak, içmimarlık; kullanıcıların fizyolojik ve psikolojik gereksinimleri dikkate alarak mekânsal hacimleri oluşturmaktadır. Elbette bu olguları gerçekleştirebilmek için gerekli bilgilere sahip olmak gerekmektedir. Bu da içmimarlık alanının eğitimi ile gerçekleştirilebilir. Günümüzde, Türkiye Cumhuriyeti içerisinde, 1 Ocak 1882’de “Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şahane” ile başlayan, bugünkü ismiyle “İçmimarlık” eğitimi, 2018 yılı itibariyle elli dört (54) üniversite bölümü ile devam etmektedir. Buna bağlı olarak yapılan çalışmada amaç; günümüz Türkiye’inde içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitimine yönelik hangi değerlerin ön planda tutulduğunun belirlenmesi, konularına göre ders ağırlıklarının ve yöntemlerin saptanmasıdır. Elde edilen bulguların sonucunda; bütüncül eğitim sistemi içerisinde yer alan programlara yönelik olarak, eksik ve güçlü yanların ortaya konulabileceği sonuçlara ulaşmak amaçlanmaktadır. Eğitim süreçlerinin incelenmesi ile elde edilen bulguların sonucu, “içmimarlık/içmimarlık

ve çevre tasarımı” eğitim yaklaşımlarına yönelik eğilimleri ortaya koyacaktır. Eğitim sürecinde uygulanan “teorik” bilgilendirmenin yanı sıra, yapılmakta olan “pratik” bilgilendirmenin ve kazanımların, profesyonel meslek hayatı içerisinde taşıdığı değer ve gereklilikler tartışılarak değerlendirilecektir.

Söz konusu olan değerlendirmeye bağlı olarak, günümüzde içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitim programlarında yer alan ders ağırlık ve oranlarına yönelik verilerin tartışılarak, bütüncül çerçevede karşılaştırmaların yapılması ve önerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

1.2. ARAŞTIRMA KONULARI

İçmimarlık tasarım eğitimi, ortaya konan problemlerin öğrenci tarafından yapılan araştırmalar ve çözüme yönelik geliştirilen öneriler paralelinde, eğitici ile karşılıklı kurulan etkileşim sonucu, çizim ve anlatımlar dizisi ile anlamlandırılan bir bilgilendirme sürecidir. Tasarım eğitimi bünyesinde önemli bir yere sahip olan “tasarım stüdyosu”, içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı programlarında alınan diğer tamamlayıcı dersler ile desteklenerek, tasarım eğitiminde kapsayıcı yaklaşımı sağlamaktadır. Çok yönlü olarak desteklenen ve tamamlanan tasarım eğitiminde amaç; mesleki yeterliliğinin kazanılmasıdır. Bu noktada dikkat çekilmek istenilen konu; öğrencilerin meslek yeterliliğini sağlayarak, profesyonel yaşama geçtiklerinde edinmiş oldukları bilgileri bir arada ve yeterli düzeyde kullanma becerisine sahip olmaları gerekliliğidir.

İçmimarlık mesleği, 19. yüzyılın sonlarından başlayarak, günümüze kadar kendisini sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik değişimlerin etkisi ile sürekli yenileyen mesleklerden birisi olmuştur. Bu yapıya ve anlayışa paralel olarak, içmimarlık eğitimi de; bünyesinde farklı yaklaşımları, görüşleri barındıran ve şekillendiren bir yapıya sahiptir. Bu yansıma özellikle; eğitim sürecinde ağırlıklı

yeri olan “tasarım stüdyoları” bünyesinde karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle stüdyolar, tasarım değerlerinin oluşturulduğu, farklı yaklaşımların geliştirildiği ve ilişkilendirildiği ortamlar olmuşlardır.

Böylesine yoğun bir eğitim süreci ile yetişen öğrencilerin meslek hayatlarına başlamaları ile karşılaştıkları farklı yaklaşım, içerik ve anlayışlar, söz konusu olan iki süreç arasında yaşanan tartışmalara neden olmaktadır. Günümüz Türkiye’sinde içmimarlık eğitimi bünyesindeki yapılanmaya bağlı olarak oluşan ve yaşanan farklılıkların yanı sıra, ortaya çıkan gereksinimlerin incelenmesi ve tartışılması, bu çalışmanın ana yapısını oluşturmaktadır.

1.3. KAPSAM

İçmimarlığın, bir meslek olarak tanınması ve anlaşılması ile mesleğe verilen önem ve değer artmış, 19. yüzyıl itibari ile tasarım eğitimi, sürekli gelişimlere ve farklı oluşumlara sahne olmuştur.

Mesleki tanınırlık açısından, özellikle Amerika ve İngiltere’de yaşanan gelişmeler ve yapılanmalar ön plana çıksa da, dünyada mesleğe ve meslek eğitimine yönelik yapılan ve yaşanan gelişmeler göz ardı edilemez. Ülkemizde ise; “içmimarlık” mesleğine yönelik eğitim süreci, Türkiye Cumhuriyeti kurulmadan önce 1881 yılında kurulan “Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şahane” ile başlamış ve 1926 yılında “dahili tezyinat” dersi ile resmiyete kavuşmuştur. Bugünkü isimleri ile, “Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi” (MSGSÜ) ile başlayıp, arkasından “Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi” ile devam eden heyecan, ilerleyen seneler içerisinde gelişmeler göstermiş, 1980 sonrasında yaşanan ve yapılan değişiklikler sonrasında oluşturulan eğitim programları ile varlığını sürdürmüştür. Ülkemizde özellikle 1990’lı yılların sonrasında, insanların yaşam anlayışları ve

şartlarına paralel olarak gereksinimlerin çoğalması ve farklılaşması ile, içmimarlık mesleğine yönelik eğitim de yoğunlaşmıştır.

“Türkiye’de İçmimarlık Eğitiminde Değişen Değerler/Anlayışlar (Paradigmalar)” başlığı altında yapılan çalışma, ülkemizde içmimarlık mesleğinin gelişimi ve değişim süreci ile birlikte oluşturulan eğitim modellerinin incelenmesi ve sayısal veriler doğrultusunda değerlendirmelerini kapsamaktadır.

Bugün (Aralık.2018) Türkiye Cumhuriyeti’nde 54 üniversitede “birinci öğretim” çerçevesinde 3733, yükseköğretim kurumlarında normal örgün öğretimin bitimini takiben yapılan örgün öğretim (YÖK, 1992) olan “ikinci öğretim” çerçevesinde 100, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ise; 6 üniversitede 810 öğrenci kabul edilen bir sonuca ulaşılmıştır. Araştırmanın sınırlarını, “içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı” bölümlerinin resmi internet adreslerinde açıklamış oldukları içeriğe yönelik bilgiler oluşturmaktadır.

Eğitim programlarına yönelik olarak yapılan çalışma ile; bölümlerde yer alan dersler incelenmiş, konuları ve içerikleri açısından gruplara ayrılmıştır. Bu kapsamda ders kümeleri; “tarih teori”, “iletişim”, “yapı yapım”, “seçmeli”, “genel”, “pratik” ve “tasarım” bilgi alanları altında toplanmış ve bu çerçevede ele alınarak incelenerek, değerlendirilmiştir.

Çalışma kapsamı içerisinde; üniversitelerin bölüm programlarında, “teorik” (kuramsal) ve “pratik” e (uygulama) yönelik ders saatleri ortaya konmuş ve karşılaştırılmalar yapılmıştır. Bu verilerin sonuçlarına yönelik olarak; derslerin “teorik-pratik” ağırlık oranları hesaplanmıştır.

Bilgi alanları altında yer alan derslerin; üniversite/bölüm bünyesinde verilmiş adetlerine göre, birbirleri arasındaki ayrımlar ortaya konmuş ve değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, kuruluş dönemlerine bağlı olarak, “içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı” eğitimi ders programlarında yer alan bilgi alanlarına yönelik, etkin ders ağırlıkları çıkartılmış ve sayısal veriler elde edilmiştir.

2018 yılı itibari ile elde edilen veriler çerçevesinde; üniversiteler bünyesinde verilmiş âdetlerine göre genel ortalamalar alınmış ve Türkiye’de güncel “içmimarlık/içmimarlık ve Çevre Tasarımı” eğitim programları içerisindeki dağılım oranları hesaplanmıştır. Bu şekilde; eğitime yönelik ders ağırlıkları elde edilerek, bütüne yönelik öğrenim kazanımları değerlendirilmiş ve tartışmaya açılmıştır.

Ayrıca; 2018 yılı itibari ile Türkiye Cumhuriyeti üniversiteleri, “içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı” bölümlerinde eğitim veren, “içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı” lisans diplomasına sahip öğretim elemanlarının sayısal verileri çıkartılmıştır. Alan disiplinine yönelik lisans eğitimi almış eğitimcilerin, eğitim sistemi içerisinde yer aldıkları sayısal değer ortaya konmuştur.

1.4. YÖNTEM

“Türkiye’de İçmimarlık Eğitiminde Değişen Değerler/Anlayışlar (Paradigmalar)” başlığı ile yapılan çalışmada; içmimarlık mesleğine yönelik tarihsel gelişimin üzerinde yoğunlaşmıştır. Konuya dair arşiv araştırmaları ve ilişkili literatür taramaları ile araştırma sonuçları, on (10) senelik dilimler halinde ele alınarak incelenmiştir.

İçmimarlık meslek eğitimi üzerine yapılan çalışma çerçevesinde; mesleğe yönelik eğitimin ana başlıkları, dünyadaki gelişim süreci ile eşgüdümlü olarak ele alınmıştır. Tasarım eğitiminin hangi okullar ve yöntemler çerçevesinde geliştiği ve bugün yaşanan tasarım eğitimi anlayışlarının ne şekilde oluştuğu, ilgili literatür çalışmalarına dayandırılarak incelenmiştir. Ülkemizde içmimarlık meslek eğitimine yönelik gelişim süreçleri, okulların eğitim anlayışları ve kuramları çerçevesinde eğitim yaklaşımları, ilgili literatür araştırmaları çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Dünyada ve Türkiye’de, hem mesleki hem de eğitim alanındaki gelişmelere yönelik yapılan çalışmanın ardından, bugün ülkemizde bulunan ellidört (54) üniversitenin bünyesinde yer alan “içmimarlık/ içmimarlık ve çevre tasarımı” bölümlerinin “güncel eğitim programları” incelenmiştir. Program içeriklerinde bulunan derslere yönelik olarak; “ders bilgi alanları” oluşturulmuştur. Buna gruplamaya dayandırılarak; ders saatleri ve ders ağırlıkları, sayısal veriler üzerinden ele alınmış ve tablolama yöntemi ile bir araya getirilmiştir. Bölüm programları üzerinden yapılan sınıflandırma; beş (5) senelik dilimler halinde ve kuruluş tarihleri göz önüne alınarak oluşturulmuştur. Elde edilen veriler, bölümlerin resmi internet adreslerinde açıklamış oldukları ders programlar bilgileri temel alınarak yapılmıştır.

Konu çerçevesinde elde edilen veriler, tablolama yöntemi ile bir araya getirilmiştir. Sonuçlar, oluşturulan analiz tablolarında kullanılmıştır. Bu şekilde yapılan araştırmanın sayısal verileri doğrultusunda net bilgiler ve oran değerleri sağlanabilmiş ve öneriler getirilerek tartışmaya açılmıştır.

2. İÇMİMARLIK MESLEĞİ

İçmimarlık mesleğinin varlığını ve ilk tanımını Türkçe olarak yapan; 1932 yılında Arkitekt dergisinde bulunan anonim bir yazıdır;

“Bugün binaların dahili tezyin ve tefrişi, başlı başına bir sanat halini almıştır. Bizde de gün geçtikçe, ihtiyaç hissetmeye başladığımız bu şube hakkında ihtisas sahibi olan arkadaşlarımızın çoğalmasını ve kendilerine memleketimizde bir iş sahası izhar edilmesini arzu eder ve arkadaşımıza muvaffakiyet temenni ederiz...”
(Şumnu, 2013, 23).

Bu sözlerle tanımlanan ve ortaya konan anlayış; insanların gereksinimleri ile ortaya çıkan mekânsal gerekliliklerin, bir meslek çatısı altında toplanması mıdır? Çalışmada bu soruya cevap aranacaktır.

2.1. İÇMİMARLIK MESLEĞİNİN TANIMI

İç mekân tasarımının tanımı konusunda pek çok görüş vardır. Ne yazık ki genel olarak bilinen tanım;

“geleneksel olarak mimar, yapısal elemanları ile birlikte oluşturulan duvarlar ile yapıyı tanımlar ve iç mekân tasarımı bitmiş olarak binalar hayat bulur”. Daha fazla çalışma gerekliyse, iç mekân dekoratörü mekânı belirli bir amaca yönelik olarak seçebilmek ve mekânı işlevlendirmek için mevcut olan duvar, tavan ve zemine renk, desen ve doku kaplaması eklemiş olabilir (Higgins, 2015),

şeklinde bilinmektedir. Ancak içmimarlık ve iç mekân tasarımı, kullanıcıların mekânsal gereksinimlerinin artması ile büyümeye ve gelişmeye devam etmektedir (Görsel 2.1, 2.2).

Görsel 2.1: Dinlenme Odası (Kaynak: Özel Arşiv, 2019)

Görsel 2.2: Çalışma Odası (Kaynak: Özel Arşiv, 2019)

İç mekân tasarımı sadece yapı çerçevesinde kalmayıp, insanoğlunun yaşadığı, bulunduğu her mekânda hayat bulmaktadır. Uçaklar (Görsel 2.3, 2.4), gemiler, vagonlar, yatlar (Görsel 2.5, 2.6) buna ilişkin örneklerdir.

Görsel 2.3: Uçak İç Görünüşü 1
(Kaynak: URL 01)

Görsel 2.4: Uçak İç Görünüşü 2
(Kaynak: URL 02)

Görsel 2.5: Yat İç Görünüşü 1, Salon
(Kaynak: URL 03)

Görsel 2.6: Yat İç Görünüşü 2, Yatak Odası
(Kaynak: URL 04)

İçmimarlık disiplinler arası (interdisipliner) ve çoklu ilişki sistemlerinin kurgulandığı bütüncül bir tasarım olgusudur. Malzeme seçimi, donatı elemanlarının tasarımı ve ergonomik uygunluk değeri, mekânsal akustik koşulların yaratılması ve yaşanan fonksiyona bağlı olarak gerekli aydınlatma ortamlarının oluşturulması, yangın gibi acil durumlar için kaçış yollarının tasarımı ve kullanıcı yükü ilişkisi gibi farklı ama bağlantılı tüm tasarım yaklaşımları, içmimarlar için çalışmalarının sadece birkaçıdır. İçmimari tasarım yaklaşımında önemli olan; mekânın işlevsel gereksinimlerini karşılaması için gerekli düzenlemelerin ve tasarımların, kullanıcı gereksinimleri doğrultusunda; ergonomik, fonksiyonel, psikolojik (algısal), estetik ve konfora yönelik değerlerinin karşılanmasıdır.

Basitçe, "planlama" olarak adlandırılabilen bu yaklaşımlar aslında çok daha stratejiktir ve karmaşık bir ilişki sistemini oluşturmaktadır. Mekân tasarımı, alanların plan üzerinde düzenlendiği "iki boyutlu" bir etkinlik olmaktan öte, dikkate alınması gereken ve ele alınan mekânın/hacmin üç boyutlu algısının düşünülmesidir:

"hacim ve biçim; mekânların oranı, yakınlığı ve ilişkisi; tanımlanmış ve bağlı oldukları yol ve bunların arasında ve çevresinde dolaşım. Bütün bu unsurlar, iç mekân kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamak ve iç şemanın bulunduğu mevcut alan tarafından belirlenen kısıtlamaları yanıtlamak için içmimar tarafından geliştirilmek zorundadır" (Higgins, 2015).

Tüm bunlara bağlı olarak, içmimarlık; insanoğlunun içerisinde yer aldığı farklı işlev ve amaçlara yönelik olarak her türlü mekânı, bütün gerekleri ile birlikte tasarlamaktır. Böyle bir tanımlama ile yola çıkıldığı zaman; insan ile ilişkili ve birlikte yaşayan bir meslek dalı olan içmimarlığın, kendi bünyesinde çok yönlü ilişkiler bütünü olduğunu anlayabiliyoruz. Bu çerçevede ele alınan ve kendi

tanımını oluşturan içmimarlık, ilerleyen süreç içerisinde mekânsal/yaşamsal gereksinimleri karşılamaya yönelik bir meslek alanı olarak kabul görmüştür.

2.2. İÇMİMARLIK MESLEĞİNİN DÜNYA'DA TARİHSEL SÜREÇLERİ

İç mekân tasarımı insanın hem fizyolojik hem de psikolojik gereksinmelerine cevap verebilecek özelliklere sahip olmalıdır. İçmimarlıkta yapısal çevrenin sebep ve bu sebeplerin sonucu olarak tasarlanan ortam, fiziki çevrenin ihtiyaca yönelik işlevleri doğrultusunda, insana göre düzenlenmesi olarak yansımaları bulmaktadır. Bu noktada 1943 yılında Amerikalı psikolog Abraham Maslow tarafından ortaya atılan “Gereksinimler Hiyerarşisi Teorisi” veya “Maslow Teorisi”, en yalın ve temel hali ile kullanıcı gereksinimlerini açıklamaktadır. Buna göre çevrenin temel anlamda; fizyolojik, güvenlik, aidiyet, saygınlık, sevgi, sosyalleşme gereksinimlerini karşılaması beklenmektedir. Bu açıdan ele alındığında; yapısal çevrenin temel insan gereksinimlerini karşılaması yeni bir yaklaşım değildir. İnsanlık tarihi boyunca çağın, kültürün, coğrafyanın, yaşam biçiminin şekillendirdiği mekânsal karşılıkları bulmak mümkündür.

İç mekân tasarımı bu noktada insanlık tarihi ile de eşittir. Bilinen uygarlık tarihinden bugüne kadar her kültürde, her düzeyde mekân ihtiyacı söz konusudur. Tarih öncesindeki dönemlerde insanlar, kullanıma yönelik temel gereksinimlerini karşılayabilmek amacı ile kişisel mekânlarını oluşturmuşlardır (Görsel 2.7, 2.8); bu yaklaşım ile tarihsel süreç içerisinde; “iç mekân sadece gereksinmelerini karşılamak amacı ile kullanılırken çoğu zaman da yaşamlarının bir parçası ve hatta amacı olmuştur” (Kaptan, 2014, 64).

Görsel 2.7: Çatalhöyük Neolitik Kenti, Ev İçi 1 (Kaynak: URL 05)

Görsel 2.8: Çatalhöyük Neolitik Kenti, Ev İçi 2 (Kaynak: URL 06)

İnsanoğlunun var oluşu ile başlayan “barınma”, “korunma” gibi ihtiyaçlarla doğan mekân ihtiyacı yüzyıllar boyunca etkin bir şekilde gelişmiştir. Yapılan bu araştırma içerisinde ise, ortaya çıkışıyla beraber insanoğlunun ihtiyaçları doğrultusunda gelişen, içmimarlık mesleğine yönelik gelişim süreci incelenmiştir. İnceleme içerisinde süreçler on (10) senelik dilimler halinde ele alınarak incelenmiştir.

2.2.1. 1900 Öncesi: 20. Yüzyılın Öncüleri

1851 yılında “Endüstri Fuarı”, Londra’da Kristal Saray içerisinde kurulurken, dünyanın teknolojik olarak nasıl ve hangi düzeyde gelişmekte olduğu ortaya konmaktaydı. Fuar, içerisinde bulunduğu döneme ait gelişmeler ile, gelişen endüstrinin ve bünyesinde ortaya çıkan ürünlerin etkilediği sanat ve dekorasyon ürünlerini de insanlara sunmaktaydı. Bunu yaparken yüzyıllardır devam eden imalat biçimlerinin endüstriyel olarak da ortaya konabileceğini ifade etmiştir. Sergi alanı olarak kullanılan yapı, cam ve metal malzemenin tasarım ve mimarlık alanlarında kullanılışının ilk somut örneği olmuştur.

Gerçekleştirilen “Endüstri Fuarı” her ne kadar Endüstri Devrimi’nin başlangıcı gibi gözükse de, temelde o döneme ait sanayileşmede kat edilmiş olan yolu insanlara göstermiştir. Yaklaşık 565 metre uzunluğundaki yapı, kullanılan yeni malzemelerin kullanım şekillerinin ve uygulamalarının bir sunuşu halini almıştır. Beraberinde gerçekleştirilen sergi ile, yeni üretim teknikleri ve yeni malzemeler üreticilere, imalatçılara ve kullanıcılara tanıtılmıştır. Bu noktada; Endüstri Devrimi sadece makineleşme sürecinde yeniliklere sahne olmamış, aynı zamanda yeni malzemelerin ortaya konmasında da etkili olmuştur. Maddi kazanımların gerçekleştirilmesinin yanı sıra, teknolojik gelişmeler paralelinde insanların daha sağlıklı, mutlu, emniyetli ve ulaşılabilir bir yaşantıya sahip olabilecekleri de ortaya konmuştur.

Bu gelişmelerin paralelinde Endüstri Devriminin farklı yansımaları da tartışılmaya başlanmıştır. Makineleşmenin bir getirisi ve sonucu olan duman ile kirlilik, en çok dikkat çeken çevresel zararlardan olmuştur. Bunların yanı sıra; çocuk işçilerin çalıştırılmaları, çalışma saatlerinin uzunluğu, yaşanan hastalıklar ve kazalar, kömür gazının sebep olduğu zehirlenmeler ve en önemlisi şehirlere ya da endüstri merkezlerine gerçekleşen insan göçü, gerçekleşen olumsuz etkilerden bazılarıdır.

Yaşanan Endüstri Devrimi ve başarılı bir yansıması olan Kristal Palas (Chrystal Palace) Sergisi, değişecek olan yaşam şartlarının ve standartlarının ön habercisi olmuştur. Bu gelişimler içmimarlık açısından ele alındığında; yaşanan mekânların fonksiyonlarına bağlı olarak ayrışmaya başlamasına, kullanılan malzemeler ile mobilyalar üzerinde tasarım ve detaya yönelik değişiklikler yaşanmasına ve belki de en önemlisi “içmimarlık” anlayışının doğmasına sebep olmuştur.

Yapı ve ürüne yönelik tasarımlarda kullanılan yeni malzemeler, tekniğin ve teknolojinin de gelişmeye başlaması ile çok daha etkin bir pozisyon almıştır. Her ne kadar yüzyıllar boyunca aynı malzemeler temelinde kullanılmaya devam ediliyor olsa da; demir, çelik, cam, seramik, beton, tekstil ve halı ürünlerinde yaşanan teknolojik gelişmeler, yapılarda ve mekânlarda değişikliklere sebep olmuştur. Özellikle demir/çelik, cam ve beton bu gelişmelerin ön sıralarında yer almıştır.

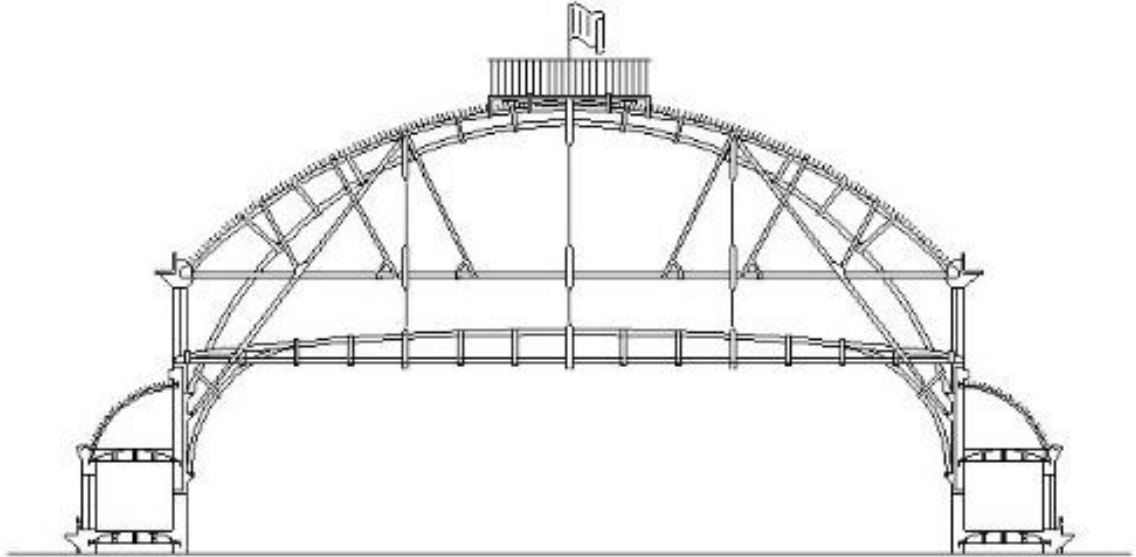
Demir ve çelik kullanımının yapılarda cam ile kullanım beraberliği 1900'lerden önce ortaya konmuştur; ancak çok daha yapısal ve sonlandırılmamış malzemeler olarak değerlendirilmekteydiler. Kullanılan malzemenin üzerinin başka bir malzeme ile kapatılması alışıla gelmiş bir uygulama olmasına karşın, malzemenin kendi başına yalın kullanımı daha çok kabul görmekteydi (Tate, Smith; 1985).

Demirin yapı ölçeğinde kullanımı, 15. yüzyılda yüksek ısı fırınlarının kullanımı ile hayata geçmiş, ilk olarak bağlantı elemanlarında, makine ve makine parçalarında kullanılmıştır. Döneme ait silah üretimleri, bunun ön plana çıkan örnekleridir. Ayrıca 17. yüzyıl içerisinde dökme demir ile imal edilen tren rayları ve süsleme elemanları da demirin farklı ürünler olarak kullanımını göstermektedir. Malzeme 18. Yüzyılda, özellikle köprü tasarımlarında önemli bir yer tutmaktadır. Louvre

Müzesi'nin büyük salonunun çatı strüktürü ve yine 1787-1790 tarihleri arasında Victor Louis tarafından tasarlanan "Fransız Tiyatrosu'nun" (Palais Royal Theatre) çatı strüktürü, dökme demirin kullanıldığı yapılar olmuştur (Görsel 2.9, 2.10).

Görsel 2.9: Fransız Tiyatrosu Görünüş (Kaynak: URL 07)

Görsel 2.10: Fransız Tiyatrosu Demir İmalat Görünüşü (Kaynak: URL 08)

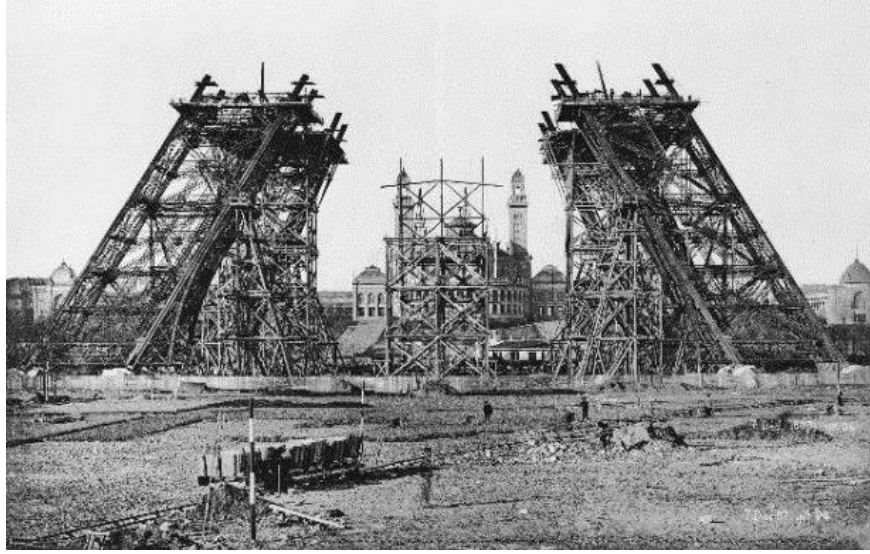
Dökme demirin yapısal ölçekte (kolon-kiriş) kullanıldığı ilk yapı ise; 1796'da Ditherington'da Benyon, Bage ve Marshall tarafından tasarlanan keten fabrikası binası olmuştur (Tate, Smith; 1985) (Görsel 2.11).

Görsel 2.11: Ditherington Keten Fabrikası (Kaynak: URL 09)

İlerleyen yıllar içerisinde, yapıda döküm demir kullanımında yaşanan en önemli değişiklik, 1860lı yıllarda Henry Bessemer tarafından 1856 yılında üretimi için patenti alınan “çeliğin” yapı içerisinde yer alması olmuştur.

Yapı bünyesinde çeliğin kullanımıyla başlayan süreç, kısa zamanda uygulama alanında değer kazanarak, “Brooklyn Köprüsü” (1883) ve “Eiffel Kulesi’nde” (1889) olduğu gibi kolonlar arasında daha uzun açıklıkların geçilmesine olanak sağlamıştır (Görsel 2.12).

Görsel 2.12: Eyfel Kulesi Ayakları (Kaynak: URL 10)

Cam yapımı; malzemenin 17. yüzyılın sonlarında panel halinde imal edilebilmesine kadar olan süre içerisinde sanat olarak devam etmiştir. Teknolojik gelişimler paralelinde panel cam üretimi yapılmaya başlanmış ve yapılarda kullanımı gerçekleşmiştir. Bu üretime yönelik uygulamalar ile; tasarımda gün ışığının kullanımı artırılmış ve cephe açıklıklarının büyümesinde çok etkili olmuştur. Malzemenin doğrama ile birlikte kullanımı 1680'lerde Hollanda'da görülmüştür. Cephe açıklıklarında doğramaları ile birlikte camın kullanıldığı ilk kayıtlı örnek; 1685 yılında İngiltere'de mimar Inigo Jones tarafından tasarlanan "Whitehall Sarayı'nda" bulunan "Ziyafet Evi" olmuştur (Görsel 2.13).

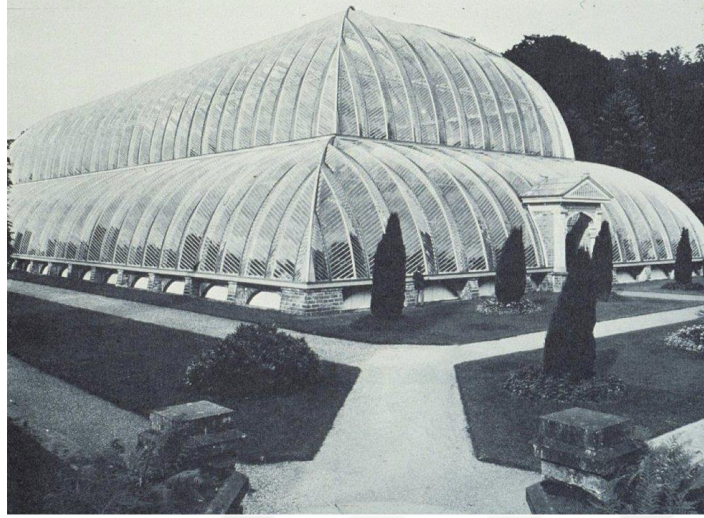
Görsel 2.13: Whitehall Sarayı - Ziyafet Evi (Kaynak: URL 11)

Aynı dönemde Fransa'da panel olarak kullanım alanını bulan cam gibi, benzer teknolojik üretimin bir ürünü olan ayna da iç mekânlarda kullanım alanlarını bulmuştur. Versay Sarayı'nda Aynalar Salonu'nda (Galerie des Glaces) bu uygulamalar görülebilmektedir (Tate, Smith; 1985) (Görsel 2.14).

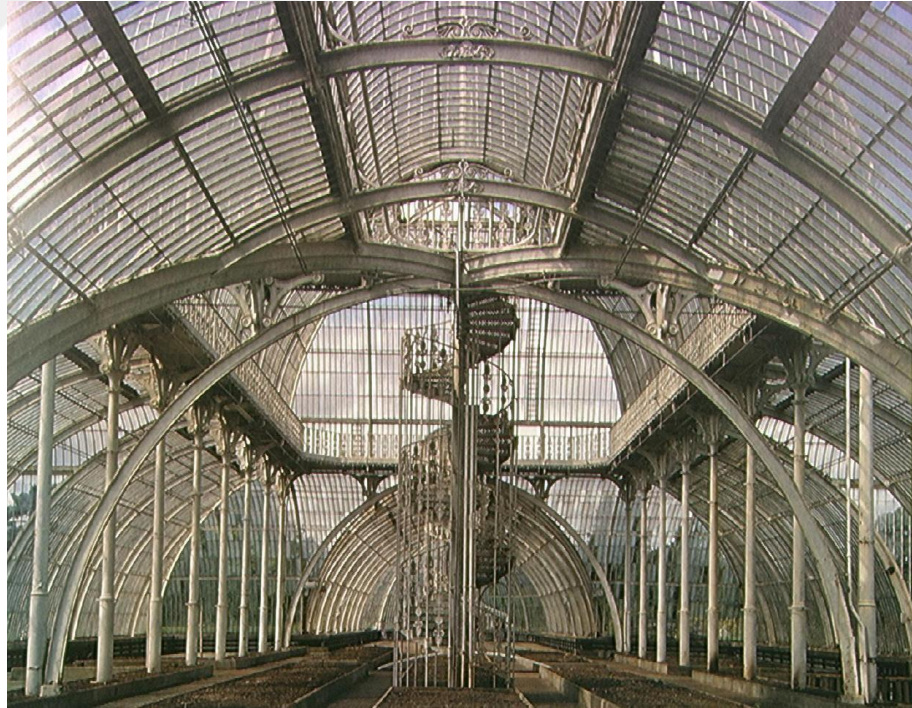
Görsel 2.14: Versay Sarayı - Aynalar Salonu (Galerie des Glaces) (Kaynak: URL 12)

18. yüzyıl ile beraber, cam panellerin ölçüleri büyümüştür. Joseph Paxton, Chatsworth'de Devonshire Dükü için metal ve cam malzemelerini bir arada kullanarak sera tasarlamış ve imal etmiştir (Görsel 2.15);

Görsel 2.15: Chatsworth Serası (Kaynak: URL 13)

Aynı malzemelerin kullanımı, 1845 yılında Decimus Burton ve Richard Turner tarafından Londra dışında bulunan “Kew Bahçeleri’ndeki” “Palmiye Evi’nin” (Palm House) yapımında da görülmektedir (Görsel 2.16).

Görsel 2.16: Decimus Burton ve Richard Turner - Palmiye Evi (Kew Bahçeleri) (Kaynak: URL

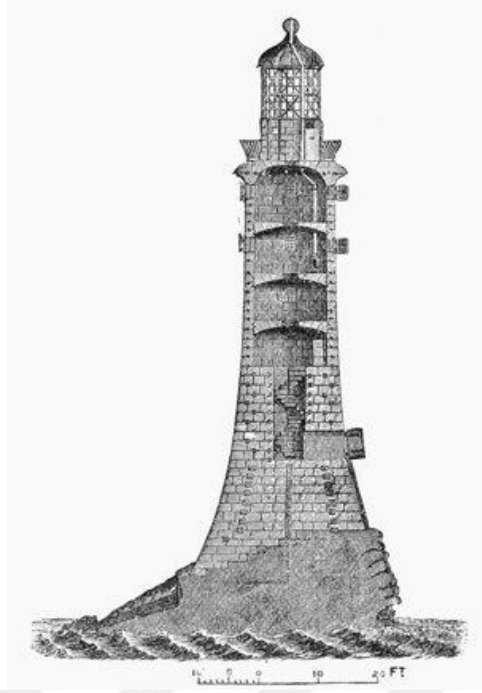
1851 yılında Paxton tarafından Londra’da Büyük Sergi için tasarlanan ve yapılan “Kristal Saray”, metal ve 900,000 m² cam malzemenin bir arada kullanımını ve ulaşılan teknolojiyi tüm insanların gözleri önüne sermiştir (Görsel 2.17).

Görsel 2.17: Kristal Saray (Kaynak: URL 15)

Teknolojik gelişimler 20. yüzyılda kendisini çok daha etkin bir şekilde göstererek, cam panel duvarların ve bölücülerin yer aldığı yapı tasarımlarının gerçekleşmesine sebep olmuştur.

Roma imparatorluğu döneminde sıkça kullanılan beton/betonarme:, 18. yüzyılın ikinci yarısında yeniden keşfedilerek kullanım alanlarını genişletmiştir. Armelenmiş beton malzemenin kullanımına örnek olarak İngiltere’de 1759 yılında John Smeaton tarafından yapılan; “Eddystone Deniz Feneri” verilebilir (Cowan, 1982) (Görsel 2.18).

Görsel 2.18: John Smeaton - Eddystone Deniz Feneri (Kaynak: URL 16)

John Smeaton tarafından kullanılan armelenmiş beton, sönmemiş kireç, toprak, kum ve demir parçalarından oluşmaktaydı. 1829 yılında ise beton ve demir kirişlerin birlikte kullanımı gerçekleştirilmiştir. 1867 yılında Paris 2. Evrensel Sergisi ana binası inşaatı, böyle bir uygulamanın ilk görüldüğü yapılardandır (Görsel 2.19).

Görsel 2.19: Paris Evrensel Sergisi (Kaynak: URL 17)

Beton kullanımı aslında ilk olarak Roma İmparatorluğu zamanında taş parçaları arasında kullanılan yapıştırıcı harç ile görülmektedir. Uygulamada; taşların arasında demir parçaları konulmakta, bu da günümüz armelenmiş beton mantığını yansıtmaktadır (Tate, Smith; 1985). Beton içerisinde demirin kullanımı ile yapıyı güçlendirme fikri; 1850-1860'lı yıllarda İngiltere ve Fransa'da görülmektedir. Joseph Monier tarafından bitki saksıları imalatında demir ile betonun bir arada kullanılması "armelenmiş" betonun ilk kullanımudur. 19. yüzyılın sonlarında demir malzemenin çekme kuvveti, betonun ise baskı/basınç kuvveti bir araya getirilerek uygulama alanlarını bulmuştur. Betonarme iskelet yapısı Amerika'da 1890 yılında Ernest Leslie Ransome tarafından ve Fransa'da François Hennebique tarafından kullanılmıştır. İlerleyen süreçte Fransız Auguste Perret, söz konusu olan malzemenin konut yapılarında kullanılabileceğini ortaya koymuştur (Tate, Smith; 1985) (Görsel 2.20).

Görsel 2.20: 1890 - Auguste Perret - Palais d'Iena, Paris ESEC Genel Merkezi (Kaynak: URL 18)

Armelenmiş beton (betonarme) 20. yüzyılın inşaat süreçlerinde kullanılan en önemli malzemelerden birisi olmuştur (Tate, Smith; 1985).

Sanayi ve üretim teknolojilerinin gelişimi ve malzemeler üzerinde yaşanan değişiklik ve yenilikler, düşünsel süreçte yaşanan gelişmeler ile birlikte, mekânların şekillenmeleri üzerinde etkilere sebep olmuştur. 17. yüzyılda etkin olan tasarım fikri; insanların bir araya geldikleri ibadethaneler, halk evleri gibi yapılar ya da çok özel alanlar olan saraylar için söz konusu idi. Sosyal ve fikirselle gelişimlerin paralelinde gelişen özerklik ve kendi içerisinde bütünlük düşünceleri, daha içe dönük mekân ihtiyacının doğmasına sebep olmuştur.

İnsanların gereksinimlerine bağlı olarak tasarlanan ve üretilen yapılar bünyesinde, farklı tasarım anlayışları ve uygulamaları da hayat bulmaya başlamıştır;

- Aktiviteye Özel Alanlar,
- Mahremiyet ve Resmîyetten Uzaklık,
- Konfor ve Rahatlık/Kolaylık,
- Sıhhi Şartlar(Tesisat) ve Havalandırma,
- Elektrik;

Yapılarda yansımalarını gördüğümüz farklı gereksinimler ve mekânsal yenilikler, 20. yüzyıl ile birlikte kullanıcı gereksinimlerinin ve mekânsal anlayışın "içmimarlık" tanımını altında doğmasına sebep olacaktır.

2.2.2. 1900 – 1910

20. yüzyılın başlaması ile beraber, mekân tasarımı iki ana yaklaşım altında değerlendirilebilir. Birincisi, geçmiş ile birleşik düşünceler bağlamında çalışan, geçmişten gelen geleneklere ve özelliklere bağlı olarak, görsel elemanları ön planda tutan yaklaşımdır. Yüzeyler, işlemler, renk, doku, mobilya ve aksesuarlar üzerine yoğunlaşan bir düşünce biçimidir. Bir diğeri ise, keşif ve yenilikler üzerinde duran, mekânsal yapıyı bir bütün halinde ele alan; yeni şekil, yapı ve imalat konuları üzerine eğilirken; duvarları, tavanları, zeminleri, mobilyaları ve

diğer bütün objeleri bir bütün halinde düşünmeyi öne süren bir yaklaşımdır. Bu da birliktelik anlayışı çerçevesiyle “Bütünsel Tasarım” anlayışını ortaya koymuştur (Tate, Smith; 1985).

Bu dönemde Avrupa, birçok düşünce ve akımın önderliğini yapmaktaydı. “Arts and Crafts”, “Art Nouveau” gibi akımlar Avrupa’da ortaya çıkmış, ancak sonrasında Amerika Birleşik Devletleri’nde hayat bulmuştur. Bu bağlamda Avrupa; akımların yaratıldığı, Amerika Birleşik Devletleri de; bu düşüncelerin kullanıldığı yer olmuştur (Sparke, 1986,p.7).

Üretim sürecinde gösterilen özenin artması ve daha da önemlisi imal edilecek ürünlere yönelik makinelerin üretilmesi, Amerika’da yapılan imalatların, Avrupa’da yapılanlara oranla daha nitelikli olmasına sebep olmuştur. Ayrıca bu durum, yenilikçi ve özgür çalışma ortamlarının, konfor arayışının, daha hızlı ve nitelikli işin, kişiye özel olduğunu hissettirecek bireysel yaklaşımların, yeni düşünce ve girişimlerin, yine Amerika’da gerçekleşmesine olanak tanımıştır. Zamanın bu uygun koşulları, içmimarlık ya da o dönemdeki adıyla “İç Dekorasyonun” anlaşılması ve kurumsallaşması için bir başlangıç olmuştur.

Bugün yaşadığımız içmimarlık anlayışına benzer ilk uygulama; Amerika Birleşik Devletleri’nde Ella Anderson de Wolfe tarafından gerçekleştirilmiştir.

Wolfe’un asıl mesleğinin tiyatro sanatçısı olmasına karşın; öne çıkan yanı; 18. ve 19. yüzyıllarda kumaş ve mobilya işleriyle ilgilenen ve aynı zamanda mekânları süsleyen geleneksel bir meslek olan iç dekorasyon ile, müşteri ile iletişim, çizim ve uygulama yaklaşım anlayışını bir araya getirmesi olmuştur. Öncelikle müşteri ile ilgilenip onların istek ve gereksinimlerine uygun olarak mobilya, kumaş, renk ve aksesuar gibi seçimlere yardımcı olmuş, sonra da yapılan çalışmayı hayata geçirmiştir (Kaptan, 2013,p.58-59). Wolfe ile ilgili olarak önemli sayılabilecek bir diğer özellik de Kuhlman tarafından dile getirilmiştir;

“müşterilerinin genellikle yüksek sosyeteden olmasına karşın her kesimden kişilerin istek ve gereksinimlerini anlayabilmiş ve çözümler geliştirebilmiştir. Bununla da kalmayıp her çalışmasında bütçe ekonomisi ve verimlilik gibi kavramları ön safta tutarak hizmet ile ürün arasında bir denge kurmuştur” (2002).

1905 yılında gerçekleştirdiği ilk proje; “Colony Club” ismi ile dönem içerisinde hizmet vermekte olan bir kadınlar kulübü idi (Görsel 2.21).

Kulüp hakkında 28.Eylül.2003 tarihinde “New York Times’da” Christopher Gray tarafından yazılan yazıda; “Neo-Colonial ve Fransız tarzlarının ölçülü bir karışımı olarak, zevkli bir biçimde yumuşatılmış kırmızılar, maviler ve grilerin karışımından oluşmuş bir mekân” şeklinde söz edilir.

Görsel 2.21: Trellis Room (Kafesli Oda) - Colony Club - Elsie de Wolfe (Kaynak: URL 19)

Ayrıca, Wolfe’un mekân inşa edilirken orada konakladığı da özellikle vurgulanır (Gray, 2003). Bahsedilen mekân üzerine yapılan çalışma önem taşımaktadır çünkü; içmimarlığın diğer tasarım ve meslek alanlarından ayıran detaycı yaklaşım değerlerini ve sözleşme yapılarak parası alınan bugünkü içmimarlık hizmet anlayışını taşımaktadır.

Bütünleşik tasarım yaklaşımının ortaya konmasında öne çıkan ve 20. yüzyılın önemli tasarımcılarından biri olan Frank Lloyd Wright (1867-1959), yapısal önerileri ve iç mekâna yönelik tasarımları ile yenilikçi bir tavır sergilemektedir. Ağırlıklı olarak kişilere ya da ailelere ait olan konut tasarım yaklaşımları ile, mekân tasarımının sadece toplu kullanım alanlarına yönelik olmayacağını da ortaya koymuştur.

Wright tasarımları bir bütünlük içerisinde; planlamanın yerleşime, açıklıklarının mekân aydınlatmasına, mobilya tasarımlarının çizgisel tasarım anlayışına, tasarım ilkelerinin kullanılan malzemelerin seçimine dönüşmesi en önemli vurgu noktalarını oluşturmaktaydı. Söz konusu olan bağlılık, tasarımcının kendisi tarafından “Organik Tasarım” olarak isimlendiriliyordu. (Tate, Smith; 1985)

Wright’ın meslek hayatının ilk on yılı dönemine ait önemli tasarımları bünyesinde barındırır. Bu dönemde altı tasarımı ön plana çıkmaktadır;

- Susan Lawrence Dana Evi, Springfield, Illinois (1903),
- Darwin D. Marvin Evi, Buffalo, New York (1904),
- Larkin Binası, Buffalo, New York (1904),
- Birlik Kilisesi (Unity Temple), Oak Park, Illinois (1906),
- Avery Coonley Evi, Riverside, Illinois (1908),
- Robie Evi, Chicago (1909).

Kendisi tarafından yapılan tanımlamada; dönemin sanayi ya da ticari yapılarında kullanılan ısıtma (kalorifer) sisteminin konutlara taşınması, her mekânda ısıtma için kullanılan şöminelerin sayısının azalmasına sebep olmaktadır. Oysaki şömine, bulunduğu mekânda heykelsi ve özellikli bir kimlik taşımaktadır (Tate, Smith; 1985) (Görsel 2.22).

Görsel 2.22: Frank Lloyd Wright - Robie Evi Oturma Odası (Kaynak: URL 20)

Bu dönem içerisinde Amerika'da yaşanan gelişmeler gibi, Avrupa'da da tasarım anlayışı gelişmekte ve farklılaşmaktaydı. Bu dönemde Art-Nouveau, Beaux-Arts gibi sanat ve tasarım akımları ön plana çıkmıştır.

Art-Nouveau dönemin ilk göze çarpan hareketlerinden bir tanesi olmuştur. Brüksel (Belçika) ve Nancy'de (Fransa) ilk olarak ortaya konan akım, 1880 ile 1900 arasında gelişimlerini yapmış ve ilerleyen süreçte birçok mekânda yansımalarını bulmuştur. Art-Nouveau; geniş, dairesel, kamçı izine benzeyen eğriler, doğadan gelen çiçek ve bitki figürlerinin bir araya gelmesi ile tanımlanan bir tasarım biçimiydi (Görsel 2.23).

Görsel 2.23: Art Nouveau Merdiven Tasarımı (Kaynak: URL 21)

En önemli özelliklerinden birisi de, gotik dönemi sonrasında ilk ortaya konan tasarım stili olmasıdır. Tam anlamıyla süsleme ile hayat bulan bir iç tasarım biçimidir. İtalya'da "Stile Liberty" ya da "Stile Floreale", Almanya ve Avusturya'da "Jugendstile" isimleriyle hayat bulmuştur. Tasarım biçimi özellikle yüzey malzemesi, görsel etki ve süsleme üzerine gelişmiştir.

Yeni yüzyılın başlaması ile yenilikçi düşüncelere sahip olan tasarımcılar bir araya geldiler. Oluşturulan düşünceler ile İngiliz Zanaat Loncalarının fikirlerini ve anlayışları içerisine alarak Josef Hoffmann, Joseph Maria Olbrich ve Koloman Moser'in de yer aldığı sanatçı ve tasarımcılar ile birlikte 1903 yılında Viyana Atölyesi'ni (Wiener Werkstaette - Vienna Workshop) oluşturdular. Bu anlayış tamamıyla el işçiliğini, kullanılan malzemenin doğru ve iyi biçimde kullanılmasını savunuyordu.

Viyana Atölyesi, makineleşme ve seri üretimi karşısına almış, tasarımcıyı ve imalatçıyı bir araya getirmeye çalışan bir anlayış üzerine yoğunlaşmıştır. Kullanımı kolay, fonksiyonel, faydalı ürünler için çalışılmıştır. Malzemenin doğru kullanılıyor olmasına ve tasarım ölçülerine ile ölçeğine uygun olmasına özellikle dikkat edilmektedir (Tate, Smith; 1985).

Görsel 2.24: Joseff Hoffman – Stoclet Evi – Brüksel (Kaynak: URL 22)

1905-1911 tarihleri arasında Joseph Hoffmann tarafından tasarlanan Stoclet Evi (Görsel 2.24), içerisinde kullanılan objeler, yapılan boyamalar, süslemeler, mozaikler ve mobilyalar ile anlayışı tam olarak ortaya koymuştur. Eser “Jugendstile” sanat akımının kapanış dönemi olarak da kabul edilir.

19. yüzyıldan gelen reform hareketleri doğal malzemenin, olduğu gibi, kimliğine uygun bir şekilde yaşaması ve kullanılması düşüncesi üzerinde birleşiyorlardı. Bir diğer deyişle; doğru biçimde ya da şekilde kullanımı çok önemliydi. Beaux-Arts (Ecole des Beaux-Arts) akımı ile birlikte gelen “ustalık” anlayışı bütünüyle zanaata değil, yapılan ürünün hem düşünsel hem de tasarım olarak değer kazanmasına önem veriyordu.

Görsel 2.25: F. Burrall Hoffman Jr. – Stoclet Evi – Brüksel (Kaynak: URL 23)

Anlayış, tasarım üzerinde geçmişten gelen tasarım etkisini yansıtsa da, tasarım kurallarının kullanılmasını şart koşuyordu. Buna bağlı olarak; tasarımın planı, kavramsal temeli ve mekânlar arası dolaşım ilişkisi önem kazanıyordu. 19. yüzyıl ile başlayan bu anlayış tasarımda çizgisel planlamanın, cephelerde ve yüzeylerde bölünmelerin, işlemeli pencere küpeştelerinin ve çerçevelerin, yüzeylerde kabartmalı figürlerin kullanılmasıyla devam etmiştir (Görsel 2.25). Fransız anlayışının üzerinde etkin olduğu yaklaşım, işlemeli yapıların tasarlanmasında oldukça etkin olmuştur. Louis Sullivan bu noktada, modern ve organik tasarımın 50 yıl gecikmesinin sebebinin Beaux-Arts olduğuna dair fikrini paylaşmıştır (Tate, Smith; 1985).

2.2.3. 1910 – 1920

Döneme ait gelişimler, 1. Dünya Savaşı ile ikiye bölünür. Savaş öncesinde sanatsal anlayışlar ve tasarıma yönelik düşünceler, bulunduğu yer çerçevesinde yaşanırken, savaş ile birlikte yaşanan göçler ve ortaya çıkan karmaşıklık, sanatsal ve tasarımsal düşüncelerin bir araya gelmesine sebep olmuştur.

Özellikle Amerika ve Avrupa arasında gerçekleşen bilgi paylaşımı, tasarımların ve tasarımsal düşüncelerin paylaşılmasında etkin olmuştur.

Elektrikli ev aletlerin gelişimi, mekân içerisinde kullanım alanlarını yarattıkça, farklı arayışlar da ortaya çıkmıştır. 1913 yılında buzdolabının, 1917 de elektrikli süpürgenin satılmaya başlaması gibi etkin donanımlar, insanların yaşamlarında ve mekânlarında değişimlere neden olmuştur (Banham, 1981).

Dönemin ortalarında (1915), daha önce etkisini çokça hissettiren “Sanat ve Zanaat Hareketi” (Arts and Crafts Movement) etkisini kaybetmiş, ancak birçok tasarımcının farklı arayışa yönelmesine sebep olmuştur. Modern hareket içerisinde antik görünüşlü elemanların kullanımı çok etkindi; Tudor stili mobilyalar, Hepplewhite, Kraliçe Anne ya da Chippendale parçaları, Gotik ve Rönesans stilleri, işlemeli ahşap ürünler ya da üniteler, deri ve kadife kumaşların kullanımı, İtalyan ve Fransız etkili ürünlerin tercih edilmesi, tasarım yaklaşımında yaşanan bir karışıklık olduğunu ortaya koymaktadır. Bu da dönem içerisinde tasarımda “bir araya getirme” yaklaşımının oluştuğu görülmektedir. Oysaki Wright’ın tasarımlarında bütüncül yaklaşım anlayışı kendini ortaya koymaktadır. Bu noktada yapılan yorum, anlayışı destekler niteliktedir;

“Şöminenin tasarlanan ev içerisindeki merkez nokta olması bir kesinliktir. Gerek mumlu aydınlatma, gerekse elektrikli aydınlatma ile birlikte tasarlanan yemek masası da diğer üniteler ile ilişki içerisinde olmalıdır” (Tate, Smith; 1985).

1910 ve 1911 yıllarında Frank Lloyd Wright ile ilgili yayınlar ve kendisinin “Makinenin Sanatı ve Zanaatı” (The Art and Craft of the Machine) isimli sunuşu, Avrupa’da birçok tasarımcıya ilham kaynağı olmuştur. Aynı dönemde birçok sanat ve tasarım hareketi gelişmiştir. Fransa’da “Kübizm” ve “Fütürizm”, Almanya’da “Deutscher Werkbund”, “Die Bruecke” ve “Der Blaue Reiter” gibi gruplar ile; “Ekspresyonizm” ve dönemin sonuna doğru Hollanda’da “De Stijl” ekolü hayat bulmuştur.

Söz konusu hareketler ile Avrupa’da tasarım anlayışı, modern düşünceye doğru ilerlemekteydi. “Duygusal Bütünlük” (Moral Integrity) olarak 19. yüzyılda başlayan düşünce yaklaşımında; yapıya ve malzemelere karşı dürüstlük ve sadelik ilkesi, dönem içerisinde makineleşmenin sonucu olarak metal ve cam malzemelerin kullanılması ve “kendi zamanımıza dürüstlük” düşüncesi ile yeni malzemelerin kabul edilirliliği kabul görmüştür.

Dönemin sanat hareketleri de tasarım yaklaşımlarında etkili olmuştur.

1910’lu yıllara gelindiğinde sanatın diğer dallarında yaşanan arayışlar, soyutlama düşüncesi ile geometrik formların kullanılması “Kübizm” in doğmasına sebep olmuş, soyut düşünce form arayışı, Kübistler tarafından ortaya atılmıştır.

1907’de Pablo Picasso ve Georges Braque tarafından ortaya konan ve Paul Cezanne etkisi ile başlayan çalışmalar, ilerleyen yıllarda devamlılık göstermiştir. Bu noktada Cezanne’in sözleri dikkat çekicidir;

“Doğal objeler, silindir, küre ya da koni formlarına indirgenebilir” (Tate, Smith; 1985).

Bu düşünce ile hareket eden Picasso ve Braque, çalışmalarında doğal objeler ve formlar içerisindeki “geometrik arayış” anlayışını ortaya koymuşlardır (Görsel 2.26).

Görsel 2.26: Pablo Picasso – Mandolinli Kız (Girl with Mandolin) (Kaynak: URL 24)

Kübizm ile dönemin içmimarlık ya da tasarım arayışları arasında çok önemli bir bağ kurulmamıştır ancak; ilerleyen zamanlarda geometrik form ilişkileri ile yapılan tasarımlar 1920'li yıllardaki Modern Hareket'in öncüsü olmuştur.

Aynı zamanda yaşanan "Fütürizm" hareketleri içerisinde "Süprematizm" ile Kasimir Severinovich Malevich (1878-1935) (Görsel 2.27) ve "Konstrüktivizm" ile Vladimir Tatlin'in (1885-1953) (Görsel 2.28) isimleri ve eserleri dünya çapında duyulmuştur.

Görsel 2.27: Süprematizm - Kasimir Severinovich Malevich – 1915) (Kaynak: URL 25)

Görsel 2.28: Vladimir Tatlin (Konstrüktivizm) - 3. Enternasyonal Anıtı (Monument to the 3rd International) (Kaynak: URL 26)

Kübizm ile aynı dönemlerde yaşanan “Fütürizm” akımı; Milan, Paris, Londra ve birçok Avrupa şehirlerinde şair/yazar Filippo Tomasso Marinetti ile çevresindeki sanatçılar tarafından yaşatılmıştır. Yaptıkları söylemlerde; her şeyin yenilenebileceğini, tasarım ve mimarlık dallarının geçmişe bağlılıkla değer kaybettiğini ve bu sebeple yeniden araştırmanın gerekli olduğunu ortaya koymuşlardır.

Fütürist manifestoda; “Işık nedir?”, “Pratik mi?”, “Kalıcı mı?”, “Hızlı mı?” gibi sorular sorulmuştur. Özellikle mekân içi aydınlatma öne planda tutularak yeni yaklaşımların destekçisi olmuştur.

Ekspresyonist sanat anlayışında; “Alman Ustalar Derneği” üyesi ve/veya aynı görüşleri paylaşan tasarımcılar, tasarımın mantıklı, olan şartlara uygun, bilinen ve kabul edilmiş yapım teknikleri ile yapısal bir sisteme dayanması gerektiğini savunuyorlardı. Kristalize, net formlar kullanılmaktaydı. “Sınırsız Sanatsal/Artistik Oluşum” (Untrammelled Artistic Creation) adı altında bir yaklaşımları sergileseler de; geometrik formlardan kopmuş değillerdi.

Söz konusu olan sanatsal yeniliklerin yaşandığı bu dönemde, “Deutscher Werkbund” grubu 1907 yılında Dresden’de Herman Muthesius ve yanında bulunan Peter Behrens, Richard Riemerschmid ve Walter Gropious ile birlikte hayat bulmuştur (Campbell, 1977). Amaçları; endüstriyel imalatlar ile tasarımı yan yana getirebilmek ve buna bağlı olarak, el işçiliği ile makine imalatını bir araya getirerek, ortak bir ilerleme sağlamaktır. Başlattıkları bu arayış bugünkü “Endüstri Ürünleri Tasarımı”nın doğmasına sebep olmuştur. Sanat ve zanaat ile makineleşme arasında kurmaya çalıştıkları bağ; Modern çağ içerisindeki önemli birlikteliklerden birisi olmuştur.

1907 de kurulmuş ve dönem içerisinde çalışmalarına devam etmiş olan; yapısında Alman mimar, tasarımcı, sanatçı ve sanayicileri barındıran “Deutscher

Werkbund”, farklı alanları içerisinde barındırarak; tasarımcı, sanatçı ve imalatçıların birlikte çalışabilirliği düşüncesinin temelini oluşturmuştur. Werkbund her zaman farklı, hatta karşıt eğilimleri olan tasarımcılardan oluşmaktadır. Bir tarafta Gropius ve Mies, diğerinde ise Scharoun ve Rading, farklı görüşlere sahip olsalar da; Werkbund üyesi olmaya devam etmişlerdir. İlk yıllarda yapılanma içerisinde; Van de Velde, Muthesius ve Schultze-Naumburg gibi farklı görüşler aktif rol almışlar ve böylece Werkbund, “en samimi düşmanların birliği” olarak isimlendirilmiş ve etiketlenmiştir.

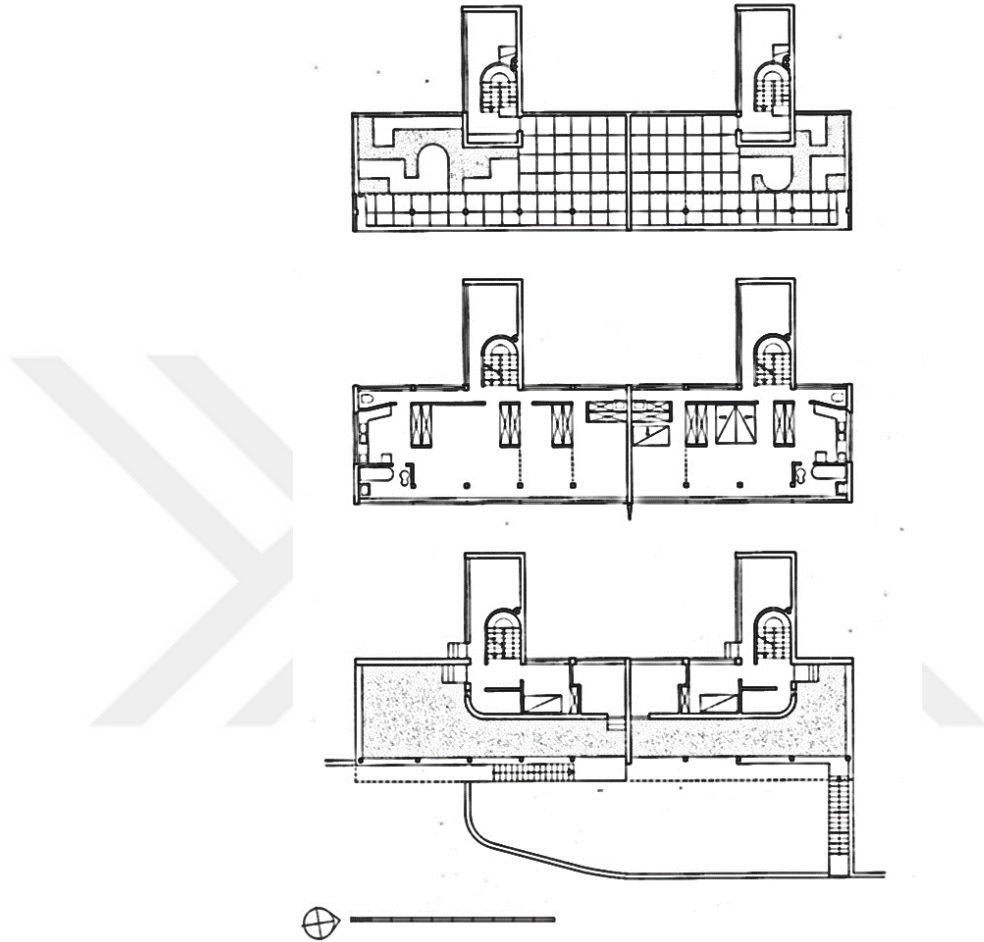
1917’de, iki üye, birbirlerine zıt olarak karşı duran Werkbund amaçlarını dışa aktaran makaleleri yayınlamışlardır. Muthesius; seri üretim ve makine yapımı ürünler ile endüstriyel tasarımın şekillendirilmesine yönelirken, Adolf Behne; Werkbund’un o zamana kadar savunuculuğunu yaptığı endüstriyel tasarımı şiddetle eleştirmiş, ancak Behne Werkbund’u terk etmemiştir.

Werkbund tasarımda bir doktrine sahip değildir ama üyeleri ortak bir özelliğe sahiptir; hepsi ister işçilik ister sanatsal olsun, mükemmellik için kaliteye önem vermektedir.

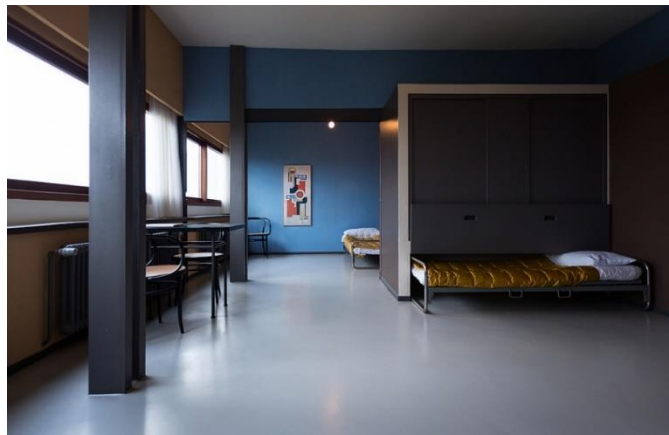
Werkbund’un üyeleri ortak bir endişeyi de paylaşmaktadır; hepsi endüstriyel toplumda her türlü kalitenin tehdit altında olduğunu söylemektedir. 1907 de kurulan dernek, karşısına çıkan Nazi anlayışının hâkimiyetine kadar geçen süreç içerisinde, tasarım ve sanayinin bir arada çalışarak, kentsel tasarımdan mobilyaya, endüstriyel üretimin her alanında tasarım kavramının yükselmesi, rekabet gücünün ve ürün kalitesinin artması üzerine çalışmıştır. Bir diğer amacı da; Alman sanayi ve endüstri ürünlerinin, dünya piyasasında iyi bir noktada yer alması için tasarımı bir silah olarak kullanmaktır.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında, 1919 yılında Köln’de yapılan Werkbund sergisi, Almanya’nın yeniden oluşturulmasında önemli bir yer almıştır. Max Bill tarafından ortaya konan “İyi Biçim” (Die Gutte Form) çalışması, dönemin modern hareketine çok değer katmıştır. Le Corbusier, Mies van der Rohe, Bruno ve Max Taut, J.J.P.

Oud ve Hans Scharoun gibi tasarımcıların çalışmaları sonrasında, 1927 yılında Stuttgart'ta yapılan Werkbund Örnek Toplu Konut Sitesi "Weissenhof", modern tasarım anlayışının en somut örneklerinden birisi olmuştur (Görsel 2.29, 2.30).

Görsel 2.29: Werkbund Örnek Toplu Konut Sitesi "Weissenhof" – Plan (Kaynak: URL 27)

Görsel 2.30: Werkbund Örnek Toplu Konut Sitesi "Weissenhof" – İç Mekân, Yatak Kısmı (Kaynak: URL 28)

İlerleyen yıllarda yapılan toplu konut projeleri, çağdaş konut tasarımının nasıl olması gerektiğine dair çözümler ortaya koymuştur.

İkinci Dünya savaşı ile gücünü kaybeden grup, her ne kadar var olsa da, kavramsal olarak yaşadığı değişiklikler ile “üretim” yerine “yeniden kullanım” gibi kavramları konu ederek yaklaşımlarından uzaklaşmıştır.

Süreç içerisinde Werkbund bünyesinde yer alan gruplar, fikirsel anlamda da birbirleri ile çatışmışlar ve ortaya çıkan farklı düşünceler, 1920’lerde “Bauhaus” ve “Breslau Akademisi” ile çizgilerini belirginleştirmiştir. Bu durum da; modern mimarlık ve endüstriyel tasarımın gelişiminde etkin rol oynamıştır.

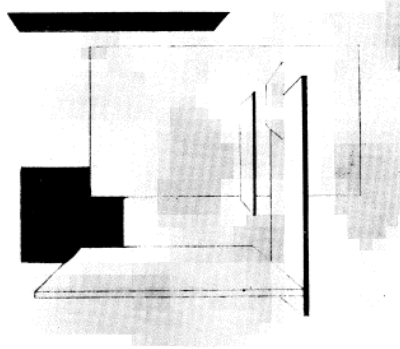
Werkbund tasarımcılarından Walter Gropius ve Adolf Meyer, rasyonel yapı kurallarını doğrusal çizgiler çerçevesinde kullanarak, ilk modern yapı tasarımı olarak kabul edilen Alfeld - Almanya’da bulunan “Fagus Fabrika binasını” tasarlamışlardır. Nikolaus Pevsner’e göre; ilk defa bir binanın cephesi cam malzeme ile tasarlanmıştır (1949) (Görsel 2.31).

Görsel 2.31: Fagus Fabrika Binası (Kaynak: URL 29)

1914 te Köln kentinde Werkbund tarafından düzenlenen endüstri sergisinde Gropius ve Meyer çok tebrik alarak, tasarımlar üzerinde cam ve metal malzemelerin çok daha etkili bir şekilde kullanılabilceğini ortaya koymuşlardır. Bu da Modern Tasarımın ortaya konulması olarak değerlendirilmektedir.

Birinci Dünya Savaşı, dönemi ve tasarım sürecini en çok etkileyen faktör olmuştur. Savaş; öncesinde yaşanan aristokrasi ve el işçiliği ile, sonrasında yaşanan demokrasi ve makineleşme arasındaki ayırım noktası olmuştur (Tate, Smith; 1985). Savaş sırasında tasarım alanında gelişim gösterebilen tek ülke Hollanda'dır. Bu noktada tasarımcılar ve sanatçılar, tasarım üzerine yenilikler ve tasarım teorileri üzerine çalışmalarına devam edebilmişlerdir. Bu çalışmaların sonucunda; Theo Van Doesburg "De Stijl" isimli derginin çıkmasını sağlamış (Görsel 2.32), ressam Piet Mondrian ve tasarımcı Gerrit Rietveld de kendisini desteklemiştir.

Görsel 2.32: De Stijl 1923-5 Dergi Kapağı (Kaynak: URL 30)

De Stijl ile birlikte ortaya konan yalınlık ilkesi, kullanılan sade geometrik formları, Gerrit Rietveld'in Kırmızı ve Mavi Sandalyesi (Red and Blue Chair – 1918) ile Schröder Evi'nde açıkça görülmektedir. (Görsel 2.33)

Görsel 2.33: Gerrit Rietveld - Kırmızı ve Mavi Sandalye/Schröder Evi (Kaynak: URL 31)

Birinci Dünya Savaşının 1918’de bitmesiyle, o yıl Le Corbusier ve Amedee Ozenfant tarafından yayınlanan “Apres le Cubisme” kitabı, dönemin yalın ve hafif tasarım anlayışını paylaşmıştır. Aynı zamanda söz konusu kitap; “Pürizm” olarak da tanınan “Uluslararası Stil” in (International Style) manifestosu olarak da değerlendirilmektedir (Tate, Smith; 1985).

2.2.4. 1920-1930

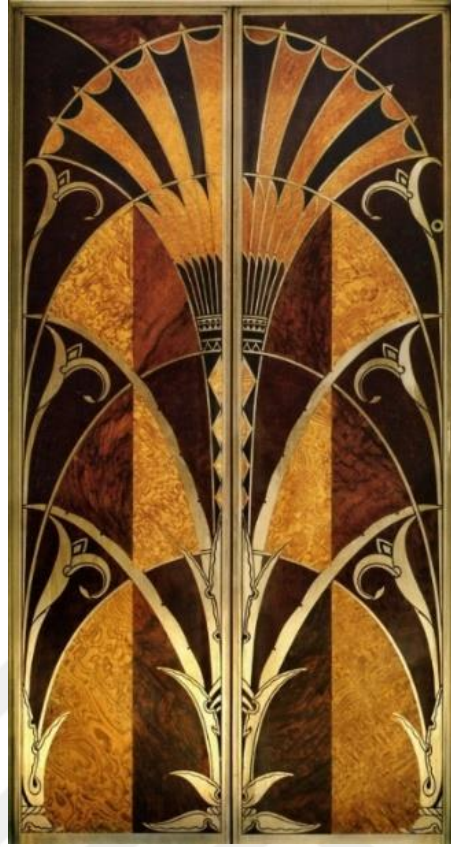
1920’lerde tasarımcılar iki akım etrafında kendilerini gösteriyorlardı; bir grup “Klasizmi” yaşatırken, bir diğeri makineleşme ile birlikte “Modernizmi” savunuyordu. Modern Tasarım, Almanya’da “Bauhaus”, Fransa’da ise Le Corbusier ve destekçileri tarafından ortaya konulmaktaydı. Klasizmin savunucusu olan Art Deco ise; özellikle Paris’te farklı dönemlerde yapılan “Uluslararası Dekoratif Sanatlar ve Modern Endüstri Fuarı” (International

Exposition of Decorative Arts and Modern Industries) ile kendilerini göstermekteydiler.

Art Deco'nun 1925 yılı yazında Paris'te yapılan "Uluslararası Dekoratif Sanatlar ve Modern Endüstri Fuarı" ile başladığı düşünülse de, o güne kadar yaşanan gelişmeler akımı kabul edilir bir pozisyona ve yapıya ulaştırmıştır. 1851 yılında Kristal Saray'da yapılan sergi ile ortaya konan akım, geçen yıllar içerisinde gelişerek mevcut durumuna ulaşmıştır.

1925 yılında yapılan serginin isminde makineleşmeyi ve teknolojiyi ifade eden "endüstri" kelimesi olsa da; bünyesinde büyük ölçüde el-işi ürünlere yer verilmiştir. Art Deco akımının Fransa'da doğan Art Nouveau'nun devamı olarak ilişkilendirildiği, ancak ona karşı olarak daha geometrik, daha kıvrımlı ve daha az rölyefli bir çizgiye sahip olduğu bilinmektedir. Ayrıca süreç içerisinde bünyesinde, "Fovizm", "Kübizm", "Fütürizm" ve "Ekspresyonizm" gibi sanat akımlarının da etkisinin olduğu görülür.

1920 den itibaren etkisini sürdürmeye devam eden Art Deco, Mısır, Eski Yunan ve Maya figürlerini kullanmış ve sentezlemiştir (Görsel 34).

Görsel 2.34: Chrysler Binası Asansör Kapısı, New York - 1930 - William Van Alen (Kaynak: URL 32)

Tutankamon'un mezarının 1922 de açılması ile bulunan figürlerin, ilerleyen 15 yıllık dönemde yapılan tasarımlarda yer aldığı görülmüştür.

Metal ve cam malzemesi Art Deco tasarımlarında etkin olarak kullanılmıştır. Bunun yanı sıra; farklı ağaçlar (abanoz, gül, zeytin, limon) ile birlikte fildişi, ametist, sedef, kaplumbağa kabuğu (bağa) gibi malzemeler ile mobilyanın lake boyanması, yılan derisi, köpekbalığı derisi ya da deri ile kaplanması farklı tasarımların ve yüzeylerin oluşumuna neden olmuştur. Ayrıca; cam, ayna ve demir yüzeylerin parlak hali kumlanarak yok edilmiş ve tasarımlarda kullanılmıştır.

Dönemin en önemli tasarım anlayışlarından biri olan "Bauhaus Tasarım Okulu", 1919 yılında, Waimar şehrinde, Walter Gropious (1883-1969) yönetiminde hayata geçmiştir. Gropious "Bauhaus" kurulurken; "Büyük Dük Saxon Güzel

Sanatlar Okulu” (Grand-Ducal Saxon Academy of Pictorial Art) ile “Büyük Dük Saxon Sanat ve Zanaat Okulu”nu (Grand-Ducal Saxon Academy of Arts and Crafts) birleştirmiştir. Bu şekilde eğitim, tasarım ve üretim alanlarına ortak bir şekilde değinmiş olacaktır. Bu birleşim Viyana Atölyesi’nde kurulan birliktelik hayalinin gerçeğe dönüşmesidir.

Bauhaus’un Nisan 1919’da açıklanan programı, kendini aşağıdaki şekilde tanımlar;

“Bauhaus’un tüm çabası, yaratıcı sanatlar olan heykel, resim, el sanatları ve zanaatlar gibi tüm disiplinleri, mimarinin ayrılmaz bileşeni olarak bir araya getirmektir. Buna bağlı olarak Bauhaus’un amacı; birleşik bir sanat çalışması oluşturarak, yapısal ve sanatsal dallar arasında ayırım olmayan “büyük yapının” oluşmasını sağlamaktır.” (Tate, Smith; 1985).

Böylesi bir eğitim anlayışı, devamındaki yüzyıl boyunca kabul görmüş ve sanat ile mimarinin bir arada çalışmasına sebep olmuştur.

Görsel 2.35: Bauhaus Binası 1 (Kaynak: URL 33)

Görsel 2.36: Bauhaus Binası 2 (Kaynak: URL 34)

Bauhaus (Görsel 35,36) eğitimi içerisinde öğrenciler ilk yarıyılıda; form, malzeme tanımı, doğa tanımı, kompozisyon çalışmaları ve eski özel sanatçıların çalışmalarını incelemektedir. İlk dönemi bitirdikten sonra tasarım eğitimi; taş, ahşap, metal, kil, cam, renk ve tekstil atölye çalışmaları ile birlikte yürümektedir. Bu da ilerleyen süreçte Gropius tarafından “Sanat ve Teknik, Yeni Birliktelik” şeklinde tanımlanmıştır. 1925 yılında Dessau’ya taşınan okul, bünyesindeki hocaların ve yetişen tüm tasarımcıların yaratıcı bir artist/sanatçı, bir usta ve bir endüstriyel tasarımcı olarak hareket edebilmesini amaçlayarak, Dessau’da yapılan tasarımların, fabrikada imal edilebilecek ölçüde çözülmesini öngörmektedir. Bu anlayış ile mobilyalar, lambalar, tekstil, metal ve cam ürünleri atölyelerde imal edilmiş ve bu da; endüstriyel tasarımın eğitim dünyasına taşınması olarak değerlendirilmiştir.

Böylesi bir tasarım yaklaşımı, tasarlanan objenin faydalı ve kullanışlı olmasının yanı sıra; ekonomik, basit ve sade olmasına sebep olmuştur. Böylece bu tarz

yaklaşımlar ve eğitim şekli, makineleşme ile sanatı bir araya getirerek, birbirinden farklı iki düşüncenin yan yana gelebileceğini ortaya koymuştur.

Bauhaus düşüncesi ile aynı dönemde Fransa'da da yenilik düşünceleri, tasarımcılar arasında tartışılmaktadır. Art Deco fikrinin artık gerilerde kaldığı ve Yeni Modernizm düşüncesinin etkin olmaya başladığı; 1925 yılında "Paris Uluslararası Sergisi'nde" yer alan, Le Corbusier'in "L'Esprit Nouveau" pavyonu (Görsel 2.37), Robert Mallet-Stevens'in "Tourism Tower" pavyonu ve Tony Garnier'in "Lyons-Saint-Etienne" pavyonu ile ortaya konmuştur.

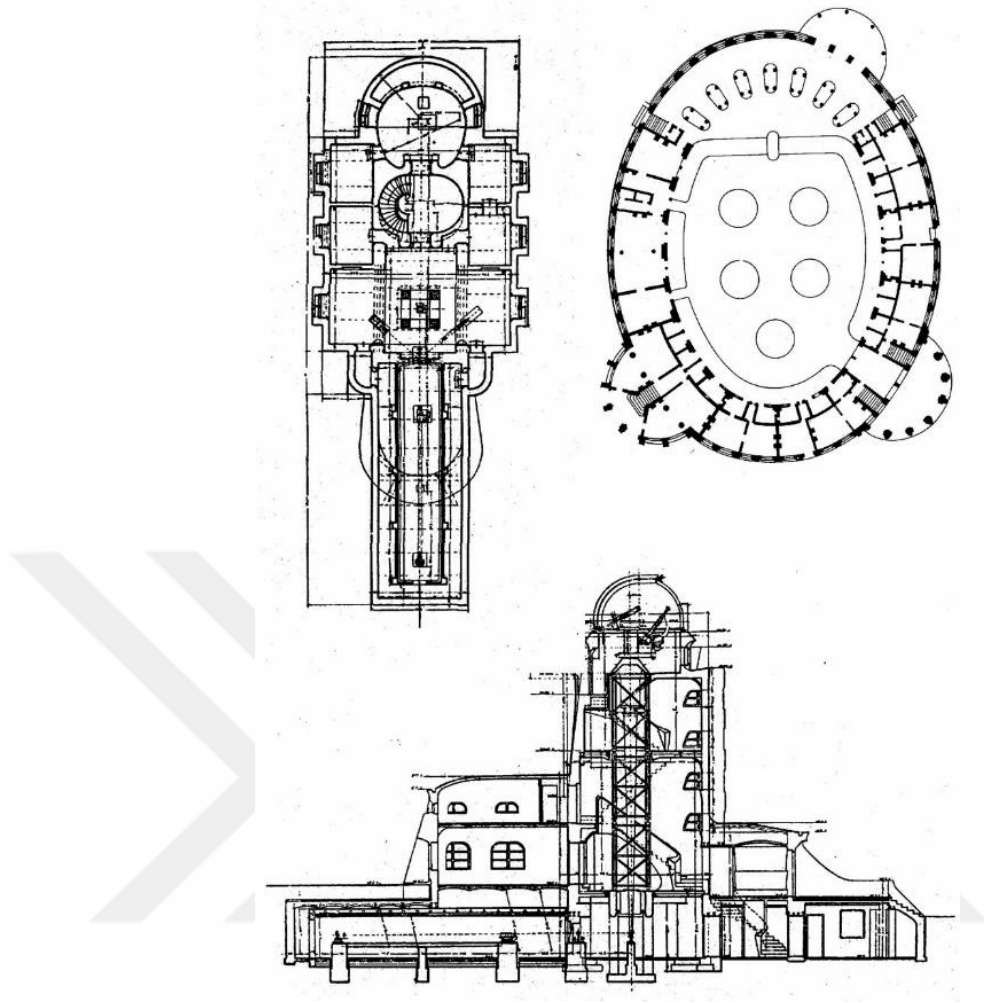
Görsel 2.37: Le Corbusier, Pavilion D'Esprit Nouveau, 1925 (Kaynak: URL 35)

Stil olarak Art Deco, klasik, geleneksel ve simgesel idi. Ancak Art Modern makine yapısından etkilenmiş, daha soyut, daha doğrusal çizgilere sahip ve geometrik düzenlere yakın idi. Bu tanımlama, akımları biçimsel özelliklerle karşılaştırırken, başka bir tanımlama da; "işleme ve dekorasyon, makine etkili soyutlama ile karşı karşıya" diyerek açıklamaktadır. Bu noktada tasarımda sadelik, Fransız tasarımcıları da etkileyerek gelişmeye ve tanınmaya devam etmiştir.

2.2.5. 1930-1940

1930'larda Modern tasarım kedisini ağırlıklı olarak Amerika'da göstermiştir, özellikle savaştan kaçarak Amerika'ya sığınan tasarımcıların çalışmalarını Amerika'da devam ettirmeleri, ülkenin daha ön safta yer almasına sebep olmuştur. 1920'li yıllarda karşı karşıya gelen Modern Akım (Fütürist) ile tarihçi yaklaşım, yine karşı karşıya duruyorlardı. Dönem içerisinde, 1929 da başlayan ve dünya çapında yaşanan ekonomik sıkıntılar, insanlar ve ekonomi üzerinde çok etkili olmaktadır. Dünya çapında 500 den fazla bankanın iflas ettiği dönem içerisinde işsizlik, en büyük sıkıntılardan birisi olmuştur. 1932 yılında işsiz sayısı 30 milyon kadardır, bunun 6 milyonu Almanya'da, 9 milyonu ise Amerika'dadır ve söz konusu rakamlar, Dünya çapındaki işsizliğin yüzde yirmi beşini (%25) oluşturmaktadır (Tate, Smith; 1985). Geleceğe ulaşım düşüncesi çok etkili olmuş ve çatısında barındırdığı tasarımcılar ile Amerika ülke olarak ön saflarda yer almıştır. Yerini, 1939 da New York'ta yapılan "Yarının Dünyası" başlıklı 492 hektar alana sahip "Dünya Fuarı" ile ortaya koymuştur.

1930'lu yıllarda en önemli gelişmelerden birisi; "Endüstriyel Tasarım"ın gelişmesi ve dikkat çekmesidir. Bu gelişme ile birlikte, geçmişten gelen gelenekçi yapıyı ve o zamanda söz konusu olan modernizmi bir arada kullanan, Art Deco tarzındaki gökdelenler ile, modern ve sadelikçi tasarımlara aynı şekilde yaklaşan "Yeni Akış Çizgisi" hayata geçmiştir. Söz konusu olan yapı, Fütüristlerin stilistik yaklaşımı olan "hız ve hareket" ile yanında, Ekspresyonistlerin "şık yaklaşımını" beraber kullanmıştır. Yeni akış çizgisinin en önemli özellikleri; hız ve kullanılabilirliktir. Buna en güzel örneklerden birisi; Erich Mendelson'un Postsdam'da bulunan "Einstein Kulesi" üzerindeki modern tasarıma ait çizgilerdir (Görsel 2.38).

Görsel 2.38: Erich Mendelson - Einstein Kulesi (Kaynak: URL 36)

Akım, aynı zamanda teknolojinin de varlığını kabul ederek, yaşam içerisinde yer aldığı altını çizmektedir. Bu yaklaşım ile beraber, aerodinamik tasarım çizgilerini kullanarak, yağmur damlası formunun etkin olduğu ürünler ortaya koymuşlardır. Bu biçimsel (formal) yaklaşım, özellikle Endüstri Ürünleri Tasarımcıları tarafından; sanayi ürünleri, iş ekipmanları, ev alet ve gereçleri ve mobilyalar üzerinde çokça kullanılmış ve mekânlar içerisinde yerini almıştır. Norman Bel Geddes, Henry Dreyfus, Walter Dorwin Teague ve Raymond Loewy gibi dönemin etkin endüstriyel tasarımcıları özellikle; ev ürünleri ve iş makineleri üzerine tasarımlar yapmışlardır (Görsel 2.39).

Görsel 2.39: Vintage Okul Sırası - Norman Bel Geddes (Kaynak: URL 37)

Endüstriyel tasarım, ilerleyen süreçte farklı alanlara yayılmış, uçak, yat ve gemi mekânları, benzin istasyonları, taşımacılık servis alanları ve ekipmanları üzerine tasarım çalışmaları yapılmaya başlanmıştır. Aynı dönemde Endüstriyel Tasarım üzerine eğitim, 1935’de Amerika’da Pittsburg’da bulunan “Carnegie Institute of Technology” (Carnegie-Mellon)’de açılan bölümle başlamıştır. Arkasından, Brooklyn de bulunan “Pratt Institute”, “New York Üniversitesi” ve “Columbia Üniversitesinde” de bölümler açılmıştır. Buna yönelik profesyonel organizasyon; 1938 yılında Chicago’da “Amerikan Tasarımcılar Enstitüsü” (American Designers Institute) adıyla kurulmuştur (Tate, Smith; 1985).

On yılın ilk yarısında, Modern hareket “Bauhaus” olarak tanımlanıyordu. New York Modern Sanat Müzesi’nin ilk direktörü, sanat tarihçi Alfred Barr dönemi; “Biraz göçebe, biraz öğrenci, biraz sergilenmiş ürünle birlikte birçok kitap” diyerek tanımlıyordu. Bu sözlerin peşi sıra yine 1930 yılında Paris’te yapılan “Salon des Artistes Decorateurs” fuarında kurulan Alman standı (Görsel 2.40), Gropius önderliğindeki ekip tarafından kurulmuş; ürün birleşimlerinin, montajlarının ve

birbirleriyle olan ilişkilerinin tasarımın bütüncül bir parçası olduğu ortaya konmuştu.

Görsel 2.40: “Salon des Artistes Decorateurs” fuarı – Bauhaus Standı (Kaynak: URL 38)

Mekân tasarımlarının yanı sıra, aydınlatma ürünleri ve elemanları, oturma elemanları gibi tasarımlar da sergide çok etkin yer almıştır (Barr, 1938).

1930’larda Bauhaus’ un tanınmasındaki en büyük etkenlerden birisi de; 1931 yılında açılan “New York Modern Sanat Müzesi” olmuştur. Düzenlenen sergileri ile, ilerleyen süreçteki kırk yıl boyunca gezen konuklara; sanat, tasarım ve mobilya konularında ilham kaynağı olmuştur. 1932 yılında Henry-Russell Hitchcock ve Philip Johnson tarafında mekânda açılan “Uluslararası Modern Mimarlık” Sergisi çok etkili olmuş ve beğenilmiştir (Görsel 2.41).

Görsel 2.41: Uluslararası Modern Mimarlık Sergisi - Henry-Russell Hitchcock ve Philip Johnson
- 1932 (Kaynak: URL 39)

Sergi iki yıllık süreçte içerisinde 11 şehirde tekrar kurulmuş ve taşınabilir standı ile çeşitli sergilerde altı yıl boyunca sergilenmiştir. Aynı zamanda, Hitchcock ve Johnson üzerine çalıştıkları “Uluslararası Stil: 1922 den Bugüne Mimarlık” (The International Style: Architecture since 1922) adlı kitaplarını yayınlamaları; stilin tanımını, kurallarını ve önerilerini ortaya koymuşlardır.

Hitchcock ve Johnson’a göre “Uluslararası Stil” in (International Style) tanımı;

“İlk olarak tasarımda yeni bir tanımlama vardır, “kütle” değil, “hacim”; ikinci olarak ise, artık tasarımda çok yer alan “çizgisel simetrinin” yerine gelen “düzen” arayışı”

şeklinde yapılmıştır (Hitchcock, Johnson, 1966).

Bu yaklaşımda, hacimsel olarak yapılan analizlere, mekânsal analizlerin katıldığını, bunun da mekânlara yönelik fonksiyonların tasarımda ön plana çıktığını vurgulamaktadır.

Dönemin en önemli sanat akımlarından biri olan “Sürrealizm” ‘in mekânlara ve mekân tasarımına olan etkisini Avrupa’da 1920’lerin sonlarında görmek mümkündür. Andre Breton, ilk Sürrealist Manifesto olan “Sürrealizm” i, 1924 yılında yayınlamıştır. Kitap, Freud’un yaklaşımlarının sanat ile ilişkisini incelemekte ve dış dünya ile ilgili yaklaşımlarına değinmektedir. Gerçeklik içerisindeki tutarsızlık gibi fikrî arayışlar, gerçeğin ötesindeki sürrealist yaklaşımlara sebep olmuştur. İlerleyen süreçte, fikri arayışlar içerisindeki soyutlama ve fikirleri arasındaki tutarsızlıklar ile; “İrrasyonalizm” adını almıştır.

Dönemin etkin bir düşüncesi olan akım, genel yaşananın ve bilinenin tersine bir yaklaşımda olduğu için, değer kazanmıştır. Bununla birlikte; Salvador Dali, Rene Magritte, Giorgio de Chirico, Man Ray gibi Dada ve Sürrealist ressam; anlayışı ve düşüncüyü resimlerinde ortaya koymuşlardır.

Akım kendini mekân tasarımında; farklı organik ve organik olmayan formların bir araya gelmesi, devam etmeyen çizgiler, rüyasal mekânlar gibi unsurlarla ortaya koymuştur. Jean-Michel Frank’in işlerindeki insan formlarının, bitkilerle birleşerek; masalar, lambalar, vazolar gibi mobilya tasarımına taşınması Sürrealist tasarımın en basit örneklerinden birisi olmuştur. Süreç içerisinde mobilya tasarımlarında insan bacaklı masalar, insan ayaklı üniteler ya da ağaç biçiminde mobilyalar kullanılmıştır (Tate, Smith; 1985).

Dönem içerisinde ve öncesinde Avrupa’dan göç etmiş olan tasarımcılar, Amerika’da dönemin akımları ve düşünceleri ile mekân tasarımlarını ortaya koymalarına rağmen, İngiltere’de tasarımcılar; değişmez olduğunu düşündükleri klasik, romantik geçmişe bağlılıkları ile dekoratif boyalı yüzeyleri, panelleri, köylü kızı ve soytarı figürlerini, pastoral ve gerçekçi manzara resimlerini mekânlara taşımışlardır.

Aynı dönemin içerisinde Hitler, 1934 yılında Almanya’da şansölye olarak seçilmiş ve iki yıl sonra Mussolini, Etiyopya’nın İtalya’nın bir parçası olduğunu ilan etmiştir. Peşi sıra İspanya’da yaşanan iç savaş 1937 yılında Picasso’nun “Guernika” isimli resmine konu olmuş ve 1939 yılında Almanya’nın saldırısıyla İkinci Dünya Savaşı başlamıştır.

Bauhaus’ un kapatılması ile eğitimcilerinden Anni ve Josef Albers, 1933 yılında Amerika’ya göç ederek Kuzey Carolina’da bulunan “Black Mountain College” da eğitime başlamışlardır. Walter Gropious ve Marcel Breuer ise; 1937 de Amerika’ya gitmişlerdir. Gropious 1953’e kadar görev yapacağı Harvard Üniversitesi, Tasarım Bölümü “Yüksek Lisans Grubunun” başına geçmiş ve Breuer’ de; kendisi ile beraber çalışmıştır. Walter Baermann; “California Teknoloji Enstitüsü” nde, Laszlo Moholy-Nagy ise; Chicago’da kurulan ve daha sonra “Tasarım Okulu” adını alacak olan “Yeni Bauhaus” isimli okulun başına geçmiştir. Mies van der Rohe, 1938 yılında Chicago’ya yerleşerek, 1938-1958 yılları arasında “Armour Enstitüsü” (Illinois Teknoloji Enstitüsü) Mimarlık Bölümünü yönetmiştir. Almanya-Bauhaus’dan gelen göçmenler, Amerikan endüstrisi ile dolaylı olarak etkin olsalar da; devam eden yirmi yıl boyunca tasarım eğitimi sürecinde etkin rol oynamışlardır (Tate, Smith; 1985).

Teknolojik yeniliklerin devam ettiği 1930’larda daha temiz, daha kullanışlı ve daha sağlıklı bir dünya hayali ve düşüncesi ile yeni malzemeler ortaya konmuştur. Plastik endüstrisi 1932 yılında etkin bir imalat sürecine girmiştir. Selüloit 1870, Bakalit ise 1907 yıllarında keşfedilmiştir. 1930 yılında pleksi-glas (Lucite) ve vinil kaplama üretime geçmiştir. 1937 de ise, naylon üretimi başlamış ve böylece “Plastik Çağına” girilmiştir.

Bu sırada birçok farklı malzemedeki gelişmeler ve yenilikler devam etmektedir; cam, blok halinde krom kaplı pirinç elemanlar ile birlikte kullanılmaya başlanmış ve paslanmaz çelik de malzeme olarak mekânlarda yer almıştır. Ayrıca, sanayinin

de gelişmesi ile, geçmişte üretildiklerinden daha yüksek kalitede linolyum, asfalt, kauçuk plakalar ve akustik plakalar üretilmektedir. Kontrplak, eğilebilen ahşap panel (Flexwood), plastik laminat paneller, genel olarak kullanılmaktadır. Yaşanan ekonomik buhran ile yüzeylerde ucuz budaklı çam kullanılıyordu. Dönemin en yaygın ürünlerinden olan tüp biçimindeki akkor lambalara alternatif olarak 1939 yılındaki “New York Dünya Fuarında” floresan lamba kullanıcılara sunulmuş ve 1930 öncesinde bulunan neon aydınlatma, bu dönemde yapılan tasarımlar içerisinde etkin bir şekilde kullanılmıştır.

2.2.6. 1940-1950

Bu dönem yine bir Dünya Savaşı ile bölünmüştür. 1940’a gelindiğinde Avrupa ve Kuzey Afrika savaşın içerisinde. Mekân tasarımı, savaş ve getirileri sebebiyle “gizlenme” kavramı çerçevesinde ele alınmakta ve yapılmaktaydı. Mekânların ışık geçirmeyecek şekilde örtülmesi, kapatılması ya da yapılması söz konusudur. Işık geçirmeyen perde uygulamaları, alüminyum gibi malzemelerin tekrar işlenerek kullanılması söz konusuydu. Bu şartlara bağlı olarak, tasarımcılar ordu için çalışmaya başlamışlardır. 07.Aralık.1941’de Pearl Harbor saldırısı ile dünya üzerindeki cephe daha da büyümüştür.

1940’lı yılların ilk döneminde tasarımlar üzerinde eğrilerin kullanıldığı, savaşın da etkisi ile kullanılan formların kamuflaj (gizleme/gizlenme) mantığından yola çıkarak; doğada bulunan organik formlar ile ele alınarak tasarlanmış olması dikkat çekicidir. Antonio Bonet, Juan Kurchan ve Jorge Ferrari-Hardoy tarafından tasarlanan Kelebek Sandalye (1938) (Görsel 2.42) ve Isamu Noguchi tasarımı olan Serbest Form Kahve Masası (1941) (Görsel 2.43) bu anlayışa uyan iki örnektir.

Görsel 2.42: Kelebek Sandalye - Antonio Bonet, Juan Kurchan ve Jorge Ferrari-Hardoy
(Kaynak: URL 40)

Görsel 2.43: Isamu Noguchi tasarımı olan Serbest Form Kahve Masası (Kaynak: URL 41)

Dönem içerisindeki “İskandinav tasarımının” dünya üzerindeki etkisi tartışılmazdır. 1930’lu yıllarda başlayan “İsveç Etkisi”, 1940’larda daha bilinir ve tanınır bir hal almıştır. İsveçli Bruno Mathsson (1907-1988), yaptığı koltuk tasarımları ve üzerlerinde kullandığı kontrplak ve örgü elemanları ile dönemin tasarımlarına öncü olmuştur (Görsel 2.44).

Görsel 2.44: Bruno Mathsson koltuk tasarımı (Kaynak: URL 42)

Arkasından gelen Danimarkalı tasarımcı Jens Risom ve 1949 yılında “Sandalye” (The Chair) tasarımı ile Dane Hans Wegner, (1914-2007) dönem içerisinde Danimarka ve Finlandiyalı tasarımcıların çok etkin olduklarını ortaya koymuştur (Görsel 2.45).

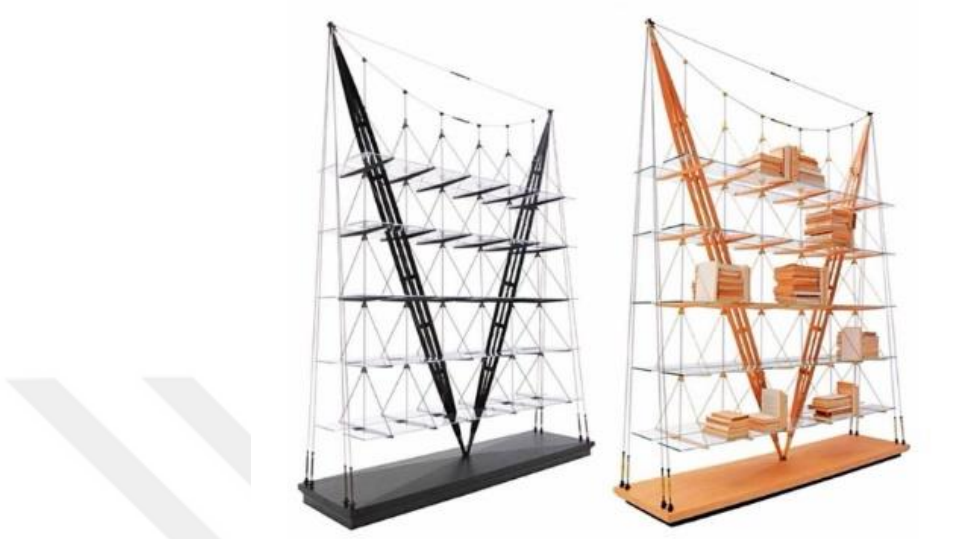
Görsel 2.45: Jens Risom - “Sandalye” (The Chair) (Kaynak: URL 43)

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından tüm dünyada başlayan yapılanma, ekonomik ve sosyal açıdan birçok değişikliğe sebep vermiştir. Öncelikle savaş zamanı kazanılan teknolojik gelişmelerin insan hayatlarına yansımaları, döneme ait en önemli etkilerden birisidir. Şehirlerden uzaklaşarak, evlerini ve yaşam alanlarını banliyölerde oluşturma fikri, dönem içerisindeki inşaat ve yapılanma çalışmaları, mekân planlamalarında yeni arayışlara ve gereksinimlere neden olmuştur. Yeni yapılanma çerçevesinde televizyon odası ve oturma odası mekânlarının oluşumu, konutlarda yeni bir planlamanın yolunu açmıştır. 1945-1950 yılları arasında satılan televizyon mobilyaları sadece Amerika'da; yedi milyon beş yüz bin adettir (Baldwin, 1974).

Savaşın getirdiği değişiklikler ile birlikte ortam; yeni malzemeler, yeni mobilyalar, yeni teknolojiler ve imkânları ile etkisini göstermiştir. Teknolojik gelişmelerin yaşanması ile bu gelişmelerin iş ve turizm sektöründe yansımaları görülmeye başlamıştır. Dünyanın küreselleşmesi ile; şehirler, kıtalararası yolculuklar artmış ve bu bununla birlikte kültürlerle ait farklı fikirsel ve görsel kültürel alışveriş başlayarak, tasarım yansımaları çok hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir. Havai ve Brezilya (tropik yapraklar, bambu) ya da uzak doğu figürlerinin tasarımlarda yer alması bunun örneklerindedir. Ancak çok yönlü olmak, yani eklektizm, tasarım bünyesinde uyumsuz formların, çizgilerin, renklerin, dokuların, zamanların ve kültürlerin bir araya gelmesine sebep olmuştur (Kauffman, Jr, 1940).

On yılın son döneminde İtalyan tasarımı; mekânsal ölçekte, ürün temelinde ya da mobilyada kendisini göstermektedir. Bu başlangıç, ilerleyen dönemlerde de yaşanan İtalyan etkisinin başlangıcı olarak kabul edilebilir. İtalyan tasarımı, Milan ve Roma'da bulunan tasarımcılar ve sanatçılar tarafından tekrar etkin hale gelmiştir. Bu birleşim de Milan'da üç yılda bir yapılan fuarlarda büyük ölçekli firmaların, küçük atölyelerin ve yenilikçi tasarımcıların bir araya gelmeleri ile mümkün olmuştur. Modern mobilya, özellikle malzemenin üzerindeki işçiliğe dayanmakta ve böylece kıvrımlı, ince, uzun ve rahat formların etkin olduğu tasarımlar gerçekleştirilmektedir. Ayrıca mobilyada çeliğinde yer alması, farklı

tasarımların oluşumuna neden olmuştur. Franco Albini tarafından tasarlanan “askı merdiven” ve kitaplık tasarımları buna örnek olarak verilebilir (Tate, Smith; 1985) (Görsel 2.46).

Görsel 2.46: Franco Albini – Kitaplık Tasarımı (Kaynak: URL 44)

Tasarıma yönelik yeniliklerin yanı sıra, teknolojik yeniliklerin de tasarımda yer alması, bu dönemde de etkin bir şekilde devam etmektedir. Mekân içi havalandırma sistemleri bu örneklerden birisidir. 1950’li yıllara kadar toplu mekânlar için kullanılan havalandırma sistemleri, konutlarda da kullanılmaya başlanmıştır. O dönemde uygulanabilen sistem yaklaşımları, “Birleşmiş Milletler Binası” ile “Lever Evi” içerisinde uygulanmıştır (Görsel 2.47, 2.48).

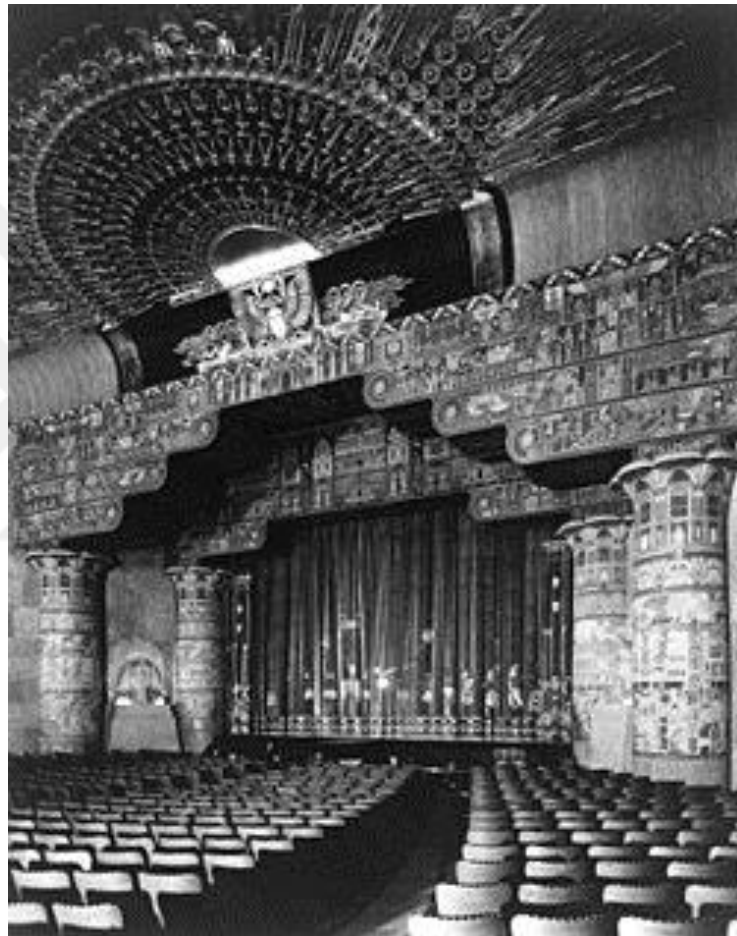
Görsel 2.47: Lever Evi – Lobby (Kaynak: URL 45)

Görsel 2.48: Lever Evi – Çalışma Alanı (Kaynak: URL 46)

Aslında, havalandırma sistemleri aynı yüzyılın başında kullanılmaya başlanmıştır. Willis Havilland Carrier tarafından 1906 yılında patenti alınan “Havanın Nemlendirilmesi Yöntemi, Nemin ve Sıcaklığın Kontrolü” (Alarko, 2018) ile bugün kullandığımız havalandırma kontrolü söz konusu olmuş ve ilk kullanılışı

1904 yılında Frank Lloyd Wright tarafından tasarlanan “Larkin Binasında” gerçekleştirilmiştir. İlerleyen süreçte havalandırma sistemleri otellere, yemek salonlarına, eğlence salonlarına uygulama alanlarını bulmuştur. 1922’de Los Angeles’da Willis Havilland Carrier tarafından yapılmıştır. “Graumann Metropolitan (Mısırlı) Tiyatrosu’nun” havalandırma sistemleri bu örneklerden birisidir (Görsel 2.49).

Görsel 2.49: Graumann Metropolitan (Mısırlı) Tiyatrosu (Kaynak: URL 47)

Havalandırma sistemi olan ilk ofis binası, George Willis tarafından tasarlanan, San Antonio’da bulunan “Milam Binası”dır (1928). Konutlarda havalandırma sistemlerinin uygulanması ise 1950’li yıllarda etkin olarak kullanılmaya başlamıştır. Böylece yeni bir konfor yaklaşımı mekânlar içerisine taşınmış,

gelecek zaman içerisinde bir istek ve beklenti olarak projelendirme aşamalarında yer almıştır (Tate, Smith; 1985).

2.2.7. 1950-1960

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, 1940'lı yıllarda ortaya çıkan nüfus artışı; sosyal alanlar, okullar, konutlar gibi kullanım alanlarında mekânsal gereksinimlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Buna yönelik çözüm arayışı; karşımıza "Uluslararası Stil" i (International Style) çıkartır. İlk etapta yapı tasarımlarında karşılaştığımız akım, özellikle gökdelen tasarımlarında etkin olmuştur. 1951 de Mies van der Rohe tarafından tasarlanan "Göl Kıyısı Daireleri" (Lake Shore Drive Apartments) (Görsel 2.50), cephesinde cam malzeme kullanımı ile sadelik ve yenilikçi yaklaşımı ile bu anlayışa bir örnek olmuştur. Özellikle yapının lobi gibi toplu kullanıma yönelik mekânlarında kullanılan Barselona serisi mobilyalar ile mekânda sadelik ve konforun bir arada kullanılmasına verilen değer yansıtılmaktadır.

Görsel 2.50: Mies van der Rohe - Göl Kıyısı Daireleri (Lake Shore Drive Apartments) (Kaynak: URL 48)

1950'lerde "Uluslararası Stil" (The International Style) kabul görmüş, tarihe ve geleneklere bağlı stillerin önüne geçmiştir. Dönemin tasarım anlayışı üç ana fikri bünyesinde barındırmaktadır; "fonksiyon", "teknoloji" ve "ekonomi". Bu fikirlerin arayışı ile yapılan tasarımların amacı ilk olarak; doğru ilişkilendirilmiş tasarım ortaya koyabilmek, ikinci olarak; kullanıcıların yaşam kalitelerini arttırabilmektir. Bu arayış içerisinde "kare" formu hem yapısal, hem tasarımsal hem de görsel elemanlar arasında çok yer almıştır (Tate, Smith; 1985).

Dönemin mimari yaklaşımları ile inşa edilen ofis binaları ile ofis tasarımı ön plana çıkmış ve buna bağlı olarak yeni bir meslek dalı olarak kabul gören "mekân tasarımcıları" (Space Planners) yerlerini almıştır (Tate, Smith; 1985).

1950li yılların başında mekânlar "dekoratörler" tarafından çalışılmakta iken, dönemin ortalarında sosyal mekânlara dair çalışan kişilere "mekân tasarımcıları" (interior designer) ismi verilmiştir. 1957 senesinde Amerika'da kurulan "Ulusal İç Mekan Tasarımcıları Derneği" (National Society of Interior Designers) bu ismin daha çok kullanılmasına ve tanınmasına yardımcı olmuştur.

Yaşanan ayırım ve görüş değişiklikleri ile mekân tasarımının farklı bir dal olduğu; mimari tasarımların, binanın tasarımına ağırlık vermesi ile iç mekânlara dair tasarımların geri planda kaldığı ve mimarların mekân tasarımına ve bitiş detaylarına önem vermedikleri görüşü hakim olmuştur. Tasarım eğitimi de bu ayırımı destekleyici biçimde; mimarlık öğrencilerine iç mekân tasarımı üzerine, iç mekân tasarımı öğrencilerine ise mimari tasarım üzerine eğitim vermemişlerdir (Tate, Smith; 1985).

Yaşanan bu ayırım, kullanıcılar üzerine olan analizlerin öne çıkmasına sebep olmuştur. Vücut ölçüleri ve hareket ölçülerini inceleyen antropometrik veriler, yapılan tasarımlarda kullanım alanlarını bulmuştur. Henry Dreyfuss tarafından

hazırlanan “İnsanlar İçin Tasarım ve İnsan Ölçüleri” (Designing for People and The Measure of Man) kitabı, bu konuda etken olarak; “insan faktörü” (human factors) yapılan tasarımlar üzerinde önem kazanmaya başlamıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nın devam eden teknolojik gelişmeler, mekân tasarımını da etkilemiştir. Dönem içerisinde karşımıza çıkan değişiklikler; televizyonun yaygınlaşması gibi örnekler üzerinden ona bağlı mekânsal gereksinimlerin artması, sentetik malzemelerin geniş biçimde kullanılması ve asma tavanın kullanılmasıdır.

1950'li yılların ortalarına doğru, sentetik-fiber ve kalıcı şekillendirme fikri, farklı malzemeler olarak kullanılmaya başlanmıştır. Plastik tabakalar, plastik paneller, vinil döşemeler, perde kumaşları, yapay deri, kaplanmış kumaşlar, sentetik halılar, yapay malzemeler sayesinde üretilen malzemelerdir. Söz konusu olan bu malzemeler; mobilyalarda, oturma elemanlarında, koltuklarda, yüzeylerde kullanılmıştır (Tate, Smith; 1985).

Bu durum, “Plastiğin bünyesinde ne var?” gibi ciddi bir sorunun ortaya atılmasına sebep olmuştur. İmalatçıların birçoğu doğal haline benzeyen yapay malzemeyi kabul etmiyor olsalar da; gerçek malzemenin kopyası olan, vinil ahşap, vinil taş, seramik, vinil kaplumbağa kabuğu ya da yapay süet gibi malzemeleri zaten kullanmaktadırlar (Tate, Smith; 1985).

Aslına benzer başka bir malzemenin kullanılıyor olması, birçok tartışmaya sebep olmuş olsa da; kolay temizlenebilmesi açısından kabul görmesinde etken olmuştur.

1950’li yılların en önemli yeniliği asma tavan kullanımıdır. Bugün gerek sosyal, gerek özel mekânlarda kullanılan asma tavan ile ilk defa mekanik ve aydınlatma sistemlerinin bitmiş, temiz bir yüzeyin altına gizlenmesi mümkün olmuştur. Uygulamaları daha önce yapılmışsa da, ancak bu zamana gelene kadar yaygın bir şekilde kullanılmamıştır. New York’ta bulunan “Kuhn Loeb Bankası’nda” (1906) havalandırma kanalları cam bir asma tavanın içerisine, 1909 yılında Frank Lloyd Wright tarafından yapılan “Robie Evi’nde” ise aydınlatma elemanları asma tavan içerisine alınmıştır (Görsel 2.51).

Görsel 2.51: Frank Lloyd Wright – Robie Evi (Kaynak: URL 49)

Ancak 1950’lere gelinceye kadar söz konusu olan bu uygulamalar bir tasarım ögesi olarak düşünülmemiştir. 1950’li yıllarda ise sistemleri içerisinde barındırabilen asma tavan uygulamaları gerçekleştirilmiştir. New York’ta bulunan “Birleşmiş Milletler Binası” ve “General Motor Teknik Binası” (1950) (Görsel 2.52, 2.53), bu yaklaşımın ilk iki örneğidir.

Görsel 2.52: General Motor (GM) Teknik Binası – Ofisler (Kaynak: URL 50)

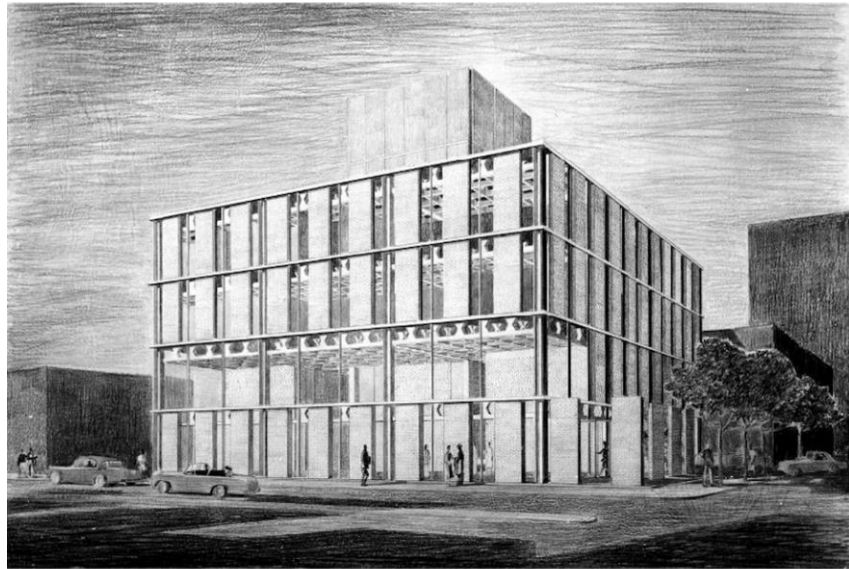
Görsel 2.53: General Motor (GM) Teknik Binası – Giriş (Kaynak: URL 51)

İki binada da gridal bir şekilde aydınlatma ve havalandırma elemanları ile birlikte kullanılan asma tavan, ilerleyen süreçte tasarımın bir elemanı olarak görev almıştır.

2.2.8. 1960-1970

1960'larda iç mekân tasarımı (interior design), ilişkili tüm meslek dalları ile hem sosyal, hem de konut mekânlarında büyük bir gelişme göstermiştir. Zamanın teknik gelişmelerinin yanı sıra; sentetik elyaf ve el yapımı kumaş türlerinin artması da iç mekân tasarımcılarını etkilemiş ve desteklemiştir. Böylece daha yalın tasarımların ortaya çıkmıştır. "Uluslararası Tasarım" (International Design) ile başlayan süreç; "Minimal Tasarıma" (Minimal Design) dönüşerek devam etmiştir (Tate, Smith; 1985).

1963'e gelindiğinde "Modern Hareket" in (Modern Movement) getirisi olan makineleşme ile ortaya çıkan "soğukluk anlayışı", hem tasarımcılar hem de kullanıcılar tarafından sorgulanmaya başlanmıştır. Louis Kahn tarafından tasarlanan Amerika, Philadelphia' da bulunan "Richards Sağlık Merkezi" (Görsel 2.54),

Görsel 2.54: Richards Sağlık Merkezi - Louis Kahn (Kaynak: URL 52)

küçük ve değiştirilemez mekânları ile eleştiriler almış ancak en önemli olan problem; perde kullanılmaması nedeni ile mekânlarda güneş ile oluşan fazla aydınlık ve sera etkisi olmuştur. Dolayısı ile söz konusu “Modern Hareket” kuşku ile karşılanmaya başlamıştır. Bu da tasarımın tek başına değerli olamayacağını, kullanıcıları ile birlikte hayat bulabileceğini ortaya koymuştur. Bu şekilde bir yaklaşım; tasarım düşüncelerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğinin işareti olmuştur.

1960 ortalarında “Uluslararası Sivil’e” ait olan; minimalist, arıttıcı ve ayrık olma görüşü, farklı bir dil ile karşı karşıya gelir. Minimal olmayan zorundalıklar yerine, daha geniş bir tasarım görüşü olan; daha duygusal ve yaşamı içeren bir görüş arayışı başlar.

İçerisinde hız ve hareket ile beraber; tarihsel, anıtsal bir çizgiyi taşıyan, sadeliği ile “sıkıcı” olarak tanımlanan mekânlardan uzaklaşarak, sadelik ile birlikte kibarlık anlayışını bir araya getiren bir yaklaşım ortaya konmuştur (Tate, Smith; 1985). Yeni anlayış, tasarlanan mekân ve alanlarda kare ve dikdörtgen şekillerinin yanı sıra, çapraz ya da eğri çizgileri de kabul etmiştir. “Dahiliyet” ya da “çokçuluk” olarak adlandırılan, şekil ve yaklaşımlardaki yeniliklerinin yanı sıra, yapısal ve strüktürel elemanların birlikte kullanımı ile kendisini ortaya koyan bu yaklaşım; Moshe Safdie tarafından tasarlanan “Montreal Expo 67” fuarında sergilenen yaşam ünitelerinde karşımıza çıkmaktadır (Görsel 2.55).

Görsel 2.55: Montreal Expo 67 - Moshe Safdie (Kaynak: URL 53)

Ancak yapısal elemanlarının ön safta yer alması, içmimarlık için çok da avantaj sağlamamıştır.

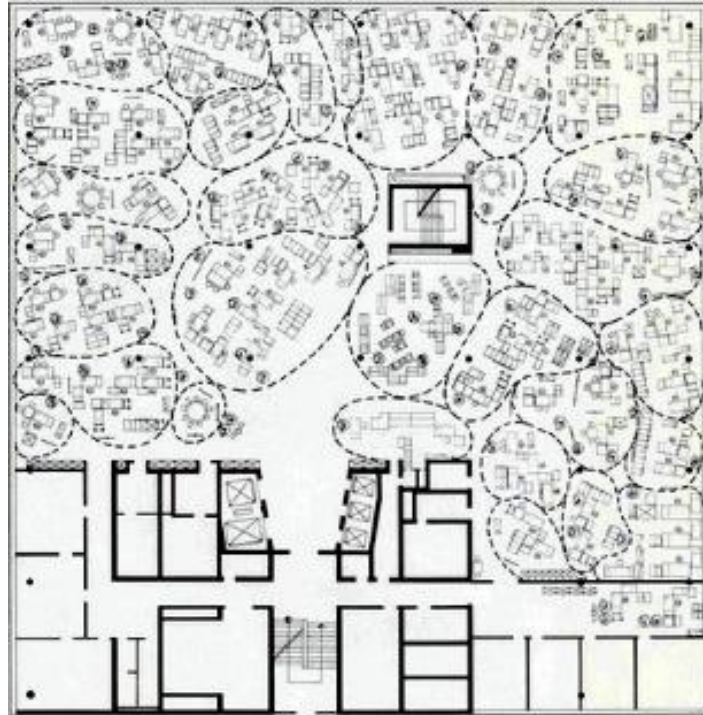
Dönem içerisindeki görüş farklılıkları, ortaya çıkan iki önemli unsurun değerlendirilmesine neden olmuştur. Bunlardan birincisi; fiyat hesaplamalarının tasarımcı tarafından değerlendirilmesidir. Tasarımcının malzeme seçimleri ve buna bağlı olarak fiyat oluşumu üzerinde olan etkisi elbette göz ardı edilemez.

Bir diğeri ise; geri-dönüşüm anlayışının hayat bulmasıdır. Bu da mekân içi fonksiyonların değişmesi ile mekânların tekrar değerlendirilmesi fikridir. Böylece mekânların, içerisinde yapılan değişiklikler ile yeni fonksiyonlara uygun hale getirilip yeniden kullanılmaları söz konusu olmuştur.

1967 yılında Princeton'da, Venturi, Moore ve Hardy tarafından yeni bir anlayış ortaya konmuştur. Tasarım eğitimi içerisinde öğrenciler, kendilerine veya çevrelerine ait olan odaları, yaşam mekânlarını ya da konutları tasarlamaya başlamışlardır. Bu tavır; tasarımın sadece sosyal veya ofis mekânlarına dair olmadığını, yaşam alanları içerisinde de geçerli olduğunu vurgulamaktadır.

Ofis tasarımı konusu, 1960'lı yıllarda önem kazanmıştır. Tasarıma yönelik biçim ve yaklaşımlarda farklılıklar yaşanan süreç, tasarımcıların kendilerini “mekân tasarımcıları” olarak isimlendirmelerine neden olmuştur. Bunun nedeni; tasarımcıların birçok farklı çizgisel formu deneyebiliyor olmalarıdır. Ofislerin o dönemde yoğunluklu olarak kullanımı ve yeni şirket oluşumları nedeniyle tasarımcılar farklı yaklaşımları deneme imkânı bulmuşlardır. Önceki düz, statik ve sıkıcı yaklaşımların yerine; “özgür form” (free-form) anlayışına dayalı, mekân içi dolaşım, iş dağılımı, iletişim kurgulanmıştır. Açık ofis sistemleri, her ne kadar ofis ve çalışanlar arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmek için oluşturulmuş olsa da; bu yaklaşım daha karmaşık bir yapılmaya sebep olmuştur (Görsel 2.56, 2.57).

Mekân içi yoğun dolaşımın çalışma alanları ile ilişkilendirilmesi, ofis kullanıcılarında rahatsızlık vermiş ve sonucu olarak yaşanan verim kaybı ise tartışılan konulardan birini oluşturmuştur.

Görsel 2.56: Quickborner Ekibi – Osram Münih Ofisi 1 (Kaynak: URL 54)

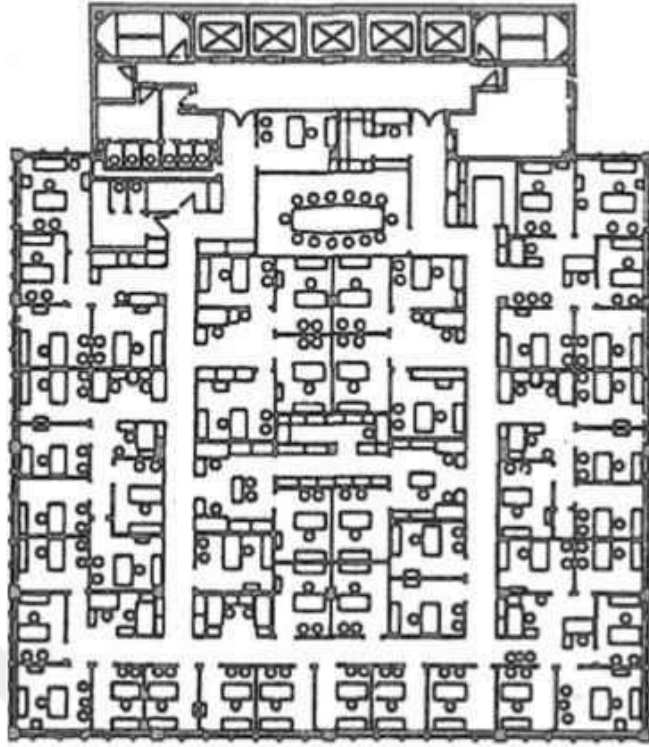

Görsel 2.57: Quickborner Ekibi – Osram Münih Ofisi 2 (Kaynak: URL 55)

Farklı biçimde; mekân içi akustik olarak yaşanan kirlilik de, verim kayıplarına neden olan sebeplerdendir. Bu açıdan, ayak ya da topuk seslerine engel olmak ve bir miktar yalıtım sağlamak amacı ile hacimlerdeki yer malzemesinin halı olmasına karar verilmiştir.

İç mekânda farklı fonksiyon alanlarını tanımlayabilmek ve ses kirliliğine yönelik önlemleri alabilmek amacı ile farklı yüksekliklerde uygulanan asma tavanlar ve farklı tavan malzemelerinin kullanımı, konuya ve soruna dair önlem olarak uygulanmıştır.

Yaşanılan rahatsızlıklar yüzünden, Alman “Quickborner Ekibi” (Quickborner Team) tarafından ortaya konan “bölücü eleman” fikri, Du Pont Firmasının Wilmington’ da bulunan binasında Freon Bölümü için uygulanmıştır (Görsel 2.58).

Görsel 2.58: Du Pont Firması - Freon Bölümü (Kaynak: URL 56)

Bölücü elemanların kullanımında amaç; çalışanların, diğer çalışanlarla aynı alanı paylaşmalar dahi, ayırıcı paneller ile kendi içinde konsantrasyonlarını sağlayabilmeleriydi. Bu sayede her çalışana ait ünitenin içerisinde; çalışma tablası ile birlikte, dosyalama ünitesi, kitap rafları, not tablaları gibi donanımların yer alması mümkün olabilecekti. Mekân içi aydınlatmanın dışında, çalışana yönelik aydınlatma da çalışma ünitelerinin tasarımı içerisine girmiş ve bir sonraki on yılın ana konularından birisi olmuştur (Görsel 2.59).

Görsel 2.59: Bölücü panelli açık ofis sistemi (Kaynak: URL 57)

Dönem içerisinde ofis tasarımına yönelik yaklaşım ve gelişimleri değerlendirmek mümkündür;

Açık ofis sistemleri yoğun kullanım ihtiyacına bağlı olarak ortaya çıkan bir yapılandırma. Mekânların kullanım amaçlarına bağlı olarak, kullanıcıların fiziksel, fizyolojik ve psikolojik gereksinimlerinin göz önünde bulundurulması gereği ortaya konmuştur. Bu değerler paralelinde, iç mekân tasarımının ofis ortamlarında gelişme alanı bulunduğu söylenebilir. Ayrıca; ağırlıklı olarak konuta yönelik olarak yapılan iç mekân tasarımının, ilerleyen süreçte toplu kullanıma yönelik mekânlarda uygulanarak geliştiğinin ve kabul gördüğünün bir ifadesidir.

2.2.9. 1970-1980

İç mekânların 1960'larda daha geniş bölümlenmeler ile kullanılmasının ardından, daha insancıl, kişisel, yaşantıya daha yakın ölçeklere dönülmesi düşüncesi ortaya çıkmıştır. Vietnam Savaşı'nın ardından, Çin'in batıya açılması ve

Japonya'nın önemli bir sanayi ülkesi olması, ekonomik dengelerde farklılıklara ve bunun sonucu olarak değişikliklere sebep olmuştur.

Ekonomik alanda yaşanan sıkıntılar, işsizlik gibi problemler dönem içerisinde etkin olmuş; yaşanan bu problemlerle birlikte piyasada yaşanan ekonomik sıkıntıların sonucu; yeniden yapmak yerine; olanı fonksiyona göre düzenleme fikrini getirmiştir ve konutlarda, dairelerde, loftlarda ve ofislerde uygulanma alanlarını bulmuştur.

1974 yılında yaşanan petrol ambargosu, kullanılan enerji türlerinde yeni arayışlara ve mekânlarda kullanılan malzemelerde yenilikleri doğurmuştur. "Çevresel On yıl" (Environmental Decade) olarak da adlandırılan dönem; güneş enerjisi, ısı kaybı, yalıtım gibi yaklaşımların ortaya çıkmasına sebep olmasının yanı sıra; korumacı ve geri dönüşümcü yaklaşımlara da ışık tutmuştur. Bu bakış açısı; iç mekân tasarımcılarının mekâna yönelik farklı değerleri ele almalarına ve çok daha bilgi sahibi olmalarına neden olmuştur.

1970 yıllarında ortaya çıkan düşünceler, tasarım yaklaşımlarının çeşitlenmesine ve farklı düşünce biçimlerinin bir arada yaşamasına sebep olmuştur. Bu görüş "Plüralizm" olarak isimlendirilmiştir.

Bu dönemde farklı yaklaşımlar gelişerek, yeni tasarım düşüncelerinin doğmasına neden olmuştur;

- Yeni Hümanizm (İnsancılık); insanlar için tasarım yapma fikrini savunmuştur. Bu da insanın varlığına, hareketlerine, yaşamına bağlı olarak mekânların tasarlanması anlamına gelmektedir (Moore, Lyndon, Allen, 1974).

- Tarihselcilik (Historicism); geçmişten gelen bilgiler çerçevesinde öncü yaklaşımları birincil kabul ederek, tasarım yapma ilkesini ortaya koymuştur. Eileen Gray ile 1920'lerde yaşanan "Art Deco" nun yeniden alevlenmesi, bunun en güzel örneğidir. Bu muhafazakâr yaklaşım, geri dönüşüm ve yenileme/yenilenme gibi düşüncelerle birleşerek zamana ayak uydurmuştur.

- Süsleme ve Bezemenin Geri Dönüşü; "Uluslararası Stil" in" (International Style) karşısında olan görüş, hem formların hem de renklerin mekân içerisinde yer alması gerektiğini savunmaktadır. İlk olarak mekânlarda renk yoğunluğu ile başlayan yaklaşım, ilerleyen süreçte yaklaşımın üç boyutlu elemanlar ile mekânda yer almasına da sebep olmuştur.

- Bağlamsalcılık (contextualism); geçmişe bağlı olarak tasarlanan mekânların, tarih içerisindeki düşünce, tarz ve şekillerden etkilenmesi olarak değerlendirilir. Tarihselcilik gibi konuya yaklaşır, ancak daha somut örneklerle düşüncesini destekler.

- Minimalizm; sadelik ve bütünleşik olma düşüncesinin hakim olduğu anlayış, mekân içerisinde geçmişten gelen işlemeli mobilyaların heykelsi anlayış ile kullanılmasına sebep olmuştur.

- Endüstriyel Pop; yapılara ait yapısal elemanların iç mekânlarda açık bir şekilde kullanılması, 1920'lerde olduğu gibi yeniden ortaya çıkmıştır. Tasarımcılar, yapı elemanlarını, havalandırma kanallarını, yangın söndürme sistemlerini, aydınlatma elemanlarını, alarm elemanlarını açıkta bırakarak, açık ve paylaşımcı bir tasarım tarzı ortaya koymuşlardır. Özellikle parlak çelik yüzeyler ya da parlak metal su boruları, tasarımlarda önemli birer eleman olarak kullanılmıştır. Aydınlatma elemanları kablolarının açıkta olması da; yaklaşımın bir diğer gösterimi olmuştur.

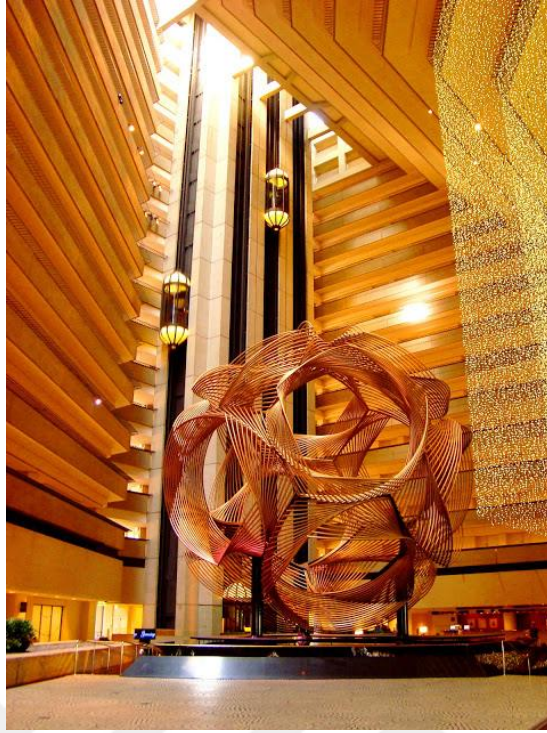
- Geç Modern; özellikle kamusal iç mekânların modüler sistemler ile tasarlanması olarak karşımıza çıkmaktadır. 1960'lı yıllarda başlayan yaklaşım, 1970'lerde "geç modern" olarak adlandırılmıştır.

1970'lerde bu akımlar ve görüşler hayat bulmuş, ancak tam olarak kimlik kazanmamıştır. Bu da dönemin karmaşık bir dile sahip olmasına sebep olmuştur.

Dönem içerisinde ön plana çıkan "yapıların tarihsel bağlamda korunması" ve "iç mekân tasarımları" dönemin önemli çalışmalarını oluşturmuştur. Korunan, restore edilen ve geri dönüştürülen alanlar çok daha önem kazanmıştır.

Eskinin daha iyi olup olmadığı üzerine tartışmalara sebep olan paradoks, yeni bir düşüncenin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Yine aynı dönem içerisinde tasarlanan yeni otel yapılarında, iç mekân içerisinde büyük işık kuyuları (atrium) oluşturularak tasarlanıyordu. 1960'ların sonunda tasarlanan "Atlanta Hyatt Regency Hotel", San Francisco "Hyatt Regency Hotel" (1973) bu tip yapılara örnek olmuşlardır (Görsel 2.60).

Görsel 2.60: Hyatt Regency Hotel San Francisco (Kaynak: URL 58)

Dönemin otel tasarımları birbirlerine benzemelerine rağmen, tasarımlarında ön plana çıkan unsur; “detay” çözümlenmeleri olmuştur. Bu vurgu; tasarımın orijinalliği ya da konforuna ait değerlerin ötesinde bir öneme sahip olmuştur.

Gelişen alışveriş mekânları ile birlikte, butik dükkân tasarımları da dönemin çalışma alanlarında yerini almıştır. Vitrin tasarımı, farklı bir tasarım anlayışını iç mekân ölçeği içerisine katmış ve daha teatral bir yaklaşıma sebep olmuştur.

1970’li yıllarda iç mekân tasarımcılarının tasarladıkları mekânlara yönelik üretilen ve tasarlanan mobilyalar da önem kazanmıştır. Tasarımcının iç mekâna bütüncül bakış açısı ile yaklaşımı ve mekân içi her elemanı aynı değerle ele alarak tasarlaması önemli bir değer yargısıydı. Bu ele alınış biçiminde sadece mobilyayı değil, aynı zamanda üzerindeki deseni ya da kumaşına dair tasarım kararlarının

da alınması anlamına geliyordu. Böylece tasarımcılar, tasarladıkları desenlere ve kumaşlara, havlulara, halılara, duvar kâğıtlarına da kendi isimlerini veriyorlardı.

Bu dönemde İtalyan tasarımcılarının etkisi ve gücü, 1950'lerde olduğundan çok daha güçlü idi. 1972'de New York "Modern Sanat Müzesi'ndeki" sergisiyle Emilio Ambasz, ayrıca Aldo Rossi, Massimo Scolari ve Mario Botta gibi tasarımcılar ve özellikle mobilya tasarımı üzerine çalışan Mario Bellini, Ettore Sottsass ve Castiglione kardeşlerin isimleri de tüm dünyada duyulmuştur.

Emilio Ambasz, Giancarlo Piretti ile birlikte tasarladığı sandalyeler ile dikkat çekmiştir. Sandalyelerin ergonomik değerler açısından uygunluğu, öne çıkmasının sebebi olmuştur (Görsel 2.61).

Görsel 2.61: Emilio Ambasz, Giancarlo Piretti Tasarımı Ofis Koltuğu (Kaynak: URL 59)

2.2.10. 1980-1990

Yüzyılın başından 1980'li yıllara kadar iç mekân tasarımı çok büyük yol kat etmiştir. Artık profesyonel olarak meslek; hastanelerde, okullarda, otellerde,

restoranlarda, dükkânlarda, alışveriş merkezlerinde, tiyatrolarda, sinemalarda, müzelerde, konser salonlarında, resmi binalarda ve konutlarda, başka bir deyişle; insanların bulunduğu her mekânda var olmaktadır (Görsel 2.62).

Görsel 2.62: Fairlane Şehir Merkezi – Chicago (Kaynak: URL 60)

Bu dönemde profesyonel ortamda içmimarlar için iş olanakları oldukça geniştir. Bağımsız ve kendi başlarına çalışan içmimarlar; firmalar bünyesinde, emlak sektöründe, hastanelerde, otellerde, alışveriş merkezlerinde, mobilya yapan ve satan firmalarda ve ilgili devlet dairelerinde olmak üzere farklı iş alanlarında çalışma imkânlarını bulmuşlardır. Mesleğin tanınmasıyla birlikte, mimarlık firmaları da içmimarlık ofisleri ile birlikte çalışmaya başlamışlardır. Mesleğe yönelik profesyonel gruplar ise; mesleğin kontrollü bir şekilde ilerlemesi gerektiğini savunmaktaydılar. Bu nedenle kurulan NCIDQ (National Council for Interior Designers Qualification); ancak yaptığı sınavların sonucunda başarılı olan içmimarları konusunda yetkili olarak tanımlamaktadır (NCIDQ, 2018).

Bu dönemde “enerji”, önemli bir yer tutmaktadır. Teknolojik yeniliklerin neredeyse hepsi enerji tabanlı olduklarından, konu ile ilgili enerji tasarrufu da, tasarım

içerisinde yer almak zorundadır. Enerji tüketimindeki bu tutumluluk arayışı, profesyonel olarak çalışan içmimarlara da danışma gereğini doğurmuştur. Bilgisayar çağı bu ihtiyacı arttırmış, ancak alan üzerinde mesleki özelleşmeyi gerekli hale getirmiştir. İç mekân tasarımlarında; enerji nakil hatlarının nasıl kurulacağı, doğal kaynaklardan en iyi şekilde faydalanma yolları, aydınlatma, ısınma gibi konular, içmimarların sorumluluğu haline gelmiştir.

Tate ve Smith, dönemin önemli konularından birisi olan; “koruma ve geri dönüşümün” geçmişe olan bağlılığın bir aktarış biçimi olduğunu söylemiştir (1985). Loft tipi yapıların ve eski endüstriyel hacimlerin ofislere, alışveriş mekânlarına ve hatta konutlara dönüştürülmesi de geçmişte yapılan tasarımlara bağlılık olarak tanımlanmaktadır (Görsel 2.63).

Görsel 2.63: Loft Ev Tipi (Kaynak: URL 61)

Ayrıca koruma ve geri dönüşüm yaklaşımının ekonomik açıdan da avantajlar sağlaması ile birçok yatırımcı ve işletme tarafından da değerlendirilmesine sebep olmuştur. Bu noktada; konu üzerine çalışan içmimarların geçmişi iyi bilmeleri, yenileme ve koruma için yapısal teknik ve metotlara hakim olmaları gereği ortaya çıkmıştır.

“Çokçuluk” (plüralizm) ve “dâhiliyet” gibi kavramların ortaya çıktığı bu dönemde; “karmaşıklık” düşüncesini de beraberinde getirmiştir. Geçmişten gelen yaklaşımların, düşüncelerin karışık bir şekilde kullanılmış olması, sorunları da beraberinde getirmiş ve tarihsel seçicilik ve süsleme gibi yaklaşımlar, tasarımcılar tarafından tercih edilmiştir (Tate, Smith; 1985).

Dönem içerisinde yaşanan tasarım yaklaşımlarını; Tarihsel Dönüşüm, Minimalizm, Post-Modernizm, Soyut Yaklaşım ve Kavramsalılık olarak sıralamak mümkündür.

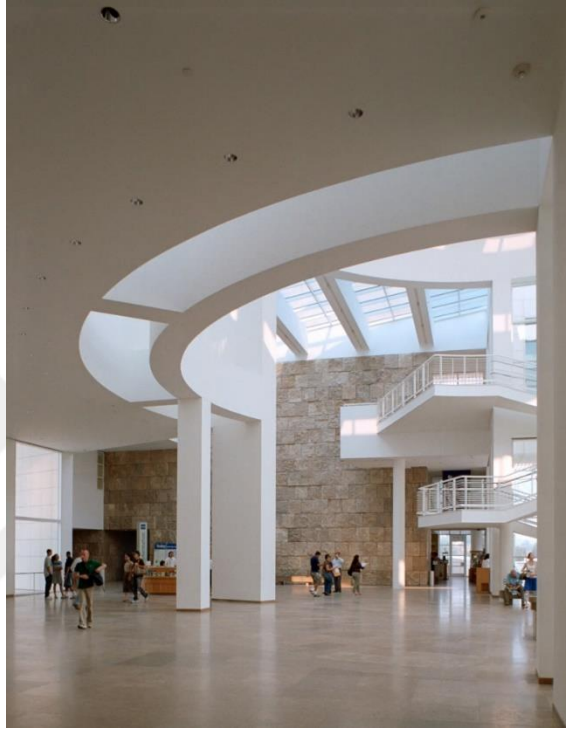
Yaşadıkları dönem içerisinde birbirleriyle karşı karşıya kalan akımların tek bir amacı vardır; “ön safta yer alabilmek”. Dolayısı ile tasarımcıların hem kendi beğenileri, hem de bir amaç için çalıştıklarını anlamak mümkündür.

2.2.11. 1990-2000

1970’li yıllarda ortaya konan “minimalist” anlayışın etkisi, dönem içerisinde devam etmiş ve “basit” tanımlaması sofistike ile eş anlamlı bir pozisyon kazanmıştır. İç mekândaki tasarımın karmaşık olması değil, tam tersine yalın olmasının daha büyük uğraşının eseri olduğu, yalın bir tasarım için de; mekânı doldurmak yerine daha az malzeme ile aynı performansı verebilmek fikri öne çıkmıştır.

Dönem içerisinde toplu mekânların tasarımına önem verilmiştir. Beraberinde teknolojik gelişmelerin ve malzeme kullanımının çok daha etkin olduğu dönem, farklı çizgilerin ve malzemelerin bir arada kullanılmasına olanak sağlamıştır. Frank Gehry tarafından tasarlanan “Guggenheim Bilbao” yapısı ve Richard Meier tarafından tasarlanan ve günümüzde müze olarak kullanılan “Getty merkezi ve

villası” (Getty Center and Getty Villa), farklı formların bir arada kullanılmasının birer örneği olarak karşımıza çıkmaktadır (Görsel 2.64). Bu da gerek formda, gerekse malzemede yalınlık düşüncesini mekânlara ve hacimlere taşınmasında örnek oluşturmuştur.

Görsel 2.64: Richard Meier – Getty (Kaynak: URL 62)

Fonksiyonlara bağlı olarak gelişen mekân tasarımları, özellikle teknolojinin getirdiği yenilikler ile mekânları ve kullanıcılarının yaşamlarını şekillendirmiştir. Özellikle çalışma hayatında bilgisayar kullanımının artışı ile çalışma mekânlarında daha sade ortamların oluşturulabilmesi mümkün olmuştur.

Konut yaşamında ise, toplumsal ve iş hayatının düşünsel yoğunluğunun aksine; beyazların, dingin renklerin ve nötr (tarafsız) çizgilerin bir araya geldiği görülmüştür. Bu da kullanıcılarına, eski inanışlarda olduğu gibi sadelikte kişinin

“kendisini bulabilmesi” için tasarlanmış ya da sade bir şekilde bırakılmış mekânların sunulmasını sağlamıştır.

Bu dönemin en büyük hareketlerinden birisi; özellikle fiziksel, görme ya da işitme engelli kişilerin yaşam içerisinde yer alabilmeleri olmuştur. Bu yaklaşım; engellerinden dolayı yaşam içerisinde yer alamayan insanların, mekânlara ulaşılabilirliğinin sağlanması düşüncesiyle ortaya çıkmış ve ilerleyen dönemde gelişim göstermiştir.

2.2.12. 2000 - 2010

Teknolojik ve endüstrileşme süreci açısından gelişmiş olan çağdaş toplumlar, yeni yüzyılın başladığı dönemi; “elektronik çağ”, “sibernetik çağ”, “üstün teknoloji çağı” ya da “bilgi çağı” olarak isimlendirmektedirler (Özturan, 2010). Böyle bir yaklaşıma sebep olan “bilgi çağı”, yaşanmış olan Endüstri Devrimi gibi, insan yaşamında etkili olmuştur.

Endüstri devrimi ile toplu konutlarda hayatlarını sürdüren, çalışmak için fabrikalara giden, üretim ve tüketim yapıları farklı olan bireyler; bilgi çağı'nda ofislere gitmeden, bilgisayar ortamında iletişim kuran, gerekli bilgi ortamına bilgisayar üzerinden erişen, sosyal ortamları yaşam içerisinde kurmak yerine, bilgisayar ortamında kuran bir yapıya sahip olmuştur. Özturan'ın da (2010) üzerinde durduğu gibi; bilimsel çalışmaların çoğalmasıyla, üretim alanlarındaki makineleşme artmakta, üretim yöntemleri değişmektedir. Buna bağlı olarak teknolojik yapıda yaşanan gelişmeler, çağdaş yaşamı biçimlendirmektedir. Böylece mekân konforuna yönelik olarak tasarlanan ürünler, dönemin yaşam biçimine uygun ya da gereksinimleri karşılayabilecek şekilde tasarlanmaktadır.

Mekânlarda etkin olan çevre koşullarının kullanıcılar için uygun hale getirilebilmesi için üzerinde durulan ısıtma, soğutma, sağlığa uygunluk gibi yaklaşımlar, mekânların özelliklerini de etkilemiştir.

Toplumsal yaşantı içerisinde yaşanan değişiklikler sonucu, özellikle çağdaş kentlerde gelişen bireysel yaşam, teknolojik ekipmanların küçülmeleri ve işlevselliklerinin artması ile daha yoğunlaşmıştır. Böylece Endüstri Devrimi ile farklılaşan, birbirinden ayrılan yaşam ve çalışma alanları, iletişim ve üretim teknolojilerinin ilerlemeleri ile tekrar yan yana gelmiştir. Artık dijital ortamda yapılan tasarımlar, yine sanal ortamlarda paylaşılarak işler yönlendirebilmektedir. Böyle bir çalışma şekli “her an, her şekilde çalışma alanlarına erişebilmeyi” sağlamış ve “çalışma ortamını yanında taşımak” anlayışını geliştirmiştir.

Bu düşünceye bağlı olarak Özturan (2010), yaşanan değişikliğe aşağıdaki biçimde değinir;

“Sınırlı yeryüzü kaynakları, bu mekânların ekonomik olarak üretilmesini ve yaşamını sürdürmesini gerektirmekte, enerji ve alan ekonomisi için mekân küçülmelerine gitme eğilimini doğurmaktadır. Bu durum, özellikle 20. yüzyıl yapı ve mekân üretiminde etkili rol oynayan temel kavramların, yeniden tanımlanmasını gerekli kılmaktadır.”

Bu söylemine ek olarak;

“Çağdaş kent mekânlarının oluşum sürecinde (tasarım ve yapım) kullanıcının da sürece katılması için geliştirilen esneklik ve değiştirilebilirlik kavramları yeni boyutlar kazanmaktadır. Bu nedenle; çalışma, esneklik ve değiştirilebilirlik kavramlarını yeniden tartışmaya açmayı hedeflemekte, yeni bir ürün olarak görülen çağdaş yaşam modelleri örneklerinden yola çıkarak, küçük mekânlar için tasarım özellikleri belirlemeyi amaçlamaktadır”.

şeklinde devam etmiştir.

Endüstriyel imalat sürecinin en önemli konularından biri olan “seri üretim”; kullanıcılarına esnek ve ihtiyaca yönelik değişebilir tasarımların yapılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu da tasarım yaklaşımında “esneklik ve değiştirilebilirlik” kavramlarının doğmasına sebep olmuştur. Söz konusu olan kavramlar, modern yaşam ile birlikte hayata geçen teknolojik gelişmelere, kullanıcı gereksinimlerine ve isteklerine yönelik bir tasarım çözüm modelidir.

Esneklik; Dluhosch (1975) tarafından; “Yapı sistemini değiştirmeden aynı tasarım ünitesinin farklı kullanıcı gereksinimlerine yanıt verme yeteneği ve aynı hacimlerden birden fazla işlev için faydalanma olanağı” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım, mekânların esnek olabilmesi için değiştirilebilir olması gerektiğini ortaya koymuştur. Çok işlevli mekânların kurgulanması da, kullanıcıların değişen gereksinimlerini karşılayabilmiştir. Böylece esneklik ve değiştirilebilirlik kavramları hayata geçmiştir.

2.2.13. 2010 - 2018

Ortaya çıkan “bireysel yaşam” fikri, mekânların herkes için uygun olması gerekliliğini doğurmuştur. Bu fikir; sadece sağlıklı bireyleri değil, “engelli”, “çocuk” ve “yaşlı” kullanıcıların da tasarım süreci içerisinde yer almasına sebep olmuştur. “Evrensel Tasarım” (Universal Design); tasarlanmış olan mekân ürün ya da donatının, tüm insanlar tarafından erişilebilir bir ölçekte kullanılabilmesini ve “herkes için tasarım” (Design for Everybody) ilkesinin sağlanmasını amaç edinmiştir (Görsel 65).

Görsel 2.65: Herkes İçin Tasarım (Kaynak: URL 63)

İnsanların beceri veya engellerine bağlı olmaksızın, herkes tarafından kolaylıkla kullanılabilen evrensel bir tasarım yaklaşımının ele alınması gereği önemlidir. Bu görüşe bağlı olarak; mümkün olduğu kadar yüksek oranlı bir kullanıcı kitlesi tarafından kullanılacak çevrelerin, mekânların, yapı öğelerinin, donatımın ve ürünlerin, erişilebilirlik yaklaşımı ile birlikte ele alınması gerekmektedir. (Hacıhasanoğlu, 2003).

“Evrensel Tasarım” tanımlaması, 1970’li yıllarda ilk olarak kullanılmış ve 1985 yılında Ronal Mace tarafından tekrar dile getirilerek (Ostroff, 2001) süreç içerisinde farklı ülke ve toplumlarda uygulanabilirliği sağlanmıştır. “Kapsayıcı tasarım” (inclusive design), “herkes için tasarım” (design for all) gibi farklı adlar de verilse de; aynı amaç için çalışılmıştır. Günümüzde hem eğitim hem de profesyonel alanda önem kazanan bu yaklaşım, tasarlanan mekânların herkes tarafından erişilebilirliği açısından önem kazanmıştır.

Cavington ve Hannah tarafından “Evrensel Tasarım” için altı madde ortaya konmuştur;

- Olabilecek en fazla sayıda kullanıcıya hitap etmesi,
- Ürünün bütünlüğünü tehlikeye düşürmeden kullanıcının özel gereksinimlere cevap vermesi,
- Estetik olması,
- Optimum düzeyde hizmet vermesi,
- Tüketicie bilgi vermesi,
- Sürdürülebilir olması.

Bu çerçevede gerçekleştirilen tasarımların, “herkes” için uygunluğu söz konusu olacaktır. Hall ve Imrie (1999) tarafından da ortaya konduğu gibi; “çevre, mekân, donatım ve ürünler belirli özellikleri olan gruplara için ayrıştırılmaz, aynı zamanda kullanıcı gereksinimleri de sadece belirli bir grup ile belirlenemez”. Böyle bir yaklaşım, bütüncül tasarım anlayışının gelişiminde katkı sağlamıştır.

Döneme dair olan bir diğer konu da; “tasarruf” tur. Tasarruf özellikle enerji alanında kullanılan tüm elemanların ve kaynakların çok daha uygun bir şekilde kullanılmasını ve verimli bir tasarım için çalışma gerekliliği ortaya koymuştur.

Tasarrufun ana fikri; yaşamın sürdürülebilirliğine dair, insanların ve diğer canlıların gereksinim duydukları kaynakların tüketiminde dikkatli davranmaları, gereği kadar kullanmaları ve idareli tüketmeleridir.

Bu dönemde “verimlilik” de ön plana çıkmıştır. Tanımı; bir üretim ya da hizmet sisteminin ürettiği çıktı ile bu çıktıyı yaratmak için kullanılan girdi arasındaki ilişki olarak açıklanmaktadır. Bu nedenle verimlilik; çeşitli mal ve hizmetlerin üretimindeki kaynakların emek, sermaye, arazi, malzeme, enerji ve bilginin

etken kullanımıdır. Yüksek verimlilik; aynı miktar kaynakla daha çok üretmek ya da aynı girdiyle daha çok çıktı elde etmektir.

Dönem içerisinde önemle üzerinde durulan “sürdürülebilirlik” ise, Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun 1987 yılı tanımına göre: "İnsanlık, gelecek kuşakların gereksinimlerine cevap verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük gereksinimlerin temin ederek, kalkınmayı sürdürülebilir kılma yeteneğine sahiptir" olarak açıklanmaktadır. Daha kısa bir şekilde; çeşitlilik ve üretkenliğin devamlılığı sağlanırken, daimi olabilme yeteneğini korumaktır.

Dönem içi yaklaşımların tanımlarına baktığımız zaman; yapılanı ya da yapılacağı korumak, en etkin şekilde faydalanmak ve yaşamın devamlılığını sağlamak, ortak hedefler olarak görülmektedir. Ortaya konulan bu hedefler, süreç içerisinde tasarımlarda etkin olarak kullanım alanlarını bulacak ve tasarımda sürekliliği sağlanacaktır.

2.3. BÖLÜM DEĞERLENDİRMESİ

20. yüzyılın başında oluşumunu sağlayarak, bugüne kadar ivmesini sürdüren ve günümüzde İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı disiplini olarak tanımlanan meslek, birçok değeri bünyesinde bugün de taşımaya devam etmektedir. Meslek disiplininin oluşumuna yönelik geçen süreç, onar yıllık dilimler halinde incelenmiş ve gelişim aşamaları değerlendirilerek ortaya konmuştur.

İlk iç mekân deneyimi tarih sürecinde mağaralarda başlamış olmasına karşın; süreç içerisinde mekânlara yönelik temel kullanıcı gereksinimleri değişmemiştir. Gelişen yaşam anlayışı, kültür değişimi, toplumsal gelişimler ve teknoloji gibi farklı etkenlerin paralelinde, çok daha farklı olguları da bünyesine taşımıştır. İç mekân tasarımında ele alınan ana gereksinimler büyük değişikliklere uğramamışsa da, bulunduğu döneme dair ele alınan yaklaşımları ve değerleri ile insan yaşamında çok daha geniş ve etkin bir biçimde yer almıştır.

20. yüzyıl ile birlikte gerçek anlamda hayata geçen meslek, değişimi en çok teknoloji devrimi ile yaşamıştır. Özellikle gelişen teknoloji ile üretimin çeşitlenmesi ve yeni malzemelerin kullanımı ile çok daha etkin bir kimliğe bürünmüştür. Yapısal malzemelerdeki kullanım etkinliği, üretim teknolojilerinin gelişimi ve teknolojik yeniliklerin yaşam alanlarında yer alması ile çok daha kapsamlı bir meslek halini almıştır. Bu bağlamda; teknolojinin ve insan hayatının dinamik bir biçimde gelişmeye devam etmesi ile meslek de kendini geliştirmeye devam edecektir.

İkinci bölümde ele alınan düşünsel ve toplumsal gelişimler ile mesleğe yönelik yansımalar sadece anlatılanlarla sınırlı kalmamaktadır. Bu sürece paralel olarak değişen ve gelişen eğitim anlayışları ve yaklaşımları da içmimarlık mesleğinin bir disiplin olarak kabul görmesinde önemli bir katkı değeri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada, Dünyada gelişen ve ilerleyen eğitim süreçleri 3. Bölümde ele alınacak ve gelişim süreçleri incelenecektir.

3. DÜNYADA İÇMİMARLIK TASARIM EĞİTİMİ

İçmimarlık mesleğine yönelik eğitim çalışmalarının başlaması; 19. yüzyılın sonları ile 20. yüzyılın başlarına dayanmaktadır. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde, okulların "tasarım" veya "ev ekonomisi" bölümlerinde; "ev dekorasyonu" adı altında dersler verilmeye başlanmıştır.

İç mekân tasarımı dünya çapında bir meslek olarak gelişmeye başladıkça, mesleğe yönelik eğitim konusu da, uygulamanın peşi sıra gerekli bir hal almıştır. Bu noktada, konu ile ilgili olan tecrübeli pratisyenler, iç mekân tasarımı eğitimi konusunda çalışmaya başlamışlardır. Candace Wheeler öncülüğünde 1877 yılında "New York Dekoratif Sanatlar Topluluğu" (New York School of Decorative Arts) kurulmuş ve Amerika Birleşik Devletleri'nde, kadınlara yönelik eğitim veren ilk resmi eğitim kuruluşu olarak tarihte yerini almıştır (Kirkham & Sparke, 2000; Massey, 2001).

Yine aynı dönemde Nancy Vincent McClelland, mesleğin profesyonelleşmesinde önemli bir figür olarak görülmektedir. İç dekorasyon konusunda profesyonel eğitim için önerdiği eğitim programı içeriği, birçok açıdan mesleğe yön vermiştir. "Kadınlara Yönelik Kariyer Taslağı" (An Outline of Careers for Women) başlıklı 1929 yılında yayımlanan kitap, iç dekorasyon konusu hakkında olması gereken teknik, tarihi ve kültürel bilgileri topluma taşımıştır (Edwards, 2011: 56).

İç mekân tasarımı konusunda resmi ilk eğitim programı ise; 1906'da New York'ta, "Uygulamalı ve Güzel Sanatlar Okulu" bünyesinde gerçekleştirilmiştir (Parsons, The New School, 2012). Arkasından, 1916 yılında "New York School of Interior Design" kurulmuştur (Tate, & Smith, 1986).

Avrupa'da ise; içmimarlık eğitimi 19. Yüzyılın sonlarında hayata geçmiştir (Kaptan, 2003: 68). Tek başına bir eğitim alanı haline gelmesi; İkinci Dünya Savaşı sonrasına denk gelmektedir. Ayrıca lisansüstü içmimarlık eğitimi de;

İngiltere’de 1951 yılında “Kraliyet Sanat Akademisi” (Royal College of Art) eğitim programında başlamıştır.

İlerleyen ve gelişen süreç içerisinde, içmimarlık eğitim programları içerisinde verilen ders sayısı yükselerek ilk yıllarında 43 ders ile devam eden, bugün ortalama 114 derse ulaşmıştır (Edwards,2011: 60-61).

Almanya’da “Ostwestfalen-Lippe Üniversitesi’nde” yapılan bir çalışma, ülkede içmimarlık mesleğinin 1922 yılına kadar uzandığını göstermektedir. Almanya’da alana dair akademik disiplin oluşumu, 1971 yılında iç mekân tasarımına yönelik akademik programın; “uygulamalı bilimler” adı altında yenilenerek, oluşturulmasına (Pottgiesser, 2011: vi) dayanmaktadır. 2011 yılı itibariyle ülkede içmimarlık eğitimi 16 üniversite bünyesinde verilmektedir (Pottgiesser, 2011: v).

Avustralya ve Uzak Doğu’daki içmimarlık eğitimi, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletlerinde yaşanan gelişmeler paralelinde devam etmiştir. Ancak Japonya’nın sahip olduğu geleneksel eğitim programı ve farklı iç mekan tasarımı anlayışı, bu gelişim sürecine dahil olmamıştır (Kaptan, 2003: 69-70).

Bugün içmimarlık mesleğinin gelişiminde ve eğitim süreci içerisinde iki okul ön plana çıkmakta ve bugünkü eğitim programlarına ait yaklaşımların temelini oluşturmaktadır. Bu noktada söz konusu okulların, günümüzde kurulan ve sürdürülen içmimarlık eğitimi açısından etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu okullardan ilki; Fransa’da gelişen ve akademik tasarım eğitiminin öncüsü olarak kabul edilen “École des Beaux-Arts” (Malnar, & Vodvarka, 1992; Pile,2009), ve ikincisi; Almanya kökenli olan “Bauhaus”dur.

Tasarım eğitiminin gelişmesine ve bugünkü eğitim anlayışının şekillenmesinde önemli payları bulunan tasarım akademi, enstitü ve okulları, bu sürece katkı sağlamıştır. Bunların başlıcaları kronolojik sırası ile aşağıdaki gibidir;

1830 - Academie de Beaux Arts

1837 - İngiliz Kraliyet Sanat Akademisi

1845 - Glasgow Sanat Okulu

1866 - Chicago Sanat Enstitüsü (School of the Art Institute of Chicago)

1908 – Amsterdam Mimarlık Akademisi

1919 – Bauhaus

1920 - Vkhutemas

1953 – Ulm Tasarım Okulu

1974 - NCIDQ (National Council for Interior Design Qualification - Ulusal İç Tasarım Yeterlilik Konseyi)

3.1. 1830 - ACADEMIE de BEAUX ARTS

“École des Beaux-Arts”, tam adıyla “École Nationale Supérieure Des Beaux-arts” Güzel Sanatlar Okulu (Académie Royale d'Architecture); Paris'te 1671 yılında, Kral 14 Louis ile birlikte çalışan bakan Jean Baptiste Colbert tarafından kurulmuştur.

Süreç içerisinde lonca ve atölye anlayışına alternatif olarak doğan Akademi'nin kendisinden önceki dönemler ile arasındaki fark şu şekilde görülmektedir;

“Klasik mimarlığın tartışılmaz değerleri, eğitimin kuramsal bir temele oturduğu ve bir kamu hizmeti olarak, isteyen herkese açık olması. Bu arada, atölye sistemi korunuyor, ancak eğitime formel (biçimsel) süreçler getirilerek mecburi dersler, konferanslar düzenleniyordu” (Balamir, 1985).

Yine Blondel tarafından yapılan tanımlama ile;

“Şurası muhakkak ki, mimarlığın kaidelerini bilmek, mimar olmak için yeterli değildir. Derslerin ikinci saatinde mimarlar için mutlak gerekli diğer bilimler, yani geometri,

aritmetik, mekanik, hidrolik, güneş saati, istihkâm, perspektif, taş kesimi gibi bilgiler öğretilmektedir” (Balamir, 1985; Jacques, Vidler, 1977).

Fransız devrimi ile sisteminde değişiklikler yapılan ve yeniden düzenlenerek “Ecole de Beaux-Arts” olarak adlandırılan okulun eğitim programı, farklı alanlara yönelik besleyici teorik dersler ve uygulama atölyelerinin kurgulanışı ile, nitelikli bir içeriğe sahip olmuştur. İş sahasında gerekli olabilen kimya, arkeoloji, idare, hukuk ve maliye gibi ders başlıkları da programda yer almaktadır (Balamir, 1985; Cret, 1941; Carlhian, 1979).

Görsel 3.1: Academie de Beaux Arts (Kaynak: URL 64)

Okulun eğitim programı incelendiğinde; “Pratik Eğitim” ve “Formel Eğitim” olarak, 2 ana çatı altında toplandığı görülür (Tablo 3.1). Programda ayrıca, aylık ve yıllık olarak yapılan yarışmalar da yer almaktadır. Bu da yaklaşımın; “rekabete” ve “kişisel karar verebilme becerisine” ne derece önem verildiğinin açık bir belgesidir.

PRATİK EĞİTİM	ZANAAT EĞİTİMİ						
	TAŞ	AHŞAP	METAL	KİL	CAM	RENK	TEKSTİL
	HEYKEL ATÖLYESİ	DOĞRAMA ATÖLYESİ	METAL ATÖLYESİ	SERAMİK ATÖLYESİ	VİTRAY ATÖLYESİ	DUVAR BOYAMA ATÖLYESİ	DOKUMA ATÖLYESİ
	MALZEME ve ARAÇ EĞİTİMİ						
	KESİN HESAP		İHALE			MALİYET ANALİZİ	

FORMEL EĞİTİM	BİÇİM SORUNLARI		
	GÖZLEM	TAKDİM	KOMPOZİSYON
	DOĞA ÇALIŞMASI MALZEME ÇALIŞMASI	UZAY GEOMETRİ YAPI TEKNİKLERİ TEKNİK RESİM MAKET	MEKAN KURAMI RENK KURAMI TASARIM KURAMI

Tablo 3.1, Beaux-Arts Eğitim Programı (19.yy), Balamir, 1985; A.C. Weatherhead, 1941)

Akademik çalışma yöntemi; verilecek derslerin programlarını oluşturmak ve yapılacak olan yarışmaları düzenlemektir. Okul programı içerisinde kurulan Atölyeler her ne kadar okul yönetimine bağlı olsalar da, okulun idari şemasından ayrı olarak çalışmaktaydılar. Birçok okulda ders veren tanınmış bir mimarın atölye kurabilmesi ve dersin açılabilmesi için; yirmi kadar öğrencinin birlikte talepte bulunması yeterli idir.

Atölye sisteminde yer alan anlayış ve öğrenim için etkili olan yaklaşım; yeni ve eski öğrenciler arasındaki “örgütlü dayanışma” idi. Yeniler eskilerin çizim ve

model işlerini üslenir, eskiler ise yenilerin yetişmesinde eğitimci (patron) kadar etkili rol oynarlardı. Eğitimci; sayıları yüzü bulan öğrenci ile tek tek ilgilenmez, ancak toplu tartışmaları, kritikleri yönetir ve jürilerde görev alırdı.

Akademik program aşağıda yer aldığı biçimiyle kurgulanmıştır;

- Hazırlık (Aspirants),
- 2. sınıf (Eleves),
- 1. sınıf (Anciens)

Eğitim programında alt basamaklarda yer alan dersler teorik yönden, üst basamak yer alan “1.sınıf” ise teknik yönünden daha ağırlıklı idi. Okulda öğrenci olarak kalabilmek için; yıl içerisinde birkaç yarışmaya katılmak yeterli idi. Öğrenci, kendi eğitim programını kendisi oluşturur ve 30 yaşına dek dilediği sayıda yarışma ve sınava katılabilirdi. Bir üst sınıfa geçmek için çeşitli ders ve yarışmalardan belli sayıda puan biriktirmek gerekiyordu. Öğrencinin başarısı, süreyle değil; nitelik düzeyiyle ölçülüyordu. Okulu bitirenlere diploma verilmesi ise, ancak 1867'den sonra başlamıştır (Balamir, 1985; Ertek, 1999).

Ortaçağda, lonca içerisindeki hiyerarşik düzen ile yapılan usta – çırak eğitimi, bu dönemde; akademide eğitim gören öğrenciyi bu ilişki biçiminden çıkararak, çok daha bilgi sahibi olunan, entelektüel bir yapı bünyesine yerleştirmiştir. Bu noktada akademi; sahip olunan kültürün koruyucusu haline de gelmiştir (Ertek, 1999; Özer, Kuban, 1966).

1789 devriminden itibaren yönetsel ve akademik sürtüşmeler ile reformlara sahne olan akademi, bir yandan yaşanan mühendislik alanındaki teknik gelişmeler, diğer yandan “Romantik” akımın etkileri ile kendisini yenilemek zorunda kalmıştır (Balamir, 1985).

Süreç içerisinde yapılan değişiklikler beraberinde 20. yüzyıla ulaşıldığında; akademide makineleşme ile el sanatlarının uzlaşma etkisi yaşanmaya

başlanmıştır. Yüzyılın başında ortaya çıkan “avant-garde” (yenilikçi-deneysel) sanat akımlarının kimisi makine, kimisi ise el sanatlarına eğilim gösterirken, Birinci Dünya Savaşı öncesinde kurulan “Alman Werkbund “ve savaş sonrası kurulan “Bauhaus;,” “sanat ve sanayinin sentezi” sloganıyla her iki eğilimin bütünleşmesini sağlayacaktır (Balamir, 1985; Ertek, 1999).

Akademinin tasarım eğitimi programı; öğrencilere verilen kazanımlar, stüdyo kritikleri ve süreç sonrasında yapılan jüriler ile oluşturulmuştur. Kurgulanan bu düzen, tasarım camiası tarafından da kabul edilmiştir (Gürel, & Basa, 2004; Pile, 2009). Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulan ilk tasarım okulları da bu anlayışı kabul etmiştir (Nutter, 2001; Pile, 2009).

3.2. 1837 - İNGİLİZ KRALİYET SANAT AKADEMİSİ

“İngiliz Kraliyet Sanat Akademisi” (Royal College of Art), 1837’de Strand’da bulunan Somerset House’da Devlet Tasarım Okulu olarak kurulmuştur. 1851 yılında gerçekleştirilen “Büyük Sergi’nin” ardından, yalın bir şekilde yapılan eğitim; yapısında yalnız sanatsal değerleri değil, beraberinde tasarım değerlerini de taşıdığını ortaya koymuştur. Bu da okulun “Milli Sanat Eğitim Okulu” (National Art Training School) olarak kabulüne ve yeni yeri olacak olan Güney Kensington’a taşınmasına neden olmuştur.

Görsel 3.2: Heykel Bölümü – 1905 (Kaynak: URL 65)

Kraliyet Sanat Okulu eğitiminin ilk sürecinde, Sanat ve El Sanatları (Arts and Crafts Movement) hareketi etkin olmuştur. Ancak, 1900'lerin başlarında, yaşanan ve etkisinde kalınan ortam değişmiş, Britanya'daki "Yeni Heykeltçilik Sanat Akımı" (New sculpture Art Movement) hareketinin doğum yeri olmuştur (Görsel 3.2). Yeni yüzyıla beraber, Barbara Hepworth ve Henry Moore gibi aydınlarla birlikte büyük bir etki merkezi olmaya devam etmiştir.

3.3. 1845 - GLASGOW SANAT OKULU

1845'te Devlet Tasarım Okulu olarak kurulan "Glasgow Sanat Okulu"; güzel sanatlar, tasarım ve mimarlık alanına yönelik çalışmaları ve ilerici yaklaşımı ile Birleşik Krallık'ın önde gelen kurumlarından biri olmuştur.

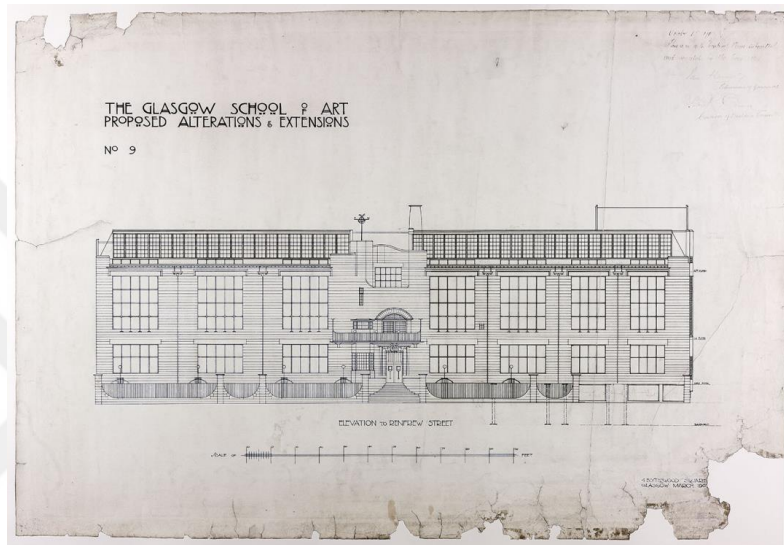
Okul 1805 yılında, 116 Ingram Caddesi'nde inşa edilmiş olan ticari bir binada eğitime başlamış ve 1869 yılında Montrose Caddesi'nde bulunan yeni binasına taşınmıştır. Ingram Caddesi üzerinde bulunan ilk bina ise, yıkıldığı 1982 yılına kadar korunmuştur.

Eski bina için, sanat eğitimini denetleyen Bilim ve Sanat Bölümü'nün denetçisinden alınan bir rapor; odaların "bir sanat okulu" amacına uygun şekilde uyarlanmadığını ve ülkede yılın yarısı için geçerli olan gri soluk atmosferin, öğrenciler için dezavantaj olduğu belirtmiştir.

Buna rağmen, Glasgow Sanat Okulu'nun itibarı yüksektir. Bilim ve Sanat Bölümü tarafından yönetilen okulların sıralamalarında, ulusal ödüllerde, madalya ve ödül sayısında üçüncü sırada yer almıştır.

1885 yılında atanan yönetici Francis H. Newbery'nin görev süresi içerisinde, Charles Rennie Mackintosh tarafından tasarlanmış okulun yeni binası; Renfrew Caddesi'nde yer almıştır.

Bu noktadan itibaren okulun tarihi, ayrılmaz bir şekilde Charles Rennie Mackintosh ile bağlantılıdır. Tasarımcı ve sanatçı Mackintosh, 1896'da başlayarak, 1909'da tamamlanan ve özel bağışla finanse edilen yeni sanat okulu binası tasarımlarıyla (Görsel 68) 20. yüzyıl Avrupa mimarlığında ve tasarımında yeni bir tarzın doğuşunu müjdelemiştir (Görsel 69).

Görsel 3.3: Glasgow Sanat Okulu – Renfrew Caddesi Görünüş (Kaynak: URL 66)

Görsel 3.4: Glasgow Sanat Okulu – Çalışma Salonu (Kaynak: URL 67)

Birleşik Krallık'taki en eski sanat ve tasarım kurumlarından biri olan Glasgow Sanat Okulu, sanat eğitiminin doğasını ve tarihini yaşayan okullardan birisi olarak çalışmalarına bugün de devam etmektedir.

3.4. 1866 - CHICAGO SANAT ENSTİTÜSÜ

“Chicago Sanat Enstitüsü” (SAIC-School of the Art Institute of Chicago), 1866 yılında 35 sanatçıdan oluşan bir grup tarafından kurulmuştur. Daha sonra “Chicago Güzel Sanatlar Akademisi” (Academy of Fine Art olarak adlandırılan eğitim kurumu, 22 Kasım 1870'de kendi tasarımları olan yapıya geçmişlerdir. İlerleyen dönemde söz konusu olan bina büyük Chicago yangını ile kullanılamaz hale gelmiştir. Takip eden yıllarda okul, State ve Monroe caddelerinin köşesinde kiralık bir yere ve daha sonra 1893'te Columbian Exposition için inşa edilen Michigan Avenue Binasına taşınarak, geçici binadan çıkmıştır. Kurucular ve sanatçılar, Chicago Sanat Enstitüsü'nün temellerini atarak, enstitünün kendi sanat galerisi olan “Chicago Sanat Müzesi” ile birlikte çalışmaya devam etmişlerdir (School of the Art Institute of Chicago, 2018).

Küçük bir akademi olarak mütevazı bir başlangıcın ardından Chicago Sanat Enstitüsü; bünyesindeki sanat eserleri koleksiyonu, sanat okulu, kütüphanesi ve sürekli sergileri ile uluslararası bir kurum halini almıştır. Enstitü, kurulduğu günlerden bu yana Chicago'da ve dünyada, sanatın ve tasarımın merkezi olarak hayatına devam etmiştir (Görsel 3.5).

Görsel 3.5: Chicago Sanat Enstitüsü (Kaynak: URL 68)

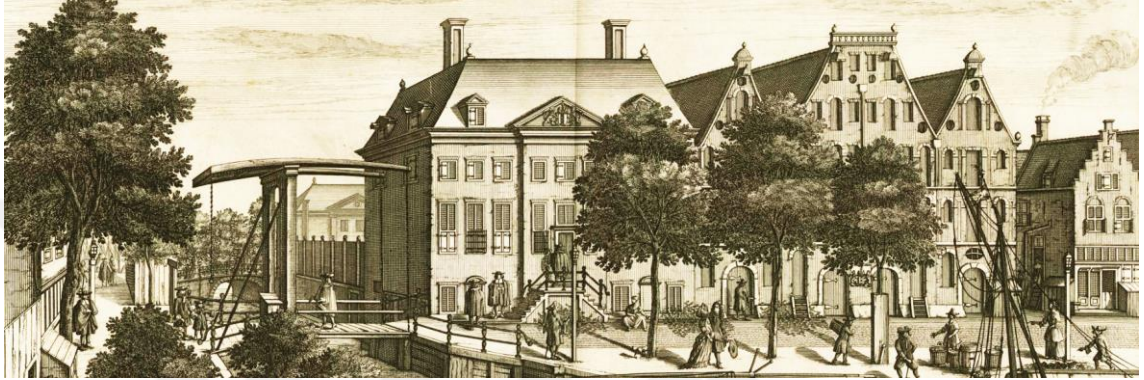
Enstitünün yapısı ve karakteri, Sanat ve Tasarım Okulu tarafından şekillendirilmiştir. Müze ve okul, sahip oldukları imkânları sanat ve tasarım eğitimi için kullanmış ve güzel sanatların korunması gerekliliği üzerine çok etkin bir şekilde çalışmıştır.

Okuldaki tasarım derslerinin en önemli yanı; pratik ile desteklenmiş olmasıdır. Yapılan çizim, resim, heykel, anatomi derslerinin neredeyse tümünde pratik katılım söz konusudur. Bu anlayış sürekli olarak devam etmiş ve 1920’lerde kurulan “Endüstriyel Tasarım Bölümü” ile eğitiminde gelişimler sağlanmıştır.

3.5. 1908 - AMSTERDAM MİMARLIK AKADEMİSİ

5 Ekim 1908 tarihinde, kurs, orta ve yüksek düzeyde mimari eğitime elli öğrenciyle başladı. Architectura et Amicitia Derneği tarafından düzenlenen üç yıllık, akşam kursu, başkentin mimarlık alanında sağlam bir mesleki eğitim

kursu ihtiyacını karşıladı. Amsterdam'ın on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından sonraki hızlı büyümesi, eşi benzeri görülmemiş bir inşaat faaliyeti ve kalifiye personel sıkıntısı yaşanmasına yol açmıştı. Kurs, uygulamalı olarak çalışan öğrencilere yönelikti. Bu eğitim modeli de her zaman verilen derslerin temelini olmuştur.

Görsel 3.6: Amsterdam Mimarlık Akademisi (Kaynak: URL 69)

Berlage, Cuypers, Kromhout ve Kalf gibi isimler sadece kursun kurulmasına değil, aynı zamanda müfredatın bir kısmı için öğretmenlik görevini de üstlendiler. Kurs, Rijksacademie van Beeldende Kunsten (güzel sanatlar) binasında yapılmakta idi. Kurs, Rijksacademie'nin döneminde, tüm sanat biçimlerini bir çatı altında tutabilmek amacı ile çalışmalar yapılmıştır ve bu dönemde (1915) kurs süresi üç (3) den dört (4) yıla uzatılmıştır.

1920'lerin sonlarından itibaren okul artan baskılar altında kaldı. Ekonomik bozulma sonucunda sübvansiyonlar çekildi veya azaltıldı. Ayrıca, 1925-1926'da Duiker tarafından denetlenen, Modernist Nieuwe Bouwen hareketinin ruhunu yansıtan mezuniyet projelerinin son derece olumsuz değerlendirmeleri, durumu daha da kötüleştirdi. Bu nedenle okul tarihinde 1930'lar "gözden geçirme ve yeniden yapılanma" dönemi idi.

II. Dünya Savaşı sonrası dönemde, 1930'ların kutuplaşması, uyum faktörleri arayışıyla değiştirildi. Öğrenci sayısı arttı ve savaşın bitiminden sonraki ilk kurs rekor sayıda öğrenci ile açıldı. Bu yüzden, okula, Akademi'nin halen bulunduğu Waterlooplein'e bakan eski Huiszittenhuis'ta kendi mülkü verildi. O süreçten itibaren, (1965) okulun ismi de "Mimarlık Akademisi" olarak anıldı.

1950'lerin sonunda Akademi, Aldo van Eyck'in öğretmenlik yapması ile uluslararası ilgi odağı olmuştur. Ayrıca Hertzberger, Blom, Dam ve Van Stigt gibi öğrenci ve öğretmenlerin çalışmaları yayınladı. Bu nedenle, Akademi'nin Hollanda Yapısalcılığının üreme alanı olduğu iddia edilir.

Akademi, 1960'ların sonunda demokratikleşme dalgasına karşı koruma altında değildi. Öğrenciler daha fazla katılım istedi. Sonunda yönetim kurulu ve öğretmenler müfredatta değişiklik yapmayı kabul etti; ve sonunda tüm müfredat kaldırıldı ve boş zaman çizelgesi tanıtıldı. Böylece okulun mezuniyet diploması da önemini kaybetti.

1980'lerde Amsterdam Mimarlık Akademisi kendi başına yoluna devam edemedi ve 1987'de Amsterdam Sanat Üniversitesi'ne lisans sonrası bir kurum olarak katıldı.

21. yüzyılın ilk on yılında yaşanan değişiklikler ile; akademi 2003 yılında kesin olarak bir yüksek lisans bölümü olarak kabul edildi. Ulusal ve uluslararası düzeyde, üniversitelerle eşit düzeyde profesyonel bir yüksek lisans enstitüsü olarak tanındı. Yeni öğrenciler, Mimarlık, Şehircilik ve Peyzaj Mimarlığı yüksek lisans programları üzerinden yetiştirilmeye başlandı (Academy of Architecture, 2019).

3.6. 1919 - BAUHAUS

Dönemin en önemli okullarından bir diğeri olan “Bauhaus Tasarım Okulu”, 1919 yılında Weimar şehrinde, Walter Gropius (1883-1969) yönetiminde hayata geçmiştir. Gropius, Bauhaus kurulurken iki okulu birleştirmiştir; “Büyük Dük Saxon Güzel Sanatlar Okulu” (Grand-Ducal Saxon Academy of Pictorial Art) ve Büyük Dük Saxon Sanat ve Zanaat Okulu” (Grand-Ducal Saxon Academy of Arts and Crafts). Böylece eğitim yapısında; tasarım ve imalat birlikte kurgulanarak, her iki alana da ortak bir şekilde eğilmiş olacaktır. Bu birleşim Viyana Atölyesi’nde kurulan birliktelik hayalinin gerçeğe dönüşmesi idi.

Görsel 3.7: Bauhaus Binası Girişi (Kaynak: URL 70)

Bauhaus’un Nisan 1919’da açıklanan programı, yaklaşımı şu şekilde tanımlar;

“Bauhaus’un tüm çabası, yaratıcı sanatlar olan heykel, resim, el sanatları ve zanaatlar gibi tüm disiplinleri, mimarinin ayrılmaz bileşeni olarak bir araya getirmektir. Buna bağlı olarak Bauhaus’un amacı; birleşik bir sanat çalışması oluşturarak, yapısal ve sanatsal dallar arasında ayrım olmayan “büyük yapının” oluşmasını sağlamaktır.” (Tate, Smith; 1985).

Böylesi bir eğitim anlayışı, devamındaki yüzyıl boyunca kabul görmüş ve sanat dalları ile mimarlığın bir arada çalışmasına sebep olmuştur.

Görsel 3.8: Bauhaus Binası Merdiven Holü (Kaynak: URL 71)

Bauhaus eğitimi içerisinde öğrenciler ilk yarıyılıda; form, malzeme tanımı, doğa tanımı, kompozisyon çalışmaları ile eski sanatçıların çalışmalarını incelemekteydiler. İlk dönemi bitirdikten sonra tasarım eğitimi; taş, ahşap, metal, kil, cam, renk ve tekstil atölye çalışmaları ile birlikte yürüyordu. Bu da ilerleyen süreçte Gropius tarafından “Sanat ve Teknik, Yeni Birliktelik” şeklinde tanımlanmıştır.

ATÖLYELER	MİMARİ TASARIM / KOMPOZİSYON			
	Düzen ve Detay	Analitik ve Proje	Eskiz Problemi	Arkeoloji Projesi
	ÇİZİM - MODEL			
	Serbest El Çizim	Bezeme	Antik Figür	Model Rölyef

SINIFLAR	MATEMATİK	UZAY GEOMETRİ	STEREOTOMİ	YAPI BİLGİSİ	KURAM - TARİH
	Trigonometri	Gölge	Taş Kesimi	Taş Konstrüksiyon	Antik Çağ
	Analitik Geometri	Dönen Yüzeyler	Ahşap Çerçeve	Ahşap Konstrüksiyon	Ortaçağ
	Mekanik	Konik Kesitler		Demir Konstrüksiyon	Modern Çağ
	Perspektif		Uygulama Projesi		
			Jeoloji Fizik Kimya		

Tablo 3.2, Bauhaus Eğitim Programı, Balamir, 1985; A.C. Weatherhead, 1941)

1925 yılında Dessau' ya taşınan okul, çatısı altındaki hocaların ve yetişen tüm tasarımcıların birer yaratıcı, artist/sanatçı, usta ve bir endüstriyel tasarımcı olarak hareket edebilmesini amaçlayarak; tasarımların fabrikalarda imal edilebilecek ölçü ve boyutlarda çözülmesini öngörüyordu. Bu anlayış ile; tasarlanan mobilyalar, lambalar, tekstil, metal ve cam ürünleri, kendi atölyelerinde imal

edilmiştir. Bu yaklaşım; endüstriyel tasarımın, eğitim dünyasına pratik anlamda taşınması olarak değerlendirilebilir.

Böylesi bir tasarım modeli, tasarlanan objenin faydalı ve kullanışlı olmasının yanı sıra; ekonomik, basit ve yalın olmasına neden olmuştur. Böylece; bu tarz bir yaklaşım ve eğitim şekli, makineleşme ile sanatı bir araya getirerek, birbirinden farklı iki düşüncenin yan yana çalışabileceğini ortaya koymuştur.

Görsel 3.9: Bauhaus Binası (Kaynak: URL 72)

İkinci Dünya Savaşı sırasında, zorlamayla kapatılan Bauhaus Tasarım Okulu'nun yapısı içerisinde bulunan eğitimciler dağılarak, tasarım anlayışlarını tüm dünyaya tanıtmış ve böylece "Bauhaus Ekolü", tasarım eğitimi bünyesinde tanınmaya ve kabul görmeye başlamıştır. 1933 yılında Amerika'ya göç eden hocalardan Anni ve Josef Albers; Kuzey Carolina'da bulunan "Black Mountain College'da", 1937 de Amerika'ya giden Walter Gropious ve Marcel Breuer ise; 1953'e kadar görev yapacakları Harvard Üniversitesi, Tasarım Bölümü'nde eğitim vermeye başlamışlardır. İlerleyen dönemde Gropious, Yüksek Lisans Grubunun başına geçmiş ve Breuer'de bu süreç içerisinde kendisi ile beraber çalışmıştır. Walter

Baermann, California Teknoloji Enstitüsü'nde, Laszlo Moholy-Nagy ise Chicago'da kurulan ve daha sonra "Tasarım Okulu" adını alacak olan "Yeni Bauhaus" isimli okulun başına geçmiştir. Mies van der Rohe, 1938 yılında Chicago'ya yerleşerek, 1938-1958 yılları arasında "Armour Enstitüsü" (Illinois Teknoloji Enstitüsü) - Mimarlık Bölümünü yönetmiştir. Bauhaus'dan gelen Alman göçmenler, Amerikan endüstrisi bünyesinde dolaylı olarak etkin olsalar da, devam eden yirmi yıl boyunca tasarım eğitiminde önemli pozisyonlara sahip olmuşlardır (Tate, Smith; 1985).

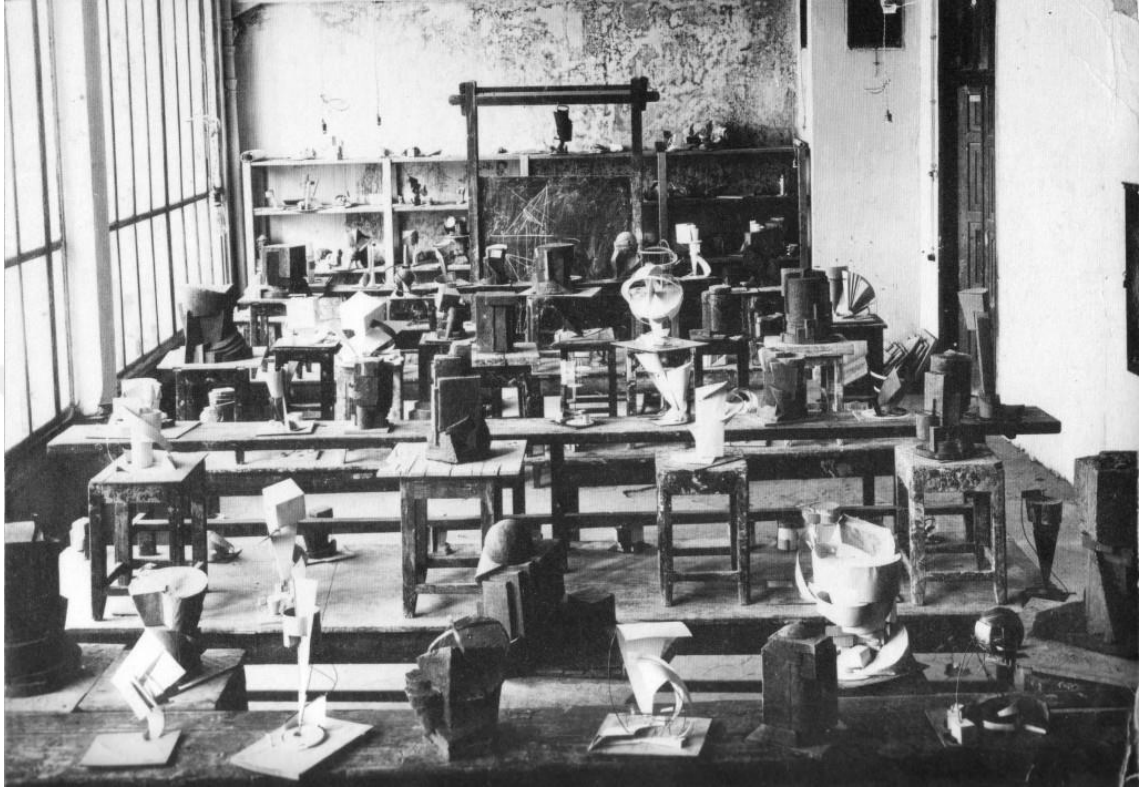
Bauhaus ders programı, bir yarıyıl boyunca tasarım esaslarını içeren bir hazırlık (Vorkurs) ve arkasından, üç yıllık diğer zanaatlar ile birlikte çalışmayı öngören bir programa sahiptir. Bu program bütünlüğü, pratik çalışmaları (Werklehre) ve sınıf çalışmalarını (Formlehre) yapısında barındırmaktadır (Malnar & Vodvarka, 1992: 173). Bauhaus eğitim sisteminde yer alan ilk yıla ait tasarım eğitimi, bugün birçok tasarım okulunun programında; "Temel Sanat" veya "Temel Tasarım" dersi olarak devam etmektedir.

3.7. 1920 - VKHUTEMAS: "SOVYET BAUHAUS"

Mimarlık, tekstil, resim ve heykel kısa ömürlü bu okulda, deneysel pratik için bir araya gelmişlerdi.

Vkhutemas, 1920'de Moskova'da kurulan ve kendisini yeni devrimci hükümetin sanata olan yaklaşımının bir sonucu olarak gören ve yeni bir toplum inşa etmenin hayati bir parçası haline gelen bir sanat ve teknik okulu idi. Öğretilen temel becerilerden biri endüstriyel ve teknik tasarımın yanında tekstil, resim ve heykel sanatıydı. Yapılan sergiler, okulun tasarım öğretilerine ve Nikolai Ladovsky, Moisei Ginsburg ve Konstantin Melnikov gibi 20. yüzyılın en büyük Rus mimarlarından bazıları tarafından geliştirilen çok disiplinli, deneysel

yöntemleri ortaya koyuyordu. Sanat eğitimi bir bütün olarak ele alarak öncü bir yaklaşım getirdiler. Bu tasarımcıların birçoğu da başarılı ressamlardı.

Görsel 3.10: Vkhutemas Stüdyo Sergisi (Kaynak: URL 73)

Bu 'Sovyet Bauhaus' bugün çok önemli bir yer taşımaktadır; çünkü sadece Rodchenko, Klutis ve Popova gibi yapıcı aydınları değil, aynı zamanda devrimci dönemin sanatının daha etkin bir şekilde ortaya konmasında yapıcı bir konuma sahipti ve bunu da yapılan sergilerde ortaya koyuyorlardı.

Çarlık döneminin gelenekselci mirası göz önüne alındığında, bu sanatçılar 19. yüzyıldan yeni ayrılmıştı. 1920'lerin başlarında ve daha sonra Corbusier'in tasarıma yönelik etkisini o dönemde yeni tamamlanan Sovyet binası Tsentrosoyuz'un tasarımcısı Nikolay Kolli'nin çalışmalarında görülebilir. Neo-klasik mimarlık üzerine yeşillik kompozisyon çizimleri, Yapısalci forma ulaşmanın geçmişten öğrenme ve reddetme anlamına geldiğini gösteriyordu.

Okulun mimarlık fakültesi başlangıçta üç konuyu birleştirdi: Ivan Zholtovsky tarafından öğretilen Neo-klasikçi; Ladovsky başkanlığındaki deneysel Akılcı okul; ve Melnikov ve 'Yeni Akademisi' Ilya Golosov'un önderlik ettiği uyumsuz bir pedagojik program. Klasikcilik ve Modernizm arasındaki bağlantı burada sık sık gösterilenden daha yumuşaktır - yeni mekânsal biçimlere ulaşmak için önce Boullée ve Ledoux gibi Fransız vizyoner mimarlara ulaşmak ve bunları geliştirmek için pek çok öğrenci çizimleri vardır

Fransız Devrimi ile klasisizm arasındaki gibi olan söz konusu ilişki, yeni, ateist, rasyonel bir Sovyet devleti ve toplumunun yaratılmasında, enternasyonalizmi ve modernitenin kahramanlarını besleyen, Akılcı ve Vhutemas öğretmeni Vladimir Krinsky'nin Uluslararası Anlayış Katedrali gibi projelerde kendisini gösteriyordu. Bir diğer örnek ve yaklaşım ise Santo Domingo'da Columbus'a yapılan Ladovsky Anıtıdır. Ardışık odalar, öğrencilerin 'bir form belirleme ve temsil etme üretim alıştırmaları' gibi son derece önemli konulara verdikleri yanıtları, çok çeşitli sonuçlar, hacimli yapılar veya ince, kırılğan kuleler, parlak, kontrast renkler, kolaj ve fotomontaj kullanarak, yeni mekan formları oluşturmak olarak nitelendirilebilir.

Öğrencilerin çok fazla özgürlükleri vardı, kısmen dağın altında olması öngörülen Nikolay Sokolov'un yapısalcı anlayışı gibi olağanüstü diploma projelerine katılarak ortaya koydukları projeler ile erken komünizmin hedeflerinden birinin rahatlık ve lüks olduğunu hatırlatıyorlardı. Bir başka proje ise, Georgi Krutikov'un Uçan Şehri'dir. Uzay programını öngören ve trafiğin 1928'li yılların başlarında çok sıkışık ve tehlikeli olacağını kanıtlayan bir Sürrealist fotomontaj ile birlikte.

Vkhutemas'ın kapanması, 1920'lerin ulusal sektöre daha fazla dahil olmasını talep eden, pragmatik bir biçimde artan politikasının bir parçası ve sonucu idi. Ivan Leonidov gibi öğrenciler, planlamaya yönelik Magnitogorsk vitrin çelik kasabasının beğenilerinden daha fazla ütopyik yaklaşımlar denemelerine

rağmen, reddedildi. En sonunda, okulun dağılması, yalnızca Sovyet Rusya'nın Stalinleşmesine değil, 1930'ların modern mimarlarının her yerde daha yumuşak bir Uluslararası Tarzın lehine deneyden vazgeçme eğilimine bağlı bir kaçınılmazlıktı (Pyzık, 2015).

3.8. 1953 – ULM TASARIM OKULU

“Ulm Tasarım Okulu”, özellikle endüstriyel ürün tasarımı alanında eğitim, gelişim ve araştırma için 1953 yılında kurulmuş uluslararası bir merkezdir. Okulda tasarım eğitimi beş alanda yapılmaktaydı. Bu alanlar; “Endüstriyel Tasarım”, “Görsel İletişim”, “Bina”, “Bilgi” ve “Film”dir. Okul, dört yıllık tasarım pratiğine ve ilgili teorik konulara odaklanan çalışmalarından oluşan bir eğitim programına sahiptir.

Okulda eğitim görmeye başlayan ilk sınıflar eğitime 1953'te Ulm'deki geçici mekânlarda başlar. Okulun ilk 21 öğrencisine; Josef Albers, Walter Peterhans, Johannes Itten ve Helene Nonné-Schmidt gibi tasarımcılar ders verdiler. Aynı zamanda okulun kurulmasında ve yönetiminde yer alan Max Bill tarafından planlanan “Oberer Kuhberg” kompleksinin inşaatı da o dönemde başlamış ve buna bağlı olarak resmi açılış 1955'te gerçekleşmiştir.

Max Bill'in tasarım anlayışı, Ulm Okulunun arkasındaki öğretim felsefesini yansıtmaktadır. “Pratik tasarım çalışmaları”, okulun ana ders programının temelini oluşturmaktadır. Bu eğitim modeli, atölye/stüdyo çalışmalarına yansımakta, teorik içerikli dersler pratik öğeye tamamlayıcı olarak eklenmekteydi. Yaşam ile işin entegrasyonu, Ulm eğitim programının en önemli özelliği olmuştur.

Görsel 3.11: Tomás Maldonado ile Tasarım Dersi, 1956 (Kaynak: URL 74)

Okulun programı, bir yıllık hazırlık dönemi ve ardından içeriğinde yer alan; endüstriyel tasarım, görsel iletişim, bina, bilgi ve film bölümlerden birinde yapılan üç yıllık uzmanlık eğitimini içermekteydi. Eğitim programı içerisinde, teknik eğitimlerin yanı sıra, öğrencilere kültürel ve sosyal içerikli derslerde verilmekte idi.

Okulun öğretim programı “pratik tasarım” odaklıdır. Okulda teorik bilgi ve yöntem arayışı; yapılan ilk taslaktan, sonuca kadar devam eden tasarım sürecinin bir tamamlayıcısı olarak görülmektedir. “Endüstriyel Tasarım Bölümü’nde”, endüstriyel üretim için objeler ve diziler planlanarak tasarlanmış, “Bina Bölümü’nde”, sanayileşmiş yapılar için modüler sistemler geliştirilmiş ve “Görsel İletişim Bölümü’nde” ise; tipografi, grafik ve fotoğrafçılık üzerine çalışılmıştır.

1956'ya kadar olan dönemde okul, Max Bill tarafından ortaya konan düşüncelerden büyük ölçüde etkilenmiş ve kendisinin açıklamalarında olduğu gibi “Bauhaus’un devamı” olarak tanımlanmıştır. Ancak okul, 1956’da öğretim yöntemleri ve müfredat hakkındaki ilk tartışmalı görüşleri yaşayarak; bilim ve

teoriye dayanan ve “Bauhaus'un takipçileri” tarafından uygulanan kurgusal yaklaşım ile çelişen bağımsız bir öğretim modeli ortaya koymuştur.

Max Bill'in okuldan ayrılması, yeni bir görüşün de doğmasına neden olmuştur. Okulda, sanayi sektörü ile bağlantı çalışmak üzere; gruplar oluşturulmuş, bağımsız tasarım ofisleri gibi işleyen ve sonucunda üretilen tasarımların yapılması sağlanmıştır. “Braun” firması için ses ekipmanları tasarımı, “Lufthansa Havayolu” firmasının kurumsal kimliğinin oluşturulması ve “Hamburg Demiryolu” için trenlerin tasarlanması gibi örnekler yer almaktadır. Bu noktada; oluşturulan sanayi komisyonları, öğretim ile pratik deneyimi bir araya getirmiştir.

Öğretim 1960'larda giderek daha bilimsel bir temele oturmuş, ergonomi veya işletme analizi gibi matematiksel işlemlere ve analitik çalışmalara dayanan bir metodoloji tercih edilmiştir. Bu yöndeki değişim, okul içerisinde iç çatışmaya yol açarak, tasarımın analitik bir yöntemden daha fazlası olması gerektiği düşüncesini geliştirmiştir. Okulda yaşanan tartışma, ilerleyen dönemde de devam etmiş ve aynı zamanda bölge parlamentosu ile yaşanan anlaşmazlıklar ile; 1968 yılında okul kapanmıştır (HfG Archiv, 2018)

3.9. 1974 - NCIDQ (NATIONAL COUNCIL for INTERIOR DESIGN QUALIFICATION - ULUSAL İÇ TASARIM YETERLİLİK KONSEYİ)

İlerleyen eğitim süreci içerisinde, okulların sayısının artması ile; tasarım eğitimi çok çeşitlilik göstermiş ve eğitimde farklı anlayışların gelişmesine sebep olmuştur.

1963 yılında bir araya gelen eğitimciler, içmimarlık mesleğine yönelik eğitimin oluşturulmasına yönelik tartışmalarda bulunmuşlar ve meslek dili ve eğitim

ilkelerinde aynı çizgide hareket edebilmek için; “İçmimar Eğitimciler Konseyi” ni (IDEC-Interior Design Educators Council) kurmuşlardır. Böyle bir konseyin kurulması, eğitime yönelik bir sistem oluşturma sürecinde çok etkili olmuştur (Kaptan, 2003)

Söz konusu sistem üzerine eğilen “İçmimar Eğitimciler Konseyi” (IDEC - Interior Design Educators Council), “Amerikan İçmimarlar Enstitüsü” (AID - American Institute of Interior Designers) ve “Ulusal İçmimarlar Derneği” (NSID - National Society of Interior Designers) biraraya gelerek; 1970 yılında “İç Tasarım Eğitim Araştırma Vakfı’nı” (FIDER - Foundation for Interior Design Education Research) kurmuşlardır.

Kurum, kendi tanımlamaları ile;

“Amerika ve Kanada’da yer alan üniversitelerin eğitim programlarının düzenlenmesi, üniversite mezunlarına ve lisans-üstü eğitim yapan içmimarlara denklik verilmesini sağlayan, günün gelişen yapısı içerisinde içmimarlık eğitimi için araştırmalar yapan bir kuruluştur” (FIDER, 1998; Kaptan, 2003).

FIDER (Foundation for Interior Design Education Research) ve IDEC (Interior Design Educators Council), 1974 yılında, “Ulusal İçmimarlar Niteleme Konseyi’ni” (NCIDQ-National Council for Interior Design Qualification) kurmuştur. Kurum, mesleğe yeni başlayan ve başlayacak olan tasarımcıların, bilgi birikimlerini sınav yöntemi ile değerlendiren bir kuruluş haline gelmiştir (Kaptan, 2003).

Söz konusu olan “bilgi birikimini” ölçebilmek ve okulların eğitim programlarında belli standartlara ulaşabilmek için “FIDER Eğitim Programı”nı oluşturmuşlardır. Oluşturulan eğitim programı, gerekli uygulama esaslarını ve ölçütlerini belirlemek üzere çalışmalar yapmıştır. Böylece kurum ilk defa, içmimarlık eğitim programları

üzerine denklik (akreditasyon) sağlayan bir kimliğe sahip olmuştur (Kaptan, 2003).

Başvuruda bulunan ve kurum tarafından programı kabul edilen ya da tanınan okullar, belirli süreçlerde denetlenerek, yapılan öneriler ışığında eğitim programlarında yenilikler, eklemeler ya da değişiklikler yapabilmektedir. Bu sayede yapılandırılan eğitim programları, verilen eğitim farklılıklarını ortadan kaldırmakta, seviyesi belirlenmiş bilgi ve alt yapıya sahip içmimarların yetiştirilmesine olanak sağlamaktadır (Kaptan, 2003).

FIDER, iç mekân eğitiminde yer alan bilgiye yönelik standartlarını aşağıdaki şekilde oluşturmuştur (Veitch, 1992);

2.Derece Meslek Elemanı	Paraprofessional (terminal education)	2 yıl
Mesleğe Hazırlık	Preprofessional	2 yıl
Meslek Okulları	Professional School	3 yıl
Lisans Derecesi	Baccalaureate	4-5 yıl
Lisansüstü Derecesi	Graduate	4-5 yıl

Tablo 3.3. FIDER Tarafından Önerilen Eğitim Programı

Bu anlayış çerçevesinde üniversitelerimizde lisans ve lisansüstü dereceleri ile içmimarlık mesleğinde yeterlilik kazanan öğrencilerin edindikleri bilgi kazanımları da, aşağıda yer alan biçimde tanımlanabilmektedir;

- Yaşam kalitesine bağlı olarak iç mekânın niteliğini ve işlevini zenginleştirmek,
- Üretimi arttırmak
- Toplumun refahını, sağlık ve güvenini korumak,

- Müşterinin yaşam/güvenlik istekleri, amaçları ve gereksinimlerini analiz etmek,
- İç mekân bilgisi ile verileri bir uyum içerisinde bütünlemek,
- Başlangıç kavramlarını, fikirlerini formüle etmek,
- Projeyi geliştirerek, tasarımlarla önerilerde bulunmak,
- Tasarımı en iyi biçimde anlatarak sunuş tekniklerini kullanmak,
- Diğer mesleklerle iletişimi sağlamak,
- Müşteri ile ilgili yazılı ve resmi belgeleri hazırlamak.

Söz konusu olan maddeler bugün içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitimindeki konuların da ana başlıklarını oluşturmaktadır (Kaptan, 2003).

3.10. BÖLÜM DEĞERLENDİRMESİ

İç mekân tasarım eğitimi, süreç içerisinde farklı anlayış ve yaklaşımların ışığında gelişmiş ve interdisipliner bir dal haline gelmiştir. Bu sürecin kazanımında eğitimin payı büyüktür. Tasarım anlayışları ve yöntemleri ile etkinliğini gösteren ve somut yansımalarını bulan eğitim kurumlarının tasarım kuralları ve yaklaşımları, gelişerek bugünkü eğitim anlayışının temelini oluşturmuş ve kabul görmüştür. Özellikle “Academie de Beaux Arts” ve “Bauhaus”, çok etkin bir dile ve kimliğe sahip olmuşlardır. İçmimarların ve tasarımcıların tasarım çerçevesinde ortak bir geçmişe ve anlayışa sahip olması da, eğitim alanında yapılan düşüncelerin ve kabullerin bir bütün halinde değerlendirilmesi ve kabul edilmesi ile mümkün olmuştur.

3. bölümde ele alınan eğitim süreçleri ve bu süreçler içerisinde öne çıkan akademi, okul ve enstitülerin eğitim yaklaşımları dünyada olduğu kadar, Ülkemizde de yansımalarını ve karşılıklarını bulmuştur. Bu noktada; İçmimarlık/içmimarlık ve Çevre Tasarımı mesleğinin gelişimine yönelik

yapılandırılan eğitim anlayışlarının Ülkemizdeki yansımaları ve süreçleri, dördüncü bölümde ele alınacak ve incelenecektir.

4. İÇMİMARLIK EĞİTİMİNİN TÜRKİYE'DE TARİHSEL GELİŞİMİ

İçmimarlık mesleğinin Türkiye'deki gelişimi, dünyadaki gelişim süreci paralelinde ilerlemiştir. Bu noktada; mesleğe yönelik bakış ve ele alınış biçimlerinin benzer süreçler içerisinde yaşandığı söylenebilir.

20. yüzyıl öncesi, Anadolu'da ve önemli bir konuma sahip olan İstanbul'da, mekânsal anlayış ve mobilya kullanımına verilen değer çok yüksektir. Yapım işleri ve imalatı yapan marangozluk, demircilik, taş ustalığı ve camcılık gibi meslekler, "Ahilik Sistemi" ile usta-çırak ilişkisi içerisinde yürütülmekteydi. Bu anlayış ve yaşam biçimi, dönem insanların farklı meslek dallarında yetişmelerini sağlamıştır. Bu durum hem toplum düzenini, hem de kişilerin çalışma hayatları ile sosyal ve ahlaki düzenlerinin şekillenmesine sebep olmuştur. "Usta-Çırak" ilişkisi temeline dayanan anlayış, 18. yüzyıla kadar bütünlüğünü korumuştur. Ancak "Gedik" sisteminin doğması ile; Ahilik'in bünyesinde kabul etmediği azınlıklar ve gayri müslimler de "usta-çırak" çalışma sistemi içerisinde yer almışlardır.

Dönemin sistemi, bir kişinin çıraklık ve kalfalıktan yetişerek, açık bulunan bir ustalık makamına geçmediği sürece; dükkân açarak sanat ve ticaret yapamamasını öngörmektedir (TESK, 2018). Ancak, ortaya çıkan gedik sistemi ile ticaret genişlemiş ve bu da; mesleki kontrol sıkıntısının yaşanmasına sebep olmuştur. İlerleyen süreçte 20. yüzyılın başında gedik teşkilatları, kanunla yasaklanmıştır.

Kurtuluş Savaşı sırası ve Cumhuriyet'in ilanı sonrasında, daha zorlu bir süreç yaşanmaya başlamıştır. "Mübadele öncesinde finans, sanayi ve ticaret, büyük oranda gayrimüslimlerin kontrolünde iken; zorunlu göç sonucu Türkiye, girişimci sınıfını kaybetmiştir. Tüccarların ve işadamlarının ticaret merkezleri olan kıyı

şehirlerinden gitmeleri, o günün ekonomisini de olumsuz yönde etkilemiştir” (Emgili, 2014, p.107).

Ancak yine de evlerini, yaşamlarını terk etmeyen azınlıklar ve mübadele ile yeni gelen ticaret ve zanaatkârlık işleriyle uğraşanlar, kent yerleşkelerinde yoğunlaşmışlardır (Emgili, 2014, p.110). Bunun sonucu olarak, söz konusu olan kesimin ticaret konusundaki hâkimiyeti günümüze kadar devamlılık sağlamıştır.

İç Dekorasyon uygulaması ise, 1920-1950 yılları arasında çoğunlukla Ülkede yaşayan azınlıklar tarafından yürütülmüş ve imalatçılar tarafından yapılan mobilya imalatı ağırlıklı olarak yer almıştır. Sayıca az olan mobilya mağazalarında da satışların yapıldığı bilinmektedir.

Dünya’da ve Amerika Birleşik Devletleri’nde olduğu gibi, Ülkemizde de mobilya imalatı ve tasarımı gibi içmimarlık alanına yönelik uygulamaların ve yaklaşımların, aynı dönemlerde benzer gelişimler ile yaşanmış olduğunu göstermektedir.

Giovanni Scognamillo’nun anılarına bakıldığı zaman, mesleğin o zamana dair çalışma şartlarına bağlı iki önemli saptama söz konusudur. İlki; iç dekorasyon ve mobilya hizmetlerinin sunulduğu, İstanbul’da yaşayan azınlıklardan oluşan seçkin bir müşteri kitlesinin olduğudur. Bir diğeri ise; iç dekorasyon ve mobilya hizmetlerinde projelendirme işlerinin yapıldığıdır (Scognamillo, 2002).

1940’lı yıllara gelindiğinde, küçük atölyelerin çalıştığı Türkiye’de, “mobilyelendirmek” anlayışının egemen olduğu görülmektedir. Bu tanımlama; dönemin iyi ve öne çıkan mobilyacılarından, yapılmış olan hazır mobilyaların

alınması anlamına gelmektedir. Bu açıdan ele alındığında; bu yaklaşımın o dönem tasarımcılarının, mekân tefrişi yapması olarak değerlendirilebilir.

Yaşanan dönemde politik zorunluluklar sebebiyle birçok zanaatkâr Türkiye'den ayrılmıştır. Zanaatkârların ayrılmasıyla, yanlarında yetişen çırakları, açılan boşlukları kapatmışlardır.

İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında, mobilya ve konut endüstrisindeki pahalılık, zamanın en büyük sorunlarından biri olmuştur. Benzer sıkıntılar Avrupa'da endüstrileşmeyle birlikte geride bırakılmıştır, ancak bu problemin çözüme kavuşması Türkiye'de, çok daha uzun bir sürece yayılmıştır. İlerleyen yıllar içerisinde 1970 döneminde, liberal ekonominin getirmiş olduğu yenilikler, içmimarlık mesleği için önemli bir dayanak olmuştur. Yaşanan gelişmeler ile değişen şartlar, malzeme ve üretim koşullarına olumlu etki etmiş, teknolojik ilerleme, ticari hayatta yaşanan canlanma ve firma girişimlerinin artışı ile; iç mekân tasarımına yönelik çalışma ve anlayışların da gelişmesine neden olmuştur. Yaşanılan bu gelişimler, eğitim sisteminde de etkisini göstermiş ve içmimarlık mesleğinin büyümesinde, yaygınlaşmasında etkin olmuştur.

Türkiye'de içmimarlık mesleği, dünyada ve Amerika Birleşik Devletleri'nde de olduğu gibi, zamana uygun terminoloji ile; "iç dekorasyon" olarak isimlendirilmiştir. Temelde Mesleğe yönelik açık bir tanımlaması olamayan "içmimarlık", bu dönem itibari ile bir meslek dalı olarak tanınmaya başlamıştır.

İkinci Dünya Savaşı ile birlikte, dünyada gelişen yayılan meslek disiplinine yönelik eğitim yaklaşımı, Türkiye'de de karşılığını bulmuştur.

Türkiye’de içmimarlık eğitimi, “Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şahane” çatısı altında, “Dâhilî Tezyinat” dersleri ile 1926’da başlamıştır. Avusturyalı eğitimci Philip Ginther başkanlığında “Dahilî Tezyinat Atölyesi” ise; 1929’da resmi olarak onaylanmıştır.

1957 yılında kurularak eğitime başlayan “Devlet Tatbik-i Güzel Sanatlar Yüksekokulu’nda”; “Dekoratif Resim”, “Grafik Sanatlar”, “Seramik”, “Tekstil Sanatları”, “Mobilya ve İçmimarlık” olmak üzere beş bölüm bulunmaktadır. Bauhaus ekolü ile kurulan kurumun hedefi; çağın gereksinim duyduğu yaratıcı, araştırmacı, yenilikçi ve uygulamacı bireyler yetiştirmektir.

Süreçle birlikte, 1962 yılında eğitim programında yenilemeler yapılarak dört yıllık lisans eğitime geçilmiştir. 1983 yılına kadar devam eden bu süreçte, “Hacettepe Üniversitesi”, “Güzel Sanatlar Fakültesi” bünyesinde, “İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümü kurulmuştur. Böylece içmimarlık mesleği, Türkiye çapında duyulmuştur. 1987 yılında “İ.D. Bilkent Üniversitesi”, “İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümünün kurulması ile; ilk vakıf üniversitesinde de mesleğe yönelik öğrenciler yetiştirilmesini sağlanmış ve öncülük etmiştir.

1990 yılına kadar Türkiye’de içmimarlık eğitimi veren dört üniversite bulunmaktadır. Bunların üçü devlet, biri vakıf üniversitesidir;

- Marmara Üniversitesi (Devlet Üniversitesi)
- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (Devlet Üniversitesi)
- Hacettepe Üniversitesi (Devlet Üniversitesi)
- İ.D. Bilkent Üniversitesi (Vakıf Üniversitesi)

Süreç içerisinde, Türkiye’de açılan üniversitelerde içmimarlık bölümleri kurulmaya devam edilmiştir. Bugün Türkiye’de 54, KKTC’de ise 6 üniversitede “İçmimarlık” ya da “İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümü bulunmaktadır.

İçmimarlık eğitiminin gelişmesinde önemli payları bulunan başlıca okulların, kronolojik sırası aşağıdaki gibidir;

1882 - Sanayi-i Nefise-i Şahane (Mimar Sinan Üniversitesi)

1929 - Gazi Resim-iş

1957 - Tatbik-i Güzel Sanatlar (Marmara Üniversitesi-Güzel Sanatlar Fakültesi)

1985 - Hacettepe Üniversitesi

1987 - Bilkent Üniversitesi

4.1. 1882 - SANAYİ-İ NEFİSE-İ ŞAHANE

Bugün ülkemizde yaşanmakta olan İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı eğitimi ilk olarak 1926’de “Sanayi-i Nefise Mektebi” eğitim programı içerisinde yer alan “Dahili Tezyinat” başlığının yaşanması ile başlamıştır.

Görsel 4.1: Sanayi-i Nefise Mektebi (Kaynak: URL 75)

Okul aslen, 1882 yılında kurulmuş ve 1883 yılında Osman Hamdi Bey'in girişimleri ve beraberinde yürüttüğü müdürlük ile resim, heykel ve mimarlık eğitimi vermek üzere çalışmalarına devam etmiştir. Oluşturulan 8 kişilik kadro ve 21 kişilik bir öğrenci grubu ile hayata başlamıştır. Açılan okulun öğretim kadrosu genel olarak yabancılardan oluşmakta idi. Öğrencileri arasında ağırlıklı olarak Rum ve Ermeni olmasına rağmen, Türk öğrenciler de bulunmaktaydı (Gören, 1997, 36).

Okul, kurulduğu tarihten başlamak üzere 1926 yılına kadar, "Sanayi-i Nefise Mektebi" adını taşıyarak öğretim hayatına devam etmiştir. 1926 yılında Fındıklı'da bulunan yerine taşınması ile ismi; "Güzel Sanatlar Akademisi" olarak değiştirilmiştir. Okul 1969'da "İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi" ve 1982 yılında; oluşturulan YÖK yasası ile, "Mimar Sinan Üniversitesi" olarak bugünkü ismine kavuşmuştur (Gören, 1997, 39).

Türkiye'deki içmimarlık eğitimi, 1914 yılında alınan ilk kayıtlar ile başlasa da, dönemin hareketli politik ve askeri yaşantısı nedeniyle, okul yapısı altında eğitime çok daha geç başlayabilmiştir.

1927 yılında Namık İsmail, Akademinin yönetimine gelmiş ve oluşturduğu yeni yapılanmanın hayata geçmesinde, Paris'te ziyaret ettiği "Uluslararası Dekoratif Sanatlar Sergisi'nin" büyük etkisi olmuştur.

Paris'te 1925 yılında açılan "Exposition Internationale des Arts Decoratifs et Industriels Modernes" (Uluslararası Dekoratif Sanatlar Sergisi) sergisini ziyaret etmesi ile birlikte; "dahili tezyinat" eğitiminin çok daha aktif ve çağdaş bir şekilde yapılabileceği düşüncesini ortaya koymuştur.

Kurtuluş Savaşı sonrasında Tezyinat bölümünün devam edebilmesi, söz konusu olan serginin etkisi ile mümkün olmuştur. Ayrıca sergi; birçok fikrin bir araya gelmesine; oluşan birliktelikler ve fikirler doğrultusunda dünya çapında Art-Deco akımının doğmasına neden olmuştur. Aynı döneme ait "modern tarzın" ortaya

çıkmasında ve buna bağlı olarak modern anlayışın yaygınlaşmasına yardımcı olmuştur.

Görsel 4.2: Sanayi-i Nefise Mektebi – Öğrenciler Model ile Çalışırken (Kaynak: URL 76)

Söz konusu anlayışların ve fikirlerin yaşandığı dönemde; Namık İsmail'in yönetiminde eğitime devam eden "Dekoratif Sanatlar Bölümü" nde, "uzmanlık atölyeleri" kurulmuştur. İlk içmimarlık atölyesi (Dahili Tezyinat) 1929 yılında, Avusturya'dan Türkiye'ye gelerek Tezyinat Bölümü'nde hoca olarak göreve başlamış olan Philip Ginther tarafından açılmıştır. Ginther, ilerleyen dönemlerde bölüm başkanlığı görevi de yapmış ve okulun "Mimarlık Fakültesinde" eğitim gören "Mimarlık Bölümü" öğrencilerine de içmimarlık dersleri vermiştir.

Akademide 1934 yılında yapılandırılan yönetmeliğe göre; "Dahili Tezyinat Atölyesi", bugünkü içmimarlık eğitim programı içerisinde yer alan "içmimarlık tasarım stüdyosu" nun temeli olmuştur. Söz konusu atölye, "Tezyinat Sanatları

Bölümü” Yönetmeliği’nde; “Dahili Tezyinat Atölyesi” başlığı ile yer almıştır (Cezar, 1983).

Stüdyonun yapısı, yaşanan sürece ve öğretim elemanlarının tasarım anlayışlarına göre değişiklikler gösterse de, 1930-1960 yılları aralığındaki tasarımın ele alınış biçimi yoğun olarak; “mobilya tasarımı ve mekân yerleşimi” üzerinedir.

Öğrenim süreci içerisinde öğrenciler, tasarım eğitiminin bir parçası olan ve tasarım stüdyosu eğitiminde ağırlıklı bir yere sahip olan “mobilya tasarımı ve mekân yerleşimi” dersinin yanı sıra, desen çalışmalarının ve yorumlarının gerçekleştirildiği “çizim ve sanat eğitimi” dersleri de almaktaydılar.

1939 yılında görev alan Marie Louis Sue, yer aldığı ilk dersinde meslek eğitimi hakkındaki düşüncelerini aşağıdaki biçimde dile getirmiştir;

“Bir dekoratörün muhakkak suretle öğrenmesi gereken şeylerden biri de hacimlere can verecek bir şekilde modülaj yapabilmektir. Bu sayede dekoratör, düz yüzeyler üzerine ışık oyunları yaratacak ve maddeye can verecektir. Bu yolda bir ihtisas, bilhassa seramistler, tahta oymacıları gibi plastik şekilde çalışan talebenin işine yarayacaktır. Fakat diğer dekoratörlere de bir eşyayı muhtelif zaviyelerden ve muhtelif ışıklar altında incelemeyi öğretecektir.”

ve devam etmiştir;

“Ben volümü yani hacmi muhtelif hacimleri birbirinin kıymetini belirtecek şekilde düzenleyip birleştirmeyi, bağlamayı heykeltıraşlardan öğrendim; süsleme sanatları ve mimari alanın da modernizmin başlıca hatası, “passage” dedikleri öge kullanılmaksızın yan yana getirilmiş geometrik şekillerle kompozisyonlar yapmak olmuştur” (Cezar, 1983, p:33).

1928 yılında “Güzel Sanatlar Akademisi” adını alan okul, 1982 yılında üniversiteye dönüşerek, “Mimar Sinan Üniversitesi” (MSGSU, 2018) adını almıştır. İlk adıyla “Sanayi-i Nefise-i Şahane Mektebi”, Paris’teki “l’Ecole des

Beaux Arts” örnek alınarak açılmış ve bünyesinde uzun yıllar Fransız geleneğini sürdürmüştür. 1930-1968 yıllarında yaşadığı reformları ve yaklaşımı ile, bugünkü bakış açısını kazanmıştır (MSGGSÜ, 2018)

4.2. 1929 - GAZİ RESİM-İŞ

Osmanlı İmparatorluğu’nda 18. yüzyılda “Batılılaşma” çabası sonucu çeşitli alanlarda yenilikler yapılırken, sanat alanında da yenilikçi yaklaşımlar sergilenmiştir. Bu yaklaşım paralelinde 1882 yılında; “Sanayi-i Nefise-i Şahane/Güzel Sanatlar Akademisi” kurulmuştur. Sanata ve eğitime bakışı; çatısı altında bulunan hocaların eğitim yaklaşımları doğrultusunda; Fransız etkisinde olmuştur. Bu da Rönesans’dan başlayarak, Aydınlanma Devrimi’ni, Endüstri Devrimi’ni, Barok tarzını, natüralist, realist, romantik sanat akımlarının bir arada yaşandığı bir anlayışı oluşturmuştur.

Cumhuriyet’in ilanı sonrasında, Fransız tasarım ve eğitim anlayışının yanına, Almanya ve Avusturya’da yetişmiş olan eğitimcilerin görüşlerinin de katılması ile; farklı arayışlar söz konusu olmuştur. Farklı görüşlerin karşı karşıya gelmesi ile, Gazi Eğitim Enstitüsü – Resim İş Bölümü’nün kuruluş felsefesi de; eğitimin yalnız sanat üzerine değil, sanatın yanında görev ve işleyiş hükümlerinin de tasarım eğitimi çerçevesinde ele alınmasını gerekliliğini içermektedir.

“Gazi Eğitim Enstitüsü-Resim İş Bölümü’nü” Hasan Pekmezci şu şekilde açıklar;

“Resim İş Bölümü, bu birikimli ve seçkin eğitimcilerle, güzel sanatlar eğitiminin temel disiplinlerini veren, bu ülkenin kültürel birikimi ve toplumsal duyarlılığından beslenen, sanat eylemini temel amaç olarak gören; ancak bu birikimin bir yandan da Türk eğitim sisteminin çeşitli eğitim kademelerinde nasıl uygulanacağı

konusunda pedagojik eğitimi amaçlayan bir kurum olarak planlandı” (Artun, Aliçavuşoğlu, 2014, 277).

Geçen yıllar içerisinde enstitü, gelişerek çağdaş bir anlayış kazanan “Türk Sanat Eğitimi” ile; ülkeye katkı sağlamıştır. O dönemde sanatın varlığından ve getirilerinden yeterli düzeyde bilgi sahibi olmayan Anadolu insanına, yetiştirmiş olduğu sanatçı ve tasarımcılar yolu ile ulaşmış ve dönemin yenilikçi yaklaşımlarının paylaşımını gerçekleştirmişlerdir. Yetiştirdikleri sanatçı ve tasarımcılar, eğitimci yetiştiren kurumlarına sanatı taşıyarak, toplum ve sanatın bir araya gelmesine katkıda bulunmuşlardır (Pekmezci, 2014).

Görsel 4.3: Resim İş – Öğrenciler Çalışırken (Kaynak: URL 77)

Kurumun eğitim alanına yaptığı en önemli katkı; günümüzde tasarım ve sanat eğitimi veren birçok kurumda, bünyesinde yetiştirmiş olduğu eğitimcilerin ve onların öğrencilerinin bulunmasıdır. Söz konusu olan kişiler, özellikle 1982 sonrasında yaşanan yeniden yapılanma sürecinde kurulan Eğitim Fakülteleri’nin “Sanat Eğitimi” ve “Güzel Sanatlar Fakülteleri’nde” yer almışlardır.

4.3. 1957 - TATBİK-İ GÜZEL SANATLAR

“Tatbik-i Güzel Sanatlar Yüksekokulu”, 1957 yılında açılmıştır. Tasarım üzerine araştırma, geliştirme, yöntem ve programları; Almanya, Fransa ve Avusturya’dan karşılıklı yapılan anlaşmalar ile Ülkemize getirilen eğitimciler ile bir araya gelen Türk öğretim elemanları oluşturmuştur. Yapılan çalışmalar, “İstanbul Üniversitesi”, “İstanbul Teknik Üniversitesi” ve “Tatbik-i Güzel Sanatlar Okulu” ve ilerleyen süreçte kurulan ve/veya açılan okulların yapılandırılmasında etkin olmuştur. Bu da; Türkiye Cumhuriyeti’ndeki tasarım eğitimi için bir dönüm noktası olmuştur.

Bugünkü “Marmara Üniversitesi - Güzel Sanatlar Fakültesi”, sanat eğitimi veren bir kurum olarak 01.Kasım.1955 tarihinde "Tatbik-i Güzel Sanatlar Yüksek Okulu" olarak kurulmuş, 1982'de alınan kararla “Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu” adını almıştır. Daha sonra “Güzel Sanatlar Fakültesi” olarak Marmara Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Bugün fakültede; “Resim”, “Heykel”, “Seramik”, “İçmimarlık”, “Endüstri Ürünleri”, “Geleneksel Türk El Sanatları”, “Sahne Sanatları” ve “Uygulamalı Sanatlar” ana sanat dallarında eğitim verilmektedir (Erbay,1997,s.150).

Tatbik-i Güzel Sanatlar Okulu, kurulan “Mobilya ve İçmimarlık”, “Grafik Sanatları”, “Tekstil Sanatları” ve “Seramik” Bölümü ile eğitimine başlamıştır (Ak, 2008, p.90). Açılan bölümler arasında yer alan “Mobilya ve İçmimarlık Bölümü”, 1971 yılında “İçmimarlık” olarak yeni ve güncel ismine sahip olmuştur (Ak, 2008, p:106).

Dönemin eğitimcilerinden olan Adolf Gustav Schneck, Alman ve Türk eğitimden oluşmuş bir kadro kurarak, bölümün çalışma alanını;

“...çeşitli yapıların belirli işlevlerine göre iç planlarını; mobilya ve benzeri eşyaların tasarımlarını, uygulama koşullarına uygun olarak tasarlayıp çizebilmeleri.”

olarak tanımlamıştır (Aslıer, 1970). Böylece ortaya çıkartılan eğitim sistemi, yaratıcılık ve tasarım anlayışını yapısında ağırlıklı bir şekilde taşımaktadır.

İki önemli aşamada oluşturulan “yaratıcı biçimlendirme eğitimi”, okula alınan öğrencilerin ilk olarak temel sanat eğitimi görmeleri ile başlamakta ve devam eden süreçte, meslek ve mesleki biçimlendirme çalışmaları ile desteklenmektedir (Aslıer, 1970, p.33-34). Bu yaklaşım; “Bauhaus” eğitim anlayışının ve modelinin temel olarak alındığını ortaya koymaktadır. Zamanında eğitimin süregeldiği Tatbik-i Güzel Sanatlar Okulu’nda oluşturulan eğitim programı aşağıda yer alan biçimiyle oluşturulmuştur;

- Öğrencinin birinci vazifesi, muhayyilesini hayal gücü işleterek henüz kati bir şekil almamış olan eşyaya şekiller düşünmek olmalıdır. Sonra, resimler ve şekillerle çalışarak düşündüğü ve tasarladığı her şeyi çizgilerle ifade edebilmelidir. Daha sonra da bu çalışmalara, umumi bilgiler verilmek suretiyle renk ilave edilir. En nihayet, pratik mevzularla tatbikatı yapılacak olan armoni bilgisi eklenir.”

- Eşyanın müşahhas [somut] olarak kavranması için öğretimle beraber yürümelidir. Bir işin konstrüksiyonu, el ile yapılmış bir iş veya bir endüstri mamulü üzerinde, öğrenci ile inceden inceye konuşulur, el sanatı ile makine sanatı arasında mukayeseler(karşılaştırmalar) yaptırılır.

- Tasarlayıcı ve yaratıcı faaliyetler onun mesleğinin icrası için lüzumlu olan inşaat yerel sanatlarına ait diğer kısımların bilgi ve tecrübeleri ile beraber yürümelidir. Öğrencilere bu sanatlarda her zaman yeni olarak kullanılmaya başlanılan inşaat malzemelerini tanıma imkânları verilmelidir.

- Diğer bir çalışma sahası da, içmimarinin meselelerini hal için kullandığı kumaşlar ve malzemelerdir. İç inşaat için kullanılan bu kumaş ve malzemelerin kalite, dayanıklılık, ışığa mukavemet gibi hususiyetleri öğretilmelidir. Bunlar örülmüş veya basılmış perdelik kumaşlar, duvar kâğıtları ve mobilya kaplamalarında kullanılan kumaşlardır.

- Bu maddeler üzerindeki çalışmalar sadece içmimarın alakadar olacağı tali bölümlere mahsus değildir. O ekseriya muayyen bir maksat için renkler ve örnekler mecburiyetinde kalacaktır. Bu gibi işler için o önceden lüzumlu bilgileri kazanmalıdır. Keza, duvarların işlemlerini de esaslı olarak bilmelidir. Bu öğrenme tam prodüktif manasında olmasa bile malzeme hakkındaki bilgileri ihmal etmemelidir.

- Bu mevzuda bilgi ve iktidarlarını artırabilmeleri için öğrencilere diğer bütün bölümlerin de katıldıkları sanat tarihi derslerinde imkânlar verilecektir.

- Bu bölümde esaslı şekilde yetiştirmeye büyük önem verilir. Form ve prodüksiyon bakımından ileri düşünceye zarar veren her türlü sathi ve modalık işlere daha başlangıçta mani olunmalıdır. Her ne kadar çeşitli yardımcı

derslerin ihmal edilmemesi lazım geliyorsa da, esas hedef, içmimarların mobilya inşaatı ve bununla doğrudan doğruya bağlı iç inşaat mevzularında yetişmeleri olmalarıdır (Ak, 2008, p.102).

İçmimarlık eğitimi için 1961 yılında belirlenen bu ilkeler, süreç içerisinde tekrar ele alınarak, 1971 yılında güncellenmiştir. Her ne kadar ana yaklaşımlarda farklılıklar olmasa da, en büyük yenilik; bölümün adının “İçmimarlık” olarak değişmesi olmuştur.

Görsel 4.4: Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Resim Atölyesi – Öğrenciler Çalışırken
(Kaynak: URL 78)

Bu gelişmelere bağlı olarak, 1973 yılında “İstanbul Tatbik-i Güzel Sanatlar Yüksekokulu” eğitim ve öğretim kitapçıklarında yer alan “İçmimarlık programı” ve anlayışını tanımlayan amaç, ilke ve yöntemler çok net bir şekilde ortaya konmuştur;

- İçmimarlık öğrenimi, hacim, form, doku, malzeme, renk, ritim duygularını, organizasyon yeteneğini, gerçekçi düşünmeyi, meslek tutkusunu, hayal gücünü öngörür.

- Mevcut yaratıcı ve teknik yeteneklerin yanı sıra, geniş bir bilgi hazinesine sahip olmayı gerektirir.

- İçmimar, form, fonksiyon, konstrüksiyon, ile ağaç, taş, metal, cam, seramik, heykel, resim, tekstil ve yazı gibi konuları da birlikte düşünerek hacmi bir bütün halinde şekillendirir.

- Çeşitli yapıların, belirli hizmetlere göre iç planlarını, yapının mimari üslubunu ve çağın güzel sanat, sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlarını da dikkate alır.

- Kişisel bir eğitim şekli uygulanmakta olan okulda, öğrenciler, bölümün amacı yönündeki ihtisas çalışmalarına başlamadan önce Tatbiki Sanat Eğitimi görürler. Bu eğitimle, kişisel anlatım ve yaratıcı yetenekleri geliştirilen öğrenciler, fonksiyonsuz formların yanı sıra, bölümün amacına uygun olarak, fonksiyonel form çalışmalarına da yönelirler. Ancak, sanatçı, yaratıcı fantezi ile gerçekçi düşünceyi, daha disipline metotlarla yansıtarak yapmalıdır.

- Öncelikle, serbest el eğitimine paralel olarak, kesin bir anlatım metodu olan, teknik resim bilgilerinin geliştirilmesi gerekir.

- Tasarlanan bir form ya da hacmin uygulama olanağı, ağaç, metal, cam, beton ve plastik gibi çeşitli malzemelerin yapısına uygun, fonksiyonel bir şekillendirmede, bu malzemelerin olanakları hakkında geniş bir bilgi ve tecrübeye dayanır.

- Öğrenciler, bu alandaki bilgi ve tecrübelerini, malzeme teknolojisi, mobilya konstrüksiyonu derslerine paralel olarak, atölye uygulaması ve pratik stajlar yaparak kazanırlar ve genişletirler.

- Bu nedenle, bu bölümde öğrenim yapmak isteyen öğrencilerin mobilya atölye ve fabrikaları ile mimarlık bürolarında çalışmış olmaları, içmimarlık formasyonu yönünden faydalı görülmektedir.

- Çağımızda, ilk şekillendirilen fasatlar bir yapının mimari değerini ölçmeye yeterli değildir. Bunun yanı sıra fonksiyonel bir plan, hacimler arasındaki orantının doğruluğu ve teknik donatım mükemmelliği de şarttır. Mimarın temel öğelerinden sayılan iç hacimlerin, yani insanların yaşadığı, çalıştığı ve boş zamanların değerlendirildiği yerlerde çevrenin şekillendirilmesi içmimarlığın konusudur. Dış ve içyapı, karşılıklı ilişkileri ile birbirinden ayrılmayan bir bütündür.

- Bu nedenle, öğrenci, konut, mağaza, ticarethane, büro, okul, hastane, sinema, tiyatro, sergileme ve fuar pavyonu gibi yapıların fonksiyonları ile mimari şekillendirme prensiplerini yapı malzemeleri ile konstrüksiyonlarını, su, elektrik, ısıtma, soğutma, havalandırma, izolasyon gibi konuların prensip ve tekniklerini öğrenir.

- İçmimarlar, iş hayatına geçtiklerinde, serbest veya bağlı olarak mobilya fabrika ve atölyelerinde, endüstri kuruluşlarında, mimari planlama bürolarında görev alırlar (Ak, 2008, p.108).

Türkiye’de İçmimarlık alanında ilk olarak açılan iki bölümün anlayışları birbirlerinden farklı idi. Bu farklılık; diğer ülkelerde ele alınan ve dünyada

yansımalarını bulan farklı eğitim modellerinden kaynaklanmaktaydı. Eğitim sürecinde, “Güzel Sanatlar Akademisi”, Fransız kaynaklı ekolünü yürütürken; “Tatbik-i Güzel Sanatlar Okulu”, Alman eğitim programını temel olarak almıştır. Buna bağlı olarak, Tatbik-i Güzel Sanatlar Yüksekokulu’nda Bauhaus eğitim süreci ve programı uygulanmıştır (Unansal, 2013,p:131).

Söz konusu olan iki okul, 1980 yılına kadar içmimarlık eğitimi üzerine çalışarak mesleğin temellerini oluşturmuştur. 1980 yılından sonra içmimarlık mesleğinin daha etkin bir hale gelmiş olması ile; eğitim yaklaşımı ve programları da önem kazanmıştır. Mesleğin, ön plana çıkmasının en etkin nedeni; 1980 sonrasında yaşanan yeni ekonomik modellemeler ışığında Türkiye’nin; “Tüketim Ekonomisi” ile tanışmış olmasıdır. Tüketim kültürünün ışığında ortaya çıkan yeni üretim koşulları, teknolojik yapılanmalar, yeni malzeme seçenekleri ve bilgi paylaşımının dünya çapında etkinleşmesi, içmimarlık mesleğini çok daha güçlü bir pozisyona taşımıştır. Bu noktada; tüketici grubuna, yani kullanıcılara çok daha etkin, rahat, konforlu ve lüks mekânlarda yaşama ve çalışma imkânlarının doğması sağlanmıştır.

4.4. 1985 - HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ / 1987 - BİLKENT ÜNİVERSİTESİ

1985 yılında, “Hacettepe Üniversitesi”, “Güzel Sanatlar Fakültesi”, “İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümü ve 1987 yılında Türkiye’de ilk vakıf üniversitesi olan “Bilkent Üniversitesi” (İ:D: Bilkent Üniversitesi), “Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi”, “İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümleri kurulmuştur.

Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, 1985/1986 ders yılında eğitim ve öğretime başlamış ve bugün 4 yıllık lisans eğitimi ile birlikte, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim vermektedir. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü 4 yıllık eğitim programı süresince temeli, görsel iletişim esasına dayanan, form ve fonksiyonun bütünleştiği, sanatsal ve bilimsel yönü güçlü tasarımlar ile mekânsal ve çevresel düzenlemeler yapabilen,

bunları sistemleştiren ve çağdaş çözümler üretebilen tasarımcılar yetiştirmektedir (Hacettepe Üniversitesi-GSF-İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, 2018)

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, 1987 yılında Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi bünyesinde kurulan ilk bölümlerden birisi olmuştur. Bölüm ilk olarak, 1991 yılında 18 öğrencisini mezun etmiştir. Özel bir üniversitede ilk, Türkiye'de alanında dördüncü sırada kurulmuş bir bölüm olarak kayıtlara geçmiştir (Department of Interior Architecture and Environmental Design, 2018).

Hacettepe ve Bilkent Üniversiteleri'nde açılan "İç Mimarlık" bölümlerinin daha önce açılmış olan "Sanayi-i Nefise-i Şahane" ve "Tatbik-i Güzel Sanatlar" bölümlerinden göze çarpan en büyük farkı; bölüm isimlerine eklenen "çevre tasarımı" ve bu paralelde yapılandırılan eğitim programları olmuştur. Hacettepe ve Bilkent Üniversiteleri, isimleri içerisinde bulunan "çevre tasarımı" tanımlaması ile; mekan içerisinde; ışık, ses, sıcaklık, soğukluk, havalandırma, renk, psikoloji, duygu, algı gibi yakın çevresine ait tasarım oluşum değerlerini içeren, iç mekana yönelik çevresel faktörlerin dahil edildiği bir tasarım anlayışını ortaya koymuşlardır. Bu da; eğitimde sadece mekân tasarımı değil, hacim bünyesinde kullanıcıya etki eden tüm faktörlerin tasarım yaklaşımında yan yana getirebilecek bir içmimarlık anlayışının oluşmasına ve mesleğin ilerleyen süreçte çok daha geniş kapsamda düşünülmesine sebep olmuştur.

Türkiye'deki eğitim sürecinde yer alan ilk dört üniversite olan; "Mimar Sinan Üniversitesi (Sanayi-i Nefise-i Şahane)", "Marmara Üniversitesi (Tatbik-i Güzel Sanatlar)", "Hacettepe Üniversitesi" ve "Bilkent Üniversitesi (İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi)", içmimarlık mesleğinin tanınması ve gelişmesine büyük katkı sağlamışlardır.

4.5. 1990 VE SONRASI

1990 yılı ve sonrasında “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümlerinin, üniversiteler bünyesinde kurulma ve gelişim süreçleri, aşağıda bulunan sıralama ile ilerleyerek devam etmiştir.

1990 - 1995	Anadolu Üniversitesi
	Karadeniz Teknik Üniversitesi
1995 - 2000	Akdeniz Üniversitesi
	Çukurova Üniversitesi
	Kocaeli Üniversitesi
	Haliç Üniversitesi
	Doğu Akdeniz Üniversitesi
	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
2000 - 2005	İstanbul Teknik Üniversitesi
	Selçuk Üniversitesi
	Bahçeşehir Üniversitesi
	Başkent Üniversitesi
	Doğuş Üniversitesi
	İstanbul Kültür Üniversitesi
	İstanbul Ticaret Üniversitesi
	İzmir Ekonomi Üniversitesi
	Kadir Has Üniversitesi
	Yaşar Üniversitesi
	Maltepe Üniversitesi
	Toros Üniversitesi
	Girne Üniversitesi
	Yakındoğu Üniversitesi

2005 - 2010	Atılım Üniversitesi
	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
	İstanbul Arel Üniversitesi
	İstanbul Bilgi Üniversitesi
	Altınbaş (İstanbul Kemerburgaz) Üniversitesi
	İstanbul Medipol Üniversitesi
	KTO Karatay Üniversitesi
	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi
	Okan Üniversitesi
	TOBB Üniversitesi
	Beykent Üniversitesi
	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
	Girne Amerikan Üniversitesi
	Amasya Üniversitesi
Atatürk Üniversitesi	
Dicle Üniversitesi	

2010 - 2015	Afyon Kocatepe Üniversitesi
	Kırıkkale Üniversitesi
	Avrasya Üniversitesi
	Çankaya Üniversitesi
	Gedik Üniversitesi
	Hasan Kalyoncu Üniversitesi
	Işık Üniversitesi
	İstanbul Aydın Üniversitesi
	İstanbul Esenyurt Üniversitesi
	İstanbul Gelişim Üniversitesi
	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
	MEF Üniversitesi
	Nişantaşı Üniversitesi

	Özyeğin Üniversitesi
	Yeditepe Üniversitesi
	Uluslararası Antalya Üniversitesi
	Lefke Avrupa Üniversitesi (Kıbrıs)
	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
	Dumlupınar Üniversitesi
	Düzce Üniversitesi
	Fırat Üniversitesi
	Gaziantep Üniversitesi
	Giresun Üniversitesi
	Harran Üniversitesi
	İnönü Üniversitesi
	Karabük Üniversitesi
	Ordu Üniversitesi
	Haliç Üniversitesi
2015 - 2018	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi
	İstinye Üniversitesi
	TED Üniversitesi
	Beykoz Üniversitesi

Aktif Bölümler
 KKTC Bölümleri
 Pasif Bölümler

Tablo 4.1. Türkiye ve KKTC İç Mimarlık Bölümü Okulları

Tablo 4.1 ile ortaya konan “Türkiye Cumhuriyeti” ve “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti” bünyesindeki “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümlerinin günümüz itibarıyla sayıları aşağıdaki Tablo 4.2 şeklindedir;

Türkiye Cumhuriyeti'nde Aktif Olan Bölümler	54	Adet
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Aktif olan Bölümler	6	Adet
Türkiye'de Pasif olan Bölümler	14	Adet
Toplam	74	Adet

Tablo 4.2. Türkiye ve KKTC İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölüm Sayıları

4.6. BÖLÜM DEĞERLENDİRMESİ

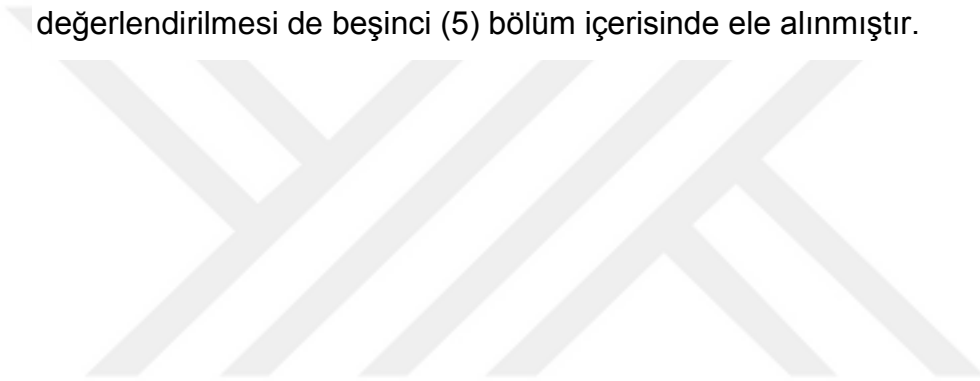
Türkiye Cumhuriyeti'nde 1914 – “Sanayi-i Nefise Mektebi (Mimar Sinan Üniversitesi)” ile başlayan içmimarlık meslek eğitimi, bugün halen Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde devam etmektedir. Bu noktada; içmimarlık mesleğinin, süreç içerisinde gelişerek, kullanıcıların istek ve gereksinimleri doğrultusunda bir gereksinim halini aldığını ve bunlara bağlı olarak, eğitim ortamında da çok daha etkin bir hale geldiğini söylemek mümkündür.

Türkiye'de İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı eğitimine yönelik çalışmalar ile bu paralelde yaşanan gelişim süreçleri, günümüzde içmimarlık mesleğinin gelmiş olduğu nokta açısından büyük önem taşımaktadır. Mesleğin değeri ve geçerliliğinin ölçütlerini; İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı eğitimi veren üniversitelerin bölüm sayıları ile değerlendirmek mümkündür.

Eğitime yönelik gelişim süreci incelendiğinde; 1980 öncesi ve sonrasında, meslek eğitiminin farklı şartlara ve gerekliliklere dayandırılarak oluştuğu ve hızlı bir biçimde mesleki değerini kazandığı görülebilmektedir. Beraberinde dikkat çeken bir diğer unsur da; üniversitelerde açılan İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinin sayılarında görülen artıştır.

İçmimarlık mesleğine verilen değerin zaman içerisinde kullanıcı yaşam tarzı ve gereksinimleri doğrultusunda değıştiğini ve yükseldiğini, insanlar tarafından kabul gördüğünü, gerek profesyonel alanda, gerekse eğitim-öğretim çerçevesinde etkin bir pozisyon aldığı söylenebilir.

Dördüncü (4) bölümde Türkiye’de gelişen eğitim süreci ve bu süreç içerisinde öne çıkan okulların eğitim yaklaşımları ile kuruluş aşamaları incelenmiştir. Ülkemizde 54 üniversitede yer alan İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinin mesleğe yönelik eğitim programları ve ders ağırlıklarının değerlendirilmesi de beşinci (5) bölüm içerisinde ele alınmıştır.

5. TÜRKİYE'DE GÜNCEL İÇMİMARLIK EĞİTİMİ

Tasarlamak; içmimarlık mesleğinin temelinde yatan ana eylemdir. Tasarım eylemi, interdisipliner bir yaklaşım içerisinde ele alınmakta ve diğer alanlar ile ilişkilendirilmektedir. “Şehir Bölge Planlama”, “Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı”, “Mimarlık”, “İçmimarlık”, “Endüstri Ürünleri Tasarımı” gibi üniversitelerde lisans eğitimi veren bölümler; tasarım üzerine çalışan ana meslek dallarını oluşturmaktadır. Tasarım eylemi üzerinden temellenen bu mesleklerin birbirleri arasında, eyleme yönelik ölçek farklılıkları bulunmakta ve bu farklılık; ortaya konulan tasarım ürünü ile belirgin bir şekilde ayırım göstermektedir. Buna bağlı olarak; tasarım eylemine yönelik uzmanlaşma anlayışı daha net bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Ancak, “tasarım”, ilgili tüm meslek dallarının eğitiminde, ortak bir yaklaşıma odaklanmaktadır. “Temel Tasarım” olarak adlandırılan bu erken tasarım evresi, tasarımın ana kararlarını oluşturan kavramlar üzerine çalışır. Bu noktada; tasarım temelli meslek dallarını, ölçek farklılığı gözetmeksizin bir araya getirir. Tasarım eğitim yaklaşımlarının süreç içerisinde gelişim göstermesi, farklı eğitim kültürlerinin doğmasına ve beraberinde farklı tasarlama metotlarının gelişmesine sebep olmuştur (Ertek, 1999).

Buna bağlı olarak içmimarlık mesleğinin alt yapısında barınan tasarım öğreniminin iletim metodları ve ele alınış biçimlerinin incelenmesi, mesleki kazanım açısından üzerinde durulması gerekli görülen önerilerin oluşumunda faydalı olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde, üniversiteler bünyesinde yer alan İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinde, “tasarım” olgusunun etkin olarak ele alındığı dersler, öğrencilere birinci dönem itibari ile verilmeye başlanmakta ve

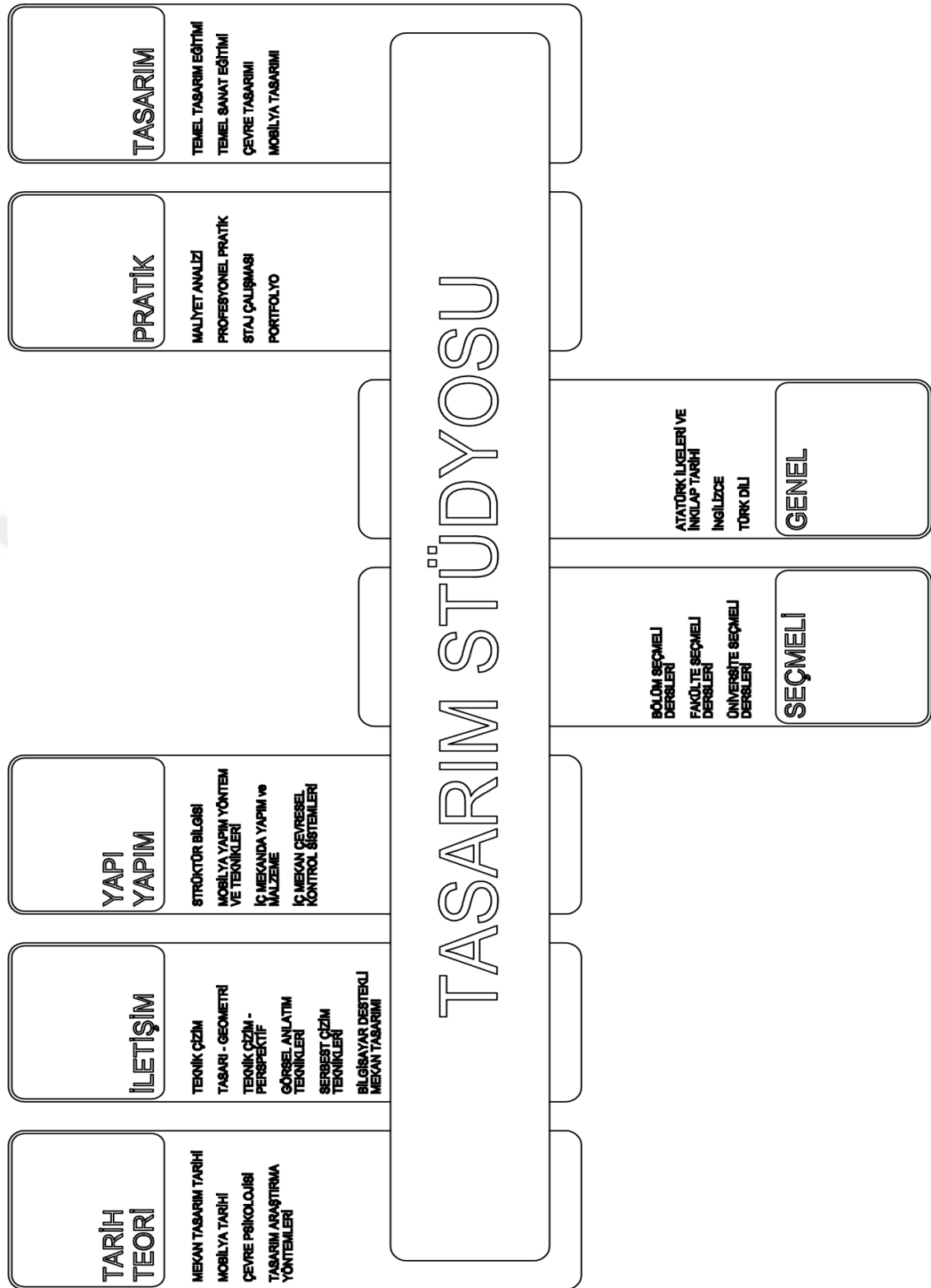
eğitiminin/öğreniminin son aşamasına kadar devam etmektedir. Tasarlama eylemi ve tasarım sistematığının öğrenciye kazandırılma süreci, eğitim programlarının da ana yapısını oluşturmaktadır. Bu nedenle İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı eğitimi çerçevesinde “Tasarım Stüdyosu” dersleri, diğer besleyici yan ders ve uygulamalar ile birlikte, eğitim programlarının omurgasını oluşturmakta ve ağırlıklı olarak yer almaktadır.

IFI (International Federation of Interior Architects and Designers) kurumu, iç mekan tasarımının ele alınış biçimini, aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır;

“İçmimarlar ve iç mekân tasarımcıları, yaşamın kalitesini arttırmak için, psikolojik ve fiziksel veriler doğrultusunda, insanların mekânlarla olan ilişkilerini tanımlarlar”
(IFI, 2018).

Bu yaklaşım doğrultusunda “tasarım stüdyosu” dersleri, tasarım düşünce sistematığının oluşum ve gelişimini, tasarım olgusunun ele alınış biçim ve yaklaşımlarını, edinilen besleyici uygulama ve teorik temelli bilgiler ile bir araya getirerek işleyen bir fikirler kümesidir.

Ertek tarafından yapılan inceleme sonrasında ortaya çıkan analiz tablosu, bu yaklaşımı çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır;

Tablo 5.1. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Ders kümeleri ve İlişkileri, Ertek, H. 2015

Tasarım eğitimi anlayışı içerisinde kabul gören bu ilişkileniş biçiminde, ana omurgayı oluşturan “Tasarım Stüdyosu” dersleri; diğer besleyici ders grupları ile desteklenerek, edinilen bilginin dönüşümü, ilişkilendirilmesi ve son ürün olarak projelendirmesini kapsar.

Bu noktada içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitim sisteminin ele alınış değerleri, kurgusu ve eğitim metotlarına yönelik derslerin ilişkileniş biçimlerinin incelenmesi; farklılıkların, eksikliklerin ve kazanımların ortaya konulabilmesi açısından önemli olacaktır.

Bu çalışma, Türkiye Cumhuriyeti içerisinde bulunan üniversitelerin, “İç Mimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümlerinin eğitim programlarına yönelik olarak, aşağıda yer alan hedef ve çıkarımları kapsayıcı değerleri taşıyacaktır;

Bu açıdan; Türkiye’de güncel “içmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” eğitim programları içerisinde;

- Ders programlarında bulunan derslerin; “ders kümeleri ve ilişkileri” tablosunda yer alan; “tarih teori”, “iletişim”, “yapı yapım”, “seçmeli”, “genel”, “pratik” ve “tasarım” bilgi alanları altında dağılımlarının incelenmesi ve ders ağırlıklarının değerlendirilmesi ve karşılaştırılması,
- Bilgi alanları içerisinde yer alan derslerin; üniversiteler bünyesinde, teorik ve uygulama ders saatleri açısından incelenmesi ve ağırlık değerlerinin hesaplanması ve karşılaştırılması,
- Bilgi alanları içerisinde yer alan derslerin; üniversiteler bünyesinde verilmiş adetine göre, birbirleri arasındaki ayrımlarının değerlendirilmesi,

- Elde edilen veriler doğrultusunda, kuruluş dönemlerine bağlı olarak ders programlarında yer alan bilgi alanlarına yönelik, etkin ders ağırlıklarının ortaya konması ve eğitimde yer alan ders programlarına yönelik çıkarımların yapılması,
- 2018 yılına ait veriler çerçevesinde ulaşılan değerlendirmeler sonucu, eğitim programlarında öne çıkan eksiklik ve kazanımların ortaya konularak değerlendirmesinin yapılması,

hedeflenmiştir.

- Çalışma verileri sonuçlarında, “ders kümeleri ve ilişkileri” tablosundaki bilgi alanları içerisinde yer alan derslerin; üniversiteler bünyesinde verilmiş âdetine göre genel ortalamaları alınarak, Türkiye’de güncel “içmimarlık/içmimarlık ve Çevre Tasarımı” eğitim programları içerisindeki dağılım oranları hesaplanacaktır. Bu şekilde; eğitime yönelik ders ağırlıkları elde edilmiş olacak ve buna bağlı olarak genele yönelik öğrenim kazanımları değerlendirilecektir.

- Türkiye Cumhuriyeti’nde 2018 yılı itibari ile; içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı programında eğitim veren, içmimar/içmimar ve çevre tasarımı lisans diplomasına sahip öğretim elemanlarının sayısal verileri çıkarılacaktır. Alan disiplinine yönelik lisans eğitimi almış eğitimcilerin, eğitim sistemi içerisinde yer alması, tasarım eğitiminin ele alınış ve aktarılış biçimi açısından önem taşımaktadır.

5.1. TÜRKİYE'DE BULUNAN İÇMİMARLIK BÖLÜMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2018 yılı itibari ile, Türkiye'de aktif İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinin sayısı, 54 (elli dört)'dür. Söz konusu olan okullar, kuruluş yıllarına bağlı olarak, beşer yıllık aralıklar içerisinde sınıflandırılmış ve listelenmiştir.

1926 - 1985	Marmara Üniversitesi
	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
1985 - 1990	Hacettepe Üniversitesi
	Bilkent Üniversitesi
1990 - 1995	Anadolu Üniversitesi
	Karadeniz Teknik Üniversitesi
1995 - 2000	Akdeniz Üniversitesi
	Çukurova Üniversitesi
	Kocaeli Üniversitesi
2000 - 2005	İstanbul Teknik Üniversitesi
	Selçuk Üniversitesi
	Bahçeşehir Üniversitesi
	Başkent Üniversitesi
	Doğuş Üniversitesi
	İstanbul Kültür Üniversitesi
	İstanbul Ticaret Üniversitesi
	İzmir Ekonomi Üniversitesi
	Kadir Has Üniversitesi
	Yaşar Üniversitesi

2005 - 2010	Atılım Üniversitesi
	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
	İstanbul Arel Üniversitesi
	İstanbul Bilgi Üniversitesi
	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi
	İstanbul Medipol Üniversitesi
	KTO Karatay Üniversitesi
	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi
	Okan Üniversitesi
	TOBB Üniversitesi
	Yeni Yüzyıl Üniversitesi
2010 - 2015	Afyon Kocatepe Üniversitesi
	Kırıkkale Üniversitesi
	Avrasya Üniversitesi
	Çankaya Üniversitesi
	Gedik Üniversitesi
	Hasan Kalyoncu Üniversitesi
	Işık Üniversitesi
	İstanbul Aydın Üniversitesi
	İstanbul Esenyurt Üniversitesi
	İstanbul Gelişim Üniversitesi
	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
	MEF Üniversitesi
	Nişantaşı Üniversitesi
	Özyeğin Üniversitesi
	Yeditepe Üniversitesi
Uluslararası Antalya Üniversitesi	
2015-2018	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi
	İstinye Üniversitesi
	TED Üniversitesi
	Beykoz Üniversitesi

Tablo 5.2. 5 Yıllık Dönemler Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'nde Kurulan İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri

Üniversitelerin İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerine ait ders programları incelendiğinde; yer alan derslerin 3 (üç) ana grup altında toplandığı görülmektedir. Bunlar; bölüm dersleri, seçmeli dersler ve zorunlu derslerdir.

Bölüm dersleri; İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı mesleğine yönelik ana derslerdir.

Seçmeli dersler; öğrencilerin bölüm dersleri dışında hem mesleğe, hem de diğer alanlara yönelik eğitim alabilmelerini sağlayan dersleri kapsamakta ve eğitim programları içerisinde; “zorunlu seçmeli” ve “seçmeli” ders olarak ayırım göstermektedir. Zorunlu seçmeli dersleri, bölümler tarafından mesleğe yönelik planlanmış olan dersleri içermektedir. Seçmeli dersler ise; üniversite geneline açık olarak verilen dersleri tanımlamaktadır.

Zorunlu dersler; Türkiye Cumhuriyeti içerisinde eğitim veren tüm üniversitelerin bölümlerinde verilen ve ders programında alınması zorunlu olan, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi”, “Türk Dili” ya da “Türkçe”, “Yabancı Dil” (Üniversiteye bağlı olarak) derslerini içermektedir.

5.2. DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ

Konu ile ilgili değerlendirme, Türkiye Cumhuriyeti’nde kurulan üniversitelerin ilgili fakültelerine bağlı bulunan “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümleri çerçevesinde ele alınmıştır.

Ders programlarının içerik değerlendirmesi, ilgili üniversitelere ait güncel “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümlerinin resmi internet adreslerinde yer alan ders programlarına ait verilere dayandırılarak

gerçekleştirilmiştir. “Bölüm dersleri”, “seçmeli dersler” ve “zorunlu dersler” gruplandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nde uygulanan içmimarlık eğitimi; Tablo 3’de yer alan yedi başlık grubu çerçevesinde ayrıştırılmış ve incelemesi yapılmıştır (Ertek, 2015).

Bilgi alanları altında yer alan ders isimleri, programların içeriğinde yer alan ve bu derslere ait genel tanımlamaları kapsamaktadır. Programlarda farklı isimler ve ekler olarak tanımlanan dersler, benzer ders içerikleri açısından grupların altında bir araya getirilmiştir.

1- “Tarih-Teori” Grubu

“Mekan tasarımı tarihi”, “mobilya tarihi”, “çevre psikolojisi” ve “tasarım araştırma yöntemleri”, vb. dersleri kapsamaktadır.

2- “Anlatım-İletişim” Grubu

“Teknik çizim”, “tasarı-geometri”, “teknik çizim-perspektif”, “görsel anlatım teknikleri”, “serbest çizim teknikleri”, “bilgisayar destekli mekân tasarımı” vb. dersleri kapsamaktadır.

3- “Yapı-Yapım” Grubu

“Strüktür bilgisi”, “mobilya yapım yöntem ve teknikleri”, “iç mekânda yapım ve malzeme”, “iç mekân çevresel kontrol sistemleri” vb. dersleri kapsamaktadır.

4- “Seçmeli” Grubu

“Fakülte seçmeli”, “bölüm seçmeli” ve “üniversite seçmeli” vb. dersleri kapsamaktadır.

5- “Genel” Grubu

“ Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi”, “temel İngilizce”, “Türk dili”, vb. dersleri kapsamaktadır.

6- “Pratik” Grubu

“Maliyet analizi”, “mesleki uygulama bilgisi”, “staj çalışmaları” ve “portfolyo”, vb. dersleri kapsamaktadır.

7- “Tasarım” Grubu

“Temel tasarım eğitimi”, “temel sanat eğitimi”, “çevre tasarımı”, “mobilya tasarımı” vb. dersleri kapsamaktadır. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bünyesinde bulunan Tasarım ve Tasarım Stüdyosu dersleri de “Tasarım” başlık grubu altında değerlendirmeye alınmıştır.

Tablo 8’de incelenen “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Programlarında Yer Alan Derslerin Değerlendirme Tablosu”, aşağıdaki veriler çerçevesinde ele alınmıştır;

- Türkiye Cumhuriyeti’nde bulunan üniversitelerde açılan “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümleri, kuruluş yıllarına bağlı olarak, beşer yıllık aralıklar içerisinde sınıflandırılmış ve listelenmiştir.

- Derslerin “teorik” ve” uygulama” ders saatleri incelenmiştir. Bölümlerin programlarında yer alan tüm dersler, sekiz (8) dönemi kapsayıcı biçimde ele alınarak hesaplanmış ve bölüm programında yer alan toplam ders saatleri çıkarılmıştır.

- Ayrımı yapılan ders saatleri ve ders adetleri; bahsi geçen bilgi alanları altında yer alan derslere yönelik olarak; üniversite/bölüm programı özelinde ayrıca değerlendirilmiş ve toplam ders saatleri çıkarılmıştır.

- Bu yaklaşım yöntemi ile; üniversitelerin/bölüm programlarında yer alan ders adetleri ve saat toplamları da değerlendirilebilmiştir. Bu noktada; üniversite bölümlerine yönelik olarak derslerin teorik ve uygulama değer ağırlıkları ortaya konmuştur.

- Bilgi alanları içerisinde bulunan “seçmeli” ile “genel” grubu”nda yer alan dersler, meslek derslerini kapsayıcı olmadığından dolayı, değerlendirmeye alınmamıştır. Ayrıca; bu gruplarda yer alan derslerin, değişken saat içeriklerine sahip olduklarından dolayı, genele yönelik bir değerlendirme içerisine alınamamıştır.

- “Hasan Kalyoncu”, “MEF” ve “İstanbul Medipol” üniversitelerinin ders programı bilgilerine ulaşılamadığı için, değerlendirme dışında bırakılmışlardır.

			TEORİ UYGULAMA			TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM			
			SAAT	SAAT	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA
1926-1985	1	Marmara Üniversitesi	114	120		50,00	16,00	21,00				11,00	12,00	8,00		40,00	38,00	15,00		12,00	0,00	6,00		2,00	16,00	9,00	
	2	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	51	63		21,00	11,00	13,00				7,00	6,00	5,00		8,00	8,00	6,00		0,00	0,00	0,00		16,00	0,00	8,00	
						35,50	13,50	17,00				8,50	9,00	4,50		9,50	10,00	7,00		20,00	19,00	7,50		14,00	0,00	7,00	
1985-1990	3	Hacettepe Üniversitesi	70	82		25,00	6,00	10,00				9,00	14,00	7,00		6,00	6,00	3,00		66,00	25,00	35,00		14,00	0,00	6,00	
	4	Bilkent Üniversitesi	67	73		30,00	0,00	10,00				0,00	16,00	4,00		8,00	9,00	5,00		0,00	0,00	7,00		12,00	0,00	5,00	
						27,50	3,00	10,00				4,50	15,00	5,00		7,00	7,50	4,00		33,00	12,50	21,00		13,00	0,00	5,50	
1990-1995	5	Eskişehir Teknik (Anadolu) Üniversitesi	77	52		34,00	17,00	15,00				10,00	8,00	8,00		6,00	0,00	3,00		0,00	0,00	20,00		8,00	0,00	4,00	
	6	Karadeniz Teknik Üniversitesi	82	57		33,00	11,00	14,00				10,00	7,00	5,00		6,00	1,00	3,00		30,00	0,00	15,00		13,00	0,00	6,00	
						33,50	14,00	14,50				10,00	7,50	6,50		6,00	0,50	3,00		15,00	0,00	17,50		10,50	0,00	5,00	
1995-2000	7	Akdeniz Üniversitesi	99	49		20,00	6,00	11,00				11,00	7,00	5,00		16,00	8,00	8,00		20,00	0,00	10,00		16,00	0,00	8,00	
	8	Çukurova Üniversitesi	84	62		33,00	14,00	15,00				16,00	12,00	8,00		16,00	2,00	8,00		104,00	0,00	26,00		12,00	2,00	6,00	
1995-2000	9	Kocaeli Üniversitesi	115	39		43,00	6,00	15,00				18,00	6,00	8,00		15,00	6,00	5,00		0,00	0,00	0,00		16,00	0,00	6,00	
	10	Haliç Üniversitesi	35	114		7,00	0,00	4,00				16,00	0,00	8,00		10,00	14,00	7,00		0,00	0,00	25,00		14,00	0,00	6,00	
						25,75	6,50	11,25				15,25	10,25	7,25		14,25	7,50	7,00		31,00	0,00	15,25		14,50	0,50	6,50	
2000-2005	11	İstanbul Teknik Üniversitesi	67	82		25,00	6,00	10,00				8,00	22,00	4,00		16,00	14,00	9,00		27,00	0,00	9,00		20,00	0,00	8,00	
	12	Selçuk Üniversitesi	106	78		39,00	13,00	22,00				15,00	21,00	9,00		7,00	10,00	5,00		22,00	8,00	14,00		12,00	0,00	3,00	
2000-2005	13	Bahçeşehir Üniversitesi	44	84		17,00	10,00	9,00				2,00	14,00	4,00		9,00	12,00	5,00		0,00	0,00	6,00		8,00	0,00	4,00	
	14	Bağkent Üniversitesi	80	56		27,00	2,00	13,00				15,00	12,00	8,00		8,00	8,00	4,00		32,00	18,00	15,00		24,00	0,00	8,00	
2000-2005	15	Doğuş Üniversitesi	86	55		40,00	8,00	18,00				10,00	21,00	9,00		9,00	10,00	5,00		0,00	0,00	0,00		12,00	0,00	3,00	
	16	İstanbul Kültür Üniversitesi	56	78		24,00	10,00	12,00				12,00	10,00	6,00		6,00	10,00	3,00		0,00	0,00	7,00		20,00	0,00	8,00	
2000-2005	17	İstanbul Ticaret Üniversitesi	65	74		32,00	2,00	13,00				9,00	12,00	6,00		6,00	6,00	3,00		0,00	0,00	60,00		12,00	0,00	6,00	
	18	İzmir Ekonomi Üniversitesi	47	88		26,00	8,00	12,00				4,00	14,00	5,00		2,00	4,00	2,00		30,00	0,00	10,00		26,00	12,00	10,00	
2000-2005	19	Kadir Has Üniversitesi	60	68		9,00	0,00	4,00				11,00	8,00	5,00		10,00	12,00	4,00		18,00	0,00	6,00		20,00	0,00	8,00	
	20	Yaşar Üniversitesi	62	72		29,00	4,00	12,00				0,00	12,00	3,00		7,00	4,00	3,00		28,00	0,00	10,00		14,00	0,00	6,00	
2000-2005	21	Maltepe Üniversitesi	58	80		26,00	2,00	13,00				4,00	4,00	2,00		8,00	6,00	4,00		32,00	0,00	16,00		14,00	0,00	6,00	
	22	Toros Üniversitesi	107	64		39,00	2,00	14,00				16,00	10,00	5,00		18,00	2,00	8,00		24,00	0,00	8,00		20,00	0,00	8,00	
						27,75	5,58	12,67				8,83	13,33	5,50		8,83	8,17	4,58		17,75	2,17	13,42		16,83	1,00	6,50	
2005-2010	23	Atılım Üniversitesi	74	68		19,00	2,00	9,00				7,00	10,00	5,00		15,00	6,00	6,00		28,00	2,00	10,00		28,00	0,00	10,00	
	24	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	70	60		18,00	8,00	10,00				7,00	6,00	4,00		9,00	10,00	5,00		32,00	0,00	16,00		12,00	0,00	6,00	
2005-2010	25	İstanbul Arel Üniversitesi	76	90		24,00	2,00	11,00				11,00	14,00	7,00		17,00	12,00	8,00		0,00	0,00	3,00		20,00	0,00	8,00	
	26	İstanbul Bilgi Üniversitesi	151	24		48,00	0,00	13,00				9,00	0,00	3,00		23,00	0,00	4,00		0,00	0,00	6,00		16,00	0,00	6,00	
2005-2010	27	Altınbaş (İstanbul Kemerburgaz) Üniversitesi	67	72		28,00	6,00	12,00				21,00	10,00	9,00		11,00	8,00	5,00		75,00	0,00	11,00		28,00	0,00	10,00	
	28	İstanbul Medipol Üniversitesi	72	81		20,00	0,00	10,00				8,00	8,00	4,00		16,00	16,00	7,00		0,00	0,00	0,00		2,00	0,00	1,00	
2005-2010	29	KTO Karatay Üniversitesi	146	58		80,00	12,00	40,00				16,00	10,00	9,00		14,00	6,00	7,00		0,00	0,00	0,00		12,00	0,00	6,00	
	30	Muh Naci Yazgan Üniversitesi	86	63		28,00	7,00	13,00				14,00	12,00	8,00		9,00	10,00	5,00		47,00	18,00	23,00		26,00	0,00	10,00	
2005-2010	31	Okan Üniversitesi	50	64		27,00	6,00	16,00				7,00	16,00	6,00		3,00	6,00	3,00		28,00	4,00	14,00		8,00	0,00	4,00	
	32	TOBB Üniversitesi	51	91		27,00	16,00	13,00				5,00	20,00	6,00		6,00	5,00	3,00		0,00	0,00	6,00		12,00	8,00	8,00	
2005-2010	33	Beykent Üniversitesi	71	38		41,00	3,00	20,00				20,00	11,00	9,00		2,00	2,00	1,00		0,00	0,00	0,00		12,00	0,00	3,00	
	34	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	77	80		28,00	10,00	11,00				12,00	14,00	7,00		16,00	10,00	8,00		0,00	0,00	10,00		14,00	0,00	6,00	
						32,33	6,00	14,83				11,42	10,92	6,42		11,75	7,58	5,17		17,50	2,00	8,25		15,83	0,67	6,50	
2010-2015	35	Afyon Kocatepe Üniversitesi	78	32		29,00	4,00	14,00				15,00	10,00	9,00		8,00	2,00	3,00		77,00	11,00	36,00		14,00	0,00	6,00	
	36	Kırıkkale Üniversitesi	118	37		38,00	8,00	19,00				24,00	9,00	9,00		14,00	6,00	6,00		0,00	0,00	7,00		12,00	0,00	6,00	
2010-2015	37	Avrasya Üniversitesi	62	74		24,00	10,00	11,00				10,00	12,00	6,00		14,00	8,00	7,00		22,00	20,00	12,00		12,00	4,00	6,00	
	38	Çankaya Üniversitesi	83	54		31,00	2,00	16,00				6,00	8,00	4,00		12,00	10,00	6,00		33,00	0,00	11,00		12,00	4,00	6,00	
2010-2015	39	İstanbul Gedik Üniversitesi	75	86		28,00	4,00	12,00				6,00	20,00	7,00		8,00	12,00	5,00		0,00	0,00	9,00		15,00	0,00	7,00	
	40	Hasan Kalyoncu Üniversitesi																									
2010-2015	41	Işık Üniversitesi	56	97		36,00	19,00	16,00				4,00	6,00	4,00		5,00	14,00	4,00		3,00	0,00	8,00		14,00	0,00	6,00	
	42	İstanbul Aydın Üniversitesi	89	79		34,00	2,00	14,00				5,00	9,00	4,00		15,00	4,00	7,00		0,00	0,00	12,00		14,00	0,00	6,00	
2010-2015	43	İstanbul Esenyurt Üniversitesi	96	71		35,00	5,00	14,00				14,00	18,00	9,00		7,00	8,00	4,00		0,00	0,00	5,00		14,00	0,00	4,00	
	44	İstanbul Gelişim Üniversitesi	65	74		13,00																					

		TARİH - TEORİ	ANLATIM - İLETİŞİM		YAPI - YAPIM		SEÇMELİ		GENEL		PRATİK		TASARIM		TOPLAM	
			ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%		ADET
1926-1985	1	Marmara Üniversitesi	21,00	30,43	4,00	5,80	8,00	11,59	15,00	21,74	6,00	8,70	6,00	8,70	13,04	99,00
	2	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	13,00	26,00	5,00	10,00	6,00	12,00	0,00	0,00	8,00	16,00	4,00	8,00	14,00	50,00
1995-1990	3	Hacettepe Üniversitesi	10,00	13,16	7,00	9,21	3,00	3,95	35,00	46,05	6,00	7,89	7,00	9,21	8,00	10,53
	4	Bilkent Üniversitesi	10,00	23,81	4,00	9,52	5,00	11,90	7,00	16,67	5,00	11,90	3,00	7,14	8,00	19,05
1990-1995	5	Eskişehir Teknik (Anadolu) Üniversitesi	15,00	25,00	8,00	13,33	3,00	5,00	20,00	33,33	4,00	6,67	4,00	6,67	6,00	10,00
	6	Karadeniz Teknik Üniversitesi	14,00	25,93	5,00	9,26	3,00	5,56	15,00	27,78	6,00	11,11	2,00	3,70	9,00	16,67
1995-2000	7	Akdeniz Üniversitesi	11,00	20,00	5,00	9,09	8,00	14,55	10,00	18,18	8,00	14,55	2,00	3,64	11,00	20,00
	8	Çukurova Üniversitesi	15,00	20,55	8,00	10,96	8,00	10,96	26,00	35,62	6,00	8,22	4,00	5,48	6,00	8,22
2000-2005	9	Kocaeli Üniversitesi	15,00	34,88	8,00	18,60	5,00	11,63	0,00	0,00	6,00	13,95	0,00	0,00	9,00	20,93
	10	Haliç Üniversitesi	4,00	6,15	8,00	12,31	7,00	10,77	25,00	38,46	6,00	9,23	5,00	7,69	10,00	15,38
2000-2005	11	İstanbul Teknik Üniversitesi	10,00	20,83	4,00	8,33	9,00	18,75	9,00	18,75	8,00	16,67	0,00	0,00	8,00	16,67
	12	Selçuk Üniversitesi	22,00	33,85	9,00	13,85	5,00	7,69	14,00	21,54	3,00	4,62	2,00	3,08	10,00	15,38
2000-2005	13	Bahçeşehir Üniversitesi	9,00	23,68	4,00	10,53	5,00	13,16	6,00	15,79	4,00	10,53	2,00	5,26	8,00	21,05
	14	Başkent Üniversitesi	13,00	22,03	8,00	13,56	4,00	6,78	15,00	25,42	8,00	13,56	2,00	3,39	9,00	15,25
2000-2005	15	Doğuş Üniversitesi	18,00	39,13	9,00	19,57	5,00	10,87	0,00	0,00	3,00	6,52	4,00	8,70	7,00	15,22
	16	İstanbul Kültür Üniversitesi	12,00	26,09	6,00	13,04	3,00	6,52	7,00	15,22	8,00	17,39	2,00	4,35	8,00	17,39
2000-2005	17	İstanbul Ticaret Üniversitesi	13,00	13,27	6,00	6,12	3,00	3,06	60,00	61,22	6,00	6,12	1,00	1,02	9,00	9,18
	18	İzmir Ekonomi Üniversitesi	12,00	22,64	5,00	9,43	2,00	3,77	10,00	18,87	10,00	18,87	5,00	9,43	9,00	16,98
2000-2005	19	Kadir Has Üniversitesi	4,00	10,81	5,00	13,51	4,00	10,81	6,00	16,22	8,00	21,62	2,00	5,41	8,00	21,62
	20	Yaşar Üniversitesi	12,00	26,09	3,00	6,52	3,00	6,52	10,00	21,74	6,00	13,04	2,00	4,35	10,00	21,74
2000-2005	21	Maltepe Üniversitesi	13,00	23,64	2,00	3,64	4,00	7,27	16,00	29,09	6,00	10,91	4,00	7,27	10,00	18,18
	22	Toros Üniversitesi	14,00	25,45	5,00	9,09	8,00	14,55	8,00	14,55	8,00	14,55	3,00	5,45	9,00	16,36
2005-2010	23	Atılım Üniversitesi	9,00	17,31	5,00	9,62	6,00	11,54	10,00	19,23	10,00	19,23	3,00	5,77	9,00	17,31
	24	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	10,00	20,00	4,00	8,00	5,00	10,00	16,00	32,00	6,00	12,00	4,00	8,00	9,00	18,00
2005-2010	25	İstanbul Arel Üniversitesi	11,00	22,45	7,00	14,29	8,00	16,33	3,00	6,12	8,00	16,33	2,00	4,08	10,00	20,41
	26	İstanbul Bilgi Üniversitesi	13,00	30,23	3,00	6,98	4,00	9,30	6,00	13,95	6,00	13,95	3,00	6,98	8,00	18,60
2005-2010	27	Altınbaş (İstanbul Kemurburgaz) Üniversitesi	12,00	20,00	9,00	15,00	5,00	8,33	11,00	18,33	10,00	16,67	4,00	6,67	9,00	15,00
	28	İstanbul Medipol Üniversitesi	10,00	28,57	4,00	11,43	7,00	20,00	0,00	0,00	1,00	2,86	2,00	5,71	11,00	31,43
2005-2010	29	KTO Karatay Üniversitesi	40,00	53,33	9,00	12,00	7,00	9,33	0,00	0,00	6,00	8,00	3,00	4,00	10,00	13,33
	30	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	13,00	18,57	8,00	11,43	5,00	7,14	23,00	32,86	10,00	14,29	2,00	2,86	9,00	12,86
2005-2010	31	Okan Üniversitesi	16,00	27,59	6,00	10,34	3,00	5,17	14,00	24,14	4,00	6,90	4,00	6,90	11,00	19,97
	32	TOBB Üniversitesi	13,00	28,89	6,00	13,33	3,00	6,67	6,00	13,33	8,00	17,78	0,00	0,00	9,00	20,00
2005-2010	33	Beykent Üniversitesi	20,00	44,44	9,00	20,00	1,00	2,22	0,00	0,00	3,00	6,67	6,00	13,33	13,33	45,00
	34	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	11,00	21,15	7,00	13,46	8,00	15,38	10,00	19,23	6,00	11,54	0,00	0,00	10,00	19,23
2010-2015	35	Afyon Kocatepe Üniversitesi	14,00	17,95	9,00	11,54	3,00	3,85	36,00	46,15	6,00	7,69	1,00	1,28	9,00	11,54
	36	Kırkkale Üniversitesi	19,00	33,33	9,00	15,79	6,00	10,53	7,00	12,28	6,00	10,53	2,00	3,51	8,00	14,04
2010-2015	37	Avrasya Üniversitesi	11,00	21,15	6,00	11,54	7,00	13,46	12,00	23,08	6,00	11,54	2,00	3,85	8,00	15,38
	38	Çankaya Üniversitesi	16,00	29,63	4,00	7,41	6,00	11,11	11,00	20,37	6,00	11,11	3,00	5,56	8,00	14,81
2010-2015	39	İstanbul Gedik Üniversitesi	12,00	22,22	7,00	12,96	5,00	9,26	9,00	16,67	7,00	12,96	4,00	7,41	10,00	18,52
	40	Hasan Kalyoncu Üniversitesi														0,00
2010-2015	41	Işık Üniversitesi	16,00	32,00	4,00	8,00	4,00	8,00	8,00	16,00	6,00	12,00	3,00	6,00	9,00	18,00
	42	İstanbul Aydın Üniversitesi	14,00	23,33	4,00	6,67	7,00	11,67	12,00	20,00	6,00	10,00	6,00	10,00	11,00	18,33
2010-2015	43	İstanbul Esenyurt Üniversitesi	14,00	28,00	9,00	18,00	4,00	8,00	5,00	10,00	4,00	8,00	4,00	8,00	10,00	20,00
	44	İstanbul Gelişim Üniversitesi	6,00	12,24	6,00	12,24	11,00	22,45	12,00	24,49	6,00	12,24	0,00	0,00	8,00	16,33
2010-2015	45	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	11,00	21,15	5,00	9,62	9,00	17,31	7,00	13,46	8,00	15,38	0,00	0,00	12,00	23,08
	46	MEF Üniversitesi														0,00
2010-2015	47	Niğantaşı Üniversitesi	5,00	9,80	4,00	7,84	2,00	3,92	17,00	33,33	17,00	33,33	0,00	0,00	6,00	11,76
	48	Özyeğin Üniversitesi														0,00
2010-2015	49	Yeditepe Üniversitesi	10,00	21,74	5,00	10,87	8,00	17,39	6,00	13,04	6,00	13,04	4,00	8,70	7,00	15,22
	50	Uluslararası Antalya (Antalya Bilim) Üniversitesi	17,00	33,33	3,00	5,88	5,00	9,80	8,00	15,69	6,00	11,76	4,00	7,84	8,00	15,69
2015-	51	İstanbul Ayyansaray Üniversitesi	8,00	20,51	4,00	10,26	3,00	7,69	9,00	23,08	3,00	7,69	2,00	5,13	10,00	25,64
	52	İstinye Üniversitesi	6,00	11,11	9,00	16,67	5,00	9,26	12,00	22,22	12,00	22,22	2,00	3,70	8,00	14,81
2015-	53	TED Üniversitesi	7,00	16,28	3,00	6,98	3,00	6,98	15,00	34,88	5,00	11,63	2,00	4,65	8,00	18,60
	54	Beykoz Üniversitesi	13,00	25,49	7,00	13,73	2,00	3,92	13,00	25,49	6,00	11,76	1,00	1,96	9,00	17,65
TOPLAM		TARİH - TEORİ	ANLATIM - İLETİŞİM		YAPI - YAPIM		SEÇMELİ		GENEL		PRATİK		TASARIM		TOPLAM	
		ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	
		657,00	23,79	303,00	10,97	263,00	9,52	612,00	22,16	333,00	12,06	139,00	5,03	455,00	16,47	
															2762,00	

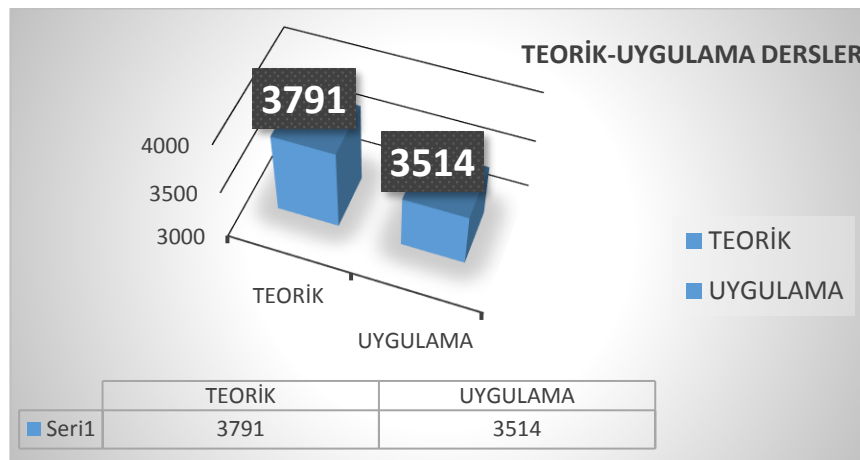
Tablo 5.4 İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Programında Yer Alan Derslerin “Ders Bilgi alanları”na İlişkin Değerlendirme Oranı Tablosu

5.3. DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Türkiye Cumhuriyeti'nde 2018 yılı ve öncesinde kurulmuş ve halen öğrenime devam etmekte olan, üniversitelerin ilgili fakültelerine bağlı bulunan 54 (elli dört) adet "İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı" bölümlerine ait ders programları incelenmiş ve "ders değerlendirme tablosu" oluşturulmuştur. Buna göre elde edilen veriler, bölümlerin eğitim programları, mesleğe ve yöntemlere yönelik ders ağırlıklarını ve aşağıda yer alan değerlendirmeleri ortaya koymuştur.

Ülkemizde 2018 itibariyle, İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı öğrenci kontenjan sayısı yıllık; 3843 kişidir. Konu olan toplam sayının 2585 kişilik bölümü Türkçe, 1258 kişilik bölümü ise İngilizce eğitim almaktadır.

Bölüm programlarında yer alan derslerin "teorik" – "uygulama" ayrımı üzerinden yapılan incelemesi sonucu; teorik ders saatleri toplamının 3791 saat, uygulama ders saatlerinin ise toplam 3514 saat olduğunu belirlemiştir. Söz konusu olan değerler ile ülkemizde, içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitiminin ders ağırlığının "teorik ders" üzerine kurulu olduğu gözlemlenmektedir. Ancak; değerlerin birbirlerine çok yakın olduğu da gözden kaçırılmamalıdır (Tablo 5.5).

Tablo 5.5. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri "Teorik-Uygulama" Ders Ağırlığı

Elde edilen verilerde; “Selçuk Üniversitesi” ile “Marmara Üniversite’sinin” “Tarih-Teori” ders başlık grubunda, en yüksek değerlere sahip oldukları görülmüştür. Ancak genel tabloya bakılarak bir değerlendirme yapılırsa; bölümlerin kuruluş dönemlerine göre ilerleyen yıllar içerisinde, özellikle 1990-2010 yıl aralığında, bu değerlerin yükseldiği ancak daha sonraki süreçte değerlerde azalma kaydedildiği belirlenmiştir. Bu noktada; “tarih-teori” başlık grubu altında yer alan derslerin ağırlığının genel ortalamaya bakılarak azaldığı görülmektedir.

TARİH-TEORİ

1926-1985	17,00	adet/öğrenim süresi
1985-1990	10,00	adet/öğrenim süresi
1990-1995	14,50	adet/öğrenim süresi
1995-2000	11,25	adet/öğrenim süresi
2000-2005	12,67	adet/öğrenim süresi
2005-2010	14,83	adet/öğrenim süresi
2010-2015	12,69	adet/öğrenim süresi
2015-2018	8,50	adet/öğrenim süresi

Tablo 5.6. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Tarih-Teori” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları

Bir diğer dikkat çeken analiz; “yapı-yapım” başlık grubu derslerinin birbirini izleyen dönemler sürecinde farklı değerler göstermesidir. Ancak 1985-1995 aralığında bulunan ve 2015 ile başlayan son 5 yıllık dönemde kurulan bölümlerin programlarında yer alan “yapı-yapım” derslerinin sayısında düşüş söz konusudur (Tablo 5.5). Bu da; mesleğe yönelik teknik bilginin ve yaklaşım değerlerinin birebir aktarıldığı ders sayılarının azaldığını göstermektedir. Bu noktada öğrenciye eğitim içerisinde kazandırılması gerekli görülen tasarıma yönelik detay, imalat ve malzemeye yönelik bilginin aktarımında, yetersizlik yaşanabileceği düşünülmektedir.

1985 öncesi ve 1995-2000 yılları aralığında kurulan bölümlerin ders programlarında yer alan; “yapı-yapım” başlık grubunda yer alan ders sayılarındaki artış dikkat çekicidir. Bu aralıkta ders planlamasına ağırlık verilmiş olsa dahi, sonraki dönemlerde kurulan bölümlerin ders ağırlıklarında yer alan ders adetlerinde düşüş gözlemlenmektedir. 2015 yılı ve sonrası ulaşılan değer ise, gelecek dönemler açısından endişe vericidir (Tablo 5.6).

YAPI-YAPIM

1926-1985	7,00	adet/öğrenim süresi
1985-1990	4,00	adet/öğrenim süresi
1990-1995	3,00	adet/öğrenim süresi
1995-2000	7,00	adet/öğrenim süresi
2000-2005	4,58	adet/öğrenim süresi
2005-2010	5,17	adet/öğrenim süresi
2010-2015	5,92	adet/öğrenim süresi
2015-2018	3,25	adet/öğrenim süresi

Tablo 5.7. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Yapı-Yapım” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları

Yapı-Yapım ” başlık grubu dersleri çerçevesinde, “teorik ve uygulama” ders saatleri ağırlıklarına yönelik olarak yapılan değerlendirmede; 1926 ile 1990 aralığında uygulamaya yönelik ders saati ağırlığının, teorik değerlere göre daha yüksek olduğu, ancak 1990 sonrasında 2015’e kadar geçen sürede kurulan bölümlerde yer alan derslerin teorik ders saati ağırlıklarının, değer olarak daha yüksek tutulduğu gözlemlenmektedir (Tablo 5.7). Bu noktada öğrenciye, uygulamaya yönelik bilgi ve pratik eğitimin aktarımında eksiklikler yaşanabileceği düşünülmektedir.

YAPI-YAPIM

	TEORİ	UYGULAMA	
1926-1985	9,50	10,00	saat/hafta
1985-1990	7,00	7,50	saat/hafta
1990-1995	6,00	0,50	saat/hafta
1995-2000	14,25	7,50	saat/hafta
2000-2005	8,83	8,17	saat/hafta
2005-2010	11,75	7,58	saat/hafta
2010-2015	11,77	8,23	saat/hafta
2015-2018	6,25	6,25	saat/hafta

Tablo 5.8. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Yapı-Yapım” Ders Grubu
“Teori-Uygulama Ders Saati Ağırlıkları”

Ele alınması gerekli görülen bir diğer değerlendirme ise; “bilgi alanları” arasında yapılan inceleme sonucu ortaya çıkan; “tarih-teori” ve “yapı-yapım” gruplarına yönelik elde edilen ders sayıları arasındaki dikkat çekici değer farklılığıdır (Tablo 5.8).

	TARİH-TEORİ	YAPI-YAPIM		ORAN %
1926-1985	17,00	7,00	adet/öğrenim süresi	41,18
1985-1990	10,00	4,00	adet/öğrenim süresi	40,00
1990-1995	14,50	3,00	adet/öğrenim süresi	20,69
1995-2000	11,25	7,00	adet/öğrenim süresi	62,22
2000-2005	12,67	4,58	adet/öğrenim süresi	36,15
2005-2010	14,83	5,17	adet/öğrenim süresi	34,86
2010-2015	12,69	5,92	adet/öğrenim süresi	46,65
2015-2018	8,50	3,25	adet/öğrenim süresi	38,24

Tablo 5.9. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Tarih-Teori” ve “Yapı-Yapım”
Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlık Karşılaştırması

Buna göre; eğitim programları içerisinde yer alan “tarih-teori” başlık grubu dersleri sayısının “yapı-yapım” başlık grubu dersleri sayısına oranları; genel ortalama dönemlere bağlı olarak; yüzde 34.86 ile yüzde 46.65 değerleri arasında değişiklik göstermektedir. 1990-1995 yıllarında açılan bölümler ile (20,69%), 1995-2000 arasında açılan bölümlerin (62,22%) ders sayıları arasındaki değer aralık farkı çok yüksektir. Söz konusu değer farklılıkları; 1990-1995 yılları arasında açılan bölümlerde “tarih-teori” başlık grubuna ait derslere daha çok ağırlık verilirken, 1995-2000 yılları arasında açılan bölümlerde “yapı-yapım” başlık grubuna ait dersler ile teknik konular üzerine ağırlık verildiğini göstermektedir (Tablo 5.9).

“Tasarım” başlık grubu dersleri çerçevesinde, ders saatleri ağırlıklarına yönelik olarak yapılan değerlendirmede;

TASARIM		
1926-1985	11,50	adet/öğrenim süresi
1985-1990	8,00	adet/öğrenim süresi
1990-1995	7,50	adet/öğrenim süresi
1995-2000	9,00	adet/öğrenim süresi
2000-2005	8,75	adet/öğrenim süresi
2005-2010	9,25	adet/öğrenim süresi
2010-2015	8,77	adet/öğrenim süresi
2015-2018	8,75	adet/öğrenim süresi

Tablo 5.10. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Tasarım” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları

1985 öncesi açılan bölümlerin ders programlarında yer alan tasarım temelli ders sayılarının, sonraki dönemlerde açılan bölümlere oranla daha yüksek değerde olduğu (11.50 adet/öğrenim süresi) ve tasarım temelli derslere ağırlık verildiği görülmektedir. 1990-1995 yılları arasında açılan bölümlerde yer alan ders sayılarının ise en düşük değeri içerdiği (7,50 adet/öğrenim süresi) anlaşılmaktadır (Tablo 5.9).

“Pratik” başlık grubu dersleri çerçevesinde, ders saatleri ağırlıklarına yönelik olarak yapılan değerlendirmede;

PRATİK

1926-1985	5,00	adet/öğrenim süresi
1985-1990	5,00	adet/öğrenim süresi
1990-1995	3,00	adet/öğrenim süresi
1995-2000	2,75	adet/öğrenim süresi
2000-2005	2,42	adet/öğrenim süresi
2005-2010	2,75	adet/öğrenim süresi
2010-2015	2,54	adet/öğrenim süresi
2015-2018	1,75	adet/öğrenim süresi

Tablo 5.11. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri “Pratik” Ders Grubu - Ders Sayısı Ağırlıkları

İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölüm programlarında yer alan “pratik” ders grubu içerisindeki derslerin sayısal değerlerinin, yıllar içerisinde yaşamış olduğu değer kaybı açıkça görülebilmektedir. 1926 ile 1990 dönemi aralığında açılan bölümlerde, eğitim programlarında pratiğe yönelik olarak verilen ders sayılarının, diğer dönemlere göre daha ağırlıklı olarak ele alındığı görülmektedir. Yıllar içerisinde açılan bölümlerde; pratik ders sayılarında düşüş yaşandığı ve pratik içerikli derslerin, eğitim sürecinde değer kaybettiği görülmektedir. 1926-1990 yılları arasında kurulan bölümlerde 5 adet/öğrenim süresi olarak karşımıza çıkan “pratik” ders sayısı, ilerleyen zaman içerisinde kurulan bölüm programlarında değer kaybetmeye devam etmiş ve 2015-2018 aralığında en düşük değer olan 1,75 adet/öğrenim süresi olarak tespit edilmiştir. Konu olan değer kaybı tablo 16 ile açık olarak ortaya konulmuştur.

Bugün “pratik” başlık grubu içerisindeki derslerin genel olarak, yapılan stajlar ve sayısal değer olarak az sayıda olduğu gözlemlenen pratik bilgiden oluşan

derslerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Oysaki kurgulanan ilk eğitim programlarını incelediğimiz zaman; alana yönelik edinilen pratik yaklaşımın, teorik yaklaşım kadar önem taşıdığı görülmektedir.

Günümüz eğitim programları incelendiğinde; pratiğe yönelik ağırlığın bölüm programlarında yer alan “staj” ders başlığı altında yer aldığı görülmektedir. Buna karşın; “TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi” eğitim programında, “OEG 200”, “OEG 300” ve “OEG 400” kodlu “Ortak Eğitim” dersi adı altında verilen ve anlaşmalı kurumlar ile öğrencilerin üçer aylık dönemler ile profesyonel firmalarda çalışmaları ve pratik eğitime yönelik yoğun bir program gerçekleştirmeleri dikkat çekicidir.

Ayrıca; “İzmir Ekonomi Üniversitesi” ders programında yer alan “İAED 451” kodlu “İçmimarlık ve Çevre Tasarımı için Uygulama Atölyesi I” dersi kapsamında, öğrencilere ahşap atölyesi bünyesinde bir çalışma ortamı sağladığı anlaşılmaktadır. Tasarlanan ürünün pratik yönde eğitime dönüşmesi ise; “nadir” bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmada ele alınması gerekli görülen bir diğer değerlendirme ise; eğitim programlarının bir diğer önemli ayağını oluşturan “eğitmenler” ve “öğrenciler”dir.

İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinde eğitim veren “içmimar öğretim elemanlarının” sayısı, alana yönelik eğitimin çerçevesini ve ele alınış biçimini oluşturması açısından önemli görülmektedir. Üniversitelere ait güncel “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bölümlerinin resmi internet adreslerinde yer alan öğretim elemanlarının özgeçmişleri ve çalışma alanlarının incelenmesi ile gerekli bilgilere ulaşılmıştır. Belgelemede onbir (11) adet bölümün resmi sitelerinde, söz konusu tanımlamaya yönelik veri oluşturulmadığı için değerlendirme dışı bırakılmıştır. Oluşturulan değerlendirme tablosunda öğrenci

sayısı, resmi internet sitelerinde yer alan bilgiler doğrultusunda veri analizine dahil edilmiştir.

			ÖĞRENCİ SAYISI TÜRKÇE	ÖĞRENCİ SAYISI İNGİLİZCE	ÖĞRETİM ELEMANLARI		
					İÇMİMAR	MİMAR	DiĞER
1926-1985	1 Marmara Üniversitesi	2	34				
	2 Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi		40		12	6	3
1985-1990	3 Hacettepe Üniversitesi	2	60		8	3	2
	4 Bilkent Üniversitesi			170	2	12	4
1990-1995	5 Eskişehir Teknik (Anadolu) Üniversitesi	2	60				
	6 Karadeniz Teknik Üniversitesi		60		11		
1995-2000	7 Akdeniz Üniversitesi	4	60		3	1	1
	8 Çukurova Üniversitesi		50			3	
	9 Kocaeli Üniversitesi		70		3	1	1
	10 Haliç Üniversitesi		87		1	3	
2000-2005	11 İstanbul Teknik Üniversitesi	12	60			10	1
	12 Selçuk Üniversitesi		50		2		
	13 Bahçeşehir Üniversitesi			94	3	7	1
	14 Başkent Üniversitesi		60		8	2	
	15 Doğuş Üniversitesi		60				
	16 İstanbul Kültür Üniversitesi		65	60	5	4	3
	17 İstanbul Ticaret Üniversitesi		80			2	
	18 İzmir Ekonomi Üniversitesi			60	3	6	3
	19 Kadir Has Üniversitesi			70	1	6	
	20 Yaşar Üniversitesi			63			
	21 Maltepe Üniversitesi		77		4	15	3
	22 Toros Üniversitesi		60		1	4	
2005-2010	23 Atılım Üniversitesi	12	56		5		
	24 Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi		50		10	3	2
	25 İstanbul Arel Üniversitesi		44		2	4	
	26 İstanbul Bilgi Üniversitesi			28			
	27 Altınbaş (İstanbul Kemirburgaz) Üniversitesi		60	60	2	2	
	28 İstanbul Medipol Üniversitesi		70	70			
	29 KTO Karatay Üniversitesi		50			9	
	30 Muh Naci Yazgan Üniversitesi		60			6	2
	31 Okan Üniversitesi		70				
	32 TOBB Üniversitesi		50		4	1	
	33 Beykent Üniversitesi		120	70		4	
	34 İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi		36		2	1	2
2010-2015	35 Afyon Kocatepe Üniversitesi	16	50			2	3
	36 Karakkale Üniversitesi		60		1	1	2
	37 Avrasya Üniversitesi		48				
	38 Çankaya Üniversitesi			83	9	4	1
	39 İstanbul Gedik Üniversitesi		70			3	2
	40 Hasan Kalyoncu Üniversitesi		70			7	1
	41 Işık Üniversitesi		70	37	1	7	2
	42 İstanbul Aydın Üniversitesi		100			2	1
	43 İstanbul Esenyurt Üniversitesi		50		1	3	
	44 İstanbul Gelişim Üniversitesi		60	70			
	45 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi		50		9	12	1
	46 MEF Üniversitesi		40	40			
	47 Niğantaşı Üniversitesi		48	36	1	2	1
	48 Özyeğin Üniversitesi			37	1	8	1
	49 Yeditepe Üniversitesi			90	2	3	
	50 Uluslararası Antalya (Antalya Bilim) Üniversitesi			70	3	1	1
2015-2018	51 İstanbul Avcılararay Üniversitesi	4	50		1	1	
	52 İstinye Üniversitesi		60		1	1	
	53 TED Üniversitesi			50	2	2	
	54 Beykoz Üniversitesi		60				
TOPLAM		54	2585	1258	124	174	44

Tablo 5.12. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Programı Öğretim Dili ve Öğrenci - Öğretim Elemanı Sayısal Veri Tablosu

Elde edilen verilere göre; Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan kırküç (43 adet) üniversitenin "İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı" bölümünde; yüzyirmidört

(124) adet içmimar/içmimar ve çevre tasarımcı, yüzyetmişdört (174) adet mimar ve kırkdört (44) adet diğer meslek dallarından (endüstri ürünleri tasarımı, sanat tarihi, sanat, resim, ağaç işleri, mühendislik, şehir bölge ve peyzaj tasarımı) öğretim elemanı bulunmaktadır (Tablo 17).

İçmimarlık mesleğine yönelik eğitim sürecinde, mimar kökenli öğretim elemanlarının katkısı elbette yadsınamaz. Ancak, alana yönelik olarak verilen eğitim sürecinde, lisans diplomasını alarak akademik formasyon kazanan içmimarların sayısal değerlerinin artması ve eğitim kurumlarında yer almaları da meslek değeri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu noktada umulan ve beklenen; içmimarların eğitim alanında daha etkin olarak rol almalarıdır.

5.4. BÖLÜM DEĞERLENDİRMESİ

İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı, bünyesinde, birçok dalı, konuyu ve başlığı barındıran özellikle de insanı ön planda tutan bir meslektir. Yapılan tasarımların özellikle insan odaklı olması da bu yüzdendir.

Elbette mesleğin insana yönelik olması, eğitiminin de geniş bir yelpazeye sahip olmasına neden olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nde halen çalışmalarına devam eden 54 üniversitedeki İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinin yapısal bünyesinde elbette benzerlikler ve beraberinde az da olsa farklılıklar yaşanmaktadır, ancak önemli olan, ortak bir paydada buluşulabilmesi olmalıdır. Bu nedenle oluşturulan programların birbirlerine olan yakınlıkları da bu yüzdendir.

Ancak bölüm içerisinde ortaya çıkan değerler ve yaklaşımlar, eğitim sürecinde hangi alanlarında öne çıkıldığını ya da hangi gruplarda ne tür yaklaşımların söz konusu olabileceğini ortaya koymuştur. İşte bu değerler hangi okul

programlarında ne gibi değerlerin daha önemli olduğunu da bizlere sunabilmektedir. Böylece içmimarlık eğitiminin bugün ne şekilde sürdürüldüğünü genel bir bakış açısıyla algılayabiliriz.

Yapılmış olan bu analizler karşılıklı olarak ortaya konarak, “Sonuç ve Değerlendirme” bölümünde konu ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

6. SONUÇ

Üniversitelerde verilen lisans eğitimi, mesleki yeterliliği kazanmaya yönelik olarak edinilen bilgiler bütünüdür. Mesleki bilginin kazanımı, eğitim programlarında yer alan derslerin içerik ve kurgulanışı ile ilişkilidir. Bu noktada; bilginin iletim metodu ve bilginin içeriği de; öğrencide kazanımların kalıcı olmasını ve mesleğe yönelik yeterliliği sağlayıcı temel etkenleri oluşturmaktadır. “İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” bütünlük bir eğitim sistemini gerektirmektedir. Öğrenci süreç içerisinde, bilgi edinme – deneme – dönüştürme – görselleştirme yolu ile öğrenmektedir. Bu yolculukta düşünsel gelişimini sağlamalı ve mesleki birikime yönelik uygulamalar ile deneyimini çoğaltmalıdır.

“İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı” eğitim programlarında yer alan dersler, içerik ve veriliş yöntemlerine göre farklılık gösterebilir de, temelde mesleki kazanıma yönelik ortak hedefleri taşımaktadır. Bu noktada eğitimin ele alınış ve aktarım biçimi, meslek hayatına yönelik olarak hangi ağırlıkta ele alınması gerektiği, değerli bir tartışmayı gerektirmektedir. Mesleğe yönelik olarak gerçekleştirilen eğitim nosyonunun, profesyonel meslek ortamını ve gerekliliklerini değerlendirerek şekillendirilmesi gerektiği açıktır.

Yapılan çalışma, Türkiye Cumhuriyeti üniversitelerinde açılan, İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümleri, eğitim programlarında yer alan ders değerlerinin ilişkilenebilecek biçimlerine yöneliktir. Çalışma içerisinde, ellidört (54) üniversiteye ait bölüm programları değerlendirmeye alınmış ve incelenmiştir.

Buna göre; programların içerisinde yer alan derslerin dağılımları; “tarih teorisi”, “iletişim”, “yapı yapım”, “seçmeli”, “genel”, “pratik” ve “tasarım” bilgi kümeleri içeriğinde yapılmıştır.

Gruplama sonucu, verilen derslerin ağırlık değerlerine yönelik sayısal verilerini elde etmek mümkün olmuş ve eğitim sisteminde yer alan aktif ve pasif yanlar ortaya çıkmıştır. Eksiklik ve kazanım olarak da ifadelendirebileceğimiz bu değerler, İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı ders programları çerçevesinde eğitimin iyileştirilebilmesine yönelik verilerin ortaya konulabilmesini mümkün kılmıştır.

Bölüm programlarında yer alan derslerin birbirleri arasında saat ve ders tanımlamalarına (teorik-uygulama) bağlı olarak yapılan inceleme sonucu ulaşılan değerler, tasarım eğitimi içerisinde yer alan benzerlikleri, yakınlıkları ve farklılıkları ortaya çıkartmıştır.

Değerlendirmelerde öne çıkan verilerden biri; “yapı yapım” ve “pratik” bilgi kümeleri altında yer alan ve “teknik” içerikli bilgilerin verildiği derslerin çeşitlilik, adet ve saatlerinin azalmasıdır. Buna karşın, “tarih teori” başlık grubu altında yer alan “teorik” içerikli bilgi derslerinde artış yaşanmıştır.

“Yapı-Yapım” bilgi kümesi içerisinde yer alan derslerin, teorik ve uygulama ders saatleri değerlendirmesinde; “teorik” ders saat değerlerinin, “uygulama” ders saatlerinden fazla olduğu anlaşılmıştır. Bu bilgi kümesi altında yer alan dersler; strüktür bilgisi, mobilya yapım yöntem ve teknikleri, iç mekânda yapım ve malzeme, iç mekân çevresel kontrol sistemleri gibi, temelde uygulamaya yönelik ağırlıkları olan dersleri kapsamaktadır. Bu grup derslerinin, teorik ağırlıklı olarak ele alınmaları ile, profesyonel yaşam içerisinde proje, uygulama ve üretime yönelik yeterli ve etkin kazanımları sağlayıcı olamayacağını düşündürmektedir. İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı eğitiminde, mesleki uygulamaların meslek pratiği açısından önemi büyüktür. Bu düşünce aynı zamanda “pratik” ders grubunu da konu içerisine almaktadır. Yaşanarak öğrenilenlerin unutulmadığı düşüncesi çerçevesinde pratik olarak yaşanan konuların ve öğretilerin,

öğrencilerin gerek öğrenim hayatları içerisinde ve gerekse mezuniyetleri sonrasında çok önemli bir yere sahip olacağı düşünülmektedir.

1990-1995 yıllarında kurulan üniversitelerde, “Tarih-Teori” başlık grubunda yer alan ders adetlerinin, “Yapı-Yapım” başlık grubunda yer alan ders adetlerine oranla daha fazla olduğu görülmüştür. Beraberinde; “tarih-teori” grubu derslerinin çokluğunun, “tasarım” grubu derslerine de etki ettiği gözlemlenmiştir. Bu noktada; teorik derslerin çoğalması ile tasarım temelli ders adetlerinde düşüş yaşandığı anlaşılmaktadır.

Arkasından gelen 1995-2000 döneminde açılan bölümlerde ise tam aksine; “Yapı-Yapım” grubuna ait ders adetlerinde artış göze çarpmaktadır.

Günümüzde, İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümlerinde, kurulum süreçlerine bağlı olarak “pratik” bilgi kümesi yer alan derslerin azaldığını görmekteyiz (Tablo 16). “Pratik” bilgi kümesi; maliyet analizi, mesleki uygulama bilgisi, staj çalışmaları gibi mesleki uygulamaya yönelik dersleri kapsamaktadır. Bu dersler, mesleki pratiğe yönelik araçların eğitim sisteminde aktif hale getirilmesini sağlayıcı nitelik taşımaktadır. Öğrenciye yeterli düzeyde aktarım sağlanamaması sonucunun, mezuniyet sonrası alanlarında beklenen seviyede etkinlik elde edemeyeceklerine yönelik bir kuşku doğurmaktadır.

“Uygulamaya yönelik eğitim” , İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı meslek yapısı içeriğinde önemli bir değere sahiptir. Bu bağlamda, “yapmak” fiilinin “düşünmeye” yönelik desteğinin unutulmaması gereklidir. Bu sebepten ötürü; bir ömür boyu sürecek eğitim/öğrenim olgusunun, sadece araştırarak okumak ile değil, gerekli / ilgili alan ve koşullar içerisinde “yaparak ve yaşayarak öğrenmenin” yolunun açılması gerekmektedir. Bu noktada, teorik bilgi ve meslek pratiği, birbirleri ile ilişkili ve ayrılmaz bir dinamik oluşturmaktadır.

İçmimarlık disiplinine ait, en önemli eğitim yöntemlerinden birisi olan “uygulama”nın, eğitim süreci içerisinde yer alması gereklidir. Yapılan ve tablo haline gelen analizlerin sonucunda; eğitim kurumlarının kuruluş dönemlerine bağlı olarak, oluşturmuş oldukları programlar içerisinde yer alan uygulama/pratiğe yönelik içeriklerin, süreç içerisinde maalesef yeni açılan üniversitelerin programlarında değer kaybettiği gözlemlenmiştir. Bu noktada eğitimden beklenen teorik bilgi ve meslek pratiği dinamik ilişkisinin yeterli düzeyde sağlanamadığı düşünülmektedir. Özellikle “yapı/yapım” ve “iletişim” ders grupları içerisinde yer alan derslerin, meslek yaşamı içerisinde çok etkin bir şekilde pratik olarak kullanıldığı düşünülecek olur ise; üzerinde durulması gereken en önemli noktalardan bir tanesinin, konu olan grup derslerinin “pratik” grubu ile eşleştirilmesi olmalıdır. Bu da gerek pratik uğraşının içerisinde yer aldığı ders ortamlarının oluşturulması ve staj ortamlarının ve programlarının çok daha etkin bir şekilde getirilerek yapılması ile mümkün olacaktır.

Mesleğin eğitiminin günümüz teknolojisi ile birlikte gelişmekte olduğu bir gerçektir. Eğitim programları çerçevesinde yer alan; çizim, teknik çizim ve sunuş derslerinin, eğitim programlarının ilerleyen sürecinde bilgisayar ortamına taşınması da elbette sahip olduğumuz teknolojik imkanların kullanılmasına yönelik bir yöntemdir. Bu bağlamda oluşturulan ders programlarının, yenilenen bilgisayar ortamına ve gelişen yapı teknolojilerine göre belli aralıklar ile gözden geçilmesi de, eğitim programları çerçevesinde bir gerekliliktir. “Parametrik Tasarım” gibi konuların yer aldığı tasarım düşüncelerinin oluşturulacağı ortamların çok daha etkin bir şekilde değerlendirilmesi gerekir.

Bir diğer etkinlik ise bölümler arasındaki ilişkilerin, görüş paylaşımlarının çok daha etkin bir hale getirilerek yapılması ile gerçekleştirilebilir. Bunun da okulların bir araya gelerek kurulacak “komisyonlar” içerisinde ders tanımlarının çok daha açık

bir şekilde oluşturulması ile sağlanabilir. Elbette bütün okulların aynı programı uygulamalarını beklemek çok da doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Ancak oluşturulabilecek ortak değerler çerçevesinde uygulanacak derslerin tüm okullarda doğru bir şekilde tanımlanması ve uygulanması önem taşımaktadır.

Ülkemizde sahip olduğumuz elli dört (54) üniversitenin bünyesinde yetişerek yıllık 3863 kişilik bir kapasiteye sahip olan okullarımızdan mezun olan içmimarların piyasa ortamında ne kadar meslek alanında çalışabildikleri ve konu ile ilgili kişi sayısının çokluğunun mesleki açıdan doğruluğu da bir başka araştırma konusu olabilir.

Sonuç ve şemaların kısa bir değerlendirmesi, özetlenmesi ve önerileri maddeler halinde aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

- Bilgi edinme – deneme – dönüştürme ve görselleştirme bütünlüğü içerisinde düşünsel gelişim sağlanarak, mesleki birikime yönelik uygulamalar ile deneyimin çoğaltılması.
- Mesleğe yönelik gerçekleştirilen eğitimin, profesyonel meslek hayatına ve gereklerine bağlı olarak geliştirilmesi.
- “Teorik” ders değerlerinin, “Uygulama” ders saatlerine göre daha fazla olduğu görülmüştür. Derslerin teorik ağırlıklı olarak ele alınmalarının, profesyonel meslek hayatı içerisindeki proje, üretim ve uygulamaya yönelik yeterliliğe ulaşılamamasına neden olabilmektedir.

- Eğitim programları içerisinde bulunan teorik derslerin artması, tasarım derslerinin azalmasına sebep olmuştur.
- Meslek pratiğine yönelik uygulamalı öğretilerin azalması, mezuniyet sonrası meslek alanlarında yeterli olamamalarına neden olabilmektedir.
- Teorik ve Pratik öğreti yöntemlerinin dinamik ilişkisinin yeterli düzeye ulaştırılması ve birbirleri ile ilişkilerinin çok daha etkin bir hale getirilmesi gereklidir.
- Derslerin ve ders programlarının gelişen bilgisayar ve yapı teknolojilerine göre belli aralıklar ile gözden geçirilmesi ve yenilenmesi gereklidir.
- İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı bölümleri arasında kurulacak komisyonlar, birliktelikler ve paylaşımlar, öğretim programlarının daha ileriye taşınmasında çok değerli ve yararlı olacaktır.

İçmimarlık eğitim süreci, meslek adına yeterlilik kazanmak için yapılan çalışmaların bütünüdür. Amaç; öğrenciye mesleki temel bilginin, yeterlilik düzeyinde kazandırılmasıdır. Lisans eğitimini tamamlayan içmimarların, profesyonel alanda yaşayacakları deneyim eksikliği, çalışma hayatında yer alacak olan; “süreç deneyimi” ile kapatılabilmektedir. Ancak; bu sürecin başında yeni olan meslek insanından, hem teorik hem de uygulamaya yönelik temel bilgi ve deneyimlerin edinilmiş olması beklenmektedir. Başka bir deyiş ile; eğitim programlarında uygulamaya yönelik yeterli düzeyde deneyim kazanımı edinilmediği düşünüldüğünde; bu boşluğun, sadece profesyonel iş yaşamında kazanımının beklenmesi; hem mesleki etik hem de eğitim prensipleri açısından olumlu karşılanamayacaktır.

Eğitim s¼recinde ¼nemli bir değere sahip olan “tasarım” bilgi alanı altında yer alan derslerin, program i¼erisinde yer alan t¼m dersler ile daha fazla ilişkilendirilerek, tasarım, teori ve uygulama dersleri arasında birbirini destekleyici ve tanımlayıcı olabilecek bir sistem yaklaşımının ¼retilmesi gerekli g¼r¼lmektedir.

Bu yaklaşımın, i¼mimar adaylarının ileriye y¼nelik olarak edindikleri bilgileri, meslek hayatları i¼erisinde ¼oęaltarak geliştireceklerini, uygulayacaklarını ve bunun sonucunda; i¼mimarlık mesleğinin ¼ok daha iyi bir konuma taşınacağı d¼ř¼n¼lmektedir.

KAYNAKÇA

Academy of Architecture, Amsterdam University of the Arts. 2018. *History*.

Erişim tarihi: 16.02.2019 Web adresi:

<https://www.bouwkunst.ahk.nl/en/the-academy/organisation/history/>

Ak, B. (2008). *Sanat ve Tasarım Eğitiminde Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu Gerçeği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, Marmara Üniversitesi - Güzel Sanatlar Fakültesi.

Artun, A., Aliçavuşoğlu, E.. 2014. *Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı*. İstanbul, İletişim Yayınları.

Aslier, M. 1970, Haziran. *Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu*. *Türkiyemiz*, 1, 29-36.

Balamir, A.K., 1985. *Mimarlık Söyleminin Değişimi ve Eğitim Programları*.

Mimarlık 85/8, 9-15. Erişim tarihi: 11.11.2017. Web adresi:

<http://dergi.mo.org.tr/dergiler/4/524/7674.pdf>

Baldwin, B. 1974. *Billy Baldwin Remembers*. Harcourt Brace Jovanovich, New York.

Banham, R. 1981. *Theory and Design in the First Machine Age*. Cambridge: MIT Press.

Barr, Alfred Jr., 1938. *Preface to Bauhaus: 1919-1928*, ed. Herbert Beyer, Walter Gropius, Ise Gropius. The Museum of Modern Art, New York.

Bayazıt, N., 1994. *Endüstri Ürünlerinde ve Mimarlıkta Tasarlama Metodlarına Giriş*. İstanbul, Literatür Yayınları.

Campbell, J., 1977. *The German Werkbund: The Politics of Reform in the Applied Arts*. Princeton, Princeton University Press.

Cappleman O., Jordan M.J., 1993. *Foundations in Architecture, An Annotated Anthology of Beginning Design Projects*. New York. Van Nostrand Reinhold.

Carlhian, J.P., 1979. *The Ecole des Beaux-Arts: Modes and Manners*. JAE – Journal of Architectural Education. V.33, No:2, sf: 7-17.

Cavington, G.A., Hannah. B.. 1997. *Access by Design*, New York, Van Nostrand Reinhold.

Cezar, M. 1983. *Güzel Sanatlar Akademisinden 100. Yılda Mimar Sinan Üniversitesi*. Güzel Sanatlar Eğitiminde 100 yıl, 3, 5-84. İstanbul, Mimar Sinan Üniversitesi.

Cowan, H.J. 1982. *Design of Reinforced Concrete Structures Englewood Cliffs*, London, NJ: Prentice-Hall,

Cret, P.P., 1941. *The Ecole des Beaux-Arts and Architectural Education*. JSAH - Journal of the Society of Architectural Historians. 1, 2. Sf: 3-15.

Çelik, G. İ. 2008. *İç mimarlık eğitim programlarının karşılaştırmalı analizine yönelik bir çalışma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Department of Interior Architecture and Environmental Design. 2018. *History*.

Erişim tarihi: 29.09.2018 Web adresi:

http://iaed.bilkent.edu.tr/?page_id=31

Dodsworth, S., Anderson S.. 2015. *The Fundamentals of Interior Design* (2nd Edition). London. Bloomsbury Publishing PLC.

Edwards, C.. 2011. *Interior design: A critical introduction*. UK: Berg PLC.

Emgili, F. 2014. *Türk-Yunan Nüfus Mübadelesinin Türkiye Cumhuriyeti'nin Milli İktisadının Oluşumundaki Etkisi*. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi. Sayı: 180 Erişim tarihi: 05.01.2019. Web adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tsadergisi/article/view/5000146786>

Foundation for Interior Design Education Research (FIDER), 1973. *Foundation for Interior Design Education Research. Annual Report, 1973*. McLean, VA: FIDER.

Escherich J., 1984. *The Professions of Architecture*. Journal of Architectural Education, V.36, N.1, 26-28.

Erbay, M.. 1997. *Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi*. İstanbul, Boğaziçi Matbaası.

Ertek, H., 1999. *İçmimarlık Kapsamında Temel Tasarım Eğitimi Kuramlarına Bir Yaklaşım*. Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi. Ankara, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.

Gökhan, Ç. B., Atasoy, A., 2005. *İç Mimarlık Eğitim Programı Tasarımı ve Geliştirme Modeli Önerisi*. İTÜ Dergisi, Mimarlık, Planlama, Tasarım, (4): 2: 25-36.

Gray, C. 2003. *Streetscapes/Former Colony Club at 120 Madison Avenue; Stanford White Design, Elsie de Wolfe Interior*. The New York Times.

Erişim tarihi: 12.09.2018 Web adresi:

<http://www.nytimes.com/2003/09/28/realestate/streetscapes-former-colony-club-120-madison-avenue-stanford-white-design-elsie.html>

Gropius, W., 1975. *The Theory and Organization for Bauhaus. Form and Function*, London, T.C. Benton, D. Sharp.

Gropius, W., 1965. *The New Architecture and the Bauhaus*. London Cambridge Mass.

Gürel, M. Ö. and Basa, İ. 2004. *The Status of Graphical Presentation in Interior/Architectural Design Education*. The International Journal of Art & Design Education 23(2): 192-206.

Hacettepe Üniversitesi-Güzel Sanatlar Fakültesi-İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, 2018. *Bölüm Hakkında*. Erişim Tarihi: 04.12.2018 Web adresi: http://www.gsf.hacettepe.edu.tr/ict/?page_id=137&lang=tr#prettyPhoto

Hacıhasanoğlu, I.. 2003. *Evensel Tasarım. Tasarım ve Kuram - Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi*, Mimarlık Fakültesi Dergisi, Cilt:2, Sayı:3, Mayıs. 93-101.

Hall, P., Imrie, R.. 1999. *Architectural Practices and Disabling Design in the Built Environment. Environment and Planning B: Planning and Design*, 1999, Vol. 26: 406-425.

Herdeg, K., 1983. *The Decorated Diagram: Harvard Architecture and the Failure of the Bauhaus Legacy*. London. Cambridge Mass.

Higgins, I.. 2015, *Spatial Strategies for Interior Design*, London. Laurance King Publishing.

Hitchcock H.R., Johnson P., 1932, 1966. *The International Style: Architecture Since 1922*. New York. W.W. Norton.

IFHE-International Federation of Home Economics. 2011. *International Journal of Home Economics*. 1. 1. Erişim tarihi: 06.10.2018 Web adresi: <http://www.ifhr.org>

IFI(International Federation of Interior Architects/ Designers), 2018. *IFI İç Mekânlar Deklerasyonu*. Erişim tarihi: 06.10.2018 Web adresi: https://ifiworld.org/wp-content/uploads/2017/01/IFI-Interiors-Declaration_Turkish.pdf

Jacques A., Vidler A.. 1977. *Chronology: The Ecole des Beaux-Arts (1671-1900)*, *Oppositions*. 8, 151-157.

Kaçar, T. 1998. *İçmimarlık ve Ülkemizdeki Yeri*, Erişim tarihi: 20.05.2018 Web adresi: <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/953/130303.pdf?sequence=1&isAllowed=y> 28.10.2017

Kaptan, B. B.. 2003. *20. Yüzyıldaki Toplumsal Değişimler Paralelinde İç Mekân Tasarımı Eğitiminin Gelişimi*. Eskişehir: CIP-Anadolu Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi.

2014. *Türkiye’de İçmimarlık Meslek Alanı ve Eğitimin Tarihi – Şumnu, Umut. Türkiye’de İçmimarlık ve İçmimarlar* (pp63-81). Ankara. TMMOB-İçmimarlar Odası.

Kaufmann,Jr., E. 1962. *Interior Design: Architecture or Decoration*. Progressive Architecture, October.

Kirkham, P., Penny S.. 2000. *A Woman's Place.?.* In Pat Kirkham, ed., *Women Designers in the USA 1900-2000*. New Heaven: Yale University Press, 305-316.

Koçkan Özyılız P., Bilir S. 2017. *İç Mimarlık Eğitimi Değişkenleri ve Hacettepe Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü Eğitim Programına Etkileri*, IMAS 2017. Ankara.

Kuhlman, E. 2002. *A to Z of Woman in World History*. New York. USA: Facts and File Inc.

Kurtich, J., E., G., 1993. *Interior Architecture*. New York: Van Nostrand Reinhold.

Lucie-Smith, F., 1979. *Cultural Calender of the 20th Century*. New-York, Phaidon Press Ltd..

Malnar, Joy M., Frank V... 1992. *The Interior Dimension: A Theoretical Approach to Enclosed Space*. New York: Van Nostrand Reinhold.

Massey, A.. 2001. *Interior design of the 20th century*. Singapore: Thames & Hudson World of Art.

TC Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2018. *Tarihçe*. Erişim tarihi: 20.08.2018 Web adresi: <http://www.msgsu.edu.tr/tr-TR/tarihce/123/Page.aspx> 31.12.2018.

Moore, C., Lyndon, D., Allen, G.. 1974. *The Place of Houses*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Norberg-Schulz, C.. 1988. *Intentions in Architecture*. Massachusetts: The MIT Press.

Nutter, K. A.. 2001. *Tracing the Paths of Interior Design Education*, Unpublished master's thesis. Cincinnati: University of Cincinnati.

Ostroff, E.. 2001. *Universal Design: The New Paradigm*, eds. W.F.e. Preiser and E. Ostroff, *Universal Design Handbook*, McGraw-Hill, New York; 9.1-9.18.

Özer B., Kuban D., Kulaksızoğlu E., Aksoy E., Erim G., 1969. *Mimarlık Eğitiminin Amaçları ve Öğretim Programları ile İlgili Sorunlar*. Mimarlık, 7-9. 21-36.

Özturan Ö., 2010. *Teknolojik Gelişmelerin İç Mekan Biçimlenişine Etkisi*. Erişim tarihi: 26.12.2017 Web adresi: <http://acikerisim.ticaret.edu.tr:8080/xmlui/handle/11467/498>

Parsons the New School for Design. 2012. *Interior design (MFA)*. Pevsner, N., 1949. *Pioneers of Modern Design*. , New York, The Museum of Modern Art.

Pekmezci, H. 2014. *Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü ve Bauhaus (Yeni İnsanın Tasarımı – Yeni Bir Toplumun Tasarımı)*. A. Artun, E. Aliçavuşoğlu. *Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı* (pp. 277-302). , İstanbul, İletişim Yayınları.

Pottgiesser, U.. 2011. *Interior Design as an Academic Discipline in Germany*. *Journal of Interior Design* 36 (4): v-xiv.

The New School Parsons – Interior Design (2018). *About Parsons*. Erişim tarihi: 08.07.2018 Web adresi: <http://www.newschool.edu/parsons/mfa-interior-design/>

Pile, J.. 2009. *A History of Interior Design* (3rd ed.). London: Laurence King Publishing.

Piotrowski, C. M. 1989. *Professional Practice for Interior Designers*, New York, USA: Van Nostrand Reinhold.

Piotrowski, C. M. 2002. *Professional Practice for Interior Designers*, New York, USA: John Wiley and Sons Inc..Sosyal Araştırmalar Dergisi, 18(3).
Erişim tarihi: 12.06.2018 Web adresi:
http://www.tsadergisi.org/Makaleler/485110853_5_105-122.pdf

Pyzık, A. 2015. *Vkhutemas: The 'Soviet Bauhaus'*. The Architectural Review.
Erişim tarihi: 16.02.2019 Web adresi: <https://www.architectural-review.com/essays/reviews/vkhutemas-the-soviet-bauhaus/8681383.article>

School of the Art Institute of Chicago. 2018. *Building History*. Erişim tarihi:
11.10.2018 Web adresi: <http://www.saic.edu/about/history-and-quick-facts/building-history>

Scognamillo, G. 2002. *Bir Levantenin Beyoğlu Anıları*. İstanbul. Agora Kitaplığı.

Sparke, P. 1986. *An Introduction to Design and Culture in the Twentieth Century*. London. Routhledge.

şumnu, U. 2013. *Erken Cumhuriyet Döneminde Mobilya – Dahili Mimari*. 23-25". Ankara. TMMOB-İçmimarlar Odası.

Tate, A., Smith C. R.. 1986. *Interior Design in the 20th Century*, New York: Harper and Row Publishers.

Thomas, R.. 2014. *Environmental Design; An introduction for architects and engineers*. New York: Routledge Taylor and Francis Group.

Unansal, N. 2013. *Türkiye’de İçmimarlık Tarihine Bir Bakış-1*, İçmimar, (29), 128-132. Ankara. TMMOB-İçmimarlar Odası.

Uygun, O. 2015. *Çatışma Keşfedilmeden Önce*, Erişim tarihi: 14.10.2017 Web adresi: <http://www.nationalgeographic.com.tr/makale/kesfet/catisma-kesfedilmeden-once/2625>.

Veitch, R.M. 1992. *Education*. In J.A.A. Thompson (Ed.) *ASID Professional Practice Manual*, pp.27-29. New York, USA: Whitney Library of Design.

Vitruvius, 1990. *Mimarlık Üzerine On Kitap*. Çeviri Suna Güven. Ankara, Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı.

Weatherhead, A.C.. 1941. *History of Collegiate Education in Architecture in the United States*. Yüksek Lisans Tezi. Columbia University.

Yüksek Öğretim Kurumu. 1992. *Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun; Kanun Numarası : 3843*. Erişim tarihi: 13.01.2019 Web adresi: http://yok.gov.tr/web/guest/anasayfa;jsessionid=FD63B4219B4B3C826385DCFA45EAFE6B?p_p_auth=Hn4SBcOg&p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_101_struts_action=%2Fasset_publisher%2Fview_content&_101_assetEntryId=16202&_101_type=content&_101_urlTitle=yuksekogretim-kurumlar%C4%B1nda-ikili-ogretim-yap%C4%B1lmas%C4%B1-2547-say%C4%B1l%C4%B1-yuksekogretim-kanununun-baz%C4%B1-maddelerinin-degistirilmesi-ve-bu-kanuna-bir-ek-madde-ekle&redirect=http%3A%2F%2Fyok.gov.tr%2Fweb%2Fguest%2Fanasay

fa%3Bjsessionid%3DFD63B4219B4B3C826385DCFA45EAFE6B%3Fp_
p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_
_mode%3Dview%26_3_advancedSearch%3Dfalse%26_3_groupId%3D0
%26_3_keywords%3D%26_3_delta%3D20%26_3_resetCur%3Dfalse%2
6_3_cur%3D14%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%2
6_3_format%3D%26_3_andOperator%3Dtrue.

İNTERNET KAYNAKLARI (Görsel)

URL 01: <https://duranvirginia.wordpress.com/2013/03/28/design-7-amazing-aircraft-interior-designs/>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 02: <https://duranvirginia.wordpress.com/2013/03/28/design-7-amazing-aircraft-interior-designs/>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 03: <http://www.azimutyachts.com/azimutgrande120sl.html>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 04: <http://www.azimutyachts.com/azimutgrande120sl.html>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 05: <http://www.icomos.org.tr/?Sayfa=Miras&sira=11&dil=tr>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 06: <http://www.ancient-origins.net/ancient-places-asia/9500-year-old-honeycomb-city-atalh-y-k-00840>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 07: <https://theatrepalaisroyal.com/le-theatre/visite-du-theatre/>

Erişim Tarihi: 28.10.2018

URL 08: <http://fgg-web.fgg.uni-lj.si/~pmoze/esdep/master/wg01b/l0410.htm>
Erişim Tarihi: 28.10.2018

URL 09:

https://www.google.com/search?tbm=isch&tbs=rimg:Cd04AgA4nKLUlJh-wt0VmveXdXt0tFPGJ3GzLSPd96mV1dwEclK0ZDerRHc3dL7F550w4Gj-fmwwVDO-n7CcCvelgyoSCX7C3RWa95d1EQ-lkBqjcQnsKhIJe3S0U8YncbMRWE10Pf-WUEUqEgktl933qZXV3BHbl9y5zTNsESoSCQRyUrRkN6tEESiT2YZlobU-KhIJdzd0vsXnnTARDkqqPosZShQqEgngaP5-bDBUMxGhBuGISHescCoSCb6fsJwK96WDEYRMcmuMbj8N&q=flax%20mill%20shrewsbury%20plans&imgsrc=v_g2RFOGTP2XxM%253A;GBf-VY_QZfYNZM;http%253A%252F%252Fwww.engineering-timelines.com%252Fitempics%252Fbuilding%252FbagesMill_380x235.jpg;http%253A%252F%252Fwww.engineering-timelines.com%252Fscripts%252FengineeringItem.asp%253Fid%253D33;380;235&cad=h#imgsrc=vp-wnAr3pYOgdM:&spf=1540708465702

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 10: <http://www.iefimerida.gr/news/190054/etsi-htistike-o-pyrgos-toy-aifel-kare-kare-i-kataskeyi-toy-eikones>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 11: <https://www.hrp.org.uk/banqueting-house/#gs.pGW=MDU>

Erişim Tarihi: 14.10.2017

URL 12: <https://culturebox.francetvinfo.fr/patrimoine/versailles-les-secrets-de-l-eblouissante-galerie-des-glaces-233185>

Erişim Tarihi: 28.10.2018

URL 13: <http://www.epdlp.com/edificio.php?id=617>

Erişim Tarihi: 28.10.2018

URL 14:

<http://artserve.anu.edu.au/htdocs/surveys/modarch/byarch/display00061.html>

Erişim Tarihi: 12.01.2019

URL 15: <http://christianamyx.com/index.php/2017/10/05/the-great-exhibition-part-3/>

Erişim Tarihi: 28.10.2018

URL 16: <https://www.walmart.com/ip/Eddystone-Lighthouse-1759-Nsectional-View-Lighthouse-Eddystone-England-Rebuilt-John-Smeaton-1759-Line-Engraving-19Th-Century-Poster-Print-Granger-Col/913322865/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 17: <http://www.etsm.org.tr/etsm/index.php?r=kronoloji/view&id=5/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 18: <https://www.urbanews.fr/2013/12/09/37517-auguste-perret-pierre-detaille/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 19: <https://www.laurelandwolf.com/blog/designer-spotlight-tbt-elsie-de-wolfe/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 20: <https://tr.pinterest.com/pin/222083825345293987/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 21: <https://desenio.co.uk/en/artiklar/art-nouveau-staircase-poster.html>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 22: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14601176.2010.485733>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 23: <http://www.27east.com/photo-gallery/article.cfm/219192#10449>

Erişim Tarihi: 06.02.2019

URL 24: <https://www.pablocicasso.org/girl-with-mandolin.jsp>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 25: <https://www.wikiart.org/en/kazimir-malevich/suprematism>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 26: <http://architecture-design-mannager.blogspot.com/2006/03/tatlin-tower.html>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 27: <https://www.archdaily.com/490048/ad-classics-weissenhof-siedlung-houses-14-and-15-le-corbusier-and-pierre-jeanneret/5318d081c07a80688c00013b-ad-classics-weissenhof-siedlung-houses-14-and-15-le-corbusier-and-pierre-jeanneret-floor-plans>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 28: https://www.flickr.com/photos/h_ssan/12081496415/in/photostream/

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 29: <http://www.artepensieri-bcarion.it/tag/gropius/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 30: <http://www.textwrap.net/2010/02/de-stijl-revisited.html>

Erişim Tarihi: 23.12.2014

URL 31: <https://www.wannart.com/de-stijl-hakkinda-bilmediginiz-6-ilginc-gercek/>

Erişim Tarihi: 12.12.2018

URL 32: <https://www.liveinternet.ru/users/bogsve/post378638837/>

Erişim Tarihi: 12.12.2018

URL 33: <https://www.archdaily.com/896717/adobe-recreates-lost-typography-from-the-masters-of-the-bauhaus>

Erişim Tarihi: 14.01.2019

URL 34: [https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g187404-d595331-i281120110-Bauhaus_Dessau_Foundation-](https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g187404-d595331-i281120110-Bauhaus_Dessau_Foundation-Dessau_Saxony_Anhalt.html)

[Dessau_Saxony_Anhalt.html](https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g187404-d595331-i281120110-Bauhaus_Dessau_Foundation-Dessau_Saxony_Anhalt.html)

Erişim Tarihi: 14.01.2019

URL 35: <https://stschmidt04.wordpress.com/2014/04/19/modernism-what-is-it/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 35: http://blog.thaumatoigraphy.net/wp-content/uploads/2010/04/Einsteinturm_schnitt2.jpg

Erişim Tarihi: 12.12.2018

URL 37: <https://www.handmadecharlotte.com/norman-bel-geddes-vintage-school-desk/>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 38: <http://art-utile.blogspot.com/2017/02/bauhaus-reception-francaise-en-1930.html>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 39: <http://arquitectura.estudioquagliata.com/tag/philip-johnson-and-henry-russell-hitchcock>

Erişim Tarihi: 24.12.2018

URL 40: <https://www.miliashop.com/fr/chaise/24725-butterfly-knoll-chaise.html>

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 41: <https://www.kissthedesign.ch/en/product/coffee-table-isamu-noguchi-herman-miller/>

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 42: <https://www.lannamobler.se/fatoljer-och-fotpallar/fatoljer/bruno-mathsson-international-fatolj-eva-med-armstod-linnegjord-ljus/>

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 43: <https://grshop.com/knoll-jens-risom-lounge-chair-without-arms.html>

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 44: <https://milanogooddesign.com/blog/en/the-vessel-bookshelf-by-albini/>

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 45: <http://designwatcher.blogspot.com/2009/09/lever-house-lobby.html>

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 46: https://www.som.com/news/soms_lever_house_designed_with_the_worker_in_mind

Erişim Tarihi: 25.10.2018

URL 47: https://en.wikipedia.org/wiki/Grauman%27s_Egyptian_Theatre

Erişim Tarihi: 22.11.2018

URL 48: <https://www.the-saleroom.com/en-gb/auction-catalogues/bassenge/catalogue-id-bassenge10005/lot-7ce8834f-ce57-40dd-ba27-a76900b415ec>

Erişim Tarihi: 17.08.2018

URL 49: <https://tr.pinterest.com/pin/335940453431044412/>

Erişim Tarihi: 17.08.2018

URL 50: General Motor (GM) Teknik Binası – Ofisler

<https://www.flickr.com/photos/mishpo/3720887233>

Erişim Tarihi: 22.02.2019

URL 51: <https://tr.pinterest.com/pin/479703797778872106/>

Erişim Tarihi: 22.02.2019

URL 52: <https://philly.curbed.com/2017/2/20/14667498/louis-kahn-demolished-projects-philadelphia>

Erişim Tarihi: 17.08.2018

URL 53: <https://www.dezeen.com/2017/02/25/renovated-apartment-moshe-safdie-habitat-67-montreal-undergoes-full-interior-redesign-emarchitecture/>
Erişim Tarihi: 21.08.2018

URL 54: <http://seventhoughts.blogspot.com/2013/05/office-evolution.html>
Erişim Tarihi: 17.06.2018

URL 55: <http://www.henn.com/en/projects/office/osram-headquarters>
Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 56: <https://www.northernarchitecture.us/interior-design-2/figure-148.html>
Erişim Tarihi: 19.11.2018

URL 57:
<https://www.tandfonline.com/doi/figure/10.1080/17547075.2016.1189308?scroll=top&needAccess=true>
Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 58: <http://davidcobbccraig.blogspot.com/2011/08/modernism-in-san-francisco.html>
Erişim Tarihi: 19.11.2018

URL 59: <http://www.artnet.com/artists/emilio-ambasz-and-giancarlo-piretti/two-vertebra-desk-chairs-zrI8UaORmfHrzW2spNxUIQ2>
Erişim Tarihi: 19.11.2018

URL 60: <https://www.flickr.com/photos/blakta2/14605005993/in/photostream/>
Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 61: <http://www.raillife.com.tr/en/the-winds-of-loft-blow-through-decoration/>
Erişim Tarihi: 08.06.2018

URL 62: <https://divisare.com/projects/375464-richard-meier-partners-architects-xavier-de-jaureguiberry-the-getty-center#lg=1&slide=10>
Erişim Tarihi: 26.11.2018

URL 63: <http://universaldesignaustralia.net.au/universal-design-a-diversity-of-explanations/>
Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 64: <http://www.minorsights.com/2017/07/france-ecole-des-beaux-arts.html>
Erişim Tarihi: 26.Kasım.2018

URL 65: <https://www.rca.ac.uk/more/about-rca/our-history/college-history/history-1837-2013/>
Erişim Tarihi: 14.01.2019

URL 66:
<http://www.gsaarchives.net/archon/index.php?p=digitallibrary/digitalcontent&id=1079>
Erişim Tarihi: 26.Kasım.2018

URL 67: <https://madeleineemeraldthiele.wordpress.com/2014/05/27/glasgow-school-of-art/>

Erişim Tarihi: 26.Kasım.2018

URL 68: Chicago Sanat Enstitüsü <https://www.artic.edu/about-us/mission-and-history>

Erişim Tarihi: 26.Aralık.2018

URL 69: <https://www.bouwkunst.ahk.nl/en/the-academy/organisation/history/>

Erişim Tarihi: 22.02.2019

URL 70: <http://www.designishistory.com/1920/the-bauhaus/>

Erişim Tarihi: 13.01.2018

URL 71: <https://www.are.na/souraya-jureidini/bauhaus-1517538940>

Erişim Tarihi: 12.12.2017

URL 72: <https://www.travelweekly.com/Europe-Travel/Insights/Bauhaus-100-events-and-celebrations-are-planned>

Erişim Tarihi: 22.02.2019

URL 73: <https://www.architectural-review.com/essays/reviews/vkhutemas-the-soviet-bauhaus/8681383.article>

Erişim Tarihi: 22.02.2019

URL 74: http://www.hfg-archiv.ulm.de/english/the_hfg_ulm/history_3.html

Erişim Tarihi: 27.12.2018

URL 75: <http://img21.imageshack.us/img21/9938/sanayiinefisemektebi.jpg>

Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 76: https://twitter.com/salt_online/status/946652007426854913

Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 77: <http://www.dadakitap.com/1932den-1973e-gazi-resim-is-idealist-mektep-uretken-atolye/>

Erişim Tarihi: 13.01.2019

URL 78: <https://evetbenim.com/26-yil-sonra-yuzlerce-tatbiki-mezunu-sanatci-bulustu/>

Erişim Tarihi: 13.01.2019

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM								
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET				
AVRASYA ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Mimarlık Kavramları ve Mekan Bilgisi	3	0	1	Mimari Anlatım Teknikleri I	2	2	1					İngilizce I	2	2	1				Temel Tasarım	2	6	1				
		İç Mimarî Tasarım Giriş I	2	2	1										Türk Dili I	2	0	1										
		Akademik Danışmanlık ve Oryantasyon	2	0	1																							
	1.2.	İç Mimarî Tasarım Giriş II	2	2	1	Mimari Anlatım Teknikleri II	2	2	1	Yapı Bilgisi	2	0	1		İngilizce II	2	2	1										
		Mimarlık ve Sanat Tarihi I	2	0	1	Temel Bilgi Teknolojiler Kullanımı	1	2	1						Türk Dili II	2	0	1										
						Sunum Teknikleri	1	2	1																			
	2.1.	Mimarlık ve Sanat Tarihi II	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	2	2	1	Taahhüt Sistemler Malzeme ve Detay Bilgisi I	2	2	1	Bölüm Seçmeli	1	2	1	Atatürk İnkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1		İç Mimarî Tasarım I	2	6	1		
	2.2.	Mimarlık ve Sanat Tarihi III	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	2	2	1	Malzeme ve Detay Bilgisi II	2	2	1	Fakülte Seçmeli I Bölüm Seçmeli	2	2	1	Atatürk İnkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1		İç Mimarî Tasarım II	2	6	1		
	3.1.	Mobilya Tarihi	2	2	1					Teknik Donatım ve Tesisat	1	2	1	Bölüm Seçmeli	1	2	1		Staj I	0	0	1	İç Mimarî Tasarım III	2	6	1		
		Estetik	3	0	1									Fakülte Seçmeli II	2	0	1											
	3.2.	Rölevé	2	2	1					Mimari Akustik ve Aydınlatma	3	0	1	Bölüm Seçmeli	2	4	1						İç Mimarî Tasarım IV	2	6	1		
																							Mobilya Tasarımı	2	2	1		
	4.1.									İç Mekan Restorasyonu	2	2	1	Bölüm Seçmeli	2	0	1		Staj II	0	0	1	İç Mimarî Tasarım V	2	6	1		
														Bölüm Seçmeli	2	0	1											
														Bölüm Seçmeli	2	0	1											
	4.2.	Meslek Pratiği ve Etiği	2	2	1									Bölüm Seçmeli	2	2	1						Bitirme Projesi	0	6	1		
														Bölüm Seçmeli	2	2	1											
														Bölüm Seçmeli	2	2	1											
		24	10	11		10	12	6		14	8	7		22	20	12		12	4	6		0	0	2	14	44	8	
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	1.1.	İletişim Becerileri ve Akademik Raporlama I	2	2	1	Tasarımda Görsel Medya I	0	4	1					Atatürk İnkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1				Temel Tasarım	2	6	1				
		Tasarım ve Mimarlığa Giriş	2	0	1										Türk Dili ve Edebiyatı I	2	0	1										
	1.2.	İletişim Becerileri ve Akademik Raporlama II	2	2	1	Tasarımda Görsel Medya II	0	4	1	İçmimarlık için Yapı I	2	2	1		Atatürk İnkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1				İç Mekan Tasarım Çalışmaları	2	6	1			
		İçmimarlığa Giriş	2	0	1										Türk Dili ve Edebiyatı II	2	0	1										
	2.1.	Sanat ve Mimarlık Tarihi	2	0	1	İçmimarlıkta Dijital Medya	0	4	1	İçmimarlık için Yapı II	2	2	1	Non-Departmental Elective	1								İçmimarî Tasarım I	2	6	1		
	2.2.	İçmimarlık Tarihi	2	0	1					İçmimarlık için Yapı III	2	2	1	Departmental Elective	1								İçmimarî Tasarım II	2	6	1		
		Çevre Kontrol Sistemleri Stüdyosu	2	2	1																							
	3.1.	Mobilya Tarihi ve Tasarımı	1	4	1					Yapı Kavramları	2	2	1	Departmental Elective	1								İçmimarî Tasarım III	2	6	1		
	3.2.	Tasarım Teorisi	2	0	1					Finisaj ve Armatür Tasarımı	1	4	1	GE-Elective	1				Staj I	0	0	1	İçmimarî Tasarım IV	2	6	1		
	4.1.					Rölevé Çizim	2	2	1					Departmental Elective	1								İç Mimarî Tasarım V	2	6	1		
	4.2.													Departmental Elective	1				Yaz Stajı II	0	0	1	Bitirme Projesi	2	6	1		
			17	10	9		2	14	4		9	12	5		6	0	0		8	0	4		0	0	2	16	48	8

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM											
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET							
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ	1.1.	SEÇMELİ GÜZEL SANATLAR/İLK YARDIM	-	2	1	BİLGİSAYAR OKURYAZARLIĞI	2	-	1				İNGİLİZCE I	4	-	1				TEMELE TASARIM I	2	4	1								
		ÜNİVERSİTE HAYATINA GİRİŞ	1	-	1	DESEN I	2	2	1				TÜRK DİLİ I	2	-	1															
		SANAT TARİHİ I	3	-	1	TEKNİK ÇİZİM I	2	2	1																						
		İÇ MİMARLIĞA GİRİŞ	3	-	1																										
	1.2.	SANAT TARİHİ II	3	-	1	TEKNİK ÇİZİM II	2	2	1					İNGİLİZCE II	4	-	1				TEMELE TASARIM II	2	4	1							
						SUNUM YÖNTEMLERİ	3	-	1					TÜRK DİLİ II	2	-	1														
						DESEN II	2	2	1																						
	2.1.	MİMARLIK VE TASARIM TARİHİ I	2	-	1	BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM I	1	2	1	YAPI VE MALZEME I	2	2	1		ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	2	-	1			TASARIM STÜDYOSU I	4	4	1							
		İNSAN, ÇEVRE VE MEKAN I	2	-	1									İNGİLİZCE III	4	-	1														
		RÖLÖVE VE RESTORASYON I	2	-	1																										
	2.2.	MİMARLIK VE TASARIM TARİHİ II	2	-	1	BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM II	1	2	1	YAPI VE MALZEME II	2	2	1		ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	2	-	1			TASARIM STÜDYOSU II	4	4	1							
		MOBİLYA TARİHİ	2	-	1									İNGİLİZCE IV	4	-	1														
		İNSAN, ÇEVRE VE MEKAN II	2	-	1																										
	3.1.	FİZİKSEL ÇEVRE KONTROLÜ	3	-	1					DETAY STÜDYOSU	2	2	1	SEÇİMLİK DERS I	3	-	1		STAJ I	-	-	1	TASARIM STÜDYOSU III	4	4	1					
													SEÇİMLİK DERS III	1	2	1															
													SEÇİMLİK DERS II	3	-	1															
													SEÇİMLİK DERS VII	3	-	1							TASARIM STÜDYOSU IV	4	4	1					
	3.2.												SEÇİMLİK DERS V	2	2	1															
													SEÇİMLİK DERS VI	1	2	1															
													SEÇİMLİK DERS IV	2	2	1															
4.1.									MODÜLER TASARIM	2	2	1	SEÇİMLİK DERS X	3	-	1		STAJ II	-	-	1	TASARIM STÜDYOSU V	4	4	1						
												SEÇİMLİK DERS VIII	2	2	1																
												SEÇİMLİK DERS IX	2	2	1																
												SEÇİMLİK DERS XI	1	2	1																
4.2.	BİTİRME TEZİ	2	-	1								SEÇİMLİK DERS XII	2	2	1						TASARIM STÜDYOSU VI	4	4	1							
												SEÇİMLİK DERS XIII	1	2	1																
												SEÇİMLİK DERS XIV	3	-	1																
												SEÇİMLİK DERS XV	3	-	1																
					27	2	13		15	12	8		8	8	4		32	18	15		24	0	8		0	0	2		30	34	9
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Akademik ve Sosyal Oryantasyon	1	0	1	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2	1	1																						
		Mesleki Oryantasyon ve İç Mimarlığa Giriş	2	0	1	Grafik İletişim I	2	2	1																						
		Sanat ve Tasarım Tarihi	3	0	1																										
		Sivil Toplum Kuruluşları	2	0	1																										
		Sosyal Bilimlere Giriş	2	0	1																										
	1.2.	Hukukun Temelleri	2	0	1	Grafik İletişim II	2	2	1					İngilizcede Eleştirel Okuma ve Yazma	4	0	1														
						Mimari Anlatım Teknikleri	2	2	1																						
						Tasarım Prensipleri	2	0	1																						
	2.1.					Görsel Algı	3	0	1					Türkçe Eleştirel Okuma ve Yazma	4	0	1				Tasarım Stüdyosu I	2	4	1							
						Tasarımda Bilgisayar Kullanımı	2	2	1																						
						Yapı Bilgisi ve Malzeme	3	0	1																						
	2.2.	İç Mimarlık Tarihi ve Kuramı	2	0	1	Tasarımda Bilgisayar Uygulamaları	2	2	1					Atatürk İlkeleri İnkılap Tarihi ve Modern Türkiye nin Oluşumu	4	0	1				Tasarım Stüdyosu II	2	4	1							
		Medya Sanatlarında Araştırma Yöntemlerine Giriş	2	0	1																										
		Sanat Eseri Analizi	2	0	1																										
	3.1.	Çağdaş Sanat Kuramları	2	0	1																İç Mimarlıkta Maliyet Planlaması	2	2	1							
		Kalite Yönetim Sistemleri ve Standartları	2	0	1																	Mobilya Tasarımı	2	2	1						
																						Tasarım Stüdyosu III	2	4	1						
	3.2.	Estetik ve Sanat Felsefesi	2	0	1					Mekanda Renk ve Işık	2	2	1								Staj I	0	0	1							
		Genel İletişim	2	0	1																										
		Modern Dünyanın Oluşumu	2	0	1																										
4.1.	Fiziksel Çevre Kontrolü	3	0	1																İç Mimarlık Projesi	0	2	1								
	İş Sağlığı ve Güvenliği	2	0	1																											
	Röle ve Dokümantasyon	2	2	1																											
4.2.	Girişimcilik	2	0	1																İç Mimarlık Bitirme Çalışması	0	2	1								
	Proje Yönetimi	2	0	1																	Mesleki Uygulama	2	2	1							
	Restorasyon	2	1	1																	Staj II	0	0	1							
					41	3	20		20	11	9		2	2	1		0	0	0		12	0	3		4	8	6		12	22	6

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM											
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET							
1.1.	İç Mimarlığa Giriş I	1	3	1	Serbest El Çizim Teknikleri	1	2	1					İngilizce I	4	0	1					İç Mimarlıkta Temel Tasarım I	2	4	1							
	Uygulık ve Mimarlık Tarihi I	3	0	1	Mimarî Proje Çizim Teknikleri I	2	4	1					Türk Dili	4	0	1															
1.2.	İç Mimarlığa Giriş II	1	2	1	Mimarî Proje Çizim Teknikleri II	2	4	1				Yetkinlik Geliştirme Dersi I (Lisans)	0	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	4	0	1			İç Mimarlıkta Temel Tasarım II	2	4	1						
	Uygulık ve Mimarlık Tarihi II	3	0	1									İngilizce II	4	0	1															
2.1.	İç Mimarlık ve Mobilya Tarihi I	2	0	1	İç Mimarlıkta Bilgisayar Destekli Çizim I	2	2	1	İç Mimarlıkta Yapı ve Konstrüksiyon	2	2	1	Genel Eğitim Dersi I	0	0	1	İngilizce III	4	0	1			İç Mimarlık Proje I	2	4	1					
													Yetkinlik Geliştirme Dersi II (Lisans)	0	0	1															
2.2.	İç Mimarlık ve Mobilya Tarihi II	2	0	1	İç Mimarlıkta Bilgisayar Destekli Çizim II	2	2	1				Genel Eğitim Dersi II	0	0	1	İngilizce IV	4	0	1			İç Mimarlık Proje II	2	4	1						
	Yapı Fizikliği ve Malzeme	2	2	1									Yetkinlik Geliştirme Dersi III (Lisans)	0	0	1															
3.1.	İç Mimarlıkta Göstergebilim	3	0	1	3D Modelleme I	2	4	1				Seçmeli Ders I (Bölüm Dışı)	0	0	1							Mobilya Tasarımı	2	4	1						
	İç Mimarlıkta Aydınlatma Teknikleri	3	0	1								Yetkinlik Geliştirme Dersi IV (Lisans)	0	0	1								İç Mimarlık Proje III	2	4	1					
3.2.	İç Mimarlıkta Isıtma-Soğutma Tesisat ve Akustik	3	0	1	3D Modelleme II	2	4	1	İç Mimarlık Detay Tasarımı	2	3	1	Seçmeli Ders III (Bölüm İç)	0	0	1							İç Mimarlık Proje IV	2	4	1					
													Seçmeli Ders II (Bölüm İç)	0	0	1															
4.1.	Proje Maliyet Analiz ve Keşif	2	3	1								Seçmeli Ders V (Bölüm Dışı)	0	0	1								Proje Tasarımı (İç Mimarlık)	2	8	1					
	İnsan ve Çevre Psikolojisi	3	0	1								Yetkinlik Geliştirme Dersi V (Lisans)	0	0	1																
4.2.	İç Mimarlık ve Hukuk	3	0	1								Yetkinlik Geliştirme Dersi VI (Lisans)	0	0	1																
		31	10	13		13	22	7		4	5	2		0	0	13				İşyerinde Uygulama Eğitimi	0	0	0	1	Bitirme Projesi (İç Mimarlık)	0	0	1	16	36	9
DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM											
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET							
1.1.	Introduction to Art and Culture I	3		1	Drawing and Visual Expressions	6	1						English and Composition I	3		1						Basic Design I	2	6	1						
					Architectural Drawing	3	1						Turkish I	2		1															
1.2.	Introduction to Art and Culture II	3		1	Designing with Digital Media	3	1						English and Composition II	3		1						Basic Design II	2	6	1						
													Turkish II	2		1															
2.1.	History of Built and Environment	3		1	Media for Representation	4	1	Construction and Materials I	4		1		Collegiate Activities Program I									Interior Design Studio I	2	6	1						
													History of Turkey	2		1															
2.2.	Human Factors	3		1				Construction and Materials II	4		1											Interior Design Studio II	2	6	1						
	Lighting Design	3		1																											
3.1.	Architectural Acoustics and Fire Safety	3		1				Detailing Studio	3		1	Restricted Elective				1					Summer Practice I			1	Interior Design III	2	6	1			
	History of Furniture	3		1																											
3.2.	People and Environment	3		1				Product Detailing	3		1	Restricted Elective				1								Interior Design Studio IV	2	6	1				
	Sustainable Design for Interiors	3		1																											
4.1.								Advanced Detailing Studio	3		1	Elective				1					Summer Practice II			1	Interior Design V	2	6	1			
												Restricted Elective				1															
4.2.												Restricted Elective				1															
												Elective				1					Interior Design: Professional Practice	3		1	Interior Design Studio VI	2	6	1			
		30	0	10		0	16	4		8	9	5		0	0	7					12	0	5		3	0	3	16	48	8	

BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ

BİLKENT ÜNİVERSİTESİ

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM							
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET					
ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Introduction to Interior Architecture	2	0	1	Visual Expressions	2	2	1				Academic English I	2	2	1				Basic Design	4	4	1				
		Geometry for Architects	3	0	1	Drawing Standards	2	2	1				Turkish I	2	0	1											
													Principles of Atatürk & History of Turkish Rev. I	2	0	1											
	1.2.	Human Factors	2	0	1					Basics of Construction and Materials	2	2	1	Academic English II	2	2	1				Introduction to Interior Design	4	4	1			
		History of Art & Architecture	2	0	1					Structural Principles	2	0	1	Turkish I	2	0	1										
													Principles of Atatürk & History of Turkish Rev. II	2	0	1											
	2.1.	Natural and Artificial Lighting	2	0	1	Computer Applications I	1	2	1	Construction and Materials for Interiors	2	2	1	Departmental Elective	3	0	1				Interior Design Studio I	4	4	1			
		Modern Art & Architecture	2	0	1								Faculty Elective	3	0	1											
	2.2.	Indoor Thermal Comfort	2	0	1	Computer Applications II	1	2	1	Design Detail and Finishing Materials	2	2	1						Summer Practice	0	0	1	Interior Design Studio II	4	4	1	
		Contemporary Architecture	2	0	1																						
	3.1.	Building Services	2	0	1					Product Design	2	2	1	Departmental Elective	3	0	1							Interior Design Studio III	4	4	1
		Sustainable Design	2	0	1								Departmental Elective	3	0	1											
		Environmental Psychology	2	0	1																						
	3.2.	Architectural Acoustics	2	0	1					Modular Systems	2	2	1						Summer Practice	0	0	1	Interior Design Studio IV	4	4	1	
		Color Principles	2	0	1																						
		Urban Interiors	2	0	1																						
4.1.	Restoration for Interiors	2	0	1								Departmental Elective	3	0	1			Professional Practice & Ethics	2	2	1	Interior Design Studio V	4	4	1		
												Departmental Elective	3	0	1												
												Departmental Elective	3	0	1												
4.2.	Final Thesis	0	2	1								Faculty Elective	3	0	1								Interior Design Studio VI	4	4	1	
												Departmental Elective	3	0	1												
												Departmental Elective	3	0	1												
												Departmental Elective	3	0	1												
		31	2	16		6	8	4		12	10	6		33	0	11		12	4	6		2	2	3	32	32	8
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	DÖNEM	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET		
	1.1. / 1.2.	Temel Sanat Eğitimi 1	3	4	1	Teknik Resim Tasarı Geometri 1	2	4	1					Türk Dili I	2	0	1										
		Temel Sanat Eğitimi 2	3	4	1	Teknik Resim Tasarı Geometri 2	2	4	1					Türk Dili II	2	0	1										
		Uygurlık Tarihi	2	0	1	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2	2	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	1										
		Sanat Tarihine Giriş	2	0	1	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2	2	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2	2	0	1										
														İngilizce	2	2	1										
														İngilizce	2	0	1										
	2.1. / 2.2.	Mekân Bilgisi	1	2	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 1	2	0	1	Malzeme Ve Yapı İç Konstrüksiyon 1	2	0	1	Maket	4	1			Şantiye Stajı	0	2	1	İç Mimari Projeye Giriş 1	3	4	1	
		Mekân Bilgisi ve Uygulaması	2	2	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 2	2	0	1	Malzeme Ve Yapı İç Konstrüksiyon 2	2	0	1	Mekan Kavramı	4	1							İç Mimari Proje 2	3	4	1	
		Çevre Denetimi 1	2	0	1					Yapı Donatımı 1	2	0	1	Perspektif	4	1											
		Çevre Denetimi 2	2	0	1					Yapı Donatımı 2	2	0	1	Koro	4	1											
		Genel Sanat Tarihi 1	2	0	1								Görsel Anlatım	4	1												
		Genel Sanat Tarihi 2	2	0	1								Fotoğraf	4	1												
													Perpektif	4	1												
													Koro	4	1												
	3.1. / 3.2.	Mobilya Tasarımı 1	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 3	2	0	1	Malzeme ve Yapı İç Konstrüksiyon 3	2	0	1	Sürdürülebilirlik	4	1			Atölye Stajı	0	2	1	İç Mimari Proje 3	3	4	1	
	Mobilya Tasarımı 2	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 4	2	0	1	Malzeme ve Yapı İç Konstrüksiyon 4	2	0	1	Estetik	4	1							İç Mimari Proje 4	3	4	1		
	Rölöve	2	2	1					İç Mekân Restorasyon Projesi	2	2	1	Mobilya - Malzeme	4	1												
	İç Mekân ve Mobilya Tarihi 1	2	0	1								Müzik	4	1													
	İç Mekân ve Mobilya Tarihi 2	2	0	1								Mobilya Biçimlendirme	4	1													
												Tasarım Teorisi	4	1													
												Strüktür	4	1													
												Müzik	4	1													
4.1. / 4.2.									Malzeme ve Yapı İç Konstrüksiyon 5	2	0	1	Modelleme	4	1			İç Mimarlık Semineri	1	2	1	İç Mimari Proje 5	3	4	1		
												Teknoloji ve Tasarım	4	1			Büro Stajı	0	4	1	Diploma Projesi	3	4	1			
												Deneysel Mobilya	4	1													
												Ergonomi	4	1													
												Sanat Müziği	4	1													
												İç Mekanda Peyzaj	4	1													
												Maliyet	4	1													
												Sanat Yorum	4	1													
												Meslek Uygulama	4	1													
												Müzik	4	1													
		33	14	15		16	12	8		16	2	8		104	0	26		12	2	6		1	10	4	18	24	6

DÖNEM	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM									
	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET				
DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Akademik ve Sosyal Oryantasyon	1	0	1	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2	1	1																			
		Karşılaştırmalı Tasarım Tarihi	3	0	1	Desen I	0	4	1																			
		Sanat Tarihi I	2	0	1																							
			2	2	1																							
	1.2.	İç Mimarlığa Giriş	2	2	1	Teknik Resim ve Perspektif	0	4	1																			
		Sanat Tarihi II	2	0	1	Desen II	0	4	1																			
		Sanat ve Tasarım Eğitimi II	2	2	1																							
	2.1.					Bilgisayar Destekli Tasarım I	1	2	1	Yapı Bilgisi	2	2	1											Proje I	4	2	1	
						Tasarı Geometri-Perspektif	2	2	1	Malzeme	2	2	1															
	2.2.	Mobilya Konstrüksiyonu	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	1	2	1	Yapı İç Konstrüksiyon	2	2	1												Proje II	4	2	1
	3.1.	Fizik Çevre	3	0	1																							
		Mobilya Tarihi	2	0	1																							
		Ekoloji ve Mimarlık	3	0	1																							
	3.2.	Teknik Donanım	3	0	1	Görsel Dilin Anlatım Şekilleri	3	0	1	Mekan ve Bina Bilgisi	2	2	1															
20 yy. Sanatı		2	0	1																								
	Sosyal Psikoloji	2	0	1																								
4.1.	Hukukun Temelleri	2	0	1	Bilgisayarda 3 Boyutlu Modelleme	1	2	1	Döşeme ve Kaplamaları	1	2	1																
	Yapı Ekonomisi	3	0	1																								
4.2.	Ahşap Bilgisi	2	0	1																								
	Mekan Analizi	1	2	1																								
		40	8	18		10	21	9		9	10	5		0	0	0												

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM											
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET							
İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ	1.1.	İç Mimarlığa Giriş	3	0	1	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	2	2	1												Temel Tasarım I	4	4	1							
		Sanat Tarihi	3	0	1	İletişim Teknikleri I	2	2	1																						
						Desen I	2	2	1																						
	1.2.	Estetik	2	1	1	İletişim Teknikleri II	2	2	1													Temel Tasarım II	4	4	1						
		Mimarlık Tarihi I	3	0	1	Desen II	2	2	1																						
	2.1.	İnsan ve Çevre I	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	1	2	1	Yapı ve Malzeme I	2	2	1				Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	4	0	1				Tasarım Stüdyosu I	4	4	1				
		Mimarlık ve Tasarım Tarihi I	2	0	1												Yabancı Dil I	3	0	1											
	2.2.	İnsan ve Çevre II	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	1	2	1	Yapı ve Malzeme II	2	2	1	Alan Dışı Seçmeli	0	0	1	Yabancı Dil II	3	0	1				Tasarım Stüdyosu II	4	4	1			
		Mimarlık ve Tasarım Tarihi II	2	0	1																										
	3.1.	Fiziksel Çevre Kontrolü I	3	1	1	Bilgisayar Destekli Tasarım III	1	2	1	Detay Stüdyosu	2	2	1	Alan İç Seçmeli	0	0	1				Röleve ve Resterasyon I	2	2	1	Tasarım Stüdyosu III	4	4	1			
		Mobilya Tarihi	2	0	1																Staj I	0	0	1							
	3.2.	Fiziksel Çevre Kontrolü II	3	1	1	Bilgisayar Destekli Tasarım IV	1	2	1	Modüler Sistemler	1	2	1	Seçmeli Ders Grubu 15	0	0	1				Röleve ve Resterasyon II	2	2	1	Tasarım Stüdyosu IV	4	4	1			
	4.1.	Meslek Denetimi ve Yönetimi	3	0	1									Alan İç Seçmeli	0	0	1				Staj II	0	0	1	Mobilya Tasarımı I	2	2	1			
		Seminer	3	0	1																				Tasarım Stüdyosu V	4	4	1			
4.2.	Bitirme Tezi	2	2	1									Seçmeli Ders Grubu 15	0	0	1									Mobilya Tasarımı II	2	2	1			
																									Tasarım Stüdyosu VI	4	4	1			
		35	5	14		14	18	9		7	8	4		0	0	5					4	4	4		36	36	10				
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Sanat ve Mimarlık Tarihinin	2	0	1	Mimarî Anlatım Teknikleri I	2	2	1							Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1				Temel Tasarım I	2	2	1					
		Giriş															İngilizce I	2	0	1											
		İnsan ve Çevre	2	0	1	Mimarîde Teknik Çizim I	0	4	1								Türk Dili I	2	0	1											
	1.2.					Mimarî Anlatım Teknikleri II	2	2	1								Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1				Temel Tasarım II	2	2	1				
						Bilgisayar Destekli Görsel Anlatım Teknikleri	0	4	1								İngilizce II	2	0	1				Tasarım Stüdyosuna Giriş	2	4	1				
						Mimarîde Teknik Çizim II	0	4	1								Türk Dili II	2	0	1											
	2.1.	Mekan Bilgisi I	2	2	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	1	2	1	Yapı Bilgisi I	2	2	1	Seçmeli Bölüm Dersi (1 Adet)												Tasarım Stüdyosu I	3	6	1		
		Malzeme	3	0	1																										
		İç Mimarlık Tarihi	2	0	1																										
	2.2.	Mekan Bilgisi II	2	2	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	1	2	1	İnce Yapı	0	4	1	Seçmeli Dersler (1 Adet)								Staj I	0	0	1	Tasarım Stüdyosu II	3	6	1		
										Yapı Bilgisi II	2	2	1																		
	3.1.	Mimarlık Tarihi I	3	0	1																						Tasarım Stüdyosu III	3	6	1	
		Aydınlatma	3	0	1																							Mobilya Tasarımı	2	2	1
	3.2.	Mekân Donatı Sistemleri	2	0	1																							Tasarım Stüdyosu IV	3	6	1
Mimarlık Tarihi II		3	0	1																	Staj II	0	0	1							
4.1.	İş Sağlığı ve Güvenliği I	2	0	1																							Tasarım Stüdyosu V	3	6	1	
4.2.	İş Sağlığı ve Güvenliği II	2	0	1																								Tasarım Stüdyosu VI	3	6	1
		28	4	12		6	20	7		8	12	5		0	0	9					15	0	7		4	4	4		26	46	10

DÖNEM	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM											
	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET						
1.1.	SANAT VE TASARIM TARİHİ I	2	0	1	TEKNİK RESİM	2	2	1	YAPI BİLGİSİ I	2	2	1	TÜRK DİLİ I	2	0	1					TEMEL TASARIM I	2	2	1						
	DESEN	2	2	1					TASARIM İLKELERİ	0	4	1	YABANCI DİL I (İNG.)	3	0	1														
1.2.	SANAT VE TASARIM TARİHİ II	2	0	1	PERSPEKTİF	2	2	1	YAPI BİLGİSİ II	2	2	1	TÜRK DİLİ II	2	0	1					TEMEL TASARIM II	2	2	1						
	PROJEYE GİRİŞ	2	2	1									YABANCI DİL II (İNG.)	3	0	1														
2.1.									MOBİLYA KONSTRÜKSİYON	2	2	1	TEKNİK SEÇMELİ-31			1	ATATÜRK İLK. VE İNK. TARİHİ I	2	0	1			PROJE I	2	6	1				
									BİNA BİLGİSİ	2	0	1																		
									YAPI İÇİ KONSTRÜKSİYON I	2	2	1																		
2.2.									MALZEME BİLGİSİ	3	0	1																		
								BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM	2	0	1	MOBİLYA TASARIM	2	2	1	BÖLÜM SEÇMELİ-41		1	ATATÜRK İLK. VE İNK. TARİHİ II	2	0	1			PROJE II	2	6	1		
									YAPI İÇİ KONSTRÜKSİYON II	2	2	1																		
3.1.	TEKNİK DONATIM	3	0	1	GÖRSEL ANLATIM TEKNİKLERİ	2	2	1				BÖLÜM SEÇMELİ-51			1										PROJE III	2	6	1		
					BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM I-3D	2	2	1				TEKNİK SEÇMELİ-51			1															
3.2.	İNSAN VE DIŞ MEKAN İLİŞKİSİ	2	2	1	BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM 2-3D	2	2	1	AYDINLATMA	3	0	1	TEKNİK SEÇMELİ-61			1										PROJE IV	2	6	1	
												TEKNİK SEÇMELİ-62			1															
4.1.												BÖLÜM SEÇMELİ-71			1												PROJE V	2	6	1
												TEKNİK SEÇMELİ-71			1															
												TEKNİK SEÇMELİ-72			1															
4.2.												BÖLÜM SEÇMELİ-81			1												BİTİRME PROJESİ	2	6	1
												BÖLÜM SEÇMELİ-82			1															
												TEKNİK SEÇMELİ-81			1															
		13	6	6		12	10	6		23	16	11		0	0	12		14	0	6		0	0	0			16	40	8	

DÖNEM	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM											
	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET						
1.1.	İÇ MİMARLIĞA GİRİŞ	2	0	1	MİMARİ ANLATIM	2	4	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1									İÇ MİMARLIK PROJE I	2	6	1		
	TEMEL TASARIM I	2	2	1									Türkçe I	2	0	1														
1.2.													*Yabancı Dil I	3	0	1														
	MİMARLIK VE SANAT TARİHİ I	2	0	1	BİLGİSAYARA GİRİŞ	2	0	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1										İÇ MİMARLIK PROJE II	2	6	1	
	TEMEL TASARIM II	2	2	1	PERSPEKTİF	2	0	1					Türkçe II	2	0	1														
2.1.													*Yabancı Dil II	3	0	1														
	YAPI VE TESİSAT	2	0	1	BİLGİSAYAR DESTEKLİ TASARIM	2	2	1	YAPI BİLGİSİ VE MALZEME I	2	4	1			1	YABANCI DİL III	3	0	1							İÇ MİMARLIK PROJE III	2	6	1	
2.2.	MİMARLIK VE SANAT TARİHİ II	2	0	1																										
	MİMARLIK VE SANAT TARİHİ III	2	0	1	MİMARİ SİMÜLASYON	2	2	1	YAPI BİLGİSİ VE MALZEME II	2	4	1			1	YABANCI DİL IV	3	0	1	STAJ I	0	0	1			İÇ MİMARLIK PROJE IV	2	6	1	
3.1.	AYDINLATMA	2	2	1	MİMARİ CANLANDIRMA TEKNİKLERİ	2	2	1							1												İÇ MİMARLIK PROJE V	2	6	1
	AKUSTİK	2	2	1																										
	RÖLÖVE	2	0	1																										
3.2.	RESTORASYON	2	0	1											1						STAJ II	0	0	1			İÇ MİMARLIK PROJE VI	2	6	1
4.1.									DONATI TASARIMI	2	2	1			1												İÇ MİMARLIK PROJE VII	2	6	1
4.2.	MESLEK UYGULAMA BİLGİSİ	2	2	1											2												BİTİRME PROJESİ	0	6	1
		24	10	12		12	10	6		6	10	3		0	0	7		20	0	8		0	0	2			14	48	8	

DÖNEM	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM										
	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET					
İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Sanat Tarihi I	3	0	1	İç Mimarlık Anlatım Teknikleri I	2	2	1	Bina Bilgisi	1	2	1				Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1				Temel Tasarım I	2	2	1		
						Desen	2	2	1								Türk Dili I	2	0	1									
	1.2.	Sanat Tarihi II	3	0	1	İç Mimarlık Anlatım Teknikleri II	2	2	1	Yapı Elemanları Bilgisi	3	0	1				Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1				Temel Tasarım II	2	2	1		
		Proje ve Çevre Tasarımına Giriş	2	2	1												Türk Dili II	2	0	1									
	2.1.	Mimarlık Tarihi	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	2	2	1	İç Mimarlık Teknolojisi I	2	2	1	Alan Dışı Seçmeli										Proje ve Çevre Tasarımı I	2	6	1		
		Mekan ve Form	2	2	1					Malzeme I	3	0	1																
	2.2.	Mobilya Tarihi	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	2	2	1	İç Mimarlık Teknolojisi II	2	2	1	Alan Dışı Seçmeli										Proje ve Çevre Tasarımı II	2	6	1		
		İç Mimarlıkta Renk Tasarımı	2	2	1					Malzeme II	3	0	1																
	3.1.	İç Mimarlık Rölöve Restorasyon I	2	2	1					Teknik Donatım I	1	2	1	Alan İçi Seçmeli I										Proje ve Çevre Tasarımı III	2	6	1		
														Alan İçi Seçmeli II										Mobilya Tasarımı I	2	2	1		
	3.2.	İç Mimarlık Rölöve Restorasyon II	2	2	1					Teknik Donatım II	1	2	1	Alan İçi Seçmeli III										Proje ve Çevre Tasarımı IV	2	6	1		
														Alan İçi Seçmeli IV										Mobilya Tasarımı II	2	2	1		
	4.1.	Yapı Ekonomisi	3	0	1	Portfolyo Tasarımı	1	2	1					Alan İçi Seçmeli V										Proje ve Çevre Tasarımı V	2	6	1		
		Fiziksel Çevre Kontrolü	3	0	1									Alan İçi Seçmeli VI															
	4.2.					İleri Bilgisayar Teknikleri	1	2	1					Alan İçi Seçmeli VII							Meslek Pratiği ve Etik	3	0		Proje VI (Bitirme Projesi)	0	8	1	
														Alan İçi Seçmeli VIII															
			28	10	11		12	14	7		16	10	8		0	0	10		14	0	6		3	0	0	18	46	10	
	İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Tasarım Tarihi	2	0	1	Anlatım Teknikleri I	0	4	1	Yapı Bilgisi I	0	4	1				İngilizce I	6	2	1				Projeye Giriş I	0	8	1	
Tasarım ve Mekan Algısı I			2	2	1	Teknik Resim ve Tasarım Geometri I	2	2	1								Türk Dili I	2	0	1									
1.2.		Malzeme	2	0	1	Anlatım Teknikleri II	0	4	1	Yapı Bilgisi II	0	4	1				İngilizce-II	2	2	1				Projeye Giriş II	0	8	1		
		Tasarım ve Mekan Algısı II	0	4	1	Teknik Resim ve Tasarım Geometri II	2	2	1								Türk Dili II	2	0	1									
2.1.						Serbest El Perspektif	4	0	1	Detay Çözümleme I	2	2	1	Seçmeli Ders	3	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1				Proje I	0	8	1	
						Bilgisayarla Tasarım I	2	2	1								İngilizce III	2	2	1									
2.2.						Perspektif	4	0	1	Detay Çözümleme II	2	2	1	Seçmeli Ders	2	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1				Proje II	0	8	1	
						Bilgisayarla Tasarım II	2	2	1								İngilizce IV	2	2	1									
3.1.										Strüktür	2	2	1	Seçmeli Ders	2	2	1	İngilizce V	2	2	1				Proje III	0	8	1	
														Seçmeli Ders	2	2	1												
														Seçmeli Ders	2	0	1												
														Seçmeli Ders	2	0	1												
3.2.		Rölöve Restorasyon	2	2	1									Seçmeli Ders	1	2	1	İngilizce VI	2	2	1	Uygulama Projesi I	0	4	1	Proje IV	0	8	1
														Seçmeli Ders	2	0	1												
4.1.		Yapım Maliyeti	2	0	1									Seçmeli Ders	1	2	1	İngilizce VII	2	2	1	Uygulama Projesi II	0	4	1	Proje V	0	8	1
														Seçmeli Ders	1	2	1												
														Seçmeli Ders	1	2	1												
4.2.					Bilgisayarla Sunum Teknikleri	2	2	1									İngilizce VIII	1	2	1				Bitirme Projesi	0	8	1		
		10	8	6		18	18	9		6	14	5		21	12	12		27	16	12		0	8	2	0	64	8		

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM							
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET			
İŞİK ÜNİVERSİTESİ	1.1.	İç Mimarlığa Giriş	2	2	1	İç Mimarî Anlatım Teknikleri	1	2	1				Türkiye Cumhuriyeti Tarihi 1	2	0	1				Temel Tasarım 1	2	2	1				
		Matematik I	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 1	1	2	1				Akademik İngilizce 1	3	0	1											
	1.2.	İç Mimarî Tasarım Giriş	2	2	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	1	2	1				Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II	2	0	1				Temel Tasarım II	2	2	1				
		Tasarım ve Sanat Tarihi	2	1	1								Akademik İngilizce II	3	0	1											
	2.1.	Mekan Planlama I	2	2	1				Yapı Bilgisi ve Malzeme	2	4	1									İç Mimarî Tasarım Stüdyosu I	0	8	1			
		Fiziksel Çevre Denetimi	2	2	1				Yapı ve Tesisat	1	2	1															
		İç Mimarlık Tarihi	3	0	1																						
	2.2.	Mekan Planlama II	2	2	1				Rölöve	0	4	1				Endüstri Stajı I	0	0	1	İç Mimarî Tasarım Stüdyosu II	0	8	1				
		Çağdaş İç Mimarlık Tarihi	2	2	1				Yapı Bilgisi ve Malzeme II	2	4	1															
		İnsan ve Toplum B. Seçmeli I	3	0	1																						
	3.1.	Restorasyon Projesi	2	2	1	İleri Düzey Sunum Teknikleri	1	0	1				Tamamlayıcı Seçmeli I	1							Mimarî Tasarım Stüdyosu III	0	8	1			
		İç Mimarî Uygulama Projesi	2	2	1																						
		Mesleki Etik	1	0	1																						
	3.2.	Aydınlatma	2	2	1								Tamamlayıcı Seçmeli II	1			Endüstri Stajı II	0	0	1	İç Mimarî Tasarım Stüdyosu IV	0	8	1			
	Akustik	2	2	1																Mobilya Tasarımı	2	4	1				
4.1.												Tamamlayıcı Seçmeli III	1			Deneysel Mobilya Tasarımı	2	2	1	İç Mimarî Tasarım Stüdyosu V	0	8	1				
												Bölüm Seçmeli I	1														
												Serbest Seçmeli I	1														
4.2.	İnsan ve Toplum B. Seçmeli II	3	0	1								Tamamlayıcı Seçmeli IV	3	0	1					Mezuniyet Projesi	0	8	1				
												Bölüm Seçmeli II	1														
												Serbest Seçmeli II	1														
		36	19	16		4	6	4		5	14	4	3	0	8	14	0	6	2	2	3	6	56	9			
İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ	DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM						
			TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET		
	1.1.	Sanat ve Tasarım Tarihi 1	2	0	1	Çizim ve Repräsentasyon	0	4	1					İngilizcede Akademik Beceriler I	2	2	1				Sanat ve Tasarım Stüdyosu 1	1	8	1			
		İç Mekanları Duyumsamak	2	2	1									İkinci Yabancı Diller I	2	2	1										
		Akademik ve Sosyal Oryantasyon	0	2	1																						
		GED - Sosyal Bilimler B: İnsan ve Toplum	3	0	1																						
	1.2.	Sanat ve Tasarım Tarihi 2	2	0	1	Bilgisayar Destekli Teknik Çizim	2	2	1					İngilizcede Akademik Beceriler II	2	2	1	Maket Yapımı	1	4	1	Sanat ve Tasarım Stüdyosu 2	1	8	1		
		GED - Sosyal Bilimler B: İnsan ve Toplum	3	0	1									İkinci Yabancı Diller II	2	2	1										
	2.1.	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı İçin Çevresel Kontrol Sistemleri	1	2	1	Bilgisayar Destekli Mimari Grafikler	0	4	1	Yapım ve Malzemeler I	1	2	1		İkinci Yabancı Diller III	2	2	1	Staj (4 hafta)	0	0	1	Tasarım Stüdyosu I	2	6	1	
		İç Mekan Tasarım Tarihi ve Teorisi	3	0	1																						
	2.2.	GED - Sosyal Bilimler A: İktisadi Bilimler	3	0	1	İleri Tasarım Sunum Teknikleri	1	2	1	Yapım ve Malzemeler II	1	2	1		İkinci Yabancı Diller IV	2	2	1				Tasarım Stüdyosu II	2	6	1		
						İç Mimarlık ve Çevre Tasarımında Göstergelilik	1	2	1																		
	3.1.	GED - Sosyal Bilimler A: İktisadi Bilimler	3	0	1								Seçmeli Ders I	3	0	1	Türk Dili	4	0	1				Mobilya Tasarımı	0	4	1
													Seçmeli Ders II	3	0	1								İç Mimarlık Stüdyosu I	2	6	1
3.2.	Yapım Yönetimi	2	0	1								Seçmeli Ders III	3	0	1	İngilizce Temel Konuşma Becerileri	3	0	1	Staj (4 hafta)	0	0	1	İç Mimarlık Stüdyosu II	2	6	1
												Seçmeli Ders IV	3	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	4	0	1								
4.1.	Bitirme Tezi	2	2	1								Seçmeli Ders V	3	0	1	Kariyer gelişimi için İngilizce	3	0	1	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı için Uygulama Atölyesi I	0	2	1	Düşsel ve Geleceğe Yönelik İç Mimarlık Çalışmaları	2	6	1
												Seçmeli Ders VI	3	0	1												
4.2.												Seçmeli Ders VII	3	0	1				Staj (4 hafta)	0	0	1	Bitirme Projesi	2	6	1	
												Seçmeli Ders VIII	3	0	1												
												Seçmeli Ders IX	3	0	1												
												Seçmeli Ders X	3	0	1												
		26	8	12		4	14	5	2	4	2	30	0	10	26	12	10	1	6	5	14	56	9				

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM								
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET	TEORİ	UYGULAMA	ADET						
KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ	1.1.	İç Mimarlığa Giriş	3	0	1	Mimarlıkta Grafik ve Görsel İletişim	2	2	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1			Mimarlıkta Temel Tasarım	3	6	1					
														İngilizce I	3	0	1											
														Türk Dili I	2	0	1											
	1.2.					Mimarlıkta Temsil	2	2	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1			İç Mimari Tasarımın Temelleri	3	6	1					
														İngilizce II	3	0	1											
														Türk Dili II	2	0	1											
	2.1.	Mimarlık Tarihi ve Kuramı I	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	2	2	1	İç Mimarlık Tasarım Sistemleri I-Yapı Bileşenleri	3	4	1		İngilizce-III	3	0	1	Staj I	0	0	1	İç Mimarlık Proje I	3	6	1		
	2.2.	Mimarlık Tarihi ve Kuramı II	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	2	2	1	İç Mimari Tasarım Sistemleri II-Yapı Bileşenleri	3	4	1		İngilizce-IV	3	0	1			İç Mimarlık Proje II	3	6	1				
		Sosyal Sorumluluk	0	0	1																							
	3.1.									İç Mimari Tasarım Sistemleri III-Yapı Hizmetleri	2	2	1	Seçmeli-I	3	0	1		Staj II	0	0	1	İç Mimarlık Proje III	3	6	1		
	3.2.									İç Mimari Tasarım Sistemleri IV-Tesisat/Meslek Pratiği	2	2	1	Seçmeli-II	3	0	1						İç Mimarlık Proje IV	3	6	1		
														Seçmeli-III	3	0	1											
4.1.					İç Mimaride İleri Sunum Teknikleri	3	0	1					Sosyal Seçmeli-IV	3	0	1						İç Mimarlık Proje V	3	6	1			
4.2.													Seçmeli-V	3	0	1						İç Mimarlık Final Projesi	3	6	1			
													Seçmeli-VI	3	0	1												
		9	0	4		11	8	5		10	12	4		18	0	6		20	0	8	0	0	2	24	48	8		
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Temel Sanat Eğitimi	4	4	1	İç Mimarlıkta Teknik Resim - I	2	2	1					Türk Dili - I	2	0	1			Tasarım Giriş ve İç Mimari Proje - I	2	2	1					
		İç Mimarlığa Giriş	2	0	1									İngilizce - I	3	0	1											
	1.2.	Mimarlık ve Sanat Tarihi	2	0	1	İç Mimarlıkta Teknik Resim - II	2	2	1	Yapı Bilgisi	2	0	1		Türk Dili - II	2	0	1			İç Mimari Proje - II	4	4	1				
														İngilizce - II	2	0	1											
	2.1.	Malzeme Bilgisi - I	2	0	1	Grafik ve Model Anlatımı	2	1	1	Taşıyıcı Sistemler	2	0	1	Teknik(bölüm) Seçmeli-1	2	0	1					İç Mimari Proje - III	4	4	1			
						Bilgisayar Dest. Tas. - I	2	1	1					Teknik(bölüm) Seçmeli-2	2	0	1											
														Teknik(bölüm) Seçmeli-3	2	0	1											
	2.2.	Estetik	2	0	1	Bilgisayar Dest. Tas. - II	2	1	1	Detay Bilgisi	2	1	1	Teknik(bölüm) Seçmeli-1	2	0	1					İç Mimari Proje - IV	4	4	1			
		Malzeme Bilgisi - II	2	0	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-2	2	0	1											
														Teknik(bölüm) Seçmeli-3	2	0	1											
	3.1.	Oda Akustiği	2	2	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-1	2	0	1						İç Mimari Proje - V	4	4	1		
		Mobilya Tarihi	2	0	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-2	2	0	1											
	Isıtma Havalandırma ve Tesist.	3	1	1																								
3.2.	Aydınlatma	2	0	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-1	2	0	1					Mobilya Tasarımı	2	2	1				
	Röleve	4	2	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-2	2	0	1					İç Mimari Proje - VI	4	4	1				
4.1.	İç Mekan Restorasyonu	2	2	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-1	2	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi - I	2	0	1	Mesleki Dene-yim - I	0	2	1	İç Mimari Proje - VII	4	4	1
	Modern Mimarlık Tarihi	2	0	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-2	2	0	1												
4.2.	Mesleki Uygulama Bilgisi	2	0	1									Teknik(bölüm) Seçmeli-1	2	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II	2	0	1	Mesleki Dene-yim - II	0	2	1	Bitirme Çalışması	0	6	1
													Teknik(bölüm) Seçmeli-2	2	0	1												
													Teknik(bölüm) Seçmeli-3	2	0	1												
		33	11	14		10	7	5		6	1	3		30	0	15		13	0	6	0	4	2	28	34	9		

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM																				
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET																
KIRIKALE ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1	2	1	Çizim Teknikleri ve Tasarı Geometri I	3	1	1	1. YARIYIL SEÇMELİ		1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1				Temel Tasarım I	3	1	1																	
		Mimarlık Tarihi I	2	0	1																			Serbest Elle Çizim Teknikleri	2	1	1	Türk Dili I	2	0	1									
		İç Mimarlığa Giriş	2	0	1																							Yabancı Dil I (İngilizce I)	2	0	1									
	1.2.	Projeye Giriş	2	1	1	Çizim Teknikleri ve Tasarı Geometri II	3	1	1	Yapı Bilgisi I	2	1	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1				Temel Tasarım II	3	1	1																
		Mimarlık Tarihi II	2	0	1																				Sunum Teknikleri	2	1	1	Türk Dili II	2	0	1								
																													Yabancı Dil II (İngilizce II)	2	0	1								
	2.1.	Malzeme I	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	3	1	1	Yapı Bilgisi II	3	1	1	3. YARIYIL SEÇMELİ							İç Mimarlık Proje I	6	2	1																
																									Mobilya Konstrüksiyon I	2	1	1												
	2.2.	Malzeme II	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	3	1	1	Yapı Bilgisi III	3	1	1	4. YARIYIL SEÇMELİ					Staj (Ofis)	0	0	1	İç Mimarlık Proje II	6	2	1														
		Mobilya Tarihi I	2	0	1																										Mobilya Konstrüksiyon II	2	1	1						
	3.1.	Ergonomi	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım III	3	1	1	Strüktür Bilgisi	2	1	1	5. YARIYIL SEÇMELİ								İç Mimarlık Proje III	6	2	1															
		Mobilya Tarihi II	2	0	1																																			
	3.2.	Çevresel Tasarım	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım IV	3	1	1					6. YARIYIL SEÇMELİ					Staj (Şantiye)	0	0	1	İç Mimarlık Proje IV	6	2	1														
		Röleve ve Restorasyon	2	1	1																																			
	4.1.	Maliyet Analizi	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım V	2	1	1					7. YARIYIL SEÇMELİ								İç Mimarlık Proje V	6	2	1															
		Aydınlatma	2	1	1																																			
		Mobilya Tasarımı I	2	1	1																																			
	4.2.	Fikri Haklar	2	0	1									8. YARIYIL SEÇMELİ								İç Mimarlık Proje VI	6	2	1															
Portfolyo Tasarımı		3	1	1																																				
Tasarım ve Sosyal Etkileşim		2	0	1																																				
Mobilya Tasarımı II		2	1	1																																				
		38	8	19		24	9	9		14	6	6		0	0	7					12	0	6		0	0	2		42	14	8									
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Bina İşlev. An. Ve Ergonomi	2	1	1	Bilgisayarlı Mimarî Tasarım I	3	0	1	Temel Strüktür	3	0	1	Türk Dili I	2	0	1				Tasarıma Giriş I	3	1	1																
		Temel Sanat Eğitimi I	4	1	1																				Mesleki Teknik Resime Giriş	3	1	1	Atatürk İlk. Ve İnk. Tar. I	2	0	1								
																													İngilizce I	4	0	1								
	1.2.	Mekanda Renk Kullanımı	2	0	1	Perspektif Bilgisi	2	1	1					Türk Dili II	2	0	1																							
		Temel Sanat Eğitimi II	4	1	1																				Bilgisayarlı Mimarî Tasarım II	3	0	1	Atatürk İlk. Ve İnk. Tar. II	2	0	1								
		Tasarıma Giriş II	3	1	1																				Tasarım Geometri Teknik Resim	1	1	1	İngilizce II	4	0	1								
	2.1.					Anlatım Teknikleri I	2	1	1	İnce Yapı Elemanları I	3	2	1									Mobilya Tasa. ve Yapım Bil.	2	2	1															
																										Yapı Strüktürü ve Elemanları I	3	1	1											
	2.2.					Anlatım Teknikleri II	2	1	1	İnce Yapı Elemanları II	3	2	1									Mobilya Tas. Ve Yapım Bil. II	2	2	1															
																										Yapı Strüktürü ve Elemanları II	3	1	1											
	3.1.	Elek. Don. Bil. Ve Aydınlatma	3	0	1	İç Mekan Yapı Fiziği ve Malz I	3	0	1													İç Mekan Tasarımı III	4	2	1															
		İç Mekan Yapı Fiziği ve Malz I	3	0	1																																			
		Yapı Donatımı I	2	0	1																																			
	3.2.	İç Mek. Akustik Bil.	3	0	1	İç Mekan Yapı Fiziği ve Malz. II	3	0	1													İç Mekan Tasarımı IV	4	2	1															
		İç Mekan Yapı Fiziği ve Malz. II	3	0	1																																			
		Yapı Donatımı II	2	0	1																																			
	4.1.	Röleve Restorasyon ve Koruma I	3	1	1	İç Mekan Yapım Maliyeti	4	0	1													Uygulama Tasarımı I	4	2	1															
		İç Mekan Yapım Maliyeti	4	0	1																																			
4.2.	Fikri Mülkiyet Hakları ve İç Mek. Tas. Korunması	2	0	1	Röleve Restorasyon ve Koruma II	3	1	1													Uygulama Tasarımı II	4	2	1																
	Röleve Restorasyon ve Koruma II	3	1	1																																				Mesleki Deneyim 2
		43	6	15		18	6	8		15	6	5		0	0	14					16	0	6		8	4	0		31	17	9									

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM							
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET			
NİSANTAŞI ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Mekan Betimlemesi	2	2	1	Araştırma ve Sunum Teknikleri	2	0	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	4	0	1										
						Teknik Resim ve Tasarı Geometri	2	2	1					İngilizce Yazma Becerileri I/ II.Yabancı Dil I	3	0	1										
															İngilizce Dil Bilgisi I/ II.Yabancı Dil I	3	0	1									
															İngilizce Okuma Anlama Becerileri I	3	0	1									
	1.2.	Tasarıma Giriş	2	2	1	Anlatım Teknikleri ve Perspektif	1	2	1					Türk Dili	4	0	1			Temel Tasarım	0	6	1				
														İngilizce Yazma Becerileri II/II. Yabancı Dil II	3	0	1										
														İngilizce Dil Bilgisi II/ II. Yabancı Dil II	3	0	1										
	2.1.	İnsan Kaynakları Yönetimi	2	0	1				Yapı I	3	0	1			İngilizce Yazma Becerileri III / II. Yabancı Dil III	3	0	1			Tasarım Stüdyosu I	0	6	1			
		Mobilya Tasarımı	3	0	1									İngilizce Okuma Anlama Becerileri III	3	0	1										
														İngilizce Dinleme Konuşma Becerileri I/ II. Yabancı Dil III	3	0	1										
	2.2.	Kitle İletişim Kuramları	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarıma Giriş	2	2	1	Yapı II	3	0	1		İngilizce Yazma Becerileri IV/ II.Yabancı Dil IV	3	0	1			Tasarım Stüdyosu II	0	6	1			
														İngilizce Okuma Anlama Becerileri IV	3	0	1										
														İngilizce Dinleme Konuşma Becerileri II/ II.Yabancı Dil IV	3	0	1										
	3.1.												Seçmeli Ders	1	Mesleki İngilizce I	2	0	1			Tasarım Stüdyosu III	0	4	1			
													Seçmeli Ders	1													
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
3.2.												Seçmeli Ders	1	Mesleki İngilizce II	2	0	1			Tasarım Stüdyosu IV	0	4	1				
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
4.1.												Seçmeli Ders	1	Mesleki İngilizce III	2	0	1			Tasarım Stüdyosu V	0	4	1				
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
4.2.												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
												Seçmeli Ders	1														
		11	4	5		7	6	4		6	0	2		0	0	17		50	0	17	0	0	0	0	0	30	6
NUH NACI YAZGAN ÜNİVERSİTESİ	1.1.	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımına Giriş – I	1	2	1	Çizim ve Anlatım Teknikleri – I	2	2	1				Temel Sanat Eğitimi – I	2	2	1	Türk Dili-I	2	0	1			Temel Tasarım Eğitimi – I	4	4	1	
													Desen-I	1	2	1	Yabancı Dil I (İngilizce-I)	4	0	1							
														İnsan Mekan İlişkisi	3	0	1										
	1.2.	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımına Giriş – II	2	1	1	Çizim ve Anlatım Teknikleri – II	2	2	1				Temel Sanat Eğitimi – II	2	2	1	Türk Dili-II	2	0	1			Temel Tasarım Eğitimi – II	4	4	1	
													Desen – II	1	2	1	Yabancı Dil II (İngilizce-II)	4	0	1							
													Mimarlık Sanat Tarihi	3	0	1											
	2.1.					Bilgisayar Destekli Mekan Tasarımı – I	1	2	1	Mobilya Yapım Yöntemleri ve Detay – I	2	2	1	Mekan Tasarım Tarihi - I	3	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1			İç Mekan Tasarımı – Proje I	4	4	1
										İç Mekanda Yapım ve Malzeme – I	2	2	1	Geleneksel Türk Konutu ve İç Mekan Tas.	3	0	1	Yabancı Dil III (İngilizce)	3	0	1						
	2.2.					Bilgisayar Destekli Mekan Tasarımı – II	1	2	1	Mobilya Yapım Yöntemleri ve Detay – II	2	2	1	Mekan Tasarım Tarihi - II	3	0	1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1			İç Mekan Tasarımı – Proje II	4	4	1
										İç Mekanda Yapım ve Malzeme – II	2	2	1	Mobilyada Üst Yüzey İşlemleri	3	0	1	Yabancı Dil III (İngilizce)	3	0	1						
	3.1.	Mobilya Tarihi – I	3	0	1				Strüktör Bilgisi	3	0	1			1	Yabancı Dilde Okuma ve Konuşma (İngilizce)	2	0	1			İç Mekan Tasarımı – Proje III	4	4	1		
		İç Mekanda Çevre Kontrol ve Donatım Sis.- I	1	2	1									1													
		Ergonomi	3	0	1																						
	3.2.	Oda Akustiği	3	0	1									İç Mekanda 3 Boyutlu Modelleme - II	3	0	1	Yabancı Dilde Okuma ve Konuşma (İngilizce)	2	0	1			İç Mekan Tasarımı – Proje IV	4	4	1
Mobilya Tarihi – II		3	0	1									Kent Mobilya Tasarımı	1	2	1											
Rölöve ve Restorasyon Teknikleri		1	2	1									Oturma Elemanı ve Tarihsel Süreç İçinde Gel.	3	0	1											
4.1.	İş Sağlığı	2	0	1	Mimarlıkta Render ve Animasyon Uyg. – I	1	2	1					Anlam Biçim ve Görme Biçimleri	3	0	1			Mesleki Deneysel - I	1	2	1	İç Mekan Tasarımı – Proje V	4	4	1	
	Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	1									Çatı Bahçeleri	1	2	1							Mobilya Tasarımı - I	2	2	1	
													Sürdürülebilir Tasarım	3	0	1											
4.2.	İş Sağlığı	2	0	1	Mimarlıkta Render ve Animasyon Uyg. – II	1	2	1					Çevre Düzeni / Peyzaj	1	2	1			Mesleki Deneysel - II	1	2	1	Bitirme Çalışması	4	4	1	
	Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	1									İç Mekanda Mimari Stiller	3	0	1											
	Maliyet Analiz	3	0	1									Görsel Medya ve Mimarlık	3	0	1											
		28	7	13		14	12	8		9	10	5		47	18	23		26	0	10	2	4	2		34	34	9

DÖNEM	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM										
	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET					
OKAN ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Renk 1	2	0	1								Seçmeli Yabancı Dil / Seçmeli Üniversite Dersi*	2	2	1	Türk Dili 1	2	0	1				2 Boyutlu Tasarım 1	1	2	1		
		Sanat Tarihi 1	2	0	1								Seçmeli Fakülte Dersleri	2	0	1	Ata.İlk. Ve İnkılap Tarihi 1	2	0	1				3 Boyutlu Tasarım 1	1	2	1		
		Desen 1	1	2	1																								
	1.2.	Renk 2	2	0	1								Seçmeli Yabancı Dil / Seçmeli Üniversite Dersi	2	2	1	Türk Dili 2	2	0	1	Kariyer ve Yaşam Programı	0	2	1	2 Boyutlu Tasarım 2	1	2	1	
		Desen 2	1	2	1								Seçmeli Fakülte Dersleri	2	0	1	Ata.İlk. Ve İnkılap Tarihi 2	2	0	1				3 Boyutlu Tasarım 2	1	2	1		
		Sanat Tarihi 2	2	0	1																								
		Estetik ve Sanat Felsefesi	2	0	1																								
	2.1.	Tasarımda İnsan Etkeni	2	0	1	Teknik Resim	1	6	1					Seçmeli Yabancı Dil /Seçmeli Üniversite Dersi/ Seçmeli Fakülte Dersi / Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1								İçmimarlık Temel Tasarım	2	2	1	
		Mekân Tasarım Tarihi 1	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 1	1	2	1																				
						Görsel Anlatım Teknikleri 1	1	2	1																				
	2.2.	Tasarım Kuram ve Yöntemleri	1	2	1	Teknik Resim Perspektif	2	2	1	Yapı İçeri Konstrüksiyonu 1	1	2	1	Seçmeli Yabancı Dil /Seçmeli Üniversite Dersi/ Seçmeli Fakülte Dersi / Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1								Mobilya Tasarımı ve Konst. 1	2	2	1	
		Mobilya Tasarım Tarihi 1	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım 2	1	2	1																				
						Görsel Anlatım Teknikleri 2	1	2	1																				
	3.1.									Mimarlık Yapı Bilgisi 1	1	2	1	Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1				Staj 1	0	0	1	İçmimarlık Çevre Tasarım 1	1	6	1	
										Yapı İçeri Konstrüksiyonu 2	1	2	1	Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1								Mobilya Tasarımı ve Konst. 2	2	2	1	
3.2.	Mekan Psikolojisi	2	0	1									Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1				Staj 2	0	0	1	İçmimarlık Çevre Tasarım 2	1	6	1		
	Mezuniyete Hazırlık	0	0	1									Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1													
4.1.	Tasarımda Çevre Etkeni	2	0	1									Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1				Staj 3	0	0	1	İçmimarlık Çevre Tasarım 3	1	6	1		
	Bitirme Projesi Hazırlık	2	0	1									Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1													
4.2.	Evrensel Tasarım	2	0	1									Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1								Bitirme Projesi	0	2	1		
													Seçmeli Bölüm Dersi	2	0	1													
		27	6	16		7	16	6		3	6	3		28	4	14		8	0	4		0	2	4		13	34	11	
OZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ	1.1.	Mimarlık Kültürü	2	2	1	Mimarî Anlatım Teknikleri I	2	2	1								İngilizce I	1	2	1				Tasarım	2	6	1		
		Sosyal Bilimler İçin Matematik I	3	0	1													Türk Dili ve Edebiyatı I	2	0	1								
	1.2.	Mekan Organizasyonu	2	2	1	Mimarî Anlatım Teknikleri II	2	2	1								İngilizce II	1	2	1				Mimarî Tasarım Stüdyosu I	2	8	1		
		Sanat Tarihi	4	0	1													Türk Dili ve Edebiyatı II	2	0	1								
	2.1.	Mimarlık Tarihi I	2	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım I	2	2	1	Yapı Bilgisi ve Malzeme	2	4	1							Yaz Stajı I (Araştırma)	0	0	1	İç Mimarî Tasarım Stüdyosu I	2	8	1		
		Sektörlere Giriş I	0	2	1					Statik-Mukavemet	1	2	1																
	2.2.	Tasarımda İnsan Faktörleri	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım II	2	2	1	Yapı Teknolojileri	2	2	1											İç Mimarî Tasarım Stüdyosu II	2	8	1		
		Mimarlık Tarihi I	2	0	1																			Mobilya Tasarımı	1	2	1		
		Sektörlere Giriş II	0	2	1																								
	3.1.	Fiziksel Çevre Kontrolü	1	3	1					İç Mimarî Detayları I	1	3	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1	Yaz Stajı II (Ofis)	0	0	1	İç Mimarî Tasarım Stüdyosu III	2	8	1
	3.2.	Mimarî Koruma ve Rölöve	1	3	1					İç Mimarî detayları II	1	3	1					Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1				İç Mimarî Tasarım Stüdyosu IV	2	8	1	
	4.1.	Sürdürülebilir Tasarım Araştırmaları	2	0	1															Yaz Stajı III	0	0	1	İç Mimarî Tasarım Stüdyosu V	2	8	1		
		Meslek Pratiği ve Etiği	2	0	1																								
	4.2.	Proje Yönetimi	1	2	1																			Mezuniyet Projesi	0	12	1		
			25	16	14		8	8	4		7	14	5		0	0	0		10	4	6		0	0	3		15	68	9

TOBB ÜNİVERSİTESİ

TOROS ÜNİVERSİTESİ

DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM								
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET				
1.1.	Mekan Tasarımına Giriş	3	0	1	Teknik Çizim I	0	5	1				Fakülte Seçmeli Ders	-	-	1	Türk Dili I	2	0	1			Temel Tasarım I	0	8	1			
					Serbest Çizim Teknikleri	0	5	1								İngilizce I	1	2	1									
	1.2.	Mekan Kültürü	3	0	1	Teknik Çizim II	1	4	1				Fakülte Seçmeli Ders	-	-	1	Türk Dili II	2	0	1			Temel Tasarım II	0	8	1		
		Ortak Eğitime Giriş	1	0	1												İngilizce II	1	2	1								
	2.1.					Mimari Sunum Teknikleri	2	2	1	Yapı ve Malzeme	2	2	1				Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	1			Mekân Tasarım Stüdyosu I	2	8	1		
																	İngilizce Yazma Becerileri	1	2	1								
	2.2.	Yapı Fiziki: Aydınlatma ve Akustik	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasarım	1	2	1								Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	1			Mekân Tasarım Stüdyosu II	2	8	1		
		Mekân Tasarım Tarihi	3	0	1												İngilizce Sunum Teknikleri	1	2	1								
	3.1.	Çevre Psikolojisi	3	0	1	İleri Bilgisayar Uygulamaları	1	2	1	Detay Stüdyosu	2	2	1												Mekân Tasarım Stüdyosu III	2	8	1
		İkinci Yabancı Dil 1	1	4	1																							
	3.2.	Girişimcilik	2	0	1					Yapı Sistemleri	2	1	1	Bölüm Seçmeli Ders	-	-	1								Mekân Tasarım Stüdyosu IV	2	8	1
		İkinci Yabancı Dil 2	1	4	1																				Mobilya Tasarım ve Yapım Teknikleri	2	2	1
	4.1.	Tasarım Yönetimi	3	0	1								Bölüm Seçmeli Ders	-	-	1									Mekân Tasarım Stüdyosu V	2	8	1
		İkinci Yabancı Dil 3	1	4	1																							
4.2.	Keşif, Metraj ve Meslek Bilgisi	2	0	1								Üniversite Seçmeli Ders	-	-	1									Mekân Tasarım Stüdyosu VI	3	8	1	
	İkinci Yabancı Dil 4	1	4	1								Bölüm Seçmeli Ders	-	-	1													
		27	16	13		5	20	6	6	5	3		0	0	6		12	8	8		0	0	0		15	66	9	
DÖNEM	DERS	TARİH - TEORİ			ANLATIM - İLETİŞİM			YAPI - YAPIM			SEÇMELİ			GENEL			PRATİK			TASARIM								
		TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET	DERS	TEORİ	UYGULAMA	ADET				
1.1.	İç Mimarlık Giriş	3	0	1	Teknik Çizim	4	4	1								İngilizce I	3	0	1			Temel Tasarım I	4	6	1			
																Türk Dili I	2	0	1									
1.2.	İç Mimarlık Bilgisi	3	0	1	İç Mekan Anlatım Teknikleri	4	4	1								Atatürk İlke ve İnk.Tarihi I	2	0	1									
																İngilizce II	3	0	1	Staj I	0	0	1	Temel Tasarım II	4	6	1	
2.1.	İç Mekan Tarihi I	3	0	1	Bilgisayar Destekli Tasar. I	3	0	1	Yapı Malzemeleri I	2	0	1				İngilizce III	3	0	1			Tasarım Stüdyosu I	4	6	1			
									Yapı I	3	0	1																
2.2.	İç Mekan Tarihi II	3	0	1	Rölöve ve Çizim	2	2	1	Yapı Malzemeleri II	2	0	1				İngilizce IV	3	0	1	Staj II	0	0	1	Tasarım Stüdyosu II	4	6	1	
					Bilgisayar Destekli Tasar. II	3	0	1	Yapı II	3	0	1																
3.1.	İç Mekan ve Modern Akımlar Tarihi I	3	0	1					Tesisat I	2	0	1	Seçmeli Ders I	3	0	1								Tasarım Stüdyosu III	4	6	1	
	Doğal ve Yapay Aydınlatma	3	0	1								Seçmeli Ders II	3	0	1									Ürün Tasarımı	2	2	1	
3.2.	Tesisat II	2	0	1								Seçmeli Ders III	3	0	1				Staj III	0	0	1	Tasarım Stüdyosu IV	4	6	1		
	İç Mekan ve Modern Akımlar Tarihi II	3	0	1																								
4.1.	Mobilyada Strüktür	3	0	1																								
	Akustik Teknikleri	3	0	1																								
4.2.	Proje ve Yapım Yönetimi	3	0	1					Uygulama Projesi	2	2	1	Seçmeli IV	3	0	1								Tasarım Stüdyosu V	4	6	1	
	Mutfak ve Banyo Tasarımı	3	0	1								Seçmeli V	3	0	1													
4.2.	Evrensel Tasarım	2	2	1								Seçmeli VI	3	0	1									Diploma Projesi	4	6	1	
	İç Sağlığı ve Güvenliği	2	0	1								Seçmeli VII	3	0	1													
		39	2	14		16	10	5	18	2	8		24	0	8		20	0	8		0	0	3		34	50	9	

EK 2 ETİK KOMİSYON ONAY KARARI

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

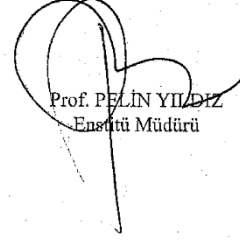
Sayı: 44513094-100/196
Konu: Etik Komisyonu Kararı

31/01/2018

İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Anabilim Dalınız öğretim üyesi Prof. Dr. Hakan Ertek'in danışmanlığında, Murat Özdamar'ın yürüttüğü tez çalışmasına ilişkin, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun değerlendirmesi ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi saygılarımla rica ederim.

Prof. PELİN YILDIZ
Enstitü Müdürü

Sn. Prof. Dr. Hakan Ertek

Enstitü Sekreter V. : L. BOZ (Paraf)

t-8

01.02.2018

02.02.2018 tarihinde ilgili danışman hocamın
yazının t fotokopisi yapıldı.

7427621030

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

22 Ocak 2018

Sayı : 35853172/ 433-310

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 15.01.2018 tarih ve 99 sayılı yazınız.

Enstitünüz İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan ERTEK danışmanlığında Murat ÖZDAMAR'ın yürüttüğü "Türkiye'de İçmimarlık Eğitimi ile Meslek Alanının Etkileşimi" başlıklı tez çalışması, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun 16 Ocak 2018 tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Rahime M. NOHUTCU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

J.B.

25.01.18
194

TÜRKİYE'DE İÇMİMARLIK
EĞİTİMİNDE DEĞİŞEN
ANLAYIŞLAR
(PARADİGMALAR)

Yazar Murat Özdamar

Gönderim Tarihi: 28-Şub-2019 11:48AM (UTC+0300)

Gönderim Numarası: 1085280851

Dosya adı: T_RK_YE_DE_M_MARLIK_E_T_M_NDE_DE_EN_ANLAYI_LAR_PARAD_GMALAR.pdf (2.64M)

Kelime sayısı: 23632

Karakter sayısı: 166782

TÜRKİYE'DE İÇMİMARLIK EĞİTİMİNDE DEĞİŞEN ANLAYIŞLAR (PARADİGMALAR)

ORIJİNALLIK RAPORU

%**5**

BENZERLİK ENDEKSİ

%**5**

İNTERNET
KAYNAKLARI

%**2**

YAYINLAR

%**2**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

icmimarlik.yasar.edu.tr

İnternet Kaynağı

%**1**

2

sbe.dumlupinar.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%**1**

3

www.gsf.hacettepe.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%**1**

4

acikerisim.iticu.edu.tr:8080

İnternet Kaynağı

<%**1**

5

www.nebim.com.tr

İnternet Kaynağı

<%**1**

6

www.ulakbilge.com

İnternet Kaynağı

<%**1**

7

otizmgelisme.blogspot.com

İnternet Kaynağı

<%**1**

8

www.mmf.gazi.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%**1**